

מצעבד עשירי

להגלות עם ישראל ולכות שילה סעידו ומשפחתו הריז

יחד מפנימים תורה ומקדשים שם שמיים!

"השמים מספרים כבודו"

וגם הארץ מלאה חסדו...

יום זה מקבד מכל ימים
בי בו שבת צור עולמים

3

התורה מחסנת

13

שמירת העיניים והלב
- יסוד הקדושה

18

עונג שבת (המשך)

23

עבודת ה' על ידי התבטלות לרב

31

הימנעות מכעס
היא קידוש ה'

עדת ישראל 24
יהדות נגל

כניסה	יציאה	ר"ת
16:20*	17:11	י-ם
16:17	17:08	ת"א
16:16	17:07	חיפה
16:20	17:11	ב"ש

*לעיתים יגורו - 0500

תורה

המערכת

עמותת 'משכן שילה' פועלת להפצת תורה וחסד ברחבי הארץ ללא מטרת רווח. העמותה חרטת על דגלה עשייה תורנית באהבה ואמונה, בדרך ישראל סבא, לאחדות וקירוב לבבות בית ישראל לאבינו שבשמיים. העמותה מנוהלת בהכוונת גדולי ישראל ואינה מקיימת במה פוליטית או עסקית.

דרכי התקשורת

- טלפון רב קווי: **073-222-4-999**
- קבלת גיליונות 'משכן שילה' להפצה הניתנת ע"י תרומה סמלית לעמותה. חל איסור למכור את הגיליון.
- פקס: 077-444-8-666
- אימייל לכל מטרה: a0732224999@gmail.com
- לקבלת הגיליון באימייל: mishkanshilo1@gmail.com
- כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 8038 אשדוד, מיקוד: 70800

לתרומות

- בנק לאומי (10) סניף 932
- מס' חשבון: 53090068
- מס' עמדתה: 580560803
- לעמותה סעיף 46 לצורכי מס הכנסה.
- ניתן לתרום בכרטיס אשראי.
- לקבלת קופת צדקה של 'משכן שילה' נא ליצור קשר טלפוני.
- קוד מוסד להקמת הרשאה לחיוב חשבון בבנק: 53483
- ניתן לתרום גם דרך 'נדרים פלוס'.

לעילוי נשמת מו"ר הרה"ג רבי **משזמר צוברי זצ"ל** מרא דאתרא - גן יבנה גלב"ע ז"ר תשרי ה'תש"פ תענב"ה

ברכת הרבנים

הרה"ג ניב עזיז שליט"א
 ראש ארגון 'אוד יצחק'
 מו"צ בארץ הקודש

לכבוד העמותה החשובה "משכן שילה" גן יבנה, היה למראה עיניי גיליונות הקודש של הגיליון השבועי שיצא לאור על ידי העמותה, ואכן נהניתי מאוד מהמדורים הנפלאים, מלאים זיו ומפיקים נוגה, השווים לכל נפש, עם נושאים מרתקים במוסר וחיזוק, שגם אני קורא ונהנה בהם...

יהי רצון שתזכו להמשיך לזכות את הרבנים ולהגדיל תורה ולהאדירה דרך הגיליונות הנפלאים ובעוד דרכים טהורות, והקב"ה יעזור שתמיד תשרה ברכה במעשי ידיכם אמן ואמן.

בברכת התורה ניב עזיז

מכתבים למערכת

לכבוד מערכת משכן שילה היקרה!!

"מה טובו אהליך יעקב" שמחים אנו כל שבוע בקבלת העלון

כל סיפורי ועיני פרשת השבוע בו נמצאים

נהנית אני ומשפחתי כל שבוע מחדש!

שבוע שבוע באופן די קבוע אנו מקבלים העלון

יישר כח לכל המארגנים והמפיצים-שם שמים אתם מקדשים

לכם תודה רציתי לומר ה' ישלם שכרכם בכפל כפליים

תודה רבה ושבת שלום א. מהמרקז

שלום וברכה!
 רצינו להודות ולשבח על הגיליונות של משכן שילה זה פשוט מדהים!

כמה אנחנו מחכימים מזה, וכמה זה משעשע!

במיוחד עם החידונים בשולחן שבת! וההסברים על הפרשה ועל ההלכה! פשוט מדהים!

כל הכבוד על הזיכוי הרבנים! אשריכם ושתמיד תזכו להמשיך לפרסם ולעשות קידוש ה'!!!

משפחת מלכה, נתניה.

זמני היום

מונים ע"י לוח 'אור התמים'		היפה		תל אביב		ירושלים		"משנה עתים ומזרח את הזמנים" שעת תורף:	
בארבע	בארבע	בארבע	בארבע	בארבע	בארבע	בארבע	בארבע	בארבע	בארבע
5:24	5:18	5:27	5:21	5:27	5:22	5:20	5:14	עלות השחר	עלות השחר
5:30	5:24	5:33	5:27	5:34	5:28	5:26	5:20	זמן טלית ותפילין	זמן טלית ותפילין
6:32	6:27	6:32	6:27	6:36	6:30	6:26	6:21	הגן החמה	הגן החמה
8:28	8:24	8:29	8:25	8:30	8:26	8:25	8:21	סוף זמן ק"ש (מ"א)	סוף זמן ק"ש (מ"א)
8:59	8:55	9:00	8:56	9:01	8:56	8:56	8:52	סוף זמן ק"ש (מ"א)	סוף זמן ק"ש (מ"א)
9:50	9:47	9:51	9:47	9:51	9:48	9:48	9:44	חצות יום ולילה	חצות יום ולילה
11:34	11:31	11:33	11:30	11:33	11:30	11:32	11:29	מנחה גדולה	מנחה גדולה
15:49	15:48	15:46	15:45	15:46	15:45	15:49	15:48	פלג המנחה	פלג המנחה
16:41	16:40	16:37	16:36	16:37	16:37	16:41	16:40	שקיעה	שקיעה
16:54	16:53	16:49	16:49	16:50	16:49	16:54	16:53	צאת הכוכבים	צאת הכוכבים

פרשת ויצא
 הפטרה: "ועמי תלואים"
 ט' כסליו ה'תשפ"ג
 שנה א' לשיטת שנת מעשר שני

השבת:
 הלימוד הידוע בכ"ה:
 נדרים לט' ירושלמי: ברבות נ משנה: שבת ג, ה הלכה: שו"ע א"ח שטז, ו

קול התורה

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט
י	יא	יב	יג	יד	טו	טז
יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג
כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל

קריאת שמע
 על המיטה
 עמוד 56

ברכת המזון
 (ומעין שלוש)
 עמוד 60

הברכה
 למוצ"ש
 עמוד 8

קידוש
 לשבת
 עמוד 6

נקודה בפרשה

הרה"ג יצחק קולדצקי שליט"א

להתחנך על ידי תורה

"וַיִּשְׁכַּב בְּמִקוֹם הָהוּא" (כח, יא)

פירש רש"י: "וַיִּשְׁכַּב בְּמִקוֹם הָהוּא" - לשון מיעוט. באותו מקום שכב, אבל ארבע עשרה שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה, שהיה עוסק בתורה.

לפי מה קבע יעקב את משך תקופת לימודיו אצל שם ועבר? למה הוא דקדק ללמוד שם תקופת זמן של ארבע עשרה שנה דווקא? אומר החפץ חיים זצ"ל: יעקב אבינו ידע שהוא יצטרך לעבוד אצל לבן ארבע עשרה שנה בשביל רחל ולאה, וכנגד תקופה זו בבית לבן הוא היה צריך להתחנך ולהכשיר את עצמו על ידי ארבע עשרה שנות לימוד תורה.

יעקב בא אל בית לבן בהיותו בן שבעים ושבע. מאז ועד גיל תשעים ואחת הוא נאלץ לעבוד אצל לבן כדי לקבל ממנו את אשתו ולהקים את ביתו. איפה נשמע דבר הזה, שאדם בגיל שמונים-תשעים צריך לעבוד קשה במשך שנים רק כדי לשאת אישה! אך יעקב השלים עם רצון ה'. אם כך רוצה הקב"ה, יש לקבל זאת בשמחה. אך זה לא פוטר אותו מלהתכונן כראוי לתקופה זו, כדי שידע לעמוד מול כל ההשפעות הרעות שיש בשהות בביתו של לבן הארמי. וכיצד מתכוננים? על ידי הכנה רוחנית, ואת ההכנה הזו הוא עשה בין כותלי בית המדרש.

ומה עם כל התורה שהוא למד עד אז? הרי יעקב היה איש תם יושב אוהלים! אומר החפץ חיים: כדי להינצל

מלבן ומעשיו זקוקים לזכויות מיוחדות. בארבע עשרה השנים שיעקב היה בבית מדרשו של שם ועבר הוא למד בהתמדה וברציפות, וכמו שאומר רש"י: "ארבע עשרה שנים ששימש בבית עבר לא שכב בלילה". בכל התקופה הזו הוא לא נתן שינה לעיניו, וללימוד תורה ברצף יש מעלה מיוחדת. אינו דומה ללימוד תורה בלי הפסקה כלל ללימוד תורה שמפסיק בו מידי פעם, גם אם לדברים נצרכים כמו אכילה ושינה.

מכאן לומד הזוהר הקדוש שלימוד תורה ברצף בלי הפסקה מנן מכל דבר רע. הרמח"ל כותב שאם רוצים להינצל משונאי ישראל, יש ללמוד בתענית דיבור. מרן הרב שטיינמן זצ"ל היה אומר, שלימוד של רבע שעה ראשונה בתענית דיבור מבטל גזירות רעות. אנחנו לא מסוגלים להיות בתענית דיבור במשך כל היום, גם לא במשך שעה, אז לפחות רבע שעה. את זה לימד אותנו יעקב אבינו.

על עשרים ושתיים השנים שיעקב לא היה בבית אביו ולא קיים מצוות כיבוד אב, הוא נענש. אבל על ארבע עשרה השנים שלמד אצל שם ועבר הוא לא נענש, כי אלו שנים שהיה חייב להשלימן כדי להתחנך כנגד עשיו וכנגד לבן.

ועל מי אנו מדברים? על יעקב אבינו, בחיר האבות, שדמותו חקוקה במרכבה. ועם כל זאת הוא אינו סומך על עצמו

ומפחד מלבן ומעשיו, חושש מההשפעות הרעות שלהם ופועל כדי להתחנך ולעמוד בפניהם. הוא אינו חושש מפני סכנה גופנית, כי על סכנה גופנית יש זכות אבות, וגם אם זכויותיו יעמדו לו. הוא חושש מסכנה רוחנית.

ואם יעקב אבינו כך, מה נאמר אנו, אזובי הקיר?! יעקב אבינו עשה זאת בשלימות - ארבע עשרה שנה בבית שם ועבר כנגד ארבע עשרה שנה בבית לבן. אם אנחנו היינו צריכים להוסיף זמן ללימוד כנגד כל השעות שאנחנו מחוץ לכותלי בית המדרש - לא היינו עומדים בזה. אבל לפחות שכל אחד יקיים כראוי את הקביעות והסדרים שלו. אם לא הגענו לדרגה של יעקב אבינו, ללמוד ארבע עשרה שנה כנגד ארבע עשרה שנה, לפחות השעות שכן לומדים בהן - נשמור עליהן בשלימות.

הגמרא (עירובין סה) מספרת על רב אחא בר יעקב, ש"זיף ופרע". ומפרש רש"י: "היה קובע לו לשנות כך וכך פרקים ביום, והיה רגיל לעסוק ביום, ופעמים שהיה טרוד במזונותיו ביום, ופורע קביעות עיתו בלילה". לרב אחא בר יעקב הייתה קביעות, של הספק או של משך זמן, ואם בגלל נסיבות החיים הוא נאנס ולא עמד בקביעות שלו, הוא לא יתיר לעצמו, אלא היה משלים בלילה את החסר.

וכך פסק הטור (אורח חיים סימן רלח): "שאם יארע לאדם מקרה שלא השלים חוקו בלימוד היום, שישלימו מיד בו בלילה ולא ידחהו כלל". בסדרי הלימוד שלו בלילה יוסיף וישלים את החסר מן היום.

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל היה נוהג לקום בשעה שתיים וחצי לפנות בוקר, ומיד היה מתיישב ללמוד עד זמן התפילה. אנו איננו בדרגה של הרב אלישיב ולא במושיגים שלו, אבל לפחות נשתדל לשמור על הסדרים שלנו, בלימוד ובתפילה. מי ששומר על סדרים קבועים - הקב"ה עוזר לו.

עלינו להיזהר לא לבטל סדרים בגלל סידורים. פה צריך לסדר עניין דחוף, ושם בדיוק מישוהו בא לביקור, פה יש חתונה ושם בר מצווה... אם האדם ייתן לטרדות החיים לשלוט עליו, כל הסדרים שלו יתערערו. אם אדם ילך לכל השמחות שמזמינים אותו אליהן - מה יצא ממנו?

הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל היה מוזמן לשמחה כמעט בכל לילה. אם היה בא לכל השמחות - לא היה יוצא ממנו ה"חזון יחזקאל". כשבאו להזמין לשמחה, היה מתנצל ואומר: "יש לי פגישה". יום אחד ראוהו לומד בבית הכנסת. אמרו לו: "הלא אמרת שיש לך פגישה?" והוא השיב: "כן, הייתה לי פגישה עם אביו ורבי..."

(דורש טוב - בראשית)

אינו דומה ללימוד תורה בלי הפסקה כלל ללימוד תורה שמפסיק בו מידי פעם, גם אם לדברים נצרכים כמו אכילה ושינה.

יום שבת - ט' כסליו

- ר' נתן סאלם מחכמי ישיבת "פורת יוסף" בירושלים ורבינה.
- ר' דב בער האדמו"ר האמצעי מחב"ד.
- ר' משה שפירא מסלאווויטא, בן רבי פינחס מקורין.
- ר' מאיר חיים אויברך.

יום ראשון - י' כסליו

- ר' אברהם אבוקארת, אב"ד פורטוגו, מחבר הספר "בן אברהם".
- ר' אברהם רוזאניס, אחיו של ה"משנה למלך".
- ר' רפאל דאבוש, ראב"ד בסריפולי.
- ר' יוסף זלמן מלצר, ראש ישיבת "עץ חיים" מחבר הספר "אבן האזל".

יום שני - י"א כסליו

- ר' משה הררי, דיין בארם צובא.
- ר' יצחק ענתבי.
- ר' יחיאל הלל, מחבר הספר "עמודי אור".

יום שלישי - י"ב כסליו

- ר' שלמה לוריא (מהרש"ל), מחבר הספר "ים של שלמה".
- ר' אברהם זב בער מאוריץ, מחבר הספר "בת עין".
- ר' יהושע משה אהרונון, מחבר הספר "שיעורי משה".

יום רביעי - י"ג כסליו

- ר' דחמייס מאוזו, מחכמי ג'רבא, מחבר הספר "כיסא רחמים".
- ר' שלום הדאיה, מגדולי החכמים והרבינים בארם צובא וראש המקובלים בבית א-ל, מחבר הספר "דבור שלום".
- ר' דוד שלוש, מגדולי רבני מוקאש.
- ר' דוד אמאדו, מחבר הספר "החילה לדוד".
- ר' חיים מלול.
- ר' משה שרתון, ראב"ד תוניס, מחבר הספר "ישיב משה".

יום חמישי - י"ד כסליו

- ראובן בן יעקב עליו השלום, משבטי יה.
- ר' אברהם סתרון, ראב"ד ומגדולי רבני ארם צובא, מחבר הספר "מלל לאברהם".
- ר' דוד אביחצירא, מחבר הספר "פתח האוהל".
- ר' מנחם נחום משטפנשט, בן רבי ישראל מרוזין.
- ר' מתתיהו גרין, רבה הראשי של אפגניסטאן, מחבר הספר "עונג לשבת".
- ר' נתן גשטטנר, מחבר הספר "להוות נתן".
- ר' אריה שכטר, מגיד מישרים.

יום שישי - ט"ז כסליו

- ר' יהודה הנשיא.
- ר' אליהו לביא, אב"ד בניני שבילוב, מחבר הספר "מנוחה לחיים".
- ר' רפאל אבן צור, ראב"ד פאס שבמרוקו.
- ר' שמחה בונם סופר מפרשבורג, מחבר הספר "שערי שמחה".
- ר' יעקב ברוך היילר הי"ד.

חובי זמירות לשבת

(על מיד הצ"ח)

22.....לְדוֹד שִׁיר וּמְזֻמֹּר.....	19.....הַלְלוּמָה.....	31.....כֵּר יוֹתָנָה.....	25.....אֲגַדְלֶךָ אֶ-לֹהֵי.....
22.....לְמוֹלַדֶּת שׁוֹבֵי רִנִּי.....	42.....לִ-הָ אֲכַסְפָּה.....	21.....כְּרוּךְ א-ל-עֲלִינוּ.....	22.....אֵל גִּלְיָל.....
23.....מִזֶּה דִּידוֹת.....	17.....יְ-הָ רִבּוֹן.....	20.....בְּתֵי צֵאִי.....	11.....אֵלֶיךָ אֲקָרָא יְ-הָ.....
13.....מִזֶּל א-לֵי וְגִדְלוֹ.....	42.....יּוֹדוּךָ רַעֲיוֹנֵי.....	26.....גּוֹאֵל יְבוּא.....	17.....אֲעֹנֶה אֲשִׁכּוּנָה.....
15.....מִנְחָה וּשְׂמֵחָה.....	12.....יּוֹם זֶה מִכְבֹּד.....	16.....דְּרוֹר יִקְרָא.....	28.....אֲעֹרֵר מִהַלְלֵי נִיבִי.....
20.....מִקְהַלּוֹת עִם.....	24.....יּוֹם שְׁבָתוֹן.....	30.....וְאִמְרָתָם כֹּה לֵחֵי.....	27.....אֲשׁוּרֵר שִׁירָה.....
10.....נִגְלִיהַ הַלְלוּיָהּ.....	24.....יּוֹצֵר מִיָּדוֹ.....	27.....זֶהוּ א-לֵי וְגוֹאֵלִי.....	16.....אֲשִׁיר לֹא-ל.....
13.....עֲזָרֵי א-ל חֵי.....	15.....יְחִיד א-ל דְּגוּל.....	11.....חֲבִיבִי.....	32.....אֲשִׁיר לְכַבֹּד חֲבֵרִים.....
18.....עַת דּוֹרִים כְּלָה.....	20.....יְפֵה וְתִמָּה.....	19.....חַיֵּשׁ חַיֵּשׁ.....	29.....אֲשִׁיר שִׁירָה וְחִמְרָה.....
25.....צוּר מְשֻׁלוֹ אֲכַלְנוּ.....	14.....יִשְׁמַח תַּחְנִי.....	41.....יְדִיד נֶפֶשׁ.....	29.....אֲשִׁירָה נָא.....
23.....רְפָא צִירֵי.....	26.....יִשְׁמַח מֹשֶׁה.....	18.....יְדִידֵי הַשְּׂבָחַת.....	27.....בֶּן אָדָם.....
19.....שְׁלוֹם לְבֹן דּוּדֵי.....	10.....כִּי אֲשִׁמְרָה שֶׁבֶת.....		
12.....שִׁמְחַ בְּנֵי.....	39.....כֹּל מְקַדֵּשׁ.....		

נְשִׂאֵר אֶבֶר יוֹדֵד

לְקַט עֲצוֹת, הַדְרֹת וּמִתְנַחֵם

הגאון הגדול **רבי שלמה קורח זצ"ל**
רב העיר בני ברק

יסודות אלה היו נר לרגלי רבינו זצוק"ל, וחזר עליהם כמעט בכל ספריו:

מאיזה רב ללמוד תורה ומאיזה רב אסור ללמוד תורה?

תשובה לשאלה זו כתובה ברמב"ם הלכות תלמוד תורה (ד, א): "פי שפתי כהן ישמרו דעת, ותורה יבקשו מפיהו, פי מלאך ה' צבאות הוא" (מלאכי ב, ז). אם הרב דומה למלאך ה' צבאות - יבקשו, ואם לאו - אל יבקשו. ומבואר מדברי רבינו הרמב"ם, שרק אם רב דומה למלאך ה' ילמדו ממנו, אבל אם אינו דומה למלאך ה', לא ילמדו מפיו. וממה שהוסיף הרמב"ם לכתוב: "ואם לאו אל יבקשו", מבואר שאף אם אין לו רב אחר עדיף להישאר עם הארץ מללמוד מרב שאינו דומה למלאך ה'. ואף על פי שרב זה חכם גדול ורבים צריכים לו, אסור ללמוד ממנו, כי תורתו מכשילה את הרבים להיות "סם מוות" ולא "סם חיים".

ומיהו הרב הדומה למלאך?

מצאתי כמוצא שלל רב באבות דרבי נתן (פרק יב מ"ו): "ומנין שהמלאכים יראים זה את זה וענוותנים מבני אדם, שבשעה שפותחים את פיהם ואומרים שיר, זה אומר לחבירו: פתח אתה, שאתה גדול ממני, וזה אומר לחבירו: פתח אתה,

שאתה גדול ממני, לא כדרך שבני אדם עושין, שזה אומר לחבירו: אני גדול ממך, וזה אומר לחבירו: אני גדול ממך".

ונראה לי שהמעלה של המלאכים על דיבור אמת, שכל מלאך יש לו מעלה שאין לחבירו, וכיוון שהם אמיתיים כל אחד בודק מה חסר לו ומה יש לחבירו ואין לו. ואם במלאכים יש מעלות, כל שכן בני אדם, אבל בבני אדם כל אחד רואה מעלת עצמו וחסרון חבירו, וזה אינו אמת.

ובתורת אמת נדרש מתלמיד חכם ומלמד לראות מעלת חבירו וחסרון עצמו. וכשם שספר תורה שכתבו מין - לשריפה, אף על פי שלא חיסר שום דין מדיני הכתיבה, כך האדם הלומד תורה ממי שאין תוכו כבדו, הרי הוא כספר תורה שכתבו מין. ורק תורת אמת היא סם החיים, כמו שכתוב בגמרא (תענית ט): "כל העוסק בתורה לשמה נעשית לו סם חיים, וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם מוות. אם תלמיד חכם הגון הוא, ממנו תאכל ואתו לא תתקרת, ואם לאו, אותו תשחית ותרקת".

אם התורה היא רק הישגיות ומצבור ידיעות בלי שתתורגם לשפת המעשה יום יום, להיות האדם תורה מהלכת ברחובות ובבית, אם אינה לתכלית זאת, הרי סכנת ידיעתה חמורה מחוסר ידיעתה.

(באדיבות "תפארת שלמה")

כ"ק האדמו"ר **רבי אלעזר אביחצירא זצ"ל**
'בבא אלעזר'

יש לאדם להתייחס למעשה שרואה בחבירו כדרך שהדיין דן

באבות (פרק א משנה ו) יהושע בן פרחיה אומר: עשה לך רב... והווי דן את כל האדם לכף זכות. ובגמרא (שבועות ל): "בצדק תשפט עמייתך" (ויקרא יט, טו) - הווי דן את חברך לכף זכות.

התוספת בדרשה שהובאה בגמרא באה ללמד שהעניין לדון לכף זכות יהיה אצל האדם כמו דיין היושב לשפוט בין אדם לחבירו. כמו שכשדיין יושב לדון, אף שרואה צד חובה לאחד אינו מחליט תיכף על צד החובה, אלא מחפש לו צדדי זכות, ואז הוא דן ופוסק, כי רק לאחר שיש לפניו כל הצדדים

לחובה ולזכות הוא פוסק, כן הוא כשרואה בחבירו איזה דבר שנראה בעיניו שלילי, לא יחליט תיכף על סמך זה מעניין האישיות של חבירו, אלא יהיה בבחינה ובמעמד של דיין, לחפש צדדים של זכות למה שעשה חבירו, ואז אולי יגיע למסקנה לדון אותו לכף זכות.

לזאת כיוונו חז"ל במה שהסמיכו את החובה לדון לכף זכות לאותו פסוק של "בצדק תשפט עמייתך", שיבחן את המעשה שעשה חבירו על כל צדדיו, לראות בו גם צדדים של זכות.

המפתח לאדם לדון את חבירו לכף זכות הוא מה שלימדונו חז"ל באבות (פרק ב משנה ד): "ואל תדון את חברך עד שתגיע למקומו". המשמעות הטמונה במה שאמרנו: "למקומו", כמו שכתב הרב דסלר, דהיינו למיזוג דעותיו ותכונותיו, כיוון שהאנשים חלוקים בדעות ובאופי, ולכן אף אם נדמה לאחד שמה שחבירו עושה הוא מעשה שלילי שאין ראוי לעשותו, אין לו לשפוט אותו לחובה על כך, כי אולי אם הוא היה עם אופי כחבירו היה אף הוא נוהג כך.

(פקודת אלעזר)

סדרה

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת, מְלֹאכֵי עֲלִיוֹן, מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בּוֹאֲנֶכֶם לְשִׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם, מְלֹאכֵי עֲלִיוֹן, מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּרִכּוֹנֵי לְשִׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם, מְלֹאכֵי עֲלִיוֹן, מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּשִׁבְתְּנֶם לְשִׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם, מְלֹאכֵי עֲלִיוֹן, מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּצִאתְנֶם לְשִׁלוֹם מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם, מְלֹאכֵי עֲלִיוֹן, מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

פי מלאכיו יצוה לה, לשמור בכל דרכיו: "ישמר צאתך ובואך, מעתה ועד עולם".

זְקֵנֵיךְ וְיֹאמְרוּ לְךָ

הגאון הגדול **דברי בן ציון אבא שאול זצ"ל**
ראש ישיבת "פורת יוסף"

לימוד בעמל

דבר נוסף: להתרגל ללמוד בלי להניח ידיים על השולחן ובלי להישען על הספסל, ובשמחה וביגיעה רבה בכל איבריו, גם בשערות ובציפורניים, ואז יינה, ואם אינו נהנה - חסר לו משהו.

הרמח"ל בספר "מסילת ישרים" (פרק ז) כותב, שקל לאדם להניע את גופו יותר מלהניע את פנימיותו, ולכן מציע עצה טובה למי שאין החמדה בעבודת ה' לזהות בו, שיניע ויזרז את גופו, ומזה יבוא לחשק פנימי ושמחה לעבודת ה' יתברך, כי התנועה החיצונית מעוררת את הפנימית.

ואומנם, כשנמצאים בשיעור, על פי רוב אי אפשר לנהוג בדרך זו, כי ייתכן שזה יגרום הפרעה לאחרים, אבל בזמנים אחרים צריך לנענע גופו וללמוד בקול רם, כי זה מביא חשק, וכך יגיע להתלהבות של מצווה. ובמיוחד מי שמזגו נוטה לעצלנות, ילמד בקול רם ויבוא לו החשק, וזו סגולה אמיתית.

וכתב רבינו זלמן בשולחן ערוך שלו (פרק ב מהלכות תלמוד תורה הלכה יב): "כל מה שלומד בהרהור לבד ואפשר לו להוציא בשפתיו, אינו יוצא בלימוד זה ידי חובת מצות 'למדך אתם'!"

(אור לציון - חוכמה ומוסר)

אף אם אינו מבין את הסוגיה באותו זמן, עמל זה יעזור לו שלאחר זמן יזכה להבין, כמו שאמר רבי יצחק (מגילה ה): "אם יאמר לך אדם... יגעתי ומצאתי תאמין". עד כאן לשונו.

והדבר טעון הסבר, הלא יגיעה צריכה להיות יום יום, שעה שעה, ואילו מציאה באה בהיסח הדעת, לא הולכים בכוונה למצוא מציאה. אם כן, איך אומר שהמציאה תלויה ביגיעה?

אלא לפעמים אדם לומד סוגיה ואינו מצליח להבינה כראוי, מחמת שיש לו קושיים עליה. מנסה להסביר בצורה זו או זו, ולא עולה בידו. עוזב קמעה זה וממשיך הלאה. לאחר זמן הקב"ה מערה עליו רוח ממרום ומתיישבות לו כל הקושיים. **נמצא שאילולי היגיעה הקודמת לא היה מוצא עתה מציאה!** נמצא שהכול תלוי ביגיעה הקודמת.

ובידי הווה עובדא (אצלי היה מעשה), שפעם התייגעתי מאוד בהבנת דברי **המהר"ם שיק** במקום אחר ולא עלה בידי, ולבסוף בהולכי בדרך נפל במוחי ביאור דבריו על נכון בדרך מציאה ממש.

כך היא דרכה של תורה. העיקר לפי ההעמקה בסוגיה, לשקוע בעיון, לדלות מים חיים, זכים ונקיים. ולא התוצאה היא הרווח, אלא הרווח הוא התוצאה.

הגאון הגדול **דברי שלמה זולכה זצ"ל**
מגדולי המשגיחים, מחבר ספר 'עלי שוד' ועוד

דע לפני מי אתה עומד

לפני בורא העולם ומבקשים ממנו הכול, כאשר ידבר איש אל רעהו, **והוא שומע ומאזין לנו**.

אומנם העמידה לפני המלך נתקלת בקשיים, מפני שהחוששים הטבעיים אינם מסייעים לכך, אבל עם קצת מחשבה ניתן להבין שעומדים אנו לפני הבורא יתברך.

(הארות)

הגמרא אומרת (סנהדרין כב): "המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכונה כנגדו, שנאמר: 'שְׁנִיתִי ה' לְנֶגְדֵי תְמִיד' (תהילים טז, ח)".

כשאנו מדברים אל הקב"ה בתפילה, **עלינו לראות את עצמנו ממש במצב הזה כאילו אנו עומדים לפניו יתברך**. לקרבה כזו לקב"ה אפשר להגיע בעומדנו לפניו בתפילה. הדבר החשוב ביותר בתפילה - לדעת שעומדים אנו

השבת

אשת חיל

זְקֵנֵי אֶרֶץ: סְדִין עֲשֵׂתָה וְתִמְכֹר וְחָגוּר נִתְּנָה לְכַנְעֵנִי: עֵז וְהִדְר לְבוּשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן: פִּיה פִּתְחָה בְּחִכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה: צוֹפִיָּה הַלִּיכוֹת בֵּיתָה וְלֶחֶם עֲצֵלוֹת לֹא תֹאכַל: קָמוּ בְנֵיהּ וַיֹּאשְׁרוּהָ בַעֲלָהּ וַיְהַלְלָה: רַבּוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כַּלְנֵה: שִׁקְר הָחוּן וְהִבֵּל הִיפֵי אִשָּׁה יִרְאֵת יי היא תתהלל: תנו לה מפרי יְדִיהּ וַיְהַלְלוּהָ בְּשָׁעֲרֵים מַעֲשֵׂיהָ:

לִזְלָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרֹתֶיהָ: זְמִמָּה שָׂדֶה וְתִקְחֶיהּ מִפְּרֵי כִפִּיָּה נִטְעָה כְּרֶם: חֲגָרָה בַּעֲזוֹ מִתְּנִיָּה וְתִאֲמַץ זְרָעוֹתֶיהָ: טַעֲמָהּ כִּי טוֹב סִחְרָה לֹא יִכְבַּח בְּלִילָה נְרָה: יְדִיהּ שִׁלְחָה בְּכִישׁוֹר וְכִפִּיָּה תִמְכּוּ פֶלֶךְ: כִּפֶּה פִּרְשָׁה לַעֲנֵי וַיְדִיָּה שִׁלְחָה לְאַבְיוֹן: לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל בֵּיתָה לְבֵשׁ שָׁנִים: מִרְבָּדִים עֲשֵׂתָה לָהּ שִׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה: נוֹדַע בְּשָׁעֲרֵים בַּעֲלָה בְּשִׁבְתוֹ עִם

אִשְׁתַּ חֵיל מִי יִמְצָא וְיִרְחַק מִפְּנִינִים מִכְרָה: בְּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָה וְשִׁלְל לֹא יִחְסַר: גְּמֻלָתָהּ טוֹב וְלֹא רַע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ: דְּרָשָׁה צְמֵר וּפְשִׁתִּים וְתַעֲשֵׂ בַחֲפֵץ כִּפִּיָּה: הִי תֵהָ אֲנִיּוֹת סוֹחֵר מִמְּרוֹחֵק תִּבְיָא לְחִמָּה: וְתִקֵּם בַּעֲדֵהּ

פרפראות ופנינים

כיסא הכבוד

ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש יו במקום הזה ואנכי לא ידעתי (כת, טז)

"אכן" יוצא בראשי תיבות: אריה כרוב נשר, וידע יעקב אבינו שחוקה דמותם בכיסא הכבוד, אך כשראה יעקב אבינו שגם דמותו חוקה בכיסא הכבוד, התפלא ואמר "ואנכי לא ידעתי", לא ידעתי שגם דמותי חוקה, כי "אנכי" ראשי תיבות: אריה, נשר, כרוב, יעקב, ואת זה לא ידעתי.

(תורת הפרשה בשם פנינים יקרים)

כגודל ההכנה כך גודל ההשפעה!

"ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" (כת, טז)

הקשה רבינו עובדיה ספורנו זצ"ל: ואילו ידע יעקב אבינו מראש שיזכה לגילוי שכינה במקום הזה, מה היה עושה?

והשיב: אילו ידע יעקב אבינו מראש שהקב"ה יתגלה לו במקום זה, היה מתכונן לקראת זה ולא היה ישן כלל, וייתכן שאז היה זוכה לגילוי שכינה גדול יותר, כי כגודל ההכנה כך גודל ההשפעה הרוחנית!

(פירוש הספורנו על התורה)

הקב"ה משגיח על כולנו

"והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך" (כת, טז)

ראשי התיבות של המילים: **"וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ"** הם אותיות: **אבות**, לרמוז שהקב"ה שומר ומשגיח על כל יהודי בכל אשר ילך **בזכות האבות הקדושים** - אברהם, יצחק ויעקב, שעשו רצונו כראוי.

(מעיינה של תורה)

השפע נקצב משמיים!

"ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה" (כת, יב)

כתב רבינו ה'בן איש חי' זצ"ל: המילה **"סולם"** עולה בגימטרייה 136, וגם המילה **"ממון"** עולה בגימטרייה 136. ויש בזה רמז נאה, כי אומנם הממון מוצב ונמצא בארץ, בתוך כיסו של האדם, אך עליו לדעת כי "ראשו מגיע השמימה", דהיינו **הממון נקצב ונקבע לאדם מן השמיים**.

(שבת טיש)

ספרות

עובדות והנהגות

מנושא זה

משגיח ישיבת לומז'ה בפתח תקווה, תלה רבי אליהו שלט בחנות שהיא ניהלה: **"אם הרבנית לוותה כסף ממאן דהוא, יבוא נא אליי ויקבל את כספו"**. במשך שבועיים פתח רבי אליהו את החנות בשוק מידי יום ביומו, ישב ליד דלפק השיש המחורץ, ספר בידו והוא אפוף ריחות אטלז, וחיכה לנושים שיבואו...

(נחלת אליהו)

זהירות מגזל שינה

הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל, מגדולי תנועת המוסר, אמר פעם לבחורי הישיבה שישנו בפנימייה: ישנם הנכנסים ברעש או מדליקים את אור החשמל והשני מתעורר, הרי יש בזה **חשש גדול של גזילה**, והעושה כן מבטל בידים מצות עשה של **"ואהבת לרעך כמוך"**. אילו היו מפריעים לך את השינה, היית מרוצה?!

(תולדות הגר"א לופיאן)

אינני רוצה להיות אבוד...

סיפר אחד הגבאים של האדמו"ר רבי משה יהושע הגר, בעל ה"ישועות משה" מוויז'ניץ זצ"ל: פעם פגש האדמו"ר אדם שביקש נדבה. רבינו חיפש בכיסו ולא מצא מה לתת לו, ולפיקך הלוותי לרבינו עשרים שקלים ורבינו נתן לו. אחר כך אמר לי רבינו: "אבקשך, תבוא אליי לבקש זאת בחזרה". חשבתי לעצמי שלא אבוא, והרי אין זה מן הכבוד, אך רבינו קרא לי שוב ואמר לי: **"אינני רוצה להיות אבוד בגלל עשרים השקלים שלך"**, וכונתו הייתה: בגלל הגזל.

(הליכות ה"ישועות משה")

מדוע הטריח הסטייפלר את עצמו?

פעם נכנס לביתו של מרן הסטייפלר, בעל ה"קהילות יעקב" זצ"ל, בחור מיישיבת פוניבז', לקנות את הספר "קהילות יעקב", ורבינו החזיר לו בטעות עודף בסכום קטן מדי. משהבחין בדבר **מיהר ללכת לישיבת פוניבז' כדי להחזיר לו את הכסף**. נכדו, רבי אבא ברמן, שלמד בישיבה, שאל את רבינו: "מדוע טרח סבא לבוא לישיבה? הרי אני מגיע כל יום לסבא, וסבא יכול לשלם לו דרכי!" ענה לו הסטייפלר: **"המרחק שיש לרדת מהשמיים עד לכאן גדול הרבה יותר!..."**

(יחי ראובן)

לעשות הכול כדי להניצל מגזל!

כאשר נפטרה אשתו של הגה"צ רבי אליהו דושניצר זצ"ל,

כסף גזול פוגע בילדים

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב אמר: יש להתפלא על הילדים שמחנכים אותם לתורה ולתפילה מנעוריהם, בעוד שהם קטנים, ומורגלים לתורה ולעבודה, מהיכן יארע כזאת שכשגדלים **פורקים עול תורה** מעליהם? הלא מהראוי שיהיה להם דבר זה בטבע, לבל יזוזו מן התורה. ונראה לי שמגיע להם הדבר הזה **על אשר האכילום אבותיהם ממון של איסור הבא לידיהם בגזל וחמס וריבית**, וכח הפועל בנפול.

(אגרא דפרקא)

לא נכנס ולא יצא...

פעם נכנס הסבא מסלבודקה לחדרו של תלמידו, רבי משה שניידר זצ"ל. כשהכניס לחדר רגל אחת הבחין שהוא ישן, ולכן נשאר על עומדו, לא נכנס פנימה אך גם לא יצא החוצה, מפני שחשש מאוד **שמא סגירת הדלת החורקת תעיר את התלמיד משנתו**... כך עמד שעה ארוכה **בלי לנוע לשום כיוון**, עד שתלמידו התעורר...

(קול חוצב)

להעיר אדם???

האדמו"ר רבי אברהם יצחק מ"תולדות אהרון" ז"ע ששה פעם בלונדון. היה זה יום מושלג, והקור היה נורא. בבוקר ביקש ללכת למקווה. אמר לו בנו

סדרה

קדוש ליל שבת

יום ראשון: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל א-להים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך א-להים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא א-להים לעשות:

סברי מרנן לחיים

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

(האבן שזרחה)

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, ורצה בנו, ושבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו, וזכרון למעשה בראשית, תחלה למקראי קדש, וזכר ליציאת מצרים.

ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו:

ברוך אתה יי, מקדש השבת:

ברכת הבנים

לאחר הקידוש, על הבנים לנשק ידי הוריהם, וטוב שהאב יניח ידיו על ראשם ויברכם:

בני: **ישמך א-להים כפאפרים וכמנשה:**

לבת: **ישמך א-להים כשרה, רבקה,**

רחל ולאה:

יברךך יי וישמךך:

יאר יי | פניו אליך ויחנך:

ישא יי | פניו אליך, וישם לך שלום:

ושמו את שמי על בני ישראל,

ואני אברכם.

צד יקרים

לאהבה ויראת ה'

של המארח: "ביום קר כזה אי אפשר ללכת ברגל. אני אעיר את אבי משנתו, והוא יסיע את הרב..." רבינו ענה בתמיחה: "להעיר אדם???" "ורבינו הלך ברגל כחמש עשרה דקות, כולו רועד מהקור הנורא."

(חותמו של כהן גדול)

לא על חשבון הזולת!

במוצאי שבת קודש פרשת שופטים תש"ע, אמר מרן פאר הדור **רבינו עובדיה יוסף זי"ע** בסיום שיעורו בבית הכנסת "היודים": "רציית להודיע שמעתה לא נעשה כאן את הסליחות. לאחר הדרשה ילך כל אחד לבית הכנסת שלו, ושם יעשה סליחות. תסלחו לו". באותם רגעים אחזה דממה בכל נקודות הלוויין. מדוע? מה קרה? למה אין סליחות? ומרן הסביר: "הדבר **גוזל את שנתם של השכנים. לא עושים מצוות על חשבון הזולת!**"

(המתמיד)

איך אפשר להעיר אדם?!

כשמרן **החפץ חיים** היה פעם בדרכו לקדש את הלבנה, שאלו הגאון **רבי אלחנן וסרמן**, ראש ישיבת "תורת חסד", אם להעיר את הגאון **רבי משה לנדינסקי** (אחד התלמידים בישיבה), שהיה ישן באותה שעה, כדי לקרוא לו לברכת הלבנה. החפץ חיים ענה לו בתמיחה גדולה: "איך אפשר להעיר אדם?!"

(מערכי לב)

מדוע עצר הרב גניחובסקי את החתונה?

בשמחת החתונה של בתו של הגאון **רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל**, מראשי ישיבת "כוכב מיעקב" טשעבין, עמד הרב ליד במת התזמורת ושעון בידו. בהגיע השעה 11:00 בדיוק, סימן להם בהרמת

נפלאות התורה

הרה"צ
שמעון יוחאי יפרח
שלטי"א

מדוע נטל יעקב מאבני המקום?

"ויקח מאבני המקום וישם מראשתי, וישכב במקום ההוא" (כח, יא)

1. ראה יעקב אבינו ברוח קודשו שבמקום זה עתיד להיחרב בית המקדש, לכן ברוב צערו היה נוטל מאבני המקום - אלו אבני המקדש, והיה מחבק את האבנים, מגפף ומנשק אותן, ואף הניחן תחת מראשותיו ברוב אהבתו את בית המקדש (מאמר מרדכי דף יב, לרבי מרדכי צירמון צ"ל).

2. רבי יהודה אמר: רצה יעקב אבינו לדעת אם יזכה להעמיד י"ב שבטים, ולכן נטל י"ב אבנים מאבני המקום, הניחן תחת מראשותיו ואמר: אם י"ב האבנים הללו יתאחדו תחת ראשי, אות וסימן הוא שאזכה להעמיד י"ב שבטים. דבר שלא זכו לו אברהם ויצחק, אני אזכה לו (מדרש רבה בראשית).

3. יעקב אבינו נאלץ לישון שם בדרך, והיה ירא ומפחד מפני חיות רעות. והנה, כששמע יעקב שהאבנים עושות מריבה ביניהן על מי יניח את ראשו, אמר יעקב לעצמו: אם האבנים כל כך רוצות לעשות לי נחת, אם כן ודאי שאם יבואו חיות רעות לפגוע בי אזי האבנים עצמן יעשו מריבה כנגד החיות הרעות. ולכן הניחן למראשותיו (טוב טעם דעת, ויצא).

4. היצר הרע נקרא "אבן", ויעקב אבינו נטל מאבני המקום, והיינו נטל את כל הכוחות של היצר הרע שבקרבנו והשתלט עליהם וכבש את יצרו הרע. וזו הכוונה שהניחן למראשותיו (מטה אהרן, ויצא).

5. יעקב אבינו נטל מאבני המקום והניחן למראשותיו, כי רצה לרמוז בזה לבניו שעתידיהם הם לקבל את התורה, שנכתבה על גבי לוחות אבנים. ותמצא שהמילה "אבן" היא בגימטרייה 53, וכשתכפיל זאת ב-12, שהרי יעקב אבינו נטל 12 אבנים, יעלה בידך 636, כמניין תרי"ג המצוות דאורייתא וז' מצוות דרבנן והכל קבלו באהבה (באהבה גמטרייה 16 עם הכולל), שעתידיהם לקבל עליהם (יד אב, ויצא).

6. יעקב נטל מאבני המקום - המילה "המקום" היא אותיות "ממקוה", לרמוז שיעקב אבינו עסק באותו לילה בסודות טהרת המקווה, ואבני המקום הן אותם צירופי השמות שצריך לכוון בהם בשעת הטבילה (היכל הבעש"ט, עמוד קעא).

7. באותו מקום עקד אברהם את יצחק בנו על גבי מזבח של אבנים, ומצא יעקב את המזבח הזה, ונטל קצת מהאבנים שהיו בו והניחן למראשותיו בתור חפצי מצווה שיגנו עליו מכל רע. בבחינת "שומר מצוה לא ידע דבר רע" (חזקוני ויצא).

8. יעקב אבינו נטל דווקא אבנים והניחן למראשותיו בתור כרית, ועשה כן להורות לבניו אחריו שלא יהיו רודפים אחר הפאר והמותרות, שהם הגורמים לאדם שישכח תלמודו (מדרש הביאור, ויצא).

(קול התורה)

תכינו את הפנסים...

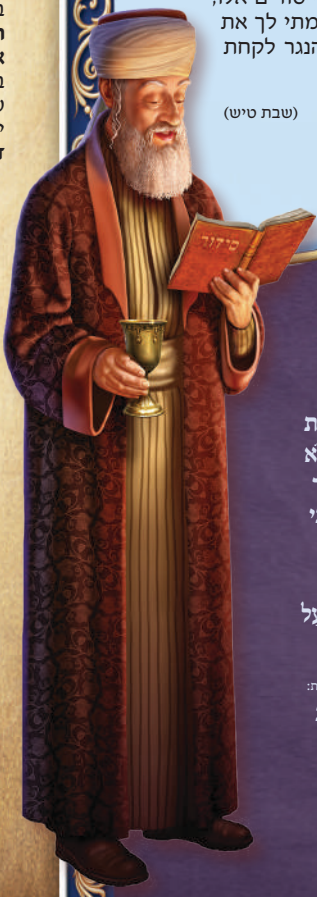
סיפר הרב שמואל אליהו שליט"א, רבה של צפת: הנקיות של הרב (אביו הראשון לציון מרן הרב מרדכי אליהו) זצ"ל הייתה גם בדברים הגדולים וגם בדברים הקטנים ביותר. כשהייתי ילד, והיה מו"ר אבא לוקח אותי ואת אחי לסליחות, היה מורה לנו לילה קודם לכן להכין פנסים וכדומה, כדי שנתרגל למחשבה של הסליחות כבר לפני השינה, וכך היינו קמים במהירות הבוקר ביתר קלות. וכשהיינו קמים היה מעיר אותנו בלחש, כדי שאמא לא תתעורר ולא יהיה גול שינה חלילה, ויצא שכרנו בהפסדנו. וכך הייתה כל הדרך אל הסליחות בלחש גמור. לא לטרוק את הדלת של הבית, שלא יתעוררו השכנים, ולא לדבר בקול בחדר המדרגות, שלא להפריע את מנוחתם. וכך כל הדרך לבית הכנסת, הכול כדי להיזהר מגזל שינה, שלא ניתן להשיבו.

(אביהם של ישראל)

תשלום מלא!

פעם ביצע נגר עבודה בביתו של הצדיק רבי ינון חורי זצ"ל. הנגר, שהעריך את רבי ינון, לא רצה לגבות ממנו את התשלום המלא על מלאכתו, אולם כיוון שידע שהרב יסרב, נקב בהצעת מחיר נמוכה מן המקובל בחמש מאות שקלים. רבי ינון שילם את הסכום, והשניים נפרדו. כעבור ימים אחדים הופיע לפתע הצדיק בביתו של הנגר והושיט לו חמש מאות שקלים. "מה זה?" בירר הנגר המופתע. הסביר רבי ינון: "ביתי נפרץ, וגנבו ממני חמש מאות שקלים. כאשר ערכת את חשבון נפשי לברר מדוע נגזרו עליי ייסורים אלו, מיד נזכרתי בך. אני בטוח שלא שילמתי לך את מלוא המחיר..." רק לאחר שניאות הנגר לקחת את הסכום, נחה דעתו של הצדיק.

(שבת טיש)

השבת

קדוש יום שבת

מִזְמוֹר לְדָוִד, יי רעי לא אֶחָסֵר: בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יְרִבְעִי, עַל מִי מְנַחֹת וְנִחְלִי: נִפְשִׁי יִשׁוּבֵנִי בְּמַעְגְלֵי צֶדֶק לִמְעַן שָׂמוּ: גַּם כִּי אֶלֶף בְּגִיּוֹת צִלְמֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אַתָּה עֲמִדִי, שְׁבִטָךָ וּמִשְׁעֲנֵתֶךָ הִמָּה יִנְחַמֵּנִי: תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שִׁלְחֹן נֹגֵד צַרְדִּי, דִּשְׁנֵת בְּשִׁמְךָ רֹאשִׁי כּוֹסֵי רוּחַ: אֶךְ טוֹב וְחֶסֶד יִדְפְּנֵנִי כֹּל יְמֵי חַיִּי, וְשַׁבְּתִי בְּבֵית יי לְאֹרֶךְ יָמַי:

אִם תִּשִּׁיב מִשְׁבֵּת רַגְלְךָ עֲשׂוֹת חֲפָצְךָ בְּיוֹם קִדְשִׁי, וְקִרְאתָ לְשַׁבֵּת עֲנֵנִי לְקִדּוֹשׁ יי מְכַבֵּד, וְכַבְּדָתוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ, מִמִּצְוֹת חֲפָצְךָ וְדַבַּר דְּבַר: אִזּוֹ תִתְעַנֵּג עַל יי וְהִרְכַּבְתִּירָךְ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ, וְהִאֲכַלְתִּירָךְ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ כִּי פִי יי דָּבַר: וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבֵּת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבֵּת לְדֹרֹתֵם בְּרִית עוֹלָם בְּנֵי וּבְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתָהּ הִיא לְעֹלָם, כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹשׁ עַל כֵּן בֵּרַךְ יי אֶת יוֹם הַשַּׁבֵּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ:

סִבְרֵי מִרְנֵן (עֵינֵי) לַחַיִּים.
בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

הפרי תודה לסעודות

מתורת ה"אור החיים" הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

שרית בהלכה מתוך החובות 'בהלכה ובאגדה' מאת:
הרה"ג רוד שלום נקי שליט"א

ורחמיו על כל מעשיו!

(מצווה תקכט): "דרך החסידים ואנשי מעשה - אוהבים שלום ושמים בטוב הבריות... ולא יאבדו אפילו גרגיר חרדל, ויהא צר להם בכל אבדון והשחתה... ואם יוכלו - יצילו כל דבר מהשחית בכל כוחם!"

כלומר, הצדיקים אינם מסוגלים לקלקל ולהשחית, כי מטבעם הם נוטים להועיל ולבנות, ולא להשחית ולהרוס, ולא לחינם נקראים תלמידי החכמים "בונים", שנאמר: "רַב שְׁלֹמֹה בְּנֵיָהּ", אל תקרא "בְּנֵיָהּ" אלא "בְּנֵיָהּ". ומסיבה זו היה יעקב אבינו מצר ודואג כשראה את צערם וסבלם של הכבשים והעזים, וליבו הרחום לא יכול היה להשלים עם צערם. ולכן פנה יעקב בבקשה אל רועי הצאן, אנשי חרן, ואמר: "הֲשִׁקוּ הַצֹּאן וְלֹכֹו רָעוּ".

הבה נהלך בדרכי האבות ונקיים את מאמר חכמים: "מה הוא [הקב"ה] רחום, אף אתה [תהיה] רחום!"

"ויאמר הן עוד היום גדול, לא עת האסף המקנה, השקו הצאן ולכו רעו" (כט, ז)

הקשה מן האור החיים הקדוש זיע"א: מה ראה יעקב אבינו להתערב בסדר יומם של רועי הצאן בחרן? וכי מה זה עניינו אם הם מסיימים את סדר יומם מוקדם מן הרגיל, ומה ראה להעיר להם ולהוכיחם?

אלה הסיבובים: אכן, יעקב אבינו לא רצה להתערב בעניינם של רועי הצאן בחרן, אלא שיעקב אבינו ראה שהכבשים והעזים היו רובצים ליד באר המים, והרועים היו מתמהמהים מלהשקות אותם, וכאב ליעקב על הצאן, שהרועים מתעכבים מלהשקותם, וחשש יעקב אבינו לאיסור צער בעלי חיים, אשר הוא איסור מן התורה, ועל כן ברוב רחמיו פנה אל רועי הצאן ואמר להם: "הֲשִׁקוּ הַצֹּאן וְלֹכֹו רָעוּ".

אך הבה ונשאל: מנין באה תכונה זו ליעקב אבינו? הסבר לכך כתב ספר החינוך

סעודה ראשונה

שו"ת בהלכה

שאלה: למה זוכים כשמכבדים את השבת?

שבשאר ארצות [שלא היו מצויים שם חכמי התורה], בזכות מה זכו לעושרם? אמר לו: בשביל שמכבדים את השבת.

ואם אין ידו משגת, טוב שילוה, אם ברור לו שיוכל לפרוע חובו בזמן. אך אינו חייב להצר לעצמו ולבקש מאחרים כדי להרבות במאכל ובמשתה בשבת, שאמרו חכמים: "עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות" (רמב"ם הלכות שבת פרק ה הלכה ז. סימן רנ סעיף ב. בצה"ט ע"א. שבת א ה, י. ועיי' במאור ישראל טבעת המלך עמוד קט).

תשובה: שאל התנא רבי יהודה הנשיא (מחבר המשניות) את רבי ישמעאל: עשירים שבארץ ישראל, בזכות מה זכו לעושרם? אמר לו: בשביל שמקיימים מצוות מעשר, שנאמר (דברים יז, כב): "עֲשֵׂךְ תַעֲשֶׂךְ" - עשר בשביל שתתעשר. שאל: ועשירים שבבבל [שאינם מעשרים, לפי שבחוקי לארץ פטורים ממעשרות], בזכות מה זכו לעושרם? אמר לו: בשביל שמכבדים את לומדי התורה. שאל: ועשירים

מתורת ה'בן איש חי' הקדוש רבינו יוסף חיים זיע"א

שם רשעים ורקב!

את לבן ב"ן נחור" על שם הסבא שלו, ובגלל זה לא התעוררו לכעוס על יעקב או להזיק לו. ובדרך זו הרויח יעקב אבינו שגם הזכיר את שמו של לבן וגם הוסיף ברמז דברי גנאי עליו, ובכך עשה כרצונה של תורה.

הלקח נפלא ומחייב! יעקב אבינו לא ויתר על קוצו של דין או הלכה, ופעל ועשה הכול על פי התורה וההלכה. ובוודאי גם אנחנו מחוייבים לעשות כל צעד וצעד על פי כללי ההלכה, ובוזה נראה הצלחה וברכה בכל מעשי ידינו!

"ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם, ויאמרו מחרן אנהו, ויאמר להם הדיעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו" (כט, ד-ה)

הקשה רבינו ה'בן איש חי' זצ"ל בספרו "עוד יוסף חי - דרשות": מדוע כינה יעקב אבינו את לבן הארמי בשם "לבן בן נחור"? והלא אביו של לבן לא היה נחור אלא בתואל, ואם כן, יעקב אבינו היה צריך לשאול את אנשי חרן: "הידעתם את לבן בן בתואל?"

אלא הסביר הצדיק: כבר הורו לנו חכמים ז"ל (מסכת יומא פרק ג משניות י"א), שכאשר מזכירים את שמם של צדיקים צריך לברך אותם, שנאמר (משלי י, ז): "זָכַר צְדִיק לְבָרָהּ", וכן להיפך, כאשר מזכירים שם של אדם רשע צריך לגנות אותו, שנאמר: "וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקָב".

והנה, כשהגיע יעקב אבינו לשערי חרן רצה לברר אודות לבן הארמי, אך חשש לומר עליו דברי גנאי בשעה שהזכיר את שמו באוזני מכרו וידידיו. ולכן עשה יעקב אבינו בעורמה ובחוכמה וקראו בשם "לבן בן נחור", ובאמרו: "לבן בן נחור" הייתה כוונתו לגנות את לבן, שראוי לנוחרו [כלומר, להמיתו (ראה פסחים מט:)]. אולם רועי הצאן מאנשי חרן שגו בהבנת כוונתו של יעקב אבינו וחשבו שהוא מכנה

שו"ת בהלכה

שאלה: האם מותר לעשות סעודת שידוכין ביום שישי?

בעניינים הכספיים רשאי אדם אחר מן הדין להציע לחתן או לכלה שידוך אחר, אבל כבר הושוו בעניינים הכספיים לגמרי, אין רשאים להציע להם שידוך אחר, והמציע גדול עונו מנשוא, והריהו מסיג גבול ועובר על חרם הקדמונים שהטילו על מי שמבטל שידוך, ה' יצילנו. על כן, יש להקדים את גמר התנאים מהר ככל היותר, ואפילו ביום שישי, שמא יקדימו אחר (עיי' דרכי משה סימן נ אות ג. חוברת 'הנישואין בהלכה ובאגדה').

תשובה: סעודת שידוכין שעושים בסיום כתיבת הסכם התנאים בין הורי החתן להורי הכלה, מותר לעשותה ביום שישי, כיוון שאי אפשר לדחותה לאחר השבת, מחשש שמא יקדימו אחר לקחת את המשודכת, מה גם שאין מרבים בסעודה זו כל כך. ומכל מקום מה שנהגים לתת מיני מתיקה לאורחים, פשוט שמותר (שבת א לה).

יש לדעת, כי אף אם בני הזוג החליטו ביניהם שהם נישאים יחד, אם טרם הושוו

סדר הה

ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתו: אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי. כי אשב בחושך יי אור לי: ליהודים היתה אורה ושמחה. וששן ויקר: וכתביב: ויהי דוד לכל דרכיו משפיל. ויי עמו: פן יהיה עמנו תמיד: ונח מצא חן בעיני יי: פן נמצא חן ושכל טוב בעיני א-להים ואדם: קומי אורי פי בא אורך. וכבוד יי עליך זרח: כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאמים, ועליך ירח יי וכבודו עליך יראה: כוסי ישועות אשא. ובשם יי אקרא:

מתורת ה'אביר יעקב'
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

קשר ישיר!

"ויהלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עלים ויורדים בו" (כת, יב)

כתב הצדיק רבי יעקב אביחצירא זיע"א בספרו **"מחשוף הלבן"** רמז נפלא בביאור הפסוק, וכך ביאר: יעקב אבינו, בשעה שישן בבית א-ל, חלם וראה סולם אשר רגליו ניצבות על הקרקע וראשו נוגע בקצה השמיים, ומלאכי אלוקים עולים ויורדים באותו הסולם. ולכאורה יש להבין, **מה טיבו של סולם זה?** לאן הוא מוליך, ובין מה למה הוא מחבר ומקשר?

אלא ראה יעקב אבינו בחלומו את בתי הכנסת ובתי המדרש שבעם ישראל, ועוד ראה שכנגדם ממש יש בתי כנסת ובתי מדרש בעולמות העליונים, וכמוכבא **בזוהר הקדוש** (ח"ב נט), שכל מקום של קדושה הניצב בעולם הזה, יש כנגדו היכל קדוש בעולמות העליונים. ולכן תמצא

דברי תורה לסעודות מאת:
הרה"ג שמשעון יוחאי יפרח שליט"א

ההמילה **"סלם"** היא בגימטרייה 130, וכן תמצא שהמילה **"היכל"** היא בגימטרייה 65, ופעמיים המילה **"היכל"** עולה למניין **"סלם"**, לרמוז ולהורות שהסולם שראה יעקב בחלומו הוא **סולם המחבר ומקשר בין שני היכלות המצויים זה כנגד זה** - האחד הוא בית מדרש הנמצא בעולם הזה, והשני הוא בית מדרש העומד כנגדו בעולמות העליונים, כי זה לעומת זה עשה האלוקים. ומלאכי השרת מתרוצצים על גבי הסולם מעלה ומטה **כדי לקבל את תפילותיהם של ישראל** ולהעלותן מעלה מעלה אל כיסא הכבוד לרצון לפני אבינו שבשמיים.

והדברים מרעשים ומפליאים! עד כמה גדול כוחה של תפילה היוצאת מפיו של יהודי, עד כדי כך שהקב"ה מינה מלאכים מיוחדים שכל תפקידם הוא להביא לפניו את תפילותיהם ובקשותיהם של ישראל! וזאת עלינו לדעת, כי אחת המתנות הנפלאות שקיבלנו היא התפילה! כי רק לנו יש הזכות לפנות בכל עת - ישירות - בתפילה ובבקשה אל אבינו שבשמיים.

"ומכאן הינני פונה לכל מנהלי בתי הספר ותלמודי התורה בזמננו, ללמוד טעמי המקרא לתלמידים עוד קודם הגיעם לגיל בר מצווה, כדי לחנכם שיוכלו לקיים מצות קריאת שניים מקרא ואחד תרגום בטעמי המקרא, ולא כאותם מנהלים אשר אינם משגיחים כלל על זה, ורק כשהתלמיד מגיע לגיל בר מצווה מלמדים אותו הוריים באופן פרטי קריאת מספר פסוקים בטעמים, כדי שיקראם כך בציבור. וזוהי תעודת עניות לאותם הוריים ומורים, שאינם שמים לב על כך." (שבת א ד ש).

שו"ת בהלכה

שאלה: האם צריך לקרוא את הפרשה "שניים מקרא ואחד תרגום" בטעמים?

תשובה: חובה על המלמדים ללמד את תלמידיהם טעמי המקרא ולחנכם למצות קריאת "שניים מקרא ואחד תרגום" בכל שבוע עם טעמי המקרא. ומה טוב וחשוב מה שנהגו במוסדות רבים, שביום שישי קוראים יחד כל תלמידי הכיתה את כל הפרשה "שניים מקרא ואחד תרגום" (שבת א שו. ה"ע ג נז).
וזו לשון מרן הראשון לציון רבינו עובדיה יוסף צוק"ל:

סעודה שלישית

סעודה רביעית

מתורת החסידות רבינו ה'בעל שם טוב' ותלמידיו זיע"א

ל'כת בין הטיפות!

לאזן ולהלך "בין הטיפות" בידיעות הללו, שמצד אחד לא ייפול האדם ברוחו ממצבו השפל, ומאידך גיסא - לא ייכשל חלילה במידת הגאווה המאוסה.

וברור הדבר כי צריך האיש המשכיל לחפש בכל עת **עצות ותחבולות** שבעזרתן יוכל לעשות מלחמה עם היצר הרע. ולכן, אם מבקש היצר הרע **להשפילו** ולומר לו שאינו ראוי לקדש את עצמו מפני שהוא שפל ומגושם, אזי **ראוי שיאחז כנגדו במידת ההתפארות** ויאמר לעצמו שמצד נשמתו, שהיא חלק אלוקי שנחצב ממעל, הוא כן ראוי לכך. ואם היצר הרע **מגיס רוחו ומכניס בו גאווה** באומרו שהוא כבר קדוש וטהור, אזי **ישפיל את עצמו מצד שפלות חומריותו**.

ולזה רמזה התורה הקדושה באומרה: **"והנה סלם מצב ארצה"** - דהיינו, כאשר היצר הרע רוצה להשפילו מצד שהוא - האדם - סולם מוצב ארצה, ויש לו חומריות וגשמיות, אזי יאחז כנגדו ויזכיר לעצמו שהוא בבחינת **"ראשו מגיע השמימה"**, ויש לו חשיבות בעולמות עליונים.

"ויהלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה" (כת, יב)

כתב האדמו"ר בעל ה"אהבת שלום" **מוויז'ניץ** זצ"ל, שצריך כל יהודי מישראל לדעת שמצד אחד יש לו מעלה וחשיבות בכל העולמות כולם, היות שאנחנו בניו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, ומאידך צריך להתרחק **ממחשווי קשת ממידת הגאווה**, שהיא מידה מגונה ומאוסה עד מאוד בעיני הקב"ה, והוא מתעב בעלי גאווה ומואס בהם. וללא ספק צריך חוכמה גדולה וזהירות מופלגת כדי

שו"ת בהלכה

שאלה: אם לאחר הדלקת נרות השבת כבו הנרות, האם צריך להדליקם שוב?

תשובה: הדליקה את הנרות ואחר כמה רגעים כבו, ועדיין לא קיבלה שבת וברור לה שלא שקעה החמה, תדליק את הנרות שוב בלי ברכה. אך אם הזמן קרוב מאוד לשקיעה, לא תדליק בשום אופן. ואולם, ננות אשכנז המקבלות

שבת בהדלקה לא ידליקו שוב, אלא תאמר לאחד מבני הבית שעדיין לא קיבל שבת שידליק הוא את הנרות שכבו (א קלט).

נרות שבת שכבו, מותר להשתמש בהם ובשמן לאחר השבת לכל שימוש שהוא. וטוב לשמור את הפתילות ולשורפן בביעור חמץ בערב פסח, כדי שתיעשה בהן עוד מצווה (א קצ).

סבדי מרנו. (ועינים: לחיים).

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:
ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא עצי (עשבי) בשמים:
ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא מאורי האש:
ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחול ובין אור לחושך ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי לששת ימי המעשה.
ברוך אתה יי, המבדיל בין קדש לחול:

אנא יי הושיעה נא (פעמיים).
אנא יי הצליחה נא (פעמיים).
הצליחני. הצליח דרכינו. הצליח למודינו. ושלח ברכה רוחה והצלחה בכל מעשה ידינו. כדכתיב: ישא ברכה מאת יי, וצדקה מא-להי ישעו: ליהודים היתה אורה ושמחה. ויששן ויקר: וכתוב: ויהי דוד לכל דרכיו משפיל. ויי עמו: כן יהיה עמנו תמיד:

שאלות ותשובות

האנרובי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: בכולל שבו אני לומד, אחד האברכים איבד את הכרתו במהלך הסדר, והיות שאף אחד מהאברכים לא ידע להגיש לו עזרה, היינו אובדי עצות והזמנו אמבולנס. אולם מתוך לחץ בשל הזמן החולף, הרימוהו האברכים לרכב ודהרו איתו לבית החולים, להקדים את הטיפול בו עד שייפגשו בדרך עם האמבולנס, מה שהתברר אחר כך כדבר שהיה עלול לגרום נזק לנפגע. מתוך כך העלה ראש הכולל הצעה לקיים קורס עזרה ראשונה לאברכים בכולל, כדי שנהיה מוכנים לכל מצב שלא יהיה. אלא שחלק מן האברכים טענו שיש בזה ביטול תורה, ולימוד תורה קודם להצלת נפשות. על כן רוצים אנו לשאול מה דעת התורה בנידון, לידע כיצד לנהוג.

תשובה: קורס עזרה ראשונה חשוב מאוד לכל מקרה שלא יבוא, ובפרט אחר שקרה מקרה כזה אצלכם, לא עלינו. מסופר על הגר"א זצ"ל שלמד ספרי רפואה ורצה ללמוד רפואה בפועל, ומנעו אביו מפני שלימוד תורה קודם להצלת נפשות. אבל עזרה ראשונה כדאי מאוד ללמוד.

שאלה: כאשר לומדים בחברותא עם בחור ברמה נמוכה, האין זה בגדר ביטול תורה?

תשובה: זה בגדר חסד ולימוד תורה, ועל זה נאמר: "ךָשׁ וְאִישׁ תִּכְכְּמוּ וְנִפְגְּשׁוּ מֵאִיר עֵינֵי שְׂנֵיהֶם ה'" (משלי כט, יג), ואמרו חז"ל: ומחבריי יותר מרבתיי (מכות דף י סע"א).

"כבוד ייבו - ספרו וציא ספר הארבעה
האנרובי יודם מלכאל אברג'ל זצ"ל

תורת התפילות

לשמח את הקב"ה

הוא [רבן גמליאל, בנו של רבי יהודה הנשיא] היה אומר: עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו. בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצונך אחרים מפני רצונך" (פרקי אבות פרק שני משנה ד). ה' בודק כמה אתה עושה למענו. ברגע שאתה יודע שה' הוא הבוחר, היודע, העד, המבין והדיין, לא תפגום אפילו בקצה של חוט השערה, כיוון שזה לא רצונך לפני ה'. בצעה שאתה מדבר דברים לא שהורים ולא נקיים, אתה מקבל השפעות מההיכלות של

הוא [רבן גמליאל, בנו של רבי יהודה הנשיא] היה אומר: עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו. בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצונך אחרים מפני רצונך" (פרקי אבות פרק שני משנה ד). ה' בודק כמה אתה עושה למענו. ברגע שאתה יודע שה' הוא הבוחר, היודע, העד, המבין והדיין, לא תפגום אפילו בקצה של חוט השערה, כיוון שזה לא רצונך לפני ה'. בצעה שאתה מדבר דברים לא שהורים ולא נקיים, אתה מקבל השפעות מההיכלות של

דברי מרדכי

אבידות של מוסר והשקפה מסורתית של רב אישיר
האנרובי מרדכי אליהו זצ"ל

כיצד ייתכן שיעקב אבינו כעס?

שיוותר, לא יריב ולא יכעס. אבל כאשר טען לבן (לא, מ): "הַבְּנוֹת בְּנֵי יַעֲקֹב וְהַבְּנוֹת בְּנֵי - כאן כבר פגע בציפור נפשו של יעקב אבינו, שהרי משנתגיירו רחל ולאחא אין להן שום קשר עם לבן, ואף על פי כן לבן קורא להם "בניי" ו"בנותיי". לבן מנסה לפגוע בחינוך ילדיו של יעקב, שמיטתו שלימה וכל בניו זרע קודש מצבתם. כאן אין מדובר בפגיעה גשמית אלא בעיוות רוחני, ועל כך כועס יעקב אבינו.

"וַיַּחַר לְיַעֲקֹב וַיִּרַב בְּלִבּוֹ וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבָן מַה פָּשַׁעִי מֵהַ חָטָאתִי כִּי דָלַקְתָּ אַחֲרָי" (לא, לו)
יעקב אבינו כועס מאוד ורב עם לבן. כעסו זה תמוה הוא, שהרי עשרים שנה נהג יעקב עם לבן לפניו ולפניהם משורת הדין, ואף שלבן החליף את משכורתו בעשרת מונים וציער אותו מאוד, עם כל זה לא כתוב שיעקב כעס או רגז. **מדוע עכשיו כועס יעקב אבינו?**
אלא **שבעינינו גשמיים** יכול האדם לוותר וטוב

מזך ביטוח ואבטלה ועוד משילוחו של ראש חשיבה
האנרובי אהרון יהודה לייב שטיינמן זצ"ל

שניני מוסר

אהבת כל איש ישראל!!!

לקנות סם המוות... כנראה היה להם סם כזה בבית באופן קבוע, כדי שאם יהיה צורך להעביר מישהו מן העולם ויכולו להשתמש בזה... מה ראתה רבקה בבית שלה? מה היא ראתה בשכונה? ואז החל רבינו לדמוע והמשיך ואמר: "מהבית הנורא הזה יצאה הבת הזו, וכאשר הלכה לשאוב מים מן הבאר עלו המים לקראתה. ובנות שאלה לא מקבלים לבית יעקב!..."

סיפר מנכ"ל החינוך העצמאי לשעבר, רבי צבי בוימל שליט"א: נכנסתי אל רבינו, ואמר לי (בעניין אי קבלת כל הבנות לסמינרים של "בית יעקב"): "הרי גם את רבקה אימנו לא הייתם מקבלים לבית יעקב. אתה יודע איזה אבא היה לה ואיזה אח היה לה? זו הייתה משפחה של פושעים..." כדרכו, המשיך ואמר בהומור: "בבית היה להם גם סם המוות. כנראה זה היה בבית באופן קבוע, שהרי לא כתוב בשום מקום שכאשר אליעזר הגיע הם שלחו ילד לבית מרקחת

זמירות לשבת

- נגילה הללויה נגילה, כא זמן הגאולה.
- א-ש-די קבין נדחי וירידי, וגרש משנאי, נפשי בהם נעלה: נגילה הללויה וכו'.
- שלה לי בן ישי גואלי, וקנה לי בית היכלי, באויבי עשה קלה: נגילה הללויה וכו'.
- רחמן חוס על עם לא אלקן, ושלה להם ציר נאמן, ובשר עם סגלה: נגילה הללויה וכו'.
- חוק זכור זרע יצחק, וקבצם ממרחק, ונסדר שיר ותהלה: נגילה הללויה וכו'.

כי אשמרה שבת א-ל ישמרני, אות היא לעולמי עד בינו וביני:

אסור מצא חפץ עשות דרכים, גם מלך רב בו דברי צרכים. דברי סחורה או דברי מלכים, אהנה בתורת א-ל ותתקמנו: בו אמצא תמיד נוח לנפשי, הנה לדור ראשון נתן קדושי. מופת בפת להם משנה בששי, כמה בכל ששי יבא מוזני: רשם בדת הא-ל חק אי סגנוני, בו לערך להם תמיד לפניו. על כן להתענות בו על פי נבוניו, אסור לך מיום כפור עוני: הוא יום מקבד הוא יום הענוגים, להם וזון טוב בשר ודגים. השמחים בו הם שמחה משיגים, כי יום שמחות הוא ותשמחני: מחל מלאכה בו סופו להקרית, על כן אכבס בו לבי בבורית. אתפלה לא-ל ערבות ושתיתי, מוסף וגם מנתה הוא יעניני:

<p>לעילוי נשמת ויטוריו בן מיסה רבא ז"ל אינס בת מזל רבא ז"ל תנצ"ב</p>	<p>להצלת מאיר ואורלי רבא ז"ל הדולחם עידן, ט"ב, דנה, נטע הבבלות לאה ז"ל</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>לעילוי נשמת משה סבב בן מסעודה ז"ל נלכ"ע ר' סיון התשע"ב תנצ"ב</p>	<p>להצלת הדולחם נחיה יוסף ואחיה משת ז"ל לרשת ניסים בן עליה מזל יוסף ז"ל</p>
--	--	--	---	---

תפילות העוזרים: ריבוננו של עולם, יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו, שלא יארע דבר תקלה על ידנו, ולא יכשל בדבר הלכה, וישמחו בנו חברינו... ויהי רצון שכל מעשינו יהיו לקדש את שנתך בעולם, ללא פגיות אישיות ולא למטרות כבוד ותהילה.

שאלות ותשובות

המנחה הרב בני ציון מנצח שלישי

שאלה: נשאלתי מאדם ירא שמיים שנהג זה כשנה לומר בכל יום קודם תפילת מנחה פתיחת אליהו הנביא זכור לטוב, ועתה קשה עליו הדבר כי משתתף בשיעור תורה קודם לכן, ומיד אח"כ מתחילים תפילת מנחה, ושואל אם עליו לעשות התרה?

תשובה: קריאת פתיחת אליהו שהיא רגעים אחדים, אם אפשר לקראו קודם שיעור ההלכה הנה מה טוב, ובוודאי שיועיל להשגת החוכמה וזכירת הלימוד, כי קריאתה פותח הלב בתורה, ואם לא תוכל, תשתדל להמשיך ולקראו בסיום השיעור.

רק אם אי אפשר כלל, תעשה התרה בפני שלושה, כדין כל מנהג טוב שנהג האדם.

ובודאי שאין לוותר על לימוד ההלכה, כי זה עיקר גדול אצל כל אדם.

שאלה: אולם שמחות שרוב ככל הנוכחים התפללו כבר תפילת ערבית, והתקבצו כעשרה אנשים כדי להתפלל קודם הסעודה, ויתר המוזמנים ישבו לסעודה, ובאמצע הסעודה הגיע מנין המתפללים לקריאת שמע, האם יש על המסובים חיוב להפסיק בסעודה ולומר קריאת שמע יחד עם כל הקהל?

תשובה: אין חיוב מצד הדין לקרוא עימהם, כיוון שכולם יודעים שהציבור התפללו והם רוב, ובפרט שעומדים במקום רחוק קצת מהם. ומכל מקום יניחו ידיהם על גבי עיניהם כדי שייראה שמקבלים עימהם עול מלכות שמיים.

זמירות לשבת

הביכוי,
י-ה הביכוי,
הא-5 התלך תרחמן.
ישלח משרו הנאמן, הנאמן:

אב תרחמן שמע קולנו,
שלח בן דוד וינאנו.
נשוב לציון עיר קדשנו,
ונשלוט בה ביד רמה:
הביכוי וכו'.

שמה נתאסף בעיר הבירה,
ומתדש ישמע קול שירה.
ואז נרליק את המנונה,
בבית שובן מעונה:
הביכוי וכו'.

ראה פעני ישראל עמך,
והשיכם נא לגבולך.
ואז יראה כל זכורך,
שליש פעמים בשנה:
הביכוי וכו'.

מאור ישראל

החברת הלימוד קידוש
מפי מנחם מנחם הרב יוסף זצ"ל

ניצול כל רגע!

כדי להיות תלמיד חכם אמיתי צריך שקידה רבה יומם ולילה. לא יותר אפילו על רגע אחד. אפילו הוא הולך, נוסע - גם כן ילמד. נוסע באוטובוס משכונה זאת לשכונה זאת - עניין של עשר דקות, לא יותר - ייקח עימו ספר, ובנסיעה יפתח את הספר וילמד. יתחבא שם באיזו זווית באוטובוס, ישב וילמד. ילמד דף אחד בהליכה ודף אחד בחזרה, "קבץ על דף

כדי להיות תלמיד חכם אמיתי צריך שקידה רבה יומם ולילה. לא יותר אפילו על רגע אחד. אפילו הוא הולך, נוסע - גם כן ילמד. נוסע באוטובוס משכונה זאת לשכונה זאת - עניין של עשר דקות, לא יותר - ייקח עימו ספר, ובנסיעה יפתח את הספר וילמד. יתחבא שם באיזו זווית באוטובוס, ישב וילמד. ילמד דף אחד בהליכה ודף אחד בחזרה, "קבץ על דף

הרה"ג
שמעון בן צבי
האדמו"ר מלעילוב

הרה"ג
שלמה לובבי צ"ל
מחכמי תימן

הרה"ג
סעדיה מוצר
מחכמי תימן, רבה הראשי
של בגדא (היום תימן)

הרה"ג
יהודה לייב הלוי אשכנזי
בגדא פירוש
ה"סו"ל לזוהר

הרה"ג
חיים פינחס צ"ל
מגדולי החכמי מרוקו

הרה"ג
חיים חוני צ"ל - מגדולי
רבי יהדות תוניסיה

הרה"ג
בן ציון מרדכי חזן צ"ל
ממייסדי ישיבת עזרת יוסף
ברושלים

אודות ישר

לקט רבי ח'ל. מירוד ומוסר מפי שר התורה
התאריך היים קניבסקי צ"ל

(הביאורים בכתב הקטן מתוך החוברת 'אודות המוסר')

חנן (המשך)

(משלי יג, כד): **"חושף שִׁבְטוֹ מונע שבת ביקורתו. שונא בנו, ואהבו** האהבו את בנו. **שחרו מוסר"**. מייסרו בעת השחר, כלומר בילדותו, עת יוכל לנטותו לכל אשר יחפוץ (מצודת דוד). כתב הש"ה (שער האותיות אות דרך ארץ): "והמשילו דבר זה לנטיעה, בעוד שהיא ילדה יוכל האדם לנטותה וליישרה כפי רצונו, אבל אם נתגדל האילן בעקמיות אי אפשר לו ליישרו אחר כך, כן משפט הנער".

בחסד בשחת

רבי התעודות ומוסר מפי הראשון
המנחם רבי שלמה משה עמאר שלישי

זהירות מכל סוגי הגאווה

ביסס את הדברים כנתינתם מסיני, ובא אחר ומערער על כך. הגאווות אינו מחכה שיגידו לו שהוא חשוב, אלא הוא מחשיב את עצמו בעצמו, זו גאוה. כל אדם שמחשיב את עצמו בעצמו, הוא ממלא את מקומו של המלך אחשוורוש שאל איך לעשות יקר וגדולה למי שהוא חפץ בו, והמן חשב בדעתו שאין מי שידמה לו והכוונה אליו, וכך תפר לעצמו את החליפה וחרץ את דינו.

יש גאוה שכבר צומחת בו בכך שהוא מחשיב את עצמו בעצמו. האדם שוקע בדמיונותיו וחושב: אני אדם חכם, ה' נתן לי חוכמה ואני יודע מה לעשות, כולם אוהבים את הדיבור שלי, אני ואני. כך לאט לאט יתמוסס על מעלותיו, ועם הזמן מאמין שהוא באמת נבון וחכם גדול. ממילא, אם יאמרו לו איזו מילה שנשמע ממנה שאינו חכם כל כך - ייפגע, כי כבר קנה קניין בנפשו מדמיונותיו,

אליך אקרא י-ה א-5 גורא א-5 גורא.
יפקד נפן שהעמים זרות י-ה, א-5 גורא.

שועתה תקבל א-5 שובן מרומים, ותתדש שחרותה לעד ופעלמים.
העולם תזנה עמך נאנת, צועק מבור לא מצא עזרה, א-5 גורא, א-5 גורא:
אליך אקרא וכו'.

לחם את האובב כי ידו גברה, אבל את פריה ועוד ידו לא קצרה.
שלח בו חמה ועם ונקמה, יאמרו העמים שמך נקרא, א-5 גורא, א-5 גורא:
אליך אקרא וכו'.

מרום זכר נא ברית איש הלום חלם, הרבה את זרעו ותן לו שלום עולם.
נא רצה נזעו ותן את זרעו, עד מתי יהיה שה פורה. א-5 גורא, א-5 גורא:
אליך אקרא וכו'.

היוד יהיה יום בו מקדשך ותבונן, ורנו כלם כי שכן עליו הענן.
ושר ומזמור לפניו נגמור, כי ידך על האובב גברה. א-5 גורא, א-5 גורא:
אליך אקרא וכו'.

לעילוי נשמת
בתיה לוי בת נעמה ז"ל
נלב"ע י"ט תמוז ה'תשפ"א
תנצ"ה

לעילוי נשמת
יהודה בן חיים דנין זצ"ל
והאה גבריאל בן יהודה דנין ז"ל
תנצ"ה

להצלת
אוריאל ואילנה דנין
ומשפחתם הי"ד

להצלת
אורון בן חיי
ומשפחתו יצחק, איריס, עידן
ומעין הי"ד

לעילוי נשמת
אורח שאער בת ניסים ושמוחה מלמד ע"ה
נלב"ע כ"ה תשרי תשפ"ג
תנצ"ה

זכויות יוצרים

© תבונה: רוב התכנים בגיליון מוצגים מתוך ספרים המוגנים על פי כל חוק ובהתאם לכל דין בזכויות יוצרים של מחברי הספרים. אין לעשות שימוש בגיליון זה 1/1 או בתכנים המוצגים בו/1 או בתכנים המוערכים ללא קבלת רשות וסמכות מהגיליון. התמונות והציורים באדיבות: ענח אלמקיא-אומנויות ימודית | רב מרדכי חזן | חוברות 'בית המקדש' | ד. ביכמן | יוני גרשניין | אדוקים 360 | וקסברג | אנציקלופדיה לתכני תימן | פוסט ציון | מאיר טויר | שיחות הרה"ג בבגדא - באדיבות ישיבת הכותל | מנחם כלי מנדקש | ספר 'מראה של תורה' | ספר שיעורים לספר ויקרא | אוסף גבך קידוש השם בני ברק | סמן המאורות |

שאלות ותשובות

הרה"ג אהרן בוכבול שליט"א

שאלה: האם רשאי הכהן לצאת מבית הכנסת כדי שיעלו לתורה מישהו אחר במקומו?

תשובה: לפי חלק מהפוסקים אין מצוה "לקדש"ו" נוהגת אלא כאשר הכהן נוכח בשעת קריאת התורה. ועל כן, אם הכהן רוצה שיכבדו אחרים במקומו, יכול לצאת מבית הכנסת קודם קריאת התורה ולחזור לאחר שהתחיל הראשון לברך את הברכות, וכך אפשר להעלות אחרים במקומו. **אומנם מתקנת חכמים אין לעשות כן מפני דרכי שלום.**

ואולם, כאשר יש שני חתנים בבית הכנסת ויש צורך גדול בעליות לתורה, כגון בימי שני וחמישי, אפשר להקל להעלותם לתורה במקום הכהן והלוי, אך צריך שיתקיימו התנאים הבאים:

1. הכהן מחל על כבודו.
2. העולה תחתיו הוא החתן או אחד מבעלי השמחה או תלמיד חכם מובהק.

ועל ידי דברים אלו ודאי לא יבואו הקהל לידי מחלוקת.

אך טוב שהכהן יצא לחוץ קודם הוצאת ספר התורה ויכנס לאחר שהתחיל הישראל לברך את הברכות.

ויש להדגיש, שכל זה דווקא בימי שני וחמישי או בימי ראש חודש, ששם מספר העולים הוא שלושה או ארבעה בלבד, אבל בשבתות או בשאר ימים טובים שיש בהם שבעה עולים מלבד המפטיר אין להתיר בכל זה, הואיל ואפשר להעלות את הכהן והלוי ואחר כך להעלות את החתנים ובעלי השמחה.

הרב משה שמואל חיות משרדו של האגודה רבני א"י שליט"א

חממה ומוסר

בשמיים מצפים לראות מה יהא עימנו בעולם הזה.

בזמנו של החפץ חיים זצ"ל שלחה הממשלה הרוסית צוות חוקרים לקוטב הצפוני לצורכי מחקר. רבים מן החוקרים הלכו ולא שבו בחזרה. הם עברו הרפתקאות קשות - רוחות עזות ושלגים נוראים, ומרביתם מתו בקור הגדול השורר שם. **הבודדים שהצליחו לשרוד וחזרו, תושבי המדינה הרימו אותם על נס ורחשו להם הערצה רבה, והם הוכרזו כגיבורים.**

כששמע על כך החפץ חיים, פתח ואמר: כשהנשמה יורדת לעולם הזה, היא מקבלת תפקיד שעליה לעשותו. כשם שחוקרי הקוטב חייבים להתעטף והשבנו בסייעתא דשמיא כי לפני שהילד נרדם יש באמצע הלילה וחוזר לישון, יאמרנו שוב. צורת השינה הראויה היא לא לשים יד מתחת ללחי,

עולת יצחק

פני חממה ודעת משרדו של האגודה רבני א"י שליט"א

כיצד מתמודדים עם חלומות רעים?

וגם לא על גבי הירך. לא לשכב בצורה לחוצה כך שאחד האיברים יכאב בזמן השינה. כל הדברים האלו גורמים לחלומות מפחידים, לא רק לילדים קטנים, אלא גם לגדולים. הדרך הרצויה לשינה היא באופן שהגוף רפוי, כי אז ישכב ולא יפחד ותערב עליו שנתו. מקורות לכך ניתן למצוא בספר "דבש לפי" מהחיד"א מערכת ד אות יז, ובספר "מדבר קדמות" מערכת ג אות כ.

(ערוך משרת עולת יצחק)

כיוון שפרשתנו מדברת על חלום יעקב, נזכיר את מה ששאלו אותו פעם, כיצד ניתן להתמודד עם מצב שהילד מתעורר בלילה מחלומות רעים. הם מצב שהילד דשמיא כי לפני שהילד נרדם יש להקפיד לקרוא איתו את הפסוק "שמע ישראל" וגו', לכל הפחות פסוק ראשון. גם אם הוא התעורר באמצע הלילה וחוזר לישון, יאמרנו שוב.

צורת השינה הראויה היא לא לשים יד מתחת ללחי,

פנים יקיים ספרו הרה"ג יוסף דוד אברגל שליט"א

תורת רבינו יודם

מעלת הקמת בית בישראל

הנוצר, בסיום פרשת השבוע, כבר היה בעל משפחה, ולכן באו אצלו המלאכים במציאות. מכאן ישמע חכם ויוסף לקח, כמה שמחה נגרמת למלך מלכי המלכים הקב"ה כאשר האדם עובד את ה' יתברך בשמחה, מתוך מצב שהוא כבר זוכה להקים בית נאמן בישראל, שזה משמח את ה' יתברך שמו. ולכן כאשר הגיע האדם לפרקו, יזדרז לישא אישה טובה ויראת ה', ואשריו ואשרי חלקו.

"ועקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלקים, ויאמר יעקב כאשר ראה מוחנה אלקים זה ויקרא שם המקום ההוא מחני"ם" (לב, ב-ג)

שמעתי מאבא היקר, עטרת ראשנו, רבינו יודם מיכאל אברגל, שאמר בשם המפרשים, שבתחילת פרשת השבוע יעקב אבינו עליו השלום עדיין לא היה בעל משפחה, אלא היה בפני עצמו, ולכן ראה את המלאכים בחלום בלבד, ואילו כאן בפסוק

יודוך רעיני וי רועי, חי ביום שבת קדש יום השביעי: יום אשר בלית בו כל מלאכתך, אומר כי שרית על כל זולתך. ומעשים עשית, אין לביתך, אי בן אמתך חיש להרעיני: חי ביום וכו'.

שביעי כהרת ראש לכל המנינים, ואותו קדשת בשבועות ושנים. חיש אשר נשאת לגוע אמונים, וקדם מאסונים ארתי ורבעי: חי ביום וכו'.

רצה כמנחתתי יום זה יום מנוחה, וביום עבודתי, המצא לי הרוחה. והכן לשבתתי, משאת וארוחה, וששון ושמחה יהיה שעשועי: חי ביום וכו'.

אל-עולם שבלי, שבת תוכנו, ונרך בחלו, שים אור בערנו. ואף משכן ירעה, תשוב תעלנו, מתרה עננו, אורי וישעי: חי ביום וכו'.

זמירות לשבת

שמח בני בהללך לא תקח גם את שורך, השמחה תחידך, העולם לפניך:

הולך ברגליך, מנענע ירך, עינים צופים לך, הלב פועם בקך: השמחה תחידך, העולם לפניך:

מי עשיר ומי שמת, בעולם הזה אורת. לא כחיל ולא כבת, הממון יהיה לך: השמחה תחידך, העולם לפניך:

הבט ושא עיניך, מי נתן כל-אלה לך, גם בנים לשלחך. אם תודה רק לבוראך, בן תמיד יהיה לך: השמחה תחידך, העולם לפניך:

לעילוי נשמת רות סייילס בת סופי ז"ל נלב"ע כ"ז טבת ה'תשפ"א תנצב"ה

לעילוי נשמת שמעון יצחק בן עישה (עליה) ז"ל נלב"ע כ"ז ניסן ה'תשע"ח תנצב"ה

לעילוי נשמת מורן אסתר פמסון ז"ל בת סופיה הי"ד נלב"ע ד' סיון ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת עזרא סנרוסי בן שמחה ז"ל נלב"ע ה' סיון ה'תשפ"א תנצב"ה

לעילוי נשמת מטילדה סנרוסי בת זדיה ז"ל נלב"ע י' טבת ה'תש"פ תנצב"ה

ואלה יעמדו על הברכה:

משה חי מינון בן תקווה	עבבר יהושע בת רינה	אוריה מושעלי בת אשרית	מעיון עורקבי	יוסי צרפתי	משה שמלה	בן כהן שרון	באור אופית עמר	גדעון תכנון	יוסף רוזיטל שאבי	יוסי עמר	צבי צונה	מזל אזולאי בת סוליקה	דני זינו	טולדנו רפאל
-----------------------	--------------------	-----------------------	--------------	------------	----------	-------------	----------------	-------------	------------------	----------	----------	----------------------	----------	-------------

הקב"ה יברך אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, בכל מכל כל, ויזכו לעושר ואושר וכל טוב סלה, ממוך בריאות איתנה ונהורא מפליא.

לחמשת לבנים התקיימה פניו מופתית אותן לשלוש שבועות

הרה"ג יודוך את מורדך
הרה"ג החמיי ח' חויתה הכהן החמיי זצ"ל - מחמיי ברב רובה של בריכה

הרה"ג סלמאן אליהו זצ"ל
מחמיי המעבלי מני סיסם שלמאן זצ"ל מני סיסם של חותם פריסאליס

הרה"ג משה יהושע חנו זצ"ל
האדמו"ר מוויניץ

הרה"ג משה מרדכי בידמן זצ"ל
בעל ברית ששה האדמו"ר מלעלב

הרה"ג יוסף משולם זצ"ל
רב ראשי לעדת התומנים בירושלים

הרה"ג אליהו זוד ריבנוביץ
תאומים (הרה"ג) זצ"ל חנה של יודשלים חתם של הרה"ג סק

הרה"ג אליהו לופאן זצ"ל
מחמיי בעלי המוסר

שאלות ותשובות

החידושי יוסף מלמד שליט"א

שאלה: מה דינו של אדם שנגע במקומות המכוסים שבגופו באמצע הסעודה?

תשובה: חייב ליטול ידיו ככל דיני נטילה ידיים מחמת הספק. (אולם רצוי שישמע ברכה מאחר או יהרהר בהרכה).

אבל לבני אשכנז יש להורות לברך גם במקום מטונף ממש או דיבר עם חבירו מחוץ לביתו שעה ויותר (ובתנאי שממשיך לאכול כביצה לחם ויותר), ורק אם נגע במקומות המכוסים שבגופו (או הטיל מי גרלים אף שהתלכלכו ידיו) יטול ולא יברך. ויש הנוהגים אף מבני אשכנז לא לברך גם אם נגע במקום מטונף, אלא אם כן דיבר עם חבירו מחוץ לביתו שעה ויותר.

ובכל אופן שנוטל ידיו, יש להסמיך את הנטילה לאכילת הלחם ולא לעשות הפסק גדול ביניהן. (אולם "אשר יצר" יברך, דלא נחשב הפסק גדול. הגר"ז).

גם אם אינו מעוניין להמשיך לאכול לחם אלא רק לשתות או לאכול פירות, חייב ליטול ידיו כדין נטילת ידיים לסעודה מחשש שמא יבוא לאכול לחם, אך לא יברך על נטילה זו אף לבני אשכנז. אולם אם אינו מעוניין להמשיך לשתות או לאכול פירות, די בבטיפת ידיו בברז, אף שאינו מברך כעת ברכת המזון.

אם נגע רק בידו האחת, די שייטול רק את אותה היד. ישן בתוך סעודתו, בין שנת עראי בין שנת קבע, יטול שתי ידיו בלא ברכה. אם נגע במקומות המכוסים כשהלחם בפיו, אסור לו בלוע עד שייטול ידיו.

זוהר הפרשה

קטני זוהר מבראית משולחני של חידושי בנינו שמואל שליט"א

עתידים בני האומות לזלזל באבן השתייה

ולשאל אותו מדוע הוא בוכה, ולא יקלנא ולא יכולתי. שמע דהנה שמע רבי זירא שהיה אומר, אבנא אבנא, אבנא קדישא על כל עלמא אבן אבן, האבן הקדושה והעליונה על כל העולם, בקדשתא דמארץ את מקודשת בקדושת קונך. והיא אבן השתייה, שממנה הושתת העולם. זמני בני עממא לאתזלזלא בך עתידים בני האומות לזלזל בך ולאותבא גולמי מסאבין עלך ולהושיב גופים טמאים עליך, לסאבא אתרף קדישא לטמא מקומך הקדוש, וכל מסאבין יקרבו בך וכל הטמאים והרשעים יתקרבו אליך, ווי לעלמא בההוא זמנא אוי לעולם באותו הזמן.

רבי זירא עאל קמי רבי אלעזר בן ערף רבי זירא נכנס לפני רבי אלעזר בן ערף. אשכחיה דהנה יתיב, ועיניו נבעין מיא מצאו שהיה יושב ועיניו נובעות מים של דמעות, והנה מרחיש בשפוטתיה ובכי והיה מדבר בלחש בשפתיו ובוכה. חזר לאחורוי רבי זירא חזר לאחורוי רבי זירא, כי לא יכול לדבר עם רבי אלעזר בן ערף, שהיה בוכה מאוד. אמר לשמשיה אמר רבי זירא ששמשו של רבי אלעזר, מאי האי דיתבי מר ובכי מה זה שיושב הרב ובוכה? אמר תרי זמני עיילנא לקרבא גבוי אמר השמש, שתי פעמים נכנסתי להתקרב אצלו

תורת האשה

חידושי השו"ת עם האר"י חידושי יוסף פינטו שליט"א

כל חסד גורם רחמים בעולם

אלא לומדים מכאן יסוד גדול: אין חסד קטן וחסד גדול. כל חסד, אפילו הרמת פקק לחברך, הוא חסד גדול, ואין אתה יודע מה גורם או גורם רחמים בעולם. אפילו דבר שנראה לך פעוט וקטן יכול לגרום רחמים גדולים. לכן "מצווה הבאה לידך אל תחמיצנה".

נחזק בפשוטו ונאמת ברוחנו את מידת הכרת הטוב על החסד אשר אנו מקבלים מן החבד. ורואים אנו בראייה ברורה, שכל מי שקיבל טובה וחסד מתבירו ושילם רעה תחת חסד, אולי בתחילה חשב שמעשיו צלחו לו, אך בסוף התשלום והעונש אשר מקבלים על חוסר הכרת הטוב - אין לו גבול, ונענשים בעונשים מרים.

(חזון יאשיהו)

החסד שעשה יעקב עם רחל בהרימו את האבן מעל פי הברא אינו דבר גדול וקשה כל כך. מה עוד שיעקב, כשראה את רחל, ידע שהיא שורש נשמתו ואיתה הוא עתיד להתחתן וללדת את השבטים הקדושים. אם כן, כיוון שהרמת האבן הייתה כהרמת פקק מעל צלוחית וגם עזר בזה לבת זוגו לעתיד, מה הרעש הגדול אשר חז"ל מזכירים בדברים על החסד שעשה יעקב עם רחל בהרימו את האבן? ועד כמה החסד הזה גדול? עד כדי כך שאנו מזכירים אותו כחסד גדול בתפילת הגשם בזמן בצורת, מעוררים רחמים ואומרים שכמו שיעקב הרים את האבן לרחל כך יפתח לנו ה' שערי שמיים. והרי דבר זה נראה חסד קטן!

הלב הארץ

קטני זוהר מבראית משולחני של חידושי ישראל אברגל שליט"א

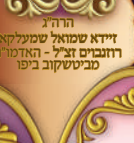
שמירת העיניים והלב - יסוד הקדושה

הוא משמש את המימוש, והוא חוש השמע. איננו קרוב לחוש המחשבה כמו חוש הראות, כי הוא מביא מיד אל חוש הלב, וחוש הלב מביא אל חוש המימוש.

ועל זה הזהיר הכתוב: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", ואמרו באגדה: "עינא וליבא, תרי סרסורי דחטאה אינון" (העין והלב שני מותוכי חטאים הם), וכן אמר החכם: "תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצרכנה", ואמר: "הב לי ליבך ועינך ואנא ידע דאת דילי" (תן לי ליבך ועיניך ואני ידע שאתה שלי).

בספר בעלי הנפש לראב"ד (שער הקדושה) כתב: והראש לכל הגדרים, שישמור האדם את עיניו מכל מה שאינו שלו, ואף ימעט ראייתו ממה שהוא שלו, אז יקרא צנוע וביישן. כענין שאמרו על אותו האיש שהייתה אשתו חיגרת (גידמת) ולא הכיר בה כל ימיו, ואמרו עליו: כמה צנוע אדם זה, שלא הכיר באשתו.

ואם ישמור את עיניו נמצא ליבו שמור, ומתוך שיהיו עיניו וליבו שמורים נמצא כולו שמור, כי על ידי שלושה חושים שבאדם העיון נגמר, והם הראייה והמחשבה והמימוש. ואם יש בו החוש הרביעי, גם

זמירות לשבת

- 1- מול א-לי וגדלו, ירעד גופי בלו.
- 2- בצר לי אקרא לו, י-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשר לו.
- 3- י-ה צור עוזר לקהלו:
- 4- יצר לו עולם ובצלמו אדם, עושים רצונו באימה בלם.
- 5- בחר בנגע עבדו אברהם, לקדשו לעד לעולם.
- 6- עליהם פורש צלו, והוא עוזר לקהלו.
- 7- שבתיו מי מנה ומי דקמה לו.
- 8- י-ה א-לי עוזר לקהלו: מול א-לי וגדלו וכו'.
- 9- צרי השמור ואויבי בלה, ועם זריר עליה עליה.
- 10- א-ל נערץ שועתו ענה, ובכית מעונו לשמך יודה.
- 11- פדה ורומם נא, קריה נאמנה. י-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשר לו.
- 12- י-ה א-לי עוזר לקהלו: מול א-לי וגדלו וכו'.

- 1- עורני א-ל חי להכניע, את יצר המפתה המריע.
- 2- מבקתך אין מושיע להושיעני:
- 3- דלתי תשובה חי פתח לי, כי שבתתי מחטאי ומעלי.
- 4- אנא צורי, שמע קולי, מהר ענני.
- 5- אודה עלי פשעי, אתה תשא עוני:
- 6- סוד ימיןך פשוטה, לקבל את נפש המתחרטה.
- 7- ולא תוסיף, תקטא, אלקיך קוני.
- 8- תרחק נא מעליה, תברת פת הצפוני:

<p>להצלת תולדה ואהר משה אלנבילי הי"ו ודילדים נעמי, ידותון, איתמר ויוסף הי"ו</p>	<p>לדפואת גילה בת שרה הי"ו ושתיכה לשמחה ונתח</p>	<p>לעילוי נשמת שלמה עזר בן יוסף וסעידה ז"ל נלב"ע י"ב תשרי ה'תש"פ תנצ"ב</p>	<p>לעילוי נשמת יעקב שיטריט בן זוהרה ז"ל נלב"ע כ"ד שבט ה'תש"פ תנצ"ב</p>	<p>לעילוי נשמת משה (מאיר) בן מולי קרובי ז"ל נלב"ע כ"ג תמוז ה'תש"פ תנצ"ב</p>
---	--	--	--	---

מאור בן רחל כהן	משפחת אמי	זרון ולא ארז ובני ביתם	שמעון בן שרה אלינור בת רעיה	זוהר בת אלגריש אודנה	טלאור בת רבקה	לוי בן קרולין	יפה ויוסף תורתני	בן בנימין בן יפה רחמי	רובית איילה מדינה בת נוריה	דוד גוטמן בן ליאורה	אליה געדון בן חן	גואטה גולן זצ"ל לירן ואליאב בר ועדי	אושרה סעידה ברוך תכננו	גולן וחגיית. דניאל, מודיה ואיליה חן
-----------------	-----------	------------------------	-----------------------------	----------------------	---------------	---------------	------------------	-----------------------	----------------------------	---------------------	------------------	-------------------------------------	------------------------	-------------------------------------

משורחנם של גדולי ישראל

הגאון הגדול רבי ישי שרעבי זצ"ל
רב שכונת מרמזק, רחובות

הסתפקות כמועט

יוכל אדם ולא כל חי להתקיים אפילו רגע, על כן הלה מצוי יותר, שלא תמצא מקום ריק מן האוויר, ואפילו במקום שהכותל עומד - שם האוויר.

"מכאן נלמד שהדברים המוכרחים הם מצויים יותר בעולם, כי הקב"ה בחוכמתו הגדולה סידר את עולמו והזמין לבריותיו. ועל כן שאל יעקב הצדיק 'לָחֵם לְאֶלֶל וּבִגְד לְבָשׁ', שהוא הדבר מוכרח, ושאל מידת ההסתפקות, שהיא שאלת הצדיקים, ולא שאל המותרות, כי התורה מואסת בהן, עד שתמנע אותם ואפילו מן המלך, הוא שכתוב: 'לֹא יִבְקֶה לוֹ סוּסִים וְלֹא יִבְקֶה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוּר לְבָבוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִבְקֶה לוֹ מֵאֵד' (דברים יז, טז)."

בכתובות (סז): נאמר: "תניא, 'עֵינֵי כָל אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶתְּהָ נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלֵם בְּעֵתוֹ - 'בעיתם' לא נאמר אלא 'בעיתו', מלמד שהקב"ה נוֹתֵן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת פְּרִנְסוֹתוֹ בְּעֵתוֹ".

על כן, כל איש ירא ה', ראוי לו שיהא שמח בחלקו ויסתפק במועט ולא יתאוה למותרות, וישיב ליבו ביראת ה'. הוא שאמר שלמה המלך עליו השלום (משלי טו, טז): "טוֹב מְעַט בְּיָדָאֵת ה' מֵאוֹצֵר רַב וּמְהוּמָה בּוֹ", והביא לזה אות, עדות ומופת הכתוב שאחריו, הוא שאמר: "טוֹב אֶרְחֵת יָרֵק וְאֶהְבֶּה שֵׁם מְשׁוֹר אֲבוֹס וְשִׁנְאָה בּוֹ", היינו, טוב לבני אדם מעט אוכל בחברה שתנעם להם יותר מהאוכל המרובה והמטעמים בחברת שונאיהם. הבה נלך בדרכי אבות, נשמח בחלקנו, וסתפק במועט ולא נלך אחר המותרות, ויהי ה' עימנו כאשר היה עם אבותינו, להחיותנו כהיום הזה.

(מנחת ישי' בהוצאת מכון המאורות)

"וְנָתַן לֵי לָחֵם לְאֶלֶל וּבִגְד לְבָשׁ" (כת, ט)

רבינו בחיי מאריך כאן בעניין המותרות, שצריך האדם להסתפק במועט כפי מה שמזמן לו ה' בהנהגתו הנפלאה, וזו לשונו: "זאת שאלת הצדיקים מאת ה', לא ישאלו המותרות, רק הדבר ההכרחי בלבד, שאי אפשר לו לאדם שיחיה בלעדיו. והידוע כי נטיית האדם אחר בקשת המותרות הוא גורם לו מהומות רבות, ועל כן כל איש ירא ה' ראוי לו שיהיה שמח בחלקו ויסתפק במעט ושלא יתאוה המותרות, וייטב ליבו ביראת ה'..."

"וכבר אנו רואים לעין בסדר העולם והנהגתו, שהיא בחוכמה נפלאה, שהקב"ה מזמן לבריותיו ומצביא להם דבר ההכרחי, ומה שהוא מוכרח יותר הוא מצוי יותר, ומה שאינו מוכרח כל כך אינו מצוי כל כך, כעניין המרגליות ומיני אבנים יקרות, שאינן מצויות כל כך בעולם ואינן תחת יד כל אדם, לפי שאינן מוכרחות כל כך, שהרי הבריות יכולים לחיות בלעדיהן; אבל המזון, שהוא מוכרח יותר מן המרגליות, הוא מצוי יותר מן המרגליות, שהרי תמצא התבואה והמזון בשווקים וברחובות, במה שלא תמצא במרגליות.

"המים, שהם מוכרחים יותר מהמזון, שהרעב יכול אדם לסבול בו' וג' ימים ולא כן הצמא, כי אפילו זמן מועט לא יכול אדם לסבול, לכן המים מצויים יותר מן המזון, כי תמצאם בכל מקום במדינות ואפילו בדרכים. והאוויר, שהוא מוכרח יותר מן המים, שהרי חשק הצמא יוכל אדם לסבול מיל אחד או פרסה אחת, אבל בלי האוויר לא

הגדולה אך ללמד ולהנהיג חסד חסדו רש"א כלל סוף חסד

התחייב לזפת

שלום לרב, רכשנו דירה, ובעת כתיבת החוזה התנינו עם המוכר שיתחייב לזפת את הגג של הדירה. המוכר הסכים, אך לא ביצע זאת. כשהגענו לתשלום האחרון, עמדנו על כך שיקיים התחייבותו, ולבסוף הוא אכן הפקיד צ'ק על סך 6,000 ש"ח בידי עורך הדין, והצ'ק נמסר לידינו. (זה אחריו ויתור מצידו, כי לפי מה שביררו הסכום עמד על כ-10,000 ש"ח). נכנסנו לדירה בחורף, כך שלא יכולנו לזפת, ואכן סבלנו מנוזלות. כשהגיע הקיץ התאגדו כל הדיירים לזפת ביחד, וכך יצא שחלקנו בתשלום על הזיפות היה מועט. כעת בא המוכר ודורש מאיתנו להחזיר לו את כספו, כי לבסוף שילמנו מעט. האם הוא צודק בטענתו?

תשובה: המוכר אינו צודק, והצדק עימכם. בעל הדירה ידע על מה התחייב, וכל מוכר בדרך כלל מוכר לחבירו מקה שלם ללא מום, ומכיוון שהסכים לתקן או לשלם את דמי הזיפות לבדו, והעיקר שתקבלו דירה מתוקנת - ההתחייבות עומדת בתוקפה. ואדרבה, העובדה שהיא לא תיקן גרמה לכם לא ליהנות מהדירה כמו שצריך.

ומה שהוא טוען שלבסוף שילמתם פחות, מן השמיים סייעו בידכם, ואין זה משנה לעניין ההתחייבות שלו, וכמו שאמרו בגמרא (ב"ק טז, א) במי שירד להציל את חמור חבירו וויתר על חמורו הטובע, ולבסוף החמור שלו עלה מהנהר מאליו, שזוכה גם במה שהתחייב לו חבירו וגם בחמורו שלו. והוא הדין כאן - מן השמיים זציתם במה שהתחייב לכם, וההחלטה אם לתקן ומתי תלויה בכך ולא בו, ולכן אינכם צריכים להחזיר לו כלום. **העולה מהאמור:** המוכר אינו צודק בטענתו, ואינכם צריכים להחזיר לו מסכום הזיפות שהוא שילם.

הדוני זכר אברהם שליט"א

הדוני זכר אברהם שליט"א

הדוני זכר אברהם שליט"א

הדוני זכר אברהם שליט"א

הדוני זכר אברהם שליט"א

הדוני זכר אברהם שליט"א

הדוני זכר אברהם שליט"א

זמירות לשבת

לְכוּ לְחַמּוֹ, תְּמִיד בְּלִחְמוֹ, כִּי מִדּוֹת תִּדְרֹשׁ הַתּוֹרָה, קֵל וְחֶמֶר בְּשׁוֹרָה, הִקְשׁוּ וּגְדַרְהוּ שׁוֹרָה, מִסּוֹרֵת מִפִּי גְבוּרָה, כְּלָיִים עִם פְּרָשִׁים, תּוֹצִיא לְאוֹרָה, מִשָּׁם יוֹצִיאִים אֶרְבַּע נְהִירוֹת, כְּלָם אִירוֹת, פְּשִׁים עִם רְמוּסִים נְדָרְשִׁים, וְסוֹדוֹת נְעֻלָּמִים: יפה ותקף וכו'

מִתּוֹב דּוֹרְךָ, אֲחֹתִי כְּלָה, נָפֵת צוּף רִבֵּשׁ שִׁפְתֶיךָ, מִן נַעֲרָה לְדַמְרֶךָ, רִיחַ טוֹב כְּגִדְךָ, דוֹדֶיךָ וְפִי עֵינֶיךָ, תִּקְחֵה וּלְבָנֶיךָ, כְּלָם עֲמִידוֹ מֵאוֹרֶךְ, כִּי אֶרְךָ יָמִים בְּיַמֶיךָ, עֲשֵׂר בְּשִׂמְחָתְךָ, כִּי יִרְדְּךָ בּוֹרָאֵךְ בְּיַדְךָ וְהִרְדְּךָ, א-ל-הֵי הַעֲלֵמִים: יפה ותקף וכו'

יורו משפטיך, האינינים, הנאי ואמוראי, גאונים וסבוראי, ורבנן בתראי לתיי, מדרבש יאה, גזרות שוות, ותלכות פסקות, כלם מפי גבורה, וקוקין דגורא, בקולות וברקיע מארקיעם, וקול משמיעם: יפה ותקף וכו'

שמות הקדש, כך נעלמים, אשר הם נכראו עלמים, כצופים נפלאים, והקמה כפתונים, חתומים וגם חתומים, מאירים ומהירים, כסוד ישרים, כי חיים הם למוצאיהם, ותי בהם, אשר יעשה האדם ותי, מויד צור עלמים: יפה ותקף וכו'

יפה ותקף תורה המוכר הנעיקה, מי יוכל להעמיק בסודך סוד א-לתיים חיים, אור זו תורה, בושר תוך קרבי, תמיד ידרשו אותך רבים, הקים ומצות טובים, את כל למות מלתיים, נאהבים וגם נשגבים, וכפטיש יפוצין, סלעים וחרים, תן דודך ירוו בכל עת, תורת אמת, מפיך אנו חיים מיון, סוד א-לתיים חיים: יפה ותקף וכו'

נתעלסה בגיל, באהבים, כסוד נקדות עם התבות, קתרים עם אותיות, פתוחות עם סתומות, נעלמות סודם ברמות, אורות עליונים, טוב מזהב ופנינים, מעין גנים בשבעים פנים, כלם חונים, תן אני עבר נרצע לך, קנון כלב שלם: יפה ותקף וכו'

לעילוי נשמת יעקב אלקובי בן עישה ז"ל נלב"ע פ"ח שבט ה'תשפ"ב הנצב"ה

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת יוסף חרילקר בן אשר חיים ז"ל נלב"ע א' חשוון תשפ"א הנצב"ה

לעילוי נשמת אשר אווארד קורנו בן אברהם ז"ל נלב"ע י"ב ניסן תשפ"ב הנצב"ה

משפחת אוסקר	עופר ורחל נעמי מורלל	אלעד בן צנוני, אהובתי בת נוסדי	עדי חיים וליבי צפירי וליבי בני	אודי וניב, עובד הוילדים	חנה פאר עובד בית	יוסף ונתנאלה שונים וילדים	משפחת טביב אדיר ושלומית	תאיר בת שושנה אברישני	אליאור נתנאל ובתיה חגי' והילדים	יאיר פרג'ון בן אסתר	גילי בן לאה, אשלי שוחה בת רבקה	משפחת מיארה	שירה ועדי בנות אורית	אשר, ישראל בני דינה
-------------	----------------------	--------------------------------	--------------------------------	-------------------------	------------------	---------------------------	-------------------------	-----------------------	---------------------------------	---------------------	--------------------------------	-------------	----------------------	---------------------

שמירה הלשונית

מאת הרב: אשר וסרמן שליט"א
מתכבר ספרי "דרך ברוכה"

פירוט י"ז הלאומים שייתכן לעבור עליהם על ידי לשון הרע (המשך)

דוגמאות מעשיות

טז. מנהלת קשוחה

זיוה פסעה באיטיות לאורך האולם הגדול. מתוקף תפקידה כאחראית משמרת בארגון חסד, היא חייבת לעבור פעם בשעה בין העמדות, לוודא שכולן עובדות ומסתדרות עם המחשוב ועם המערכת הטלפונית המורכבת. כבר כמה שנים שהיא עוסקת בתפקיד אחראי זה. הוא עמוס ומאתגר, אך היא רואה בו שליחות. גם בעלה, זכרונו לברכה, היה נוהג לעודד אותה במלאכת הקודש שלה - סיוע בהתרמת כספים למטרות קדושות שכאלה.

במטבח הקטן היו שלוש טלפניות שיצאו להפסקת אוכל קצרה. זיוה הביטה בשעונה בקפדנות. ההפסקה התארכה יותר מהרגיל, והן כבר צריכות לחזור למקומן. "מה קורה?" הציץ ראשה לפינת האוכל הקטנה. הטלפניות נאנחו ופנו חזרה לעמדותיהן. "קפדנית, זיוה הזו", לחשה ציפי לשולמית, "לא מוכנה לאפשר לנו אפילו דקה מיותרת של הפסקה". **זיוה שמעה את הדברים וליבה נצבט.**

כיוון שזיוה אלמנה, בדיבור לשון הרע זה עברה ציפי גם על הלאו "כל אלקמה... לא תענון".

טז. גישה מעצבנת

יעל התיישבה על הכיסא המסתובב באנחה קלה. שורת המשימות שהופיעה על מסך המחשב הייתה ארוכה. היא החלה לעבוד, שקועה במטלות הרבות, כשלצידה עברה הסגנית הגברת טפר. "מה שלומך, יעל?" שאלה הגברת טפר בנימוס. יעל הזדקפה. כבר תקופה ארוכה שהיא מנסה ליצור קשר עמוק יותר עם הסגנית. "הסגנית היא המנהלת האמיתית שמאחורי הקלעים", הסבירה לה מישיה כשהחלה את עבודתה במקום. "ההחלטות המשמעותיות נמצאות בידיים שלה".

יעל הקשיבה בהתעניינות. באותו הזמן הייתה עובדת מתחילה ולא חלמה על קידום כלל, אבל בשנתיים האחרונות החלה לחשוב אחרת. העבודה במשרד, במתכונת העכשווית, הייתה קשה ובלתי מתגמלת, והיא **השתוקקה לקבל קידום** שיסייע לה לעבוד פחות ולהרוויח יותר. "אולי זו ההזדמנות", חשבה יעל. המשרד היה כמעט ריק, והסגנית - רגועה ונינוחה.

"פגשתי את גיסתך אתמול", חייכה יעל, "היא מסרה לך דרישת שלום". "באמת?" הסגנית נעצרה באחת, ולרגע חלפה על פניה הבעה לא מוכרת. "איך אתן מכירות?" שאלה בחשש מסויים. "עליתי על מוקש", הבהירה יעל. "יש לגברת טפר קושי עם הגישה שלה. ואולי זו גם ההזדמנות שלי".

"היא שכנתי לרחוב", משכה יעל בכתפיה. "**אני לא ממש מסתדרת איתה, היא שונה ממני לחלוטין**". הסגנית חייכה ונשמה לרווחה. "**האמת שגם אני לא מסתדרת איתה, היא ממש מעצבנת**", היא אמרה בלחש ליעל. מבטה היה כן וידידותי. "כן", אישרה יעל, "יש לה סגנון דיבור ישיר ולא מתחשב". הסגנית החליפה איתה חיוך מסכים, ויעל חשה תחושה חמה בליבה. היא **הצליחה לסלול דרך לליבה של הסגנית...**

בסיפור לשון הרע זה עברה יעל גם על הלאו "ולא תתנפו את הארץ", משום שהתכוונה בסיפור הגנאי **להחניף לסגנית**, שאינה מחבבת את גיסתה. באופן זה היא מחזקת את השנאה שבין הסגנית לגיסתה ועלולה לגרום לעוד לקוללים שונים, ה' ישמרנו.

קיצור הלכות לשון הרע הפין חיים

טז. הלאו החמישה עשר -

"כל אלקמה ויתום לא תענון" (א) המספר לשון הרע או רכילות על יתום או על אלמנה בפניהם, אף שהדבר אמת - עובר גם על הלאו "כל אלקמה ויתום לא תענון", ועונשו מפורש בתורה: "וְחָרָה אִפִּי וְהָרַגְתִּי אֹתָם" (גו' ומרש"י) משתמע שלא זו שייך בכל אדם אומלל. (ב) השומע ביזיון יתום ואלמנה בפניהם ושותק - גם הוא ייענש על זה (באר מים חיים).

טז. הלאו השישה עשר -

"ולא תחניפו את הארץ" (א) אם בסיפור הלשון הרע או הרכילות הוא מתכוון להחניף לשומע, כגון שידוע שהשומע שונא את אותו האדם שהוא מספר עליו, ועל ידי שמספר לו ימצא חן בעיניו - עובר גם על **איסור חנופה**. (ב) וכן שייך אופן נוסף של חנופה לגבי המקבל - אם אחד מספר בגנות חברו, והשומע יודע שאין דיבורו כדין ואף על פי כן הוא מנענע בראשו להסכמה ואף מוסיף כמה מילים לפגם (מפני שקיבל טובות מהמספר) - עובר על לאו של חנופה, וצריך בשעת סיפורו להתחזק שלא לסייע לו אף בתנועה אחת שייראה ממנה שהוא מסכים לסיפור; ואם המספר ישמע לתוכחתו - חייב גם להוכיחו.

זהו עניןך
וזאת את מורידך
הרה"ג
יעקב חיים זצ"ל
בנו של רבנו יוסף חיים
הבן איש חי

הרה"ג
יצחק אבינצ'ר זצ"ל
הבאבא חאקי, רב
הראשי של רמלה ולד

הרה"ג
יששכר מאיר זצ"ל
רי"ה הגב' (מתה)

הרה"ג
מרדכי שרעבי זצ"ל
מחמ"ס תפארת האש המבוסס
רי"ה שלום ב"ס

הרה"ג
משה הלוי זצ"ל
רב ופרנס הקהילה
היהודית בתימן

הרה"ג
שלמה גולדמן זצ"ל
האדמו"ר מזוהרעל

הרה"ג
שלמה וולבה זצ"ל
בעל עלי שור מגדולי
בעלי המוסר

הרה"ג
לעילוי נשמת
אבישלו ישראל רוזנליין ז"ל
בן יצחק ורחל שידור
מלבי"ע כ"ב אייר התש"פ תנצ"ה

הרה"ג
לעילוי נשמת
רבקה (רונית) בת שבתאי ודלי ז"ל
מלבי"ע כ"ב סיון התש"פ
תנצ"ה

הרה"ג
לעילוי נשמת
דלי בת דוד ותמרה ז"ל
מלבי"ע כ"ה טבת התש"פ
תנצ"ה

הרה"ג
לעילוי נשמת
שבתאי בן ראובן ובת ציון ז"ל
מלבי"ע י"ב תמוז התש"פ
תנצ"ה

הרה"ג
לעילוי נשמת
אבישלו ישראל רוזנליין ז"ל
בן יצחק ורחל שידור
מלבי"ע כ"ב אייר התש"פ תנצ"ה

הרה"ג
לעילוי נשמת
רבקה (רונית) בת שבתאי ודלי ז"ל
מלבי"ע כ"ב סיון התש"פ
תנצ"ה

הרה"ג
לעילוי נשמת
דלי בת דוד ותמרה ז"ל
מלבי"ע כ"ה טבת התש"פ
תנצ"ה

הרה"ג
לעילוי נשמת
שבתאי בן ראובן ובת ציון ז"ל
מלבי"ע י"ב תמוז התש"פ
תנצ"ה

זמירות לשבת

מגותה ושמתה אור ליהודים, יום שבתיו יום מהמרים.
שומרינו וזוכרינו המה מעידים, כי ליששה כל בראים ועומדים:
שמי שמים ארץ וימים, כל צבא מרום גבוהים וימים.
תנין ואדם וחתר ראמים, כי בן-ה' צור עולמים:
הוא אשר דבר לעם סגלתו, שמור לקדשו מבוא ועד צאתו.
שבת קדש יום הקדוה, כי בו שבת א-ל מכל מלאכתו:
במצות שבת א-ל ויחייבך, קום קרא אליו וחיש לאמריך.
נשמת כל תי וגם נערייך, אבל בשמתה כי כבר רצך:
במשנה לחם וקדוש רבה, ברוב מטעמים ורות נדיבה.
וזכו לרב טוב המתענגים בה, בכיאת גואל לחיי העולם הבא:

חסין בשם הוא, ואהללו,
כי אין כמותו, ואין כמשעלו.
הימים ראווה, כי בשעלו.
מדר מימיהם - צדי ואו ריש.
ושאון גליהם, שין בית ריש:
יוצר מדרו וכו':
קום עשה פלא, העלת השבי,
מבית הכלא, אל עיר הצבי.
שם ירעת שלה, זאב עם לבוא,
עו ירך הראה - מס הא ריש.
ובאורך נראה, אלה ואו ריש:
יוצר מדרו וכו':

יוצר מדרו עשר וריש,
אשר לקבדו שין יוד ריש:
צור מעוז דלים, באמת שמו,
רוכב גלגלים, מי וקרמו.
מלאכים קלים, רצים לנאמו,
וכל זולתו - שין קוף ריש.
כי אין צור בלתו, אלה חית ריש:
יוצר מדרו וכו':

שיעור תורה לשבת

הרה"ג **יהושע רוזנבאום שליט"א**
מתוך הספר 'זרע טוב - בראשית'

יעקב תיקן תפילת ערבית

"יִפְגַּע בְּמִקּוֹם וְיִלֵּן שָׁם כִּי בֵּא הַשְּׁמַשׁ" (כה, א)

אמרו חז"ל (ברכות כו): "יעקב תיקן תפילת ערבית, שגאמר: **יִפְגַּע בְּמִקּוֹם וְיִלֵּן שָׁם**, ואין פגיעה אלא **תפילה**, שגאמר: **וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ תִּפְלַל בְּעַד הָעַם הַזֶּה וְאַל תִּשָּׂא בְעַדָּם רָחֵם וְתַפְּלֵה וְאַל תִּפְגַּע בָּי."**

לפני שנעמוד על תפילתו של יעקב, נתמקד בתפילה נוספת האמורה בפרשתנו. נאמר בפסוק: **"וְעֵינַי לְאֶה רְכוֹת וְרַחֵל הֵיטָה וַיִּתְּ תָאֵר וַיִּפֶת מַרְגָּה" (לקמן כט, יז)**, ומבארת הגמרא (בבא בתרא כטב): **"וְעֵינַי לְאֶה רְכוֹת - מאי רכות?..."** שהייתה שומעת על פרשת דרכים בני אדם שהיו אומרים: שני בני ים לה לרבקה, שתי בנות יש לו ללבן, גדולה לגדול וקטנה לקטן. והייתה יושבת על פרשת דרכים ומשאלת: גדול, מה מעשיו? איש רע הוא, מלסטם בריות, קטן, מה מעשיו? איש תם יושב אוהלים. **והייתה בוכה עד שגשרו רסי עיניה."**

לדעת רוב המפרשים, רחל ולא היה תאומות. ומאחר שהתורה מעידה על רחל שהייתה יפת תואר והייתה מראה, ניתן להניח כי גם לאה תאומתה הייתה דומה לה ויפה כמותה. ברם, מכך שהתורה מציינת שרחל הייתה יפת תואר, בניגוד ללאה, שענינה היו רכות, משמע שרחל ולא היה זהות במראן. מבארת הגמרא, שמתחילה הייתה לאה יפת תואר כרחל, אלא שמרוב בכי נשרו רסי עיניה.

רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל כותב באחד ממכתביו, שלא רק שריסי עיניה של לאה נשרו, אלא **כל פניה השתנו והתעוותו מרוב בכי על שהיא אמורה להינשא לעשיו הרשע.**

הייתה בוכה כל יום מחדש

נשאלת השאלה: מדוע לאה הייתה צריכה לצאת בכל יום לפרשת דרכים ולשמוע **שוב ושוב** כיצד העוברים והשבים מגנים ומוקיעים את עשיו? לשם מה ביקשה לשמוע פעם אחר פעם

כי בעלה העתידי יהיה איש רע, שופך דמים? מבארים רבותינו המפרשים כי בדרך כלל כשנוחתת צרה על האדם, ביום הראשון הוא מתהלך סהרורי ואי אפשר לדבר איתו, ביום השני הוא הולך בבכי ודמעות זולגות מעיניו, וביום השלישי הוא בוכה פחות, עד שלאט לאט הוא מעכל את הצרה שנחתה עליו ונרגע קמעה.

זה היה חששה של לאה אימנו. היא דאגה שעם הזמן היא **תתרגל לבשורה המרה** ותשלים עם העובדה שעשיו הרשע הוא בעלה המיועד. הרי גם עבריינים מתחננים, מגדלים ילדים ומקיימים משפחות פשע. לכן, **כדי שלא תתפשר ותסכים לקבל את רוע הגזירה, היא הייתה הולכת לפרשת דרכים בכל יום**, רואה אנשים הבאים מארץ ישראל ושואלת אותם: "סליחה, אולי אתם מכירים את יצחק בן אברהם?"

- כן, בוודאי! הוא גר בחברון, ויש לו שני ילדים!
- ואילו ילדים אלו?

- האחד הוא **יעקב**, בן פורת יוסף, כל היום **יושב באוהל ולומד תורה**, לא מתבטל אפילו רגע אחד!
- אני דווקא מתעניינת בשני, שנקרא **עשיו**. מה יש לכם לומר עליו?

- אה, עשיו? יותר טוב שתפסיקי להתעניין בו!
- למה? איזה פגם מצאתם בו?

- **אל תשאלי איזה בן אדם הוא**. ה' ישמור! בגיל חמש עשרה הוא כבר רצח את נמרוד! בכל יום פותחים לו תיק חדש במשטרה!

מידי יום הייתה לאה יוצאת לפרשת דרכים, שומעת שוב ושוב את הדברים הידועים לה מכבר, בוכה ומתענה עד שנגששו עיניה רכות. וזאת **כדי שלא תתרגל חלילה לרעיון** שהיא עתידה להיות אשתו של עבריון. כך עשתה יום יום עד שלא נותרו לה רסיים מרוב דמעות!

ככל שתבכי יותר - תוכי יותר!

רבי מאיר חדש זצ"ל הקשה: מדוע כשרחל אימנו בכתה, הקב"ה הרגיע אותה ואמר לה: **"מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָמָה" (ירמיהו לא, טו)**, ואילו כשלאה אימנו בכתה ה' לא אמר לה אפילו פעם אחת להפסיק לבכות? **מדוע הקב"ה לא אמר לה: "די לאה, ראיתי כמה בכית, מנעי קולך מבכיי"?**

מחדש רבי מאיר חדש יסוד נורא: **כשאדם בוכה מחמת הצרות, ומשכך את בכיו. אבל כשאדם בוכה כדי לזכות למעלות ורחמים, הקב"ה אומר לו: אדרבה ואדרבה, תבכה עוד ועוד, כי ככל שתבכה יותר תשיג יותר!**

רחל בכתה על בניה שיצאו לגלות, ולכן אמר לה הקב"ה: **"מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָמָה כִּי יֵשׁ שֹׁכֵר לְפַעֲלֶתְךָ נָאִם ה' וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב"**. לעומת זאת, לאה בכתה כדי לזכות לבנות את כלל ישראל. במר ליבה זעקה היא: **"איך ייתכן שאהיה נשואה לעשיו הרשע ולא אזכה ליטול חלק בייסודו של עם ישראל?"** ולכן אמר לה הקב"ה: **ה' אדרבה ואדרבה, תבכי ותבכי. ככל שתבכי יותר, כך יהיה לך חלק גדול יותר בבנין כלל ישראל!**

אומרים חז"ל במדרש (בראשית רבה ע, טו): **"קשה היא התפילה שביטלה את הגזירה, ולא עוד אלא שקדמה לאחותה"**. בוא וראה את הכח העצום שהיה ללאה אימנו בתפילתה. החווה היה כתוב וחתום: רחל תינשא ליעקב, ולאה לעשיו. אך **בזכות בכיותיה ותפילותיה זכתה לאה להתחתן עם יעקב ולהביא לעולם שישה מתוך שנים עשר השבטים**. ולא זו בלבד, אלא שלאה זכתה לשלושה כתרים: **כתר כהונה** משבט לוי, **כתר מלכות** משבט יהודה ו**כתר תורה** מיששכר. וכל זאת באמצעות התפילות והדמעות, המהוות יסוד לבנין הרוחני של כלל ישראל.

כוחה של תפילה עצומה

לאחר שעמדנו על תפילתיה של לאה, נעמוד על תפילותיה של רחל. בעת שלאה כבר הייתה אם לארבעה ילדים, לא זכתה רחל אימנו לפרי בטן. היא אמרה ליעקב: **"הֲבֵי לִי בָנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנֹכִי" (בראשית לא, א)**. פירש רש"י: **"הֲבֵי לִי - וכי כך עשה אביך לאימך, והלא התפלל עליה"**. ו**יָחַד אִף יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר הַתַּחַת אֲלֵקִים אֲנֹכִי אֲשֶׁר מִנַּע מִמֶּךָ פְּרִי בֶטֶן" (שם ב)**, ופירש רש"י: **"אֲשֶׁר מִנַּע מִמֶּךָ - את אמרת שאעשה כאבא, אני איני כאבא, אבא לא היו לו בנים, אני יש**

הדיו עיניך יבואת את מוריד

הרה"ג דוד אליקים זצ"ל מחכמי מרוקו

הרה"ג יוסף בן גאס זצ"ל מחכמי מרוקו, בעל 'מלכי רבנו ועוד

הרה"ג יוסף מאשא זצ"ל מחכמי מרוקו, ד"ר, רבה הראשי של חיפה

הרה"ג ניסים שובע זצ"ל ראש תנועת אור מציון, מקובל

הרה"ג סעדיא אלנדאף זצ"ל מחכמי תימן, ראש השוחטים בת"א-יפו

הרה"ג שלום קעטב זצ"ל מחכמי תימן, רב"ד ורבה הראשי של עדן

הרה"ג שלום קעטב זצ"ל מחכמי תימן, ראב"ד צאלע שבתון

זמירות לשבת

הַרְדָּךְ קָמִי חַי א-ל קָנָא, כְּמוֹנֵי לֵבָב וּבְמִגְנֵנָה, וְנִרְחִיב פֶּה נִמְלֵאָנָה, לְשׁוֹנְנֵי דָךְ רַחֵם: דְּעַה חֲכָמָה לְנַפְשֶׁךָ, וְהִיא כְּתֵר לְרֵאשֶׁךָ, נִצֵּר מִצּוֹת א-לְהִיךָ, שְׁמֵר שֶׁבֶת קִרְשֶׁךָ:

דָּרְךָ פּוֹרַח כְּתוּךְ בְּקִרְתָּ, וְגַם כָּכָל אֲשֶׁר נִבְרָה, נִתְּנִן צִרֵי בְּאֵשׁ עֵקְרָה, שְׁמַע קוֹלִי בְיוֹם אֲקָרָא: א-לְהִים תֵּן כְּמִדְּבַר הַר, תְּרַם שִׁטָּה בְּרֵאשׁ תְּדַרְה, וְלִמְוִהֵר וְלִנְוָהָ, שְׁלוֹמֵם תֵּן כְּמֵי נְהַר:

דָּרוֹשׁ יִקְרָא לְבֵן עִם בֵּת, וְיִנְצְרֶם כְּמוֹ כְּבֵת, נַעֲמִים שְׁמֵם וְלֹא יִשְׁבֵּת, שְׁבוּ נַחֲוּ בְיוֹם שֶׁבֶת: דְּרוֹשׁ נְיוֹ אוֹלָמֵי, וְאוֹת יִשַׁע עֲשֵׂה עִמִּי, נַעֲמֵ שׁוֹרֵק כְּתוּךְ כְּרָמֵי, שְׂעָה שְׁוֹעֵת בְּנֵי עַמִּי:

אֲשִׁיר לֹא-ל אֲשֶׁר שֶׁבֶת, מִמְּלֻאֲכֶתוּ בְיוֹם שֶׁבֶת, נִתְּנָה לָעַם כְּבֵבֶת, עֵינֵי תְּמִיד יִנְצְרֶנָּהוּ, שְׁמֵרוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁבֶת כִּי, אוֹת בֵּינֵי וּבֵינֵיכֶם הוּא: כְּמִכְּבֵד הוּא מְכַל מַיִם, כִּי בּו שֶׁבֶת צוֹר עוֹלָמִים, יִנַּח בּו לֵב עֲגוּמִים, שְׂמַח יִשְׁמַחְנָהוּ: שֶׁבֶת קִרְשׁ יוֹם מִנְוָהָ, בּו נִסּוּ יִגּוֹן וְאַנְחָה, עַם א-ל בְּהַשְׁקֵט וּבְבִטְחָה, שֶׁבֶת עֲנֵג יִקְרְאוּהוּ: הֵא-ל אֲשֶׁר בְּתֵר כְּנֵג, שֶׁבֶת קִרְשׁוֹ הִנְחִילֵנוּ, מִן הַעַמִּים הַבְּדִילֵנוּ, לְהִיוֹת לְנֹו לֹא-לְהִים הוּא: לְהִיוֹם רַחֵם וּפְגַחְו, לְכַבּוֹד שֶׁבֶת כִּי בּו נַחֲו, כִּל יִשְׂרָאֵל בּו יִשְׁמַח, שְׂמַחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים הוּא: תּוֹק יִשְׁלַח מִשִּׁתְּנֵנוּ, וְיִשִּׁיב אֶת שְׁבִיתֵנוּ, וְאֵן נִשְׁבּוֹת שֶׁבֶתְנֵנוּ, עוֹלָם שְׁכָלוּ שֶׁבֶת הוּא:

לעילוי נשמת סעדיה בת אמימה שמי"ה ז"ל נלב"ע כ"ט אדר ב' ה'תשפ"ב תנצ"ח	לעילוי נשמת מימון כמוס בן לויזה שמי"ה ז"ל נלב"ע כ"ט שבט ה'תשפ"ב תנצ"ח	לעילוי נשמת ר' יעקב מימראן בן שמחה ז"ל נלב"ע כ"ג מרחשוון ה'תשפ"ב תנצ"ח	לעילוי נשמת אסתר לוי בת רחמים וחיבה ז"ל נלב"ע כ"ג שבט ה'תשפ"א תנצ"ח	לעילוי נשמת מתתיהו לוי בן מרדכי ושררה ז"ל נלב"ע כ"ו אב ה'תשע"ח תנצ"ח
---	---	--	---	--

ואלה יעמדו על הברכות:

נתיאל ואינה	אליהו חיים כהן	לירם, שליו, מוריה ואליה סקורי	אבנר עזרן	אביגיל בן אפרים	תהל אסתר בן אפרים	נטלי חדאד בת זיוה	אביה ואריאל בני אורלי נזל	רחמיאל ויליס בן שלום וילדיהם	אברהם ונורית פוזיילוב	גריה צעירי בן רחל	רחמים חיים בן נעימה	בת שבע בת רחל	הדס בת רחל	סביאה בת פנינה פינגלה
-------------	----------------	-------------------------------	-----------	-----------------	-------------------	-------------------	---------------------------	------------------------------	-----------------------	-------------------	---------------------	---------------	------------	-----------------------

פרשת השבוע

לי בנים, ממך מנע ולא ממני."

והדברים תמוהים, וכי שמענו אי פעם שיחה כזאת? הייתכן שאדם יבוא לצדיק, ישפוך את ליבו ויתאונן שאין לו פרנסה, והצדיק ישיב לו: "מה אתה רוצה ממני? אומנם לך אין פרנסה, אבל לי יש פרנסה!"... הייתכן שרחל מתחננת ליעקב אבינו שיתפלל שתזכה לבנים, והוא דוחה אותה ואומר: "למה שאתפלל? אומנם לך אין בנים, אבל לי כבר יש בנים!"

מבאר הרמב"ן, וזו לשונו: "ובעבור שדיברה דרך געגועי הנשים האהובות להפחידו במיתתה חרה אפו, ולכך אמר לה שאינו במקום אלוקים שיפקוד העקרות על כל פנים. ואינו חושש בדבר, כי ממנה נמנע פרי הבטן ולא ממנו, וזה לייסר אותה ולהכלימה. והנה הצדקת, **בראותה שלא תוכל להיסמך על תפילת יעקב, שבה להתפלל על עצמה**, אל שומע צעקה, וזהו 'וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶלְקִים'."

יעקב ביקש לומר לרחל שכיוון שהוא זכה לבנים והיא לא זכתה לבנים, **אות הוא כי הקב"ה חפץ בתפילתה יותר מבתפילתו**. ואכן, מיד לאחר שיעקב אבינו העביר את המסר הזה לרחל, היא עמדה והתפללה בעצמה, ואף נתנה ליעקב אבינו את בלהה שפחתה, וזו הרתה וילדה בן, כמאמר הכתוב: "וַתֵּאמֶר רַחֵל דְּנִי אֱלֹקִים וְגַם שָׁמַע בְּקוֹלִי וַיִּתֵּן לִי בֵן עַל כֵּן קָרָאתִי שְׁמוֹ דָּן" (ו. ל. ו. **ומבאר התרגום:** "וַאֲמַרְתִּי רַחֵל דְּנִי ה' וְאֵף קָבִיל עֲלוֹתַי וַיְהִי לִי בֵר עַל כֵּן קָרַת שְׁמִי דָן". כלומר, ה' **קִבַּל את תפילתי** ונתן לי בן. לאחר מכן נולד בנה השני של בלהה, ורחל קראה לו נפתלי, כי "נִפְתָּלַי אֱלֹקִים נִפְתָּלַי עִם אֲחָתִי גַם יִכְלְמֵנִי", ופירש רש"י: "נִפְתָּלַי" - **נתקבלה תפילתי**". הרי לנו כי רחל קראה לשני הבנים שנולדו מבלהה על שם התפילה, ללמדך מהו כוחה של תפילה שהאדם נושא על עצמו!

תפילה בעת אפלה וצרה

יעקב אבינו מהווה סמל לכל הצרות שיהודי יכול לעבור בחייו. עוד לפני שנולד, כבר בהיותו

ברחם אימו, נאלץ יעקב להתמודד עם אח לא סימפתי שהיה מפרסם לצאת לבתי עבודה זרה. בגיל שישים ושלוש מקבל יעקב את הברכות, ובעקבות זאת עשיו זומם להורגו ורבקה שולחת אותו לביתו של לבן הארמי. בדרך נכנס יעקב לשיבתם של שם ועבר ולומד בה ארבע עשרה שנים, כדי להיות מוגן מלבן. בגיל שבעים ושבע הוא יוצא מהישיבה, ובידיו שקים עם מתנות לכלה המיועדת, לאחים שלה ולחמיו לעתיד... אך בצומת הקרוב **מחכה לו אליפז, בנו של עשיו, ומבקש להורגו**.

"מדוע אתה מתנכל אליי?" שואל יעקב את אליפז. "מה אעשה, דוד יעקב?" משיב אליפז, "קיבלתי מאבא הוראה לחסל אותך. כיבוד אב זו מצווה חשובה מאוד, ואיני מתכוון לבטלה. קדימה, תתחיל להגיד וידווי!" יעקב חושב כיצד ייחלץ ממור המוות ומציע לאליפז את כל ממונו, והיות שעניי חשוב כמת, ייחשב הדבר לאליפז כאלו קיים את מצות אביו והרג את יעקב.

וכך קורה שיעקב מגיע לחרן **בלי פרוטה**, רואה את רחל אימנו ומתחיל לבכות, כפי שנאמר: "וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשֶׂא אֶת קֶלֶו וַיִּבְרָךְ, וַפִּירַשׁ רַש"י: "וַיִּבְרָךְ" - לפי שבא בידים ריקניות, אמר: אליעזר עבד אבי אבא היו בידיו נזמים וצמידים ומגדנות, ואני אין בידי כלום".

יעקב מגיע לביתו של לבן ונאלץ לעבוד **שבע שנים כדי לשאת את רחל לאישה**. לאחר שבע שנים מגיע יום החתונה המיוחל, אך במקום להביא לו את רחל מחתנים אותו עם לאה, וכך נאלץ יעקב לעבוד **שבע שנים נוספות** כדי להתחתן גם עם רחל. לאחר מכן הוא מתייעב במשך עוד שש שנים תחת לבן, שמהתל בו **ומחליף את משכורתו** עשרת מונים.

מובא במדרש (איכה רבה כד) שיעקב פתח ואמר: "ריבונו של עולם, לא עשירי שנה עמדתי בבית לבן, וכשיצאתי מביתו פגע בי עשיו הרשע וביקש להרוג את בני ומסרתי עצמי למיתה עליהם, ועכשיו נמסרו ביד אויביהם כצאן לטבחה לאחר שגידלתים כאפרוחים של תרנגולים וסבלתי עליהם צער גידול בנים, כי רוב ימי הייתי בצער גדול בעבורם, ועתה לא תזכור לי זאת לרחם על בניי!?"

כל הצרות שאנו יכולים לדמיין עבורו על יעקב אבינו, ולמרות זאת הוא בטח בקב"ה, כמאמר הכתוב: "וַיִּדַר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי, וְשָׁמְרֵנִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנִי הֹלֵךְ וְנָתַן לִי

לָחֵם לֶאֱכֹל וְנֶגְדַת לְלִבִּישׁ" (כח. ט). והכול שאל וקיבל מהקב"ה. הרי לנו כי **מי שבוטח בקב"ה מקבל סייעתא דשמיא**, ואשריו של-ל יעקב בעזרו.

בפרשה זו מונחת מתנה לכל יהודי באשר הוא יהודי. **כל אחד חווה במהלך חייו ליקוי מאורות**. לאחד מכבים את השמש בפרנסה, לשני מכבים את השמש בילדים, לשלישי מכבים את השמש בחינוך הילדים ולרביעי מכבים את השמש בשידוכי הצאצאים. וכל אחד עומד שואל: "ריבונו של עולם, למה הבאת עליי את הצרה הזו? למה כיבית לי את השמש?"

אומרים חז"ל במדרש (בראשית רבה סח, ט): "כִּי כָא הַשֶּׁמֶשׁ, רבנן אמרי: מלמד שהשקיע הקב"ה גלגל חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב אבינו בצנעה. משל לאוהבו של מלך שבא אצלו לפרקים. אמר המלך: **כבו את הנרות, כבו את הפנסין, שאני מבקש לדבר עם אוהבי בצנעה**. כך השקיע הקב"ה גלגל חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב אבינו בצנעה".

כשיש לאדם צרות הוא הולך לרבנים ומבקש שיתפללו עליו. אולם **פעמים רבות הקב"ה מכבה לאדם את השמש ומביא עליו צרות, כיוון שהוא חפץ בתפילתו של האדם עצמו**.

הקב"ה השקיע את גלגל החמה כדי לדבר עם יעקב אבינו, אשר עבר את כל הצרות שיהודי יכול לעבור בימי חייו. יעקב הוא סמל הגלויות, ולכן הוא שחיבר את תפילת **ערבית**, הנאמרת בעת **החשכה**, בזמן צרה, כשהשמש שוקעת על האדם.

לפעמים הבורא נותן ונותן לנו, עד שאיננו שמים לב שהוא רוצה שנפנה אליו ונדבר איתו. לא תמיד אנחנו קולטים את המסר, אבל **כשהקב"ה לוקח מאיתנו את הדברים המובנים מאליהם, פתאום אנו מתעוררים וזווקעים: "ריבונו של עולם! מה קרה? מדוע כיבית את אור השמש?!" והתשובה פשוטה: לא קרה שום דבר**. הקב"ה רק רוצה לראות שאנחנו עדיין זוכרים אותו, כאשר השמש שוקעת על האדם והוא נמצא בחשכה, מתחדדת בליבו תחושת היתמות, וממילא הוא מסוגל להשליך יתנו רחמיך על ה' יתברך ולהתפלל 'תפילת יתום' מתוך הבנה שאין לו עזר ומשיע מבלעדי בורא העולם.

הרה"ג אברהם גולדמן זצ"ל האדמו"ר מזוועה

הרה"ג אריה פינקל זצ"ל ר"י מיד ברכפלד וחבר מועצת גדולי התורה

הרה"ג דוד שלוש זצ"ל רבה של נתניה

הרה"ג דוד אונגריש זצ"ל ר"י בית מדרש עליון

הרה"ג יחזקאל סופר זצ"ל האדמו"ר מערלין

הרה"ג יוסף שלום אלישיב זצ"ל פוסק הדור וממנהיגי היהדות החרדית

הרה"ג יחיא ספקין זצ"ל מחכמי תימן

י-ה רבון עלם ועלמיא. אתה הוא מלכא מלך מלכיא. עובר גבורתך ותקומתיא. שפר קרמך לתתווא:

שבתין אסר צפרא ורמשא. לך א-להא קדישא. די ברא כל נפשא. ערין קדישין ובני אנשא. תיות ברא ועופי שמאיא:

י-ה רבון וכו':

רב רבין עובדך ותקפין. מכין רמאי ונקף כפיפין. לו תתיה גבר שנין אלפין. לא יעול גבורתך בחושבנאי:

י-ה רבון וכו':

א-להא די ליה יקר ורבותא. פרוק ית ענד פמוס אריותא. ואפיק ית עמד מנו גלותא. עמד די בתרת מכל אמאי:

י-ה רבון וכו':

למקדשך טוב ולקדש קודשין. אתר די ביה יתרון ורחין ונפשיין. ויומרון לך שירין ורתשין. ברושלים קרמא דשופרא:

י-ה רבון וכו':

זמירות לשבת

אעופה אשכונה, וארחיקה נדר, במדך בר אלינה, ואולי אמצא דוד: נשק אהבתו, בלבי בוערת, מיום פדתו, נפשי עלי קרה: ודיד מני ברת, הלך עובני, איזו דרך ארה, ואלכה גם אני: וצאתי לבקש, דודי בין חברים, נלכתי במוקש, חבוני השומרים: צפיתי לדודי, מתי ובוא אלי, וליבשני עדי, וירחם עלי:

חשף רועך, לקבין פורים, גלה קין ושעך, ודגלך תרם: קומי יחידתי, ושוכי בתשובה, אחותי רעיתי, הנה גואלך בא: תמודה וקרה, רבת הפעולות, גם מופ נבחרת, צאי נא במחוללות: זכרתי לך חסד, נעורך נעורים, תיכלך איסר, באבני ספירים: קול דודי הנה בא מדג על התרים, קומי לך אהובתי, כי בא קין דרורים:

לעילוי נשמת נבויאל בידה ז"ל בן יאסנת החי' נלבי"ע י"ד אב התשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת שמואל עראסין בן סעיד ז"ל נלבי"ע י"ב אלול התשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת יוסף יצחק בן לאה ז"ל נלבי"ע ה' אלול התשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת הוריה חיה בת אל"ם עליזה בן-שושן ז"ל נלבי"ע י' חשוון התשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת אליים עליזה בת פרחיה בן-שושן ז"ל נלבי"ע י"א תשרי התשפ"ב תנצב"ה
---	--	---	---	--

ואלה יעמדו על הברכה:

יוני ומוך שריקי	נורן ומאור גולן	דוד וזכית דנינו	שמעון נתן והבה מתותיה	אהרון אהרונב	חיה בת רות ברכה	ארנביב רפאל ואנולה	טל מכלוף	ניסן מטאיב	שמעון בן לולו	רפאל ופנינה מעטוף אברובוב בת לובה	גינה	שירה בת לאה חיה	יעקב יוסף	ספיר יוחאי
-----------------	-----------------	-----------------	-----------------------	--------------	-----------------	--------------------	----------	------------	---------------	-----------------------------------	------	-----------------	-----------	------------

שיעור תורה לשבת

הרה"ג עידן בן-אפרים שלישי

עונג שבת - ג

דגים

נמשיך לדבר בעניין האכילה בשבת. **המסנה ברורה** (רמב"ב ב) כתב, שטוב שיאכל דגים בכל סעודה (מקורו ממג"א סק"א מספר תיקוני שבת). אבל בדברי רבינו האר"י בשער הכוונות לא נזכר כלל שיש לאכול דגים בשבת, ורק בספר פרי עץ חיים כתב שיש לעשות סעודה שלישית בדגים. ולדבריהם אכילת דגים בליל שבת היא רק לתענוג, וכמו שמוסיפים לאכול פירות (כה"ח ה). ולכל הדעות, אם הדגים אינם טובים לו לפי טבע גופו או ששונאם, לא יאכל מהם, כי השבת ניתנה לעונג ולא לצער (משנ"ב שם ממג"א).

מאכל שאינו אוהבו / מאכלי חלב

נראה שלא רק אם שונא את המאכל לא יאכל ממנו, אלא הוא הדין אם אינו אוהבו. כי המקום בקיבה מוגבל, ועד שהוא אוכל מאכל שאינו אוהב, מוטב שיאכל מאכל שאוהבו ומתענג בו (עי' שבת קמ: היכא דעילי ירקא,

באכילה בשבת, שהרי אפילו בראש חודש יש מצווה להרבות בסעודה (שו"ע סי' תיט). ובשבת יש נשמה יתרה, המביאה לאדם רוחב לב למנוחה ולשמחה, ולהיות פתוח לרווחה לאכילה ולשתייה ואין נפשו קצה עליו (רש"י ביצה טז. ותענית כז), אף ששינוי הרגל אכילה גורם לחולי מעיים (כתובות קי: ושי"ט), והיה צריך שהאדם שנוח ביום שבת ואוכל יותר יבוא לידי חולי (ספר אהבת עולם אלנז, דע"ב ע"ג). מי מסוגל לאכול חמין ביום חול בבוקר?!... אבל בשבת זה משהו מיוחד.

ודבר פלא כתב בספר **חמדת ימים**, שכל מאכל שאוכל בשבת, אף על פי שיאכל יותר מהצורך, אינו הולך לכוחות החיצוניים כמו בימות החול, אלא כולו נבלע באיברים. ועל כן ראוי לאיש הישראלי לאכול לשובעה בשבתות ובמים טובים יותר מרגילותו כדי להתענג, וגם אם יהיה לו שינוי בעיכול אחר כך, לא מפני כך יתבטל מעונג שבת (שבת פ"ח, כד-כה). וכן כתב **רבינו משה חיים לוצאטו** זצ"ל (הרמח"ל), שכל מה שאוכל האדם במשך השבוע, הרוב הולך לחיצונים ואין בו רוחניות, וכל המותרות מוסיפים כח ליצר הרע. אבל מה שאוכל בשבת, הכול הוא רוחניות, ואף מה שאוכל יותר מהצורך נבלע באיבריו (קיצור הכוונות עמ' קמז). וכתב עוד, שמידת הפרישות מהנאות

ליעול בישראל (כוורא דגים)). ישנם אנשים שאינם מסוגלים לאכול חמין בשבת בבוקר, ואוכלים מאכלי חלב. שמעתי על איש חסיד, עובד ה' אמיתי, שבסעודת שבת אוכל חלה עם גלידה... זהו עונג השבת שלו.

תקנה כנגד הפקעת שער

אם מוכרי הדגים מעלים את מחירם (בלי קשר לעליית מחירי המשק) מחמת שרואים שהציבור קונה הרבה דגים לשבת, נכון שנבחרה הציבור יעשו תקנה לא לקנות דגים כמה שבתות עד שיעמוד השער על מקומו. ואין משום ביטול מצות עונג שבת במה שלא אוכלים דגים, כי יכולים לענגה במאכלים אחרים. וכמה הוא שיעור היוקר? בבאר היטב (סק"א) הביא שהוא רק אם הוסיפו על המחיר יותר משליש, אבל באליה רבה ובפרי מגדים כתבו שאף אם ייקרו את הדגים בפחות משליש, יש לעשות תקנה כדי שהעניים ויכולו לקנות. ואם תיקנו לאסור לאכול דגים כמה שבתות מחמת היוקר, ואחד כבר הקדים וקנה דגים קודם התקנה, מותר לו לאוכלם בשבת (משנ"ב ב).

ריבוי אכילה / אכילה נסח / כוונה

לגבי כמות האכילה, ברור שיש מצווה להרבות

רעות שיש בו, כגון "רדיפת המאכלות" (תשובה ד, א), כמו אלו שממלאים גופם ממאכל ומשקה עד שתיפח כרסם (דעות ה, א). ומשמע שזו הוראה כללית. **ב** גם **רבינו יונה** בשערי תשובה (פרק א), בעשרים עיקרי התשובה שכתב, מונה בעיקר התשיעי (באות ל) את שבירת התאוה הגשמית, שישבי אל ליבו שהיא עוללה ולנפשו לחטוא, ויתנהג בדרכי הפרישות מהתענוגים, ולא יימשך אחר תאוותו גם בדברים המותרים, ויאכל רק לשובע נפשו ולקיום גופו. **ג** במסילת ישרים (פרק יג) כתב שהפרישות היא תחילת החסידות. וכל מה שכתב מתחילת הספר עד פרק יג הוא מה שנצרך לאדם שיהיה "צדיק", ומפרק יג והלאה הוא מה שנצרך שיהיה "חסיד", שאוסר על עצמו דבר המותר, כדי שלא יפגע באיסור עצמו. ומכיוון שהנהגה זו רוב הציבור אינו יכול לעמוד בה, היא מיועדת רק לשורדים בעם החפצים בקרבת ה' יתברך. ע"ש. ומפורש שפרישות היא מבוא לחסידות ואינה הלכה

1. אין זה הביטוי היחיד של הנשמה היתרה בשבת, אלא הוא סימן לקיומה, שהנשמה נהנית מרוחניות המאכל והגוף נהנה מגשמיות המאכל (עי' משנ"ב ב, ו), ויכול האדם לקבל את ריבוי המאכלים. וכן מברכים על הבשמים במוצאי שבת משום נפש יתרה שאבדה, וכשמריח מיישב דעתו עליו (תוספות ביצה לז). וכן הוא ברבינו חננאל (שם טז). ובשיטה מקובצת שם כתב, שחל על האדם שפע אלוקי ושכל יותר לטעוק בתורה ולענין במעשה ה'.
2. **תבלין השבת** - מצינו בגמרא (שבת קיט) שאמר קיסר לרבי יהושע בן חנניא: מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף? אמר לו: תבלין אחד יש לנו ושבת שמו, שאנו מטילים לתבשיל וריחו נודף. אמר לו: תן לנו הימנו! אמר לו: כל המשמר את השבת - מועיל לו, ושאינו משמר את השבת - אינו מועיל לו. על פי האמת יש תבלין ששמו שבת, כפי שמוזכר במשנה (משניות ד, ה), אבל מכל מקום רמז על השבת ואמר מועיל אם אינו משמר את השבת (ש"ה). מסכת שבת, פרק מה מצווה אות לא: ועיין מהרש"א. ויש להעיר, כי תבלין "שבת" הוא בלשון ערבי (רמב"ם, רע"ב), וניקודו: "שֶׁבֶת" (מתברר צמחי המשנה של הרב יוסף קאפח עמ' 71. ובמשניות החדשות ניקדו: שֶׁבֶת).
3. **למי אמורה דרגת הפרישות?** - מצאנו בזה מאמרים שלכאורה נראים חלוקים: **א**) הרמב"ם פסק להלכה שאדם צריך לשוב בתשובה גם מתכוונות

הדיו עיניך יצאת את מורדך

הרה"ג אברהם חיים ראטה זצ"ל - האדמו"ר משומרי אמונים

הרה"ג אפרים זאדיע זצ"ל מחכמי חסיד, ראש השוחטים בירושלים

הרה"ג חיים חזקיהו דומ"ץ זצ"ל - בעל שדי חמד

הרה"ג ישראל חגיית חסין זצ"ל - מחכמי מרוקו

הרה"ג מכלוף אביצטריא זצ"ל מחכמי מרוקו ורב קהילת בני מלאל

הרה"ג משה בן טוב זצ"ל "צדיק המחזות"

הרה"ג שוכר (יהוד) חנניש זצ"ל - מחכמי חסיד

זמירות לשבת

ידידי השכחת, הנותק בבין שדי. וְלִבְּךָ מְכַרְתָּנִי, צְמִיתוֹת לְמַעֲבָדֶיךָ: ידידי השכחת:
הלא אז בארין לא ורועה, רדפתוך, ושעיר וחר פארן. וְסִינִי וְסִין עָדֶיךָ: ידידי השכחת:
ותיו לך דודי ונתתי, רצונך בה, ואיך תחלק עתה. כבודי לבלעדי: ידידי השכחת:

עת דודים בלתי בואי לנגני, פרתה הגפן הנזן רמוני:
חלף הגשם הסתיו עבר, קומי רעיית החשק גבר.
נצא השדה נליין במדבר, שם אתן דודי לך מחמד עיני:
עת דודים וכו':
יפית ונעמית כשליך עיניך, רבש וחלב תחת לשונך.
צאי נא וראי בעקבי צאנך, שם אקריב קרבן נסכתי ייני:
עת דודים וכו':
ורדתי חברה לרעות בגנים, לראות את יפוך עיניך יונים.
שפתותיך פלח כמו חוט שנים, בתוך עיר ציון קומי רני:
עת דודים וכו':
מים רבים לא יוכלו לכבות, את אהבתך וליליה לא תשבות.
מיום נדודך נשאתי ריבות, אם אשבתך תשבת ומיני:
עת דודים וכו':

<p>להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999</p>	<p>להצלה, בריאות ופנסיה טובה נודון ואסתר אפל ובני ביתם היו</p>	<p>להצלה ולווית הנזן רויטל אוסי בת דליה מיטל אוסי בת דליה נטלי אוסי בת דליה</p>
--	--	--	--	---

ואלה יעמוד על הברכה:

סנדג'ה בן גינה	אורן בוקס בן יונית	ליזה לאה בת מירה	יצחק יהודה בן תנור	שושנה בת דינה	אילנה בת לאה	פטר שמשון שלמה קליין	אור חיה בת מולי	נעמה בת גבריאל	סימי בת תמו אזולאי	אביאל בן מיכל	גבריאל בן רחל	גבריאל בן זמאיה גיטנוב	יצחק עמר בן רוזה	חיים גיסים מניקין בן ורדה
----------------	--------------------	------------------	--------------------	---------------	--------------	----------------------	-----------------	----------------	--------------------	---------------	---------------	------------------------	------------------	---------------------------

הקב"ח יבצר אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, בכל פלג בלג, יזכו לצדוש ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות איתנה ונחורא פלגיא.

עפי רדת מרן הגאון רבינו עובדיה יוסף זיע"א
והראש"ל הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א ועוד

דודו עיניך
וזאת את מורדיך

הרה"ג
הרב אברהם אלקנה
כהנא שפירא זצ"ל
הרב הראשי לישראל
(ר"י מרכז הרב)

הרה"ג
חיים עזר גרודזנסקי
זצ"ל - מגדולי הפוסקים
בליטא

הרה"ג
מיכל יהודה ליפקוביץ
זצ"ל - ר"י פונבז'ן

הרה"ג
דאובן טימסטיט זצ"ל
מחכמי מרוקו, בעל
"דודאי דאובן"

הרה"ג
שלמה לולוי זצ"ל
מחכמי טימן

הרה"ג
שלמה נחמאש זצ"ל
מחכמי מרוקו, בעל "זכחם
שלמה"

הרה"ג
שמחאל בן הרוש זצ"ל
מחכמי מרוקו

למדת את השו"ע? בחן את ידיעותיך:

- א) האם טוב לאכול דגים בכל סעודות השבת? מה הדין במי שהדגים אינם טובים לו בטבעו או ששונאם? מה הדין אם אינו שונאם אבל אינו אוהבם?
- ב) האם מותר לאכול מאכלי חלב בשבת בבוקר אם קשה לו לאכול חמין?
- ג) אם מוכרי הדגים מעלים את מחירם, כיצד נכון לנהוג כלפיהם? מהו שיעור היוקר? מה הדין באדם שקנה דגים לפני התקנה? האם יש להרבות באכילה בשבת? מה הגבול בזה? מהי מהות הנשמה היתרה הניתנת לנו בשבת?
- ה) האם יש לנהוג במידת הפרישות בשבת? האם רדיפת המאכלות היא מידה רעה שצריך לשוב עליה בתשובה? מתי מידת הפרישות היא מבוא לחסידות ואינה מיועדת לכלל העם, ומתי היא הופכת להלכה?
- ו) מהי הכוונה הנדרשת בעת האכילה בשבת?
- ז) מהי "תענית הראב"ד"? האם מותר לעשותה בשבת?

ה' יזכנו לזכר את השבת באכילה בראוי ולקדש עצמנו.

באכילתו לשם מצות עונג שבת (ילקוט יוסף, שבת א-א, ס' רמב, ט).

תענית הראב"ד

יש מושג שנקרא "תענית הראב"ד". מהו? רבינו יונה (ביסוד התשובה) כתב, שכאשר אדם מושך עצמו מהתאוה ואינו ממלא אותה, נחשב לו כעינוי קשה ותענית. וכן אמר הרב אברהם בר דוד (הראב"ד), שהיה אחד מחסידי עולם, שבעת האכילה, כשעודנו תאב לאכול, יניח מהמאכל לכבוד הכורא ונחשב לו כתענית. וכן כתב מרן החיד"א, שאם מאכל אחד מתוק לחיכו וערב לו, ובעודו נהנה ממנו מושך ידו לסגף עצמו, נחשב לו כקורבן ומזבח כפרה (מורה באצבע, ק"ב). וכן הביא המשנה ברורה (תקעא, ב) מספרי המוסר. מה הדין בשבת, האם מותר לעשות כן או אסור, שהרי זה נחשב תענית? ובכן, כבר ראינו בדברי הראשית חוכמה הנ"ל שאדם לא ישלים תאוותו, ואפילו בשבת. וכן כתב הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל, שאין זה נקרא תענית, שהרי אכל (כה"ח כד, נו; מל"ח יב, כד. הובאו דבריהם בשו"ת אדרת תפארת ו, מהו ט, ז אות ג, וכן צידד בספר ילקוט יוסף: שבת א-ג, סו; ימים נוראים, רמב; פורים, תרנב).

במיוחד, והוא נקרא "כסיל" (שערי תשובה א, לא), ובן סורר ומורה נהרג על אכילה מכוונת, שאכל בשר ושתה יין ברעבתנות (רמב"ם מרמים ו, א; סמ"ג לאוין ס"ו ירכ), אבל הימנעות מסתם תאוה היא פרישות, כעין מה שכתב הרמב"ם (טומאת אוכלין טז, יב), שהאוקלים בטרה נקראים "פרושים", ודבר זה קדושה יותר הוא ודרך חסידות, שיהיה נבדל אדם ופורש... שהפרישות מביאה לידי טהרת הגוף מהמעשים הרעים, וטהרת הגוף מביאה לידי קדושת הנפש מהדעות הרעות, וקדושת הנפש גורמת להידמות לשכינה.

4. מיהו ה"שומר פיו"? - ידועים דברי הרמב"ם, שאכילה גסה לגוף כל אדם היא כמו סם המוות, ורוב החולאים שבאים הם מפני מאכלים רעים, או מפני שממלא בטנו ואוכל אכילה גסה אפילו ממאכלים טובים. הוא שלמה אמר בחוכמתו (משלי כא, כג): "שֹׁמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ, שֹׁמֵר מַצְרוֹת נַפְשׁוֹ", כלומר: "שֹׁמֵר פִּי" - מלאכול מאכל רע או מלשבונו, ו"לְשׁוֹנוֹ" - מלדבר אלא בצרכיו (דעות ד, טו), כי סייג לחוכמה שתיקה (אבות ג, יג), ולא ירבה לדבר (דעות ב, ה). ואכילה גסה מזיקה לגוף עוד יותר מאכילת מאכלים מזיקים (קציוש"ע לב, ג), ומביאה על עצמו חולי ששמו "אֶחְיִיל" (גיטין ע), שהוא כמין מחלת חום עם כאבי עצמות. וכמות האכילה שאכל תהיה כמו רבע משיעור שביעתו, ולא עד שתתמלא כרסו (דעות ב, ד).

לכלל העם, כפי שנראה מהרמב"ם ורבינו יונה.

בביאור הדברים נראה שיש בזה שלושה עניינים שונים: א) המסילת ישרים, שאינו ספר הלכות תשובה, מדבר באופן כללי בביאור הפרישות הנצרכת על מנת להיות חסיד, כדי שלא ייכשל באיסור עצמו, ואין זו הנהגה להמון העם. ב) השערי תשובה מדבר על אדם שחטא בדבר שהמניע שלו היה תאוה, כגון שאכל מאכל אסור שהתאוה לו, אכל במסעדה עם כשרות מפוקפקת וכדומה. כאן הפרישות הופכת להיות הלכה, ואחד מעיקרי התשובה של החוסי הוא לפרוש מהתאוות. וכן פסק הרמב"ם, שמדרכי התשובה להתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו (תשובה ב, ד), וכשיתרחק לקצה האחרון מדבר רע, זוהי מידת חסידות (דעות א, ה). ג) הרמב"ם, שכתב שיש לשוב בתשובה מרדיפת המאכלות, אינו מדבר באדם שיש לו סתם תאוה או ששכשל במאכלים אסורים, אלא במי שרדוף אחר אכילה מרובה

זמירות לשבת

חיש חיש אלופי, ישעך א-י-ה, דר מרום והפלא,
חסדך א-י-ה. א-לי א-י-ה, אגא א-י-ה-ה
חסדך א-י-ה:

הרם לעד נסי, מלא רחמים, מלא רחמים.
בך שמתי מחסי, שוכן מרומים, שוכן מרומים.
הפלא שוכן מעלה, חסדך א-י-ה, חיש לעם
סגולה, ישעך א-י-ה: א-לי א-י-ה וכו'.

שוכן שמי שחק, נורא עליזות, נורא עליזות.
ממני אל תרחק, עושה גדולות, עושה גדולות.
קרב לעם נבדל, חסדך א-י-ה, ולעם לא יתדל,
ישעך א-י-ה: א-לי א-י-ה וכו'.

מלך על כל עליון, צור עושה אורה, צור עושה אורה.
עמד לעם אביון, אריך אקרא, אריך אקרא.
עיניו כרל שואל, חסדך א-י-ה, מקנה יום וליל,
ישעך א-י-ה: א-לי א-י-ה וכו'.

יהלומה יהלומה, יהלומה יהלומה.
ארצנו הנחמרת, ארצנו תקדומה:
יהלומה וכו'.

א-להי דר מרומים, בנה ביתך פרמים.
מתי בו לך אקריב, קרבן ראשית תרומה:
יהלומה וכו'.

חיד ואין לך שני, דלני ושמרני.
ברשא תרביצני, יודע תעלומה:
יהלומה וכו'.

י-ה רצה לתפלת, בשבת מנוחת.
והקשב לשועתי, בזכות תורה תמימה:
יהלומה וכו'.

שיום לכן דודי, הצה והארמון.
שיום לך מאת, רקח כמו רמון:
לקראת אחותך רויז, בא נא להושיעה.
וצלח בכן ישי, רבת בני עמון:
מה לך ופהפיה, והעוררי אהבה.
והצלעלי קולך, במעיל בקול פעמון:
העת אשר תחפוי, אהבה אחישנה.
עתה ועליך, ארד כטל רמון:

<p>לעילוי נשמת יון מסעוד בן שלום ז"ל מלבי"ע"ש שבט התשע"ב התנב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת מישל דוד בן אנדרי מלכה ז"ל מלבי"ע"ש סיון התשע"ה התנב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת ישת חסן בן יהודה ז"ל מלבי"ע"ש כ"ו אדר ב' התשע"ט התנב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת שולמית סלאמה בת אברהם ז"ל מלבי"ע"ש כ"ה אדר א' התשע"ט התנב"ה</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>
---	---	---	--	--

אורה בת מרים	נתיניה בת טאיסיה	אלי חי בן יהודה דוד	ישן שלום וקחי	משפחת הלוי	רחל ואיליהו מרת' ומשפחתם	גיר יצחק בן אליון	ישי בן רובית חיה קוסנר	נדב מילר בן אורלי	סימה שרה בת תנור	עליזה חסיכה בת איזה	נתן עובדיה בן שרה	דוד תורג'מן בת שרה	הילה אביטל בת הלן	משה חיים בן עליזה
--------------	------------------	---------------------	---------------	------------	--------------------------	-------------------	------------------------	-------------------	------------------	---------------------	-------------------	--------------------	-------------------	-------------------

הרה"ג
שלמה הכהן סקל זצ"ל
מוחזקי מרוקו
ורב הקהילה בניד דבדו

הרה"ג
מחזיקי ראשון לציון מאור ישראל
הבט עובדי יוסף זצ"ל
לשיא עינת זכריהו תורת בעל
ש"ת 'בית מאור' ועוד

הרה"ג
יצחק כדורי זצ"ל
זקן המקובלים

הרה"ג
חיים פנחס שיינברג זצ"ל
זקן ראשי הישיבות ו'י תורה
אור ומגדולי הפוסקים

הרה"ג
חיים הלברשטאם זצ"ל
האדמו"ר מצאנז בעל
דברי חיים

הרה"ג
חיים דמתי זצ"ל
מחזקי תלם, זקן ר"י חיי
עולם וחבר בית הדת של
קהילה בישראל

הרה"ג
אברהם ישעיהו קרליץ
זצ"ל - החזן איש

הידון ההלכה

מתוך הספרים: שולחן ערוך, חזון עובדיה, הליכות עולם,
שירת יביע אומר, שירת יהודה דעת, כי בו שבת ופי בא מועד

1. גברת כהן בירכה בנוסח הדלקת הנר להדליק נר של שבת "קודש", והסתפקה האם תוספת המילה "קודש" מגרעת בברכה? מה כבודו היה פוסק לה?

א. לא יצאה ידי חובה משום הפסק בין הברכה להדלקה.
ב. לכתחילה אין לעשות כן, אבל בדיעבד אין זה מעכב.
ג. לא יצאה ידי חובה משום ששינתה ממטבע הברכה.
ד. תשובות א' וג' נכונות.

2. בכולל אברכים "תורת אמת" לומדים באותה מסגרת ראובן ובנו שמעון, והסתפק שמעון אם מותר לו לסתור את דברי אביו במהלך הלימוד. מה כבודו היה משיבו?

א. אסור לסתור את דבריו.
ב. בדברי תורה מותר לסתור את דברי האב בדרך כבוד.
ג. לסתור את דבריו ברמז.
ד. מותר לסתור את דבריו אפילו שלא בדרך כבוד.

3. בנימין שאל בבית ההוראה מהו השיעור שצריך להגביה את כוס הקידוש מעל השולחן, ומדוע. מה כבודו היה משיב על שאלה זו?

א. חצי טפה, להיכר.
ב. טפה, שיהיה ניכר שזו כוס הקידוש.
ג. טפה, כדי שהמסובין יסתכלו על הכוס.
ד. אין לזה שיעור, כדי שיכוון.

תשובות:

1. ב. א. 6. ז. 8. א. 7. א. 9. ט. 9. ג. 1. א. 2. א. 1.

4. יהודה ישן עד מאוחר, וכשהתעורר בשקיעה נזכר שלא הגיח תפילין, ולא ידע אם עליו להגיח תפילין ולברך עליהן. מה כבודו היה מורה לו?

א. יניחן לאחר השקיעה בלי ברכה.
ב. יניחן רק עד השקיעה.
ג. יניחן עד צאת הכוכבים בברכה.
ד. יניחן לאחר צאת הכוכבים ללא ברכה.

5. ירון התארח אצל רבו בליל שבת, ורבו כיבדו בקידוש של ליל שבת וביקש ממנו שיביט בנרות השבת בתחילת הקידוש. שאל ירון: מדוע? מה כבודו היה משיבו?

א. ב' פעמים נר בגימטרייה 500, שהנרות מחזירים מאור עיניו שאבד בפסיעה גסה.
ב. ב' פעמים נר בגימטרייה 500, כנגד איברי האיש והאישה.
ג. כדי שיוכל לכוון.
ד. כל התשובות נכונות.

6. בסיום סעודת ליל שבת טלטל יאיר את בקבוק המיץ הריק שעל השולחן ממקום למקום, בלי סיבה מיוחדת. עלתה שאלה אם דבר זה מותר בשבת או לא. מה כבודו היה מורה לו?

א. אסור.
ב. מותר.
ג. בצנעה יש להקל.
ד. בבקבוק קטן יש להקל.

7. גדעון שאל אם חובה שהתפילין והרצועות יהיו שחורות. מה כבודו היה משיבו?

א. הרצועות חובה, והתפילין לא חובה אלא רק מצווה.
ב. שתיהן חובה.
ג. שתיהן לא חובה.
ד. התפילין חובה, והרצועות לא חובה.

8. ישראל נתן לשכן מקדחה באישור אימו, וכשאביו הגיע ושאל מדוע נתן את המקדחה לשכן, ידע ישראל שאם יאמר שאימו הרשתה אביו יכעס עליה, ולא ידע מה עליו לעשות. מה כבודו היה מורה לו לעשות?

א. לא יענה בכלל, משום שיש לו זכות השתיקה.
ב. יאמר שאימו נתנה אישור לכך.
ג. לא יאמר שאימו נתנה אישור לכך.
ד. תלוי במנהגי העדות.

9. החזן בבית הכנסת "אוהל שרה" שאל שאלה מעניינת: כיוון שהוא רואה שבין "הודו לה'" שבשחרית לבין "ברוך שאמר" מגיעים לבית הכנסת עוד הרבה אנשים, רצונו לדחות את הקדיש הראשון ולומר אותו לפני "ברוך שאמר", כדי לזכות את הרבים. האם מותר לעשות כן? מה כבודו היה פוסק בעניין?

א. מותר.
ב. אסור.
ג. מותר באקראי.
ד. ראוי שלא לעשות כן.

10. יגאל התלבט מאוד, כיוון שיום האזכרה של אביו ושל אימו יצא באותו יום, ולא ידע מה עליו לעשות בעניין הקדיש והדלקת הנר לעילוי נשמתם. מה כבודו היה מורה לו לעשות?

א. ידליק שני נרות ויאמר קדיש לכל אחד בנפרד.
ב. ידליק נר אחד לשניהם ויאמר קדיש לכל אחד בנפרד.
ג. ידליק נר לכל אחד בנפרד, וקדיש אחד עולה לשניהם.
ד. ידליק נר אחד לשניהם, וכן יאמר קדיש אחד לשניהם.

זמירות לשבת

בתי צאי מבית כְּלָא, זמן קרוב עם קדשך יעלה:

א-ל מקרום המל עליה, שם קין וסוף לְצִדוֹתֶיךָ.
רחם המל א-ל עוֹשֵׁיךָ, ותשיב לך את שְׂבוֹתֶיךָ.
תבקו אם נאמנה את כל כְּנָעַךְ, מְדַלְּגִים מִכָּל פְּנֵה, שְׁבִים אֲלֶיךָ: בתי צאי וכו'.

בואי כְּלָה אֵל דְּבִירֶיךָ, וְשׁוּבִי לִימֵי נְעוּרֶיךָ.
וְיִשְׁמַע בְּחִיצוֹת עִירֶיךָ, קוֹל צְהִלּוֹת הַפֹּהַת בְּחִנּוּרֶיךָ.
הַבִּישִׁי רַעִיָה עֲדִינָה את לְוִיֶּיךָ, פִּיהֶם מְלֵא שְׂחֹק רַגְלֵה, שְׂרִים שְׂרִירֶיךָ: בתי צאי וכו'.

יתיר א-ל דְּגוֹל מְרַבְּבָה, וְכִרְךָ לְגַבְרָא רַבָּא.
אֲשֶׁר את נַפְשִׁי אֲחַבָּה, בְּאֲחַבָּה וְכִרַב חֶבְהָ:
ש-די הוא יְכַרְךָ אותה, וְיִשְׁמֹר בּוֹאוֹ וְצִאתוֹ.
כָּל הַעַם יוֹצֵאִים לְקִרְיָתוֹ, וְיֹאמְרוּ לוֹ בְּרוּךְ הַבָּא:
עֲלִיּוֹן וְרוֹמֵם מְאֹדוֹ, והוא יִדְוֶה לְעֹרְהָ לוֹ.
אוֹצְרוֹ הַטּוֹב יִפְתָּה לוֹ, וְזִכָּה לְאַתְרֵיהּ מִזְבְּחָ:
ו-ה יִקָּם כָּל הַיּוֹם, שְׁנוֹת תַּיִם יוֹסִיף לוֹ.
וְיִשֵּׁם שְׁלוֹם בְּגִבּוֹלוֹ, וְזִכָּה לְאַתְרֵיהּ מִזְבְּחָ: תְּלִילוּהוּ.

מקלהות עם פרכו א-ל, תרימו קול בת וא-ל.
יגל יעקב, וישמח ישראל. ביום שמתחכם, שיר
מתהלל א-ל. תללוהו גדלוהו כי ברוך הוא נאמן,
לְכָבוֹד הַתֵּתֵן בְּחֹר מַעַם יַעֲקֹב אִישׁ תֵּם:
תְּלִילוּהוּ...
רוּמְמוֹ א-ל מֵאִיר אֹרֶחַ, גִּבַר חֲסִדוֹ אֲשֶׁר בְּרָא.
תֵּתֵן וְכִלָּה הֵיא לֹא לְעֹרְהָ, יִשְׂרָאֵל אֵו את
תְּשִׁירָה: תְּלִילוּהוּ...
דְּרָשׁוּ א-ל תִּי לְעוֹלָמִים, תְּלִילוּהוּ בְּמִרְמוֹם.
יוֹסֵף עֲלֵיכֶם אֲלֶף עַמִּים, עֲשֵׂר וְכָבוֹד וְאֲרָךְ
יָמִים: תְּלִילוּהוּ...
כִּימֵי צִאתְכֶם מִמִּצְרַיִם, בְּעוֹ עֲשִׂי עֲדִיִם.
עֵין בְּעֵין תִּרְאוּ פִי שָׁנִים, כִּירוֹשָׁלַיִם בְּלֶכֶם תַּיִם:
תְּלִילוּהוּ.

לעילוי נשמת פריטונה בן-שמחון בת פורטונה ז"ל רינה אסיר בת מימו ז"ל יחזקאל חבה בן שמחה ז"ל תנצ"ה	לעילוי נשמת אליהו בן-שמחון בן פורטונה ז"ל אבלין בן-שמחון בן פורטונה ז"ל תנצ"ה	לעילוי נשמת יהודה לאון קרון בן מרים ז"ל נלבי"ע בן שבט התש"ע תנצ"ה	לעילוי נשמת מרסל קרון בת אסתר ז"ל נלבי"ע בן ארלי התש"ע תנצ"ה	לעילוי נשמת מרים וגנני בת סעדה ויוסף ז"ל נלבי"ע ט"ו אדר א' התש"ב תנצ"ה
--	---	---	--	--

אילה יעמדו על הברכה:	אריה מתיים	סרה אליהו	תנה יוכבד	יהודית כהן	לאוניד בן אלה	מיכל בת אלינה	איבה גולן	עייב תדאי
----------------------	------------	-----------	-----------	------------	---------------	---------------	-----------	-----------

הרה"ג
שלום יצחק הלוי זצ"ל
מחכמי תימן

הרה"ג
רפאל ברוך סולוביץ
זצ"ל - מחכמי מרוקו

הרה"ק רבי
מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל
הרבי מליובאוויטש, האדמו"ר
השביעי בחסידות חבד

הרה"ג
מאיר צובידי זצ"ל
מחכמי תימן, רבה של
גדרה

האדמו"ר רבי
מאיר אברהם צצ"ל
הבבא מאיר

רבינו
ישראל מאיר הכהן זצ"ל
בעל המשנה ברורה
וחפץ חיים

הרה"ג
יהושע צדוקה זצ"ל
מראשי ישיבת פורת
זסף

טרייזיה משפחתית

שאלות כלליות ביהדות מיני שולחן השבת

מתוך 'יהדות' מאת:
הרה"ג ציון מלכה שלישיא ועוד...

12. כמה שנים היה יעקב אצל לבן?
א. 14 שנה.
ב. 7 שנים.
ג. 20 שנה.
ד. 10 שנים.

13. מהם שמות אחיו של אברהם אבינו?
א. נחור והרן.
ב. הרן ובתואל.
ג. אבימלך ונחור.
ד. בתואל ותרח.

14. מי היו מחלה, נועה, חוגלה, מילכה ותרצה?
א. בנות איוב.
ב. בנות צלופחד.
ג. בנות יתרו.
ד. בנות שאול.

15. על מי מסופר שקפץ ראשון לים סוף לפני קריעתו?
א. פינחס בן אלעזר.
ב. כלב בן יפונה.
ג. נחשון בן עמינדב.
ד. יהושע בן נון.

16. מה שם הנחל שבסמוך לו נאבק יעקב אבינו במלאך?
א. נחל הקיבוצים.
ב. נחל לכיש.
ג. נחל ארנון.
ד. נחל יבוק.

6. כמה שנים עבד יעקב בסך הכול כדי להתחתן עם רחל?
א. 21 שנה.
ב. 10 שנים.
ג. 7 שנים.
ד. 14 שנה.

7. איזה נביא ראה את חורבן בית המקדש?
א. ישעיהו.
ב. ירמיהו.
ג. חבקוק.
ד. הושע.

8. היכן קבורה מרים?
א. בקדש.
ב. ברקם.
ג. בצור.
ד. בערבות מואב.

9. מהו השם הארוך ביותר שניתן לאדם?
א. פלא יועץ א-ל גיבור א-לי עד שם שלום.
ב. פלא יועץ א-ל גיבור אבי עד שר שלום.
ג. טוב יועץ א-ל גיבור אבי עד שר שלום.
ד. טוב יועץ א-ל גיבור א-לי עד אב שלום.

10. איזה שופט קם לישראל משבט דן?
א. גדעון השופט.
ב. יפתח הגלעד.
ג. שמשון הגיבור.
ד. יותם בן עוזיהו.

11. אחרי איזה שופט שקטה הארץ הכי הרבה זמן (80 שנה)?
א. אחרי אהוד.
ב. אחרי גדעון.
ג. אחרי שמשון.
ד. אחרי יותם.

1. איך קיים אליפז את מצות אביו להרוג את יעקב?
א. לא קיים, שאם מצווהו אביו לרצוח לא ישמע בקולו.
ב. הרג את בהמותיו במקומו.
ג. שכנע את אביו להתפייס עם יעקב.
ד. לקח את רכושו, ועני חשוב כמות.

2. מי כבש עיר וזרעה במלח?
א. דוד המלך.
ב. אבימלך.
ג. יואב בן צרויה.
ד. בניוהו בן יהוידע.

3. מי קרויה 'אימה של מלכות'?
א. רות המואבייה.
ב. דבורה הנביאה.
ג. שרה אימנו.
ד. מרים הנביאה.

4. מה הייתה הקרבה בין שאול לאבנר?
א. אבנר היה אחיו של שאול.
ב. שאול היה אחיו של אבנר.
ג. בני דודים.
ד. בני דודים שניים (בנים של בני דודים).

5. מהם בוצץ וסנה?
א. מיני מלאכות הקשורות למלאכת האריגה.
ב. שמות של דגים נדירים.
ג. שני נהרות שעבר בהם דוד בבורחו מפני שאול.
ד. שני שיני סלעים שעבר בהם יהונתן אל מצב פלישתים.

תשובות:

1. א. 21 שנה. 2. א. לא קיים, שאם מצווהו אביו לרצוח לא ישמע בקולו. 3. א. רות המואבייה. 4. א. אבנר היה אחיו של שאול. 5. א. מיני מלאכות הקשורות למלאכת האריגה. 6. א. 21 שנה. 7. א. ישעיהו. 8. א. בקדש. 9. א. פלא יועץ א-ל גיבור א-לי עד שם שלום. 10. א. גדעון השופט. 11. א. אחרי אהוד.

זמירות לשבת

כל שומר שבת כרת מחללו, הן הכשר חבת קדש גורלו.
ואם יצא חובת היום אשרי לו, אל א-ל ארון מחוללו,
מנחתה היא שלוחתה: השומר וכו'.
המדת הימים קראו א-ל צור, ואשרי לתמימים אם יהיה נצור.
קתר הלומים על ראשם יצור, צור העולמים, רוחו כם נתה:
השומר וכו'.
זכור את יום השבת לקדשו, קרנו כי נקחה נזר על ראשו. על בן
יתן האדם לנפשו, ענג וגם שמחה בהם למשחתה: השומר וכו'.
קדש היא לכם שבת המלכה, אל תוך פתיכם להגית ברכת. בכל
מושבתיכם לא תעשו מלאכה, בניכם ובעוליכם עבד וגם שפחה:
השומר וכו'.

ברוך א-ל עליון, אשר נתן מנחתה, לנפשנו פדיון משאת ואנחה.
והוא ידרש לציון, עיר הנקחה, עד אנה תוגיון נפש נאנחה:
השומר שבת הכן עם חבת, לא-ל ירצו מנחתה על מחבת:
רוכב בערבות מלך עולמים, את עמו לשבת, און בנעימים.
במאכלי ערבות במיני מטעמים, במלבושי כבוד זבת משפחה:
השומר וכו'.
ואשרי כל חוכה לתשלומי כפל, מאת כל סוכה שוכן בערפל.
נתלה לו זכה פהר ובשפל, נתלה ומנוחה, בשמש לו ירהה:
השומר וכו'.

- לעילוי נשמת יחיאל בן יחיאל כרמי ז"ל מזל בת חנה סופר ז"ל הנצב"ה
- לעילוי נשמת יפה בת ריחנה כרמי ז"ל שלמה בן יחיאל כרמי ז"ל הנצב"ה
- לעילוי נשמת יצחק יוסף בן ציפורה ז"ל נלבי"ע כ"ח כסלו התשע"ו הנצב"ה
- לעילוי נשמת אליעזר אוסקר בן רחל ז"ל נלבי"ע י"ז אייר התשע"ה הנצב"ה
- לעילוי נשמת מרים ציאלה בבוראוויץ בת שרה ויוסף ז"ל נלבי"ע ל' תשרי התשפ"ב הנצב"ה

ואלה יעמדו על הברכה:

- מרים גליה אפרתית
- אשר רתמים הכהן
- לוי בן איריס חנה
- דליה בת רעיה
- פרג'ון בת תנו
- אסתר בת תנו
- אורלי אוקרט בת תנו
- חיים ג'אן בן רבקה
- אביבה עטר בת שנתה
- נעמה חלף בת ירדנה
- דוד יעקב יעל וירדה שאולקר
- עמר יצחק בן רוזה
- אילנית בת רחמינה קמנונה
- דוד יעקב בת ירדה שאולקר
- נעמה חלף בת ירדנה
- עמר יצחק בן רוזה
- אילנית בת רחמינה קמנונה
- דוד יעקב יעל וירדה שאולקר
- משה כהן בן מנוכטרם (רחל)
- אורי ניסים בן אונליון

חיים באמונה

סיפורי חזק באמונה
הרה"ג חיים זאיר שליט"א

"שִׁלַח לְחֶמְדָּה עַל פְּנֵי הַמַּיִם"

עמדתי בתחנת דלק, ולפתע ניגש אליי יהודי וביקש 150 ש"ח לדלק היות שהוא חייב להגיע לצפון ואין לו כסף.

על פי מראה פניו היה נראה שהוא ישר ובאמת זקוק לכסף.

מיד נעניתי בשמחה, אף שרציתי מאוד לקנות ירקות לכבוד שבת קודש בסכום הזה, ולא היה לי כסף אחר מלבדו, אך הייתי בטוח שזכות החסד תעמוד לי בסייעתא דשמיא.

ואומנם כן, הסייעתא דשמיא לא איחרה לבוא.

באותו יום הייתי באזכרה של יהודי יקר מרמת השרון, והנה מספר לי אחד מבני המשפחה שתרמו לו ירקות ופירות לכבוד שבת לעילוי נשמת הנפטר, ומתחנן שאקח גם אני כל מה שאני צריך.

מובן שלקחתי בשמחה.

יד הבורא מכוונת להפליא! תעזור ליהודי ותראה איך הכול יחזור בשלימות ובאהבה מאת ה'.

זן ומפרנס לכול

אני עובדת כבר כמה שנים בשני מקומות עבודה. המנהל שלי הודיע לי שיתכן שתהיה לו אפשרות לתת לי משרה מלאה, ואז אוכל לעבוד במקום אחד בלבד. לאחר כמה זמן הוא טען שבסוף אין לו שעות להוסיף לי. החלטתי להתמקד במחשבה ש"אין עוד מלבדו" ולהתחזק בביטחון בה, שהוא מפרנס אותי ולא המנהל. עשיתי השתדלות נוספת מול הפיקות, ונאמר לי שידקו אם יש שעות להוסיף למשרתי. התפללתי לה' כל הזמן והתחזקתי בברכת המזון - לברך רק מתוך הכתב ולא בעל פה. ברוך ה' לאחר כחודש הודיעו לי שהוסיפו שעות למשרתי. אני בהודיה גמורה לה' ובתפילה להיות שליחה טובה.

(א' טובי)

פדיון הבן בזמן

לפני כמה חודשים, בתקופת החורף, הוזמנו לפדיון הבן של המשפחה במוצאי שבת. התלבטנו איך נוכל להגיע, כי אנו גרים במרחק של כשעתיים נסיעה, וצריך לצאת לדרך מיד בצאת השבת. לא רצינו להוציא את השבת על פי הזמן הכתוב בלוחות, כי אנו רגילים לתוספת שבת. החלטנו שנוציא את השבת כמו שאנו רגילים, עם תוספת שבת, והקב"ה יעזור.

מיד לאחר ההבדלה יצאנו לדרך. הווייז הודיע על עיכוב של 45 דקות עקב עומס תנועה (חוקי המשטרה של הנסיעה). התלבטנו אם להמשיך או לחזור, כי המשפחה דייקנית יחסית, והאיחור הכי גדול הוא רבע שעה אחרי הזמן. לא רצינו לוותר, כי מצות פדיון הבן היא מצווה מיוחדת ונדירה יחסית, ובמיוחד רצינו שהילדים ישתתפו במצווה המרגשת והמיוחדת.

הילדים עודדו אותנו להמשיך הלאה ושרו ביחד "אין עוד מלבדו".

המשכנו לנסוע, ואכן הגענו לאזור באיחור של 45 דקות. כשחיפשנו חניה, ראינו את רכבו של אחד מקרובי המשפחה, שהוא גם כהן, יוצא מהחניה ומתרחק מהמקום. הרגשתי ייאוש גדול. אמרתי בליבי: 'ריבוננו של עולם, נסענו כשעתיים וחצי כדי לפסס מצווה כל כך מיוחדת?!' אבל השתדלתי להתחזק באמונה ובביטחון בה' שהוא מכוון את הכול, וכל מה שקורה זה לטובה. הילדים היו אופטימיים ושמחים.

כשנכנסנו לבית הקרובים, מיד שאלנו אם הפדיון כבר נערך. להפתעתנו הרבה, הסבירו שהיה עיכוב מאוד לא צפוי, והפדיון אמור להיערך ממש בדקות הקרובות. לא שמנו לב, אבל מיד אחריו נכנס הכהן קרוב המשפחה עם בניו, ולאחר דקות אחדות נערך הטקס המרגש והמיוחד. הילדים הקשיבו וראו הכול מקרוב, ואחר כך הראה להם הכהן את המטבעות המיוחדות העשויות מכסף טהור. התברר שהטקס אכן היה אמור להיערך בזמן שתוכנן, אבל הכהן שהוזמן ראשון ביטל את הגעתו בדקה האחרונה עקב מקרה לא צפוי שהתרחש בשבת.

הכהן שערך את הטקס אמר לנו שעכשיו הוא מבין את מה שקרה להם בדרך. הוא סיפר שהם יצאו בזמן על מנת להגיע בזמן, אבל בערך באמצע הדרך הם גילו ששכחו את המטבעות המיוחדות בבית, והיו צריכים לחזור בחזרה. הוא אמר לבניו שהוא לא מבין למה העיכוב הזה, אבל הוא מאמין שהכול מכוון מלמעלה והכול לטובה. "עכשיו אני מבין למה התעכבנו, כדי שאתם תספיקו להגיע!" כשראינו את הרכב שלהם מתרחק חשבתי שהם יוצאים מהחניה,

אבל מסתבר שהם בדיוק הגיעו וחישבו חניה.

הודינו לה' יתברך מקרב לב והתרגשנו על ההשגחה הפרטית והמדויקת. גם כשנראה שאין סיכוי, בשנייה הכול מתהפך לטובה. אין עוד מלבדו.

(משפחת ברנשטיין)

שרשרת של ניסים

בסייעתא דשמיא יצאנו לנפוש בצימר בצפון ארבעה ימים. בערב שבת של אותו שבוע, אחרי שכבר חזרנו הביתה, בעודי מתארגנת לשבת ממש לפני כניסתה, שמת לי לב שחסרה לי במגירה קופסת התכשיטים היקרה שלי! חיפשתי וחישפתי, ומרגע לרגע הבנתי שכנראה שכחתי אותה בצימר בצפון. התקשרתי מיד לבעלת הצימר, והיא לא ענתה לי. היצר הרע גרם לי 'להבין' מה עלה בגורלה של קופסת התכשיטים היקרה שלי...

הייתי בצער ואפילו קצת בכיתי, ואז החלטתי שאני מתגברת ולא נכנסת לשבת בצער! ברוך ה' עברתי את השבת בשמחה ובתפילות. במוצאי שבת החלטתי שאני שומעת חמישה סיפורים מקו הצניעות, ואחרי שהתחזקתי בשבת מהסיפורים שבגיליון קיבלתי על עצמי שאם הקופסה תימצא אפרסם את הישועה ב'משכן שלה'!

אבל היצר הרע החליט למתוח אותי עוד קצת, ובעלת הצימר לא ענתה לי גם במוצאי שבת וגם בראשון בבוקר. לקראת הצהריים בחסדי שמיים חזרה אליי בעלת הצימר, ואחרי שבדקה במגירה מצאה את הקופסה מלאה, לא לקחו משם כלום!!! הסנס השני היה שמהרגע שעזבנו את המקום אף אחד לא התארח בצימר, וגם בעלת הצימר טרם הזמינה את המנקה, והקופסה

זמירות לשבת

הָרָשׁוּ לֹא-לִי קוֹל לֹו, כִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּלוּ, הַתְּפַלְלוּ שְׂאֵלֵי, שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָיִם: אֵל תְּרוֹשׁ א-לֵי אֵל תְּרוֹם, לְעוֹם שְׁרִיפֵי תְרוֹם. גַּם תִּזְכָּר לְבָנֵי אֲדוֹם, אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָיִם: גִּן יוֹשֵׁי בֵּית הַחֲזֵמוֹ, יִבְשֶׁר צִיּוֹן עִירֵי, יֵאמֶר לֵה הַתְּנַעֲרִי, שְׁבִי יְרוּשָׁלָיִם:

לְדוֹד שִׁיר וּמְזֻמּוֹר, בַּתָּךְ וּבְמַצְלֵתִים. יְסוֹדְתָּ עַל הַר מוֹר, צְבִי יְרוּשָׁלָיִם: יְרֵיחַ קָדֵשׁ נִבְחָרְתָּ, מִמְנַח תֵּצֵא אֲרָה. זוֹ תוֹרַה מִפְאֲרָה, הַבַּת יְרוּשָׁלָיִם: וּבַת יְהוָה נִמְצְאוֹת, כָּל מַדוֹת מַזְבוֹת נְאוֹת. כִּי א-לֵהִים צָב-אוֹת, בַּחַר בִּירוּשָׁלָיִם:

לְמוֹלַדְתְּ שׁוֹבֵי רִנִּי, צְחִילֵי בַת יַפְהַפִּיחַ. בַּתּוֹכָךְ אֲתָן מִשְׁכְּנִי, בְּנִי עַל הַר הַמְּוֹרָתָי: אוֹרֵי נְאוֹה כִּי בָא אוֹרְךָ, וְשִׁבְחֵי יָמֵי שְׁפִלוֹתֶיךָ. עוֹרֵי יַפֵּה שִׁירֵי שִׁירְךָ, כִּי תִמְנו יָמֵי גְלוֹתֶיךָ. וּבְנַח אוֹלְמָךְ וְדִבְרֶיךָ, שְׁמַח עַל אֲרֶץ צְבִיחָי: לְמוֹלַדְתְּ וְכו': שׁוֹבֵי אֵל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ, שׁוֹבֵי אֵת וְאֵנִי אֲשׁוּבָה. וְאֵנִי אֵת שְׁבוֹתֶיךָ, וְהֵיוּ לְאֵפֵי רִבְבָה. אֲרַחֵם עַל אֲדוֹמוֹתֶיךָ, וְהָיוּ לְגִפְנֵי פְרִיחֵי: לְמוֹלַדְתְּ וְכו': רַעֲיָה תְּבִיבָה עֲרִינָה, גִּלְיָה שְׁמַחֵי שִׁיר דְּבָרֶיךָ. פְּרַחֵי בְּצִיּוֹן כְּשֹׁשְׁנָה, וְדָגֵי יָרְבִי עֵשִׂי פְרִי. כִּי הִגְאֵלָה נְבוֹנָה, וְאִשְׁלַח נְזוּן וְאֵלֶיךָ: לְמוֹלַדְתְּ וְכו':

אֵל גִּלְיָה אֵל גִּלְיָה אֵל גִּלְיָה, אֲשֶׁרֶיךָ אֲרֶץ הַגִּלְיָה, כְּמַחֵה נִפְשֵׁי לֵךְ הַגִּלְיָה. אֵל גִּדְלוֹךְךָ צְדִיקִים, אֵל קְדוֹשְׁךָ תְּמִימִים, מִגֵּן צִנְהָהֵם עַל אֲחֵים. תְּחִים הֵם בַּתּוֹכֹנְךָ, מְרוֹם אֵת צְמֵאוֹנְךָ: עֲרַךְ שְׁלַחֵן לְעַמִּי, וְיֹסֵף הוּא גֹזַר תְּפֹאֲרָתִי, תְּרִישׁ תְּכִין הַצְּפָתִי. בְּזִכְרוֹתַי עֲמַד עוֹלָם, מְרוֹמֵם הוּא מְכֻלָּם. נִסִּים עֲשֵׂה לִי בְּזִכְרוֹת אֱהוֹבִים: אֵל גִּלְיָה וְכו': שְׂמַח לְעַם בְּשִׁירֵיךָ, לְבַת דּוֹדֵי לִירְאֵיךָ, תִּקַּן שְׁלוֹמָה בְּעִמּוֹ: בְּזִכְרוֹת וְכו': אֵל גִּלְיָה וְכו': עֲלֵה אֲרֵי וְגוֹרֵי, מִשֵּׁה דְרָשׁוֹן וְעִנְיֵנו, אֲשֶׁרֶיךָ תְּחוֹרֵךְ פְּנֵינוּ: בְּזִכְרוֹת וְכו': אֵל גִּלְיָה וְכו':

לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מוֹשֶׁה בֶּן אֲסַתֵּר ו'ר' יִצְחָק בֶּן שִׂרְהָ ו'ר' תַּנְצִיב"ה

לְעִילּוֹי נִשְׁמַת יְיָ בְּיוֹם כּוֹן בֶּן שִׂרְהָ תְּחִי וְהוֹדִיעָה ו'ר' הַרְצֵל בְּיוֹם ו'ר' בֶּן חַנַּנְהָ תְּחִי תַנְצִיב"ה

לְעִילּוֹי נִשְׁמַת שִׁילָח סַעַד ו'ר' בֶּן לִיאֵל עֵוִשָׁה ה'ר' וְאֵלָה יַעֲמַדוּ עַל הַבְּרִיחָה:

לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מוֹיכָא אֵלִימֶלֶךְ בֶּן מוֹזֵר ו'ר' סִלְבִּיחָה סֵאלֵם בֶּן מוֹזֵר ו'ר' תַּנְצִיב"ה

לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מוֹזֵר אֵלִימֶלֶךְ בֶּן עֵשִׂה ו'ר' מִלְכֵי טוֹי אֵלֵלֵה הַתְּשַׁנְוִי תַנְצִיב"ה

שונטל סגב בת שמוחה	רפאל בן אסתר מרגי	סולמונ בן סימה	רננה בת נעמה מנלכה	גאולה חיה בת בלה ארונוביץ	רומיה עזרי בת דיניאלה	לידור חיים בן שרונה	רויטל בת דוריס	עמונאל בן בלה זבולון	שרה ליאל בצלאל בת סיין	רונן זהבי בן פסיה	סימי יבגי בת פרחיה	אילן סיידי	שלמה כהן	יעקב בן חמו
-----------------------	----------------------	-------------------	-----------------------	---------------------------------	--------------------------	------------------------	-------------------	-------------------------	------------------------------	----------------------	-----------------------	------------	----------	----------------

כאיל תערוג

דעיונת מוסר על צי החסידות
הרה"ג אייל עמרמי שליט"א

עבודת ה' היא התבטלות גמורה לרב

כשמגיעים אליו לשאול אם להתחתן עם איזה בחור, אני שואל אם יש לו רב. אם יש לו רב והוא כנוע לרב, אפשר להתחתן איתו. כמו שכותב רבינו החזון איש: "השיטה לעשות את התורה לשני חלקים, הוראה באיסור והיתר חלק אחד, והוראה בשוק החיים חלק שני, להיות נכנעים לחכמי הדור בחלק הראשון של איסור והיתר ולהשאיר לחופש בחירתם את החלק השני" - אדם שהולך לשאול את הרב רק בענייני הלכות, כמו בשר בחלב או טהרת המשפחה, אבל על החלטות שונות בחיים אינו שואל אלא הולך לפי החוכמה שלו ולפי היועצים שלו, אומר רבינו החזון איש: "השיטה הזאת היא השיטה של המינים האשמים בירידת היהדות באשכנז, אשר הדיוח את עם ישראל עד שהתערבו בגויים ולא נשארה לנו פליטה".

לפני השואה באשכנז, שישים אחוזים מהיהודים באירופה היו מתבוללים. איך הגיעו לזה? הכול התחיל מזה ששאלו את הרב רק בהלכות, אבל בשאלות הקשורות לחיים, איך לנהוג, היו מחליטים על דעת עצמם, מה פתאום לשמוע לרבנים?... לכן אדם צריך לדעת: אין אפשרות להיות עובד אלוקים בלי שיש לו מישור שמכה על ראשו ואומר לו: גדל. עבודת ה' היא התבטלות גמורה לרב.

מר ולא הצליח לומר דבר. כעבור דקות אחדות נרגע הבחור וסיפר לרב על כך שהציל בת יעקב מערבי ועל הדקירה ששינתה את חייו. הרב חיים קניבסקי אמר: "קיימת מצווה גדולה, ומצוות לא צריכים להתבייש. בפגישת השידוך הבאה, דבר ראשון תספר את הסיבה לצלקת שעל פניך. הצלקת הזו היא כתוצאה ממצווה, ומקיום מצווה לעולם לא מפסידים".

בחור הישיבה הגיע לעוד פגישת שידוך, וברגע שהוא ראה את המשודכת הוא עשה כעצת שר התורה ואמר: "את רואה את הצלקת הזו? את יודעת למה היא חרוטה על פניי?... והבחור החל לספר על כל התלאות שקרו לו לפני עשר שנים. כשסיים, הבחין שהמשודכת מזילה דמעות ואומרת: "אני לא מאמינה, אני לא מאמינה... כבר עשר שנים אני מחפשת אותך, עשר שנים אני מנסה להבין מי הציל אותי... באותו ערב הייתי בסך הכול בת 12. הלכתי לאיבוד ברחובות ירושלים, ואותו ערבי רדף אחריי. לולא שהצלת אותי, איני יודעת מה היה עולה בגורלי... ואתה ניצבת מולו בגבורה ואמרת לי לנוס על נפשי. למחרת חזרתי לאותו מקום וחיפשתי מי הציל אותי, וכך במשך כמה ימים הגעתי לבדוק, אולי תגיע לסופר... אך לא הגעת. מי היה מאמין שאפגוש אותך רק לאחר עשר שנים!..." השניים המשיכו להיפגש, ולבסוף נישאו והקימו בית בישראל.

(מתוך שיעור תורה של הרה"ג שניר גואטה שליט"א)

מעוניינים לפרסם סידור השנה פזרות שארית לכם או שקראתם סידור השנה מיוחד שחוקי אתכם?
ניתן לשלוח לשיבת ונפשים מ"ג לחיבו
אז תשיבת מרחיבים לפרסם כל סידור חסידי

נמלט מהמקום. תוך דקות ספורות נוצרה המולה. כוחות ההצלה הגיעו ופינו את הבחור לבית החולים, והרופאים אמרו שהוא נפצע באורח קל. לאחר סיום האשפוז בבית החולים חזר הבחור לישיבה, כשצלקת גדולה ועמוקה משתרעת על כל החלק הימני של פניו. הבחור שקד על לימוד התורה הקדושה, ולאחר ארבע שנים החל לצאת לשידוכים, אך כל משודכת שהבחינה בצלקת המשתרעת על פניו נבהלה וביקשה מהשדכן להפסיק להיפגש עם אותו בחור. כך הדבר נמשך שש שנים רצופות. הבחור מנסה למצוא שידוך, אך הצלקת המשתרעת על פניו דוחה את כולן.

בגיל עשרים ושש שוב קיבל הבחור הודעת דחייה, והחל לבכות. הוא ניגש אל ראש הישיבה ואמר: "הרב, לפני עשר שנים קיימתי מצווה ומנעתי מערבי פרא אדם לפגוע בבתי ישראל, ומאותו יום השתנו חיי לרעה". ראש הישיבה אמר שממצווה לעולם לא יוצא דבר רע ושאל: "האם אתה מאמין שה' יתברך אינו מקפח שכר שום ברייה?" הבחור ענה לרב: "ודאי שאני מאמין, אבל בינתיים השנים חולפות, לכל חבריי כבר יש ילדים ואני עדיין רווק. אף משודכת לא מנסה להכיר אותי. ברגע שהן רואות את הצלקת, הן מיד רוצות להפסיק את הפגישה. כך כבר שש שנים".

ראש הישיבה אמר: "יש לי הצעה. מחר בבוקר תיסע לבני ברק, למעונו של שר התורה רבי חיים קניבסקי (וצ"ל), ותספר לו את מה שקרה. הוא יברך אותך, ואני מאמין שתמצא את השידוך שלך במהרה". הבחור עשה כעצת רבו ונסע לבני ברק. כשנכנס אל הקודש שאל אותו שר התורה לסיבת בואו. הבחור ניסה לדבר, אך מיד פרץ בבכי.

פשוט חיכתה לנו שם! לא רוצה לחשוב מה היה קורה אם מישוה היה פותח את המגירה ומגלה את קופסת התכשיטים היקרה... ומכאן הניסים ממשיכים כמו שרשרת: אחותי, שעובדת בחברה עם נהגים, שמעה על הסיפור והשיגה לי נהג שיוצא לעבודה בצפון ויכול לקפוץ לצימר בדרך ולהביא לי את הקופסה עד הבית בחינם! נס נוסף שיחתם את הסיפור: בעלת הבית יוצאת לעבודה כל יום מהבוקר עד הערב, ובדיוק באותו היום היא 'במקרה' הייתה בבית... כמה טוב ה'! תודה רבה לכם!

(ל' עופרי)

הצלקת

בסיומו של עוד יום לימודים פורה, בחור ישיבה בן 16 הרגיש רצון עז להכניס לפיו ממתק. סמוך לישיבה הירושלמית ישנו סופר שכונתי הפתוח גם בשעות הערב המאוחרות, והבחור יצא מהישיבה ושם פעמיו לכיוון הסופר. אף שהשעה הייתה כבר עשר וחצי והרחוב היה ריק, הבחור לא נרתע וצעד ברחוב החשוך. כעבור כמה דקות הבחין הבחור שערבי הולך ועוקב אחרו בת יעקב, מקניט אותה במילים ורוצה לגרום לה להתלוות אליו.

הבחור נבהל. הוא החל לרוץ לכיוון הערבי ואמר: "תעזוב אותה, תלך מכאן, אתה לא שייך לכאן!" הערבי הסתובב לעברו ואמר לו: "עוף מכאן, זה לא ענייניך". הבחור הבין שלערבי יש כוונות רעות והתקרב לכיוונו, ולפתע שלף הערבי סכין ארוכה והחל לדקור את בחור הישיבה. הבחור צעק לכיוון הנערה שתברח והתמוטט על הרצפה. כשהערבי ראה את הבחור נופל, הוא

זמירות לשבת

מה זמירות מנוחתך, את שבת המלכה. כבן נרוץ לקראתך, בואי בלך נסוכה. לכוש בגדי המודות, להרליק נר בכרבת. ותכלי כל העבודות, לא תעשו מלאכה: להענג בתענוגים ברחובים ושילוי ימים: מערב מזמינים, כל מיני מטעמים. מבעוד יום מוכנים תרנגוליים מפטמים. ולערוך כמה מינים, שותות יינות מבשמים. ותפנקי מעדנים, בכל שלש פעמים: להענג וכו': נחלת יעקב יורש, בלי מצרים נחלה. ויכבדוהו עשיר וריש, ותזכו לנאלה. יום שבת אם תשמרו, והייתם לי סגלה. ששבת ימים תעבדו, ובשביעי נגילה: להענג וכו': תפציק אסורים, וגם לחשב תשבנות. תרהורים מתרים, ולשדך תבנות. ותנוק ללמדו ספר, למנצח בנגינות. ולתנוגת באמרי שפר, בכל פנות ומחנות: להענג וכו': תלוך תהא בנחת, עונג קרא לשבת. והשנה משפחת, קרת נפש משיבת. כבן נפשי לך ערנה, ולתנוגת בנחת. כשולשנים סוגה, בו יגוהו בן ובת: להענג וכו': מעין עולם הבא, יום שבת מנוחה. כל המתענגים בה, יזכו לרוב שמחה. מתכלי משיח יצלו לרונה. פדיתנו תצמחה, וגם יגון ואנחה: להענג וכו':

רפא צירי א-ל נאמן, כי אתה רופא אמן. את ראשי, שור תלשי, ותן פח לנפשי: פתח שער תרומים, רם שוכן במרומים. על עבדך, שים חסדך, אין מרחם בלעדיך: א-ל חי רצה לתפילתי, וחושה לעורתי. במהרה, דרוך קרא, לעם בן הגבירה:

<p>לזכות ולהצלחת מלורה בת בתיה ויצחק בן בתיה ומשפחתם הי"ד</p>	<p>לזכות ולהצלחת סנדרין בת מני מאירה ומשפחתה הי"ד</p>	<p>לזכות ולהצלחת ניהן לפנות למשרכת 073-222-4-999</p>	<p>לזכות ולהצלחת סידורות ובגשמיות לכל משותפי השידור של הרב אפרים סיני שליט"א ומשפחתו הי"ד</p>
---	---	--	---

גל שובלי	כרמית בת פנינה	עמוס וחגית אדל בוארון	נתי שלום	משה צור	אלעד לוגסי	ראובן קייקוב	רתמים מזרחי	פנחס אופיר און	אהוד קהלני קהלני	נועם יששכר קהלני	עדי שלום	אריה וליאת חיימוב	תאיר ורון יפת	ניסן וברכה אלייב
----------	----------------	-----------------------	----------	---------	------------	--------------	-------------	----------------	------------------	------------------	----------	-------------------	---------------	------------------

עזרה

אוצר סיפורים ומאמרים מעוררים

והשבוע: יהודי

חברות ומסדות צדקה

- א. "חברת ביקור חולים" - נוסדה על ידי כמה מנכבדי העדה בשנת תר"ך (1860 למניינם), ומטרתה הייתה לעזור לחולים עניים ולבעלי בתים. בשנת תרל"ו (1876 למניינם) הגיע תקציבה החודשי ל-500 פרנק. היא עזרה גם במתן תכריכים לנפטרים עניים.
- ב. "חברת שומרי תורה" - נוסדה בשנת תרכ"ו (1866 למניינם) בבגדאד על ידי הרב שלמה בכור חוצין ורבי יצחק לוריא.
- ג. "חברת שומרי מצווה" - נוסדה בכ"ו באלול תרכ"ח

(1868 למניינם) (במטרה: 1) "לעמוד על המשמר משמרת הקודש, לשמור את כל מצוות ה' אלוקינו, שלא יבואו לידי חילול חס וחולילה, ולהקים דגל התורה ולהאדירה בתוך קהל עדת ישראל, ולשתול יראת ה' הטהורה בלבבם".

(2) "לעבוד עבודת הקודש באמת ובאמונה. לשאת ולסבול טורח ומשא קהל עדת ישראל בדבר הדרוש לתועלת הכלל, ולתקן להם תקנות נכונות וישרות הדרושות לעת ולזמן, לטוב להם ולזרעם אחריהם כל הימים".

(יהודי בבל מוסף תקופת הגאונים עד ימינו)

איש ער העדה

רבינו אברהם בן רבי משה הלל זצ"ל - חכם באשי חי בשנים ה'תק"ץ-ה'תר"ץ (1820-1920 למניינם)

השתחררו לבוא לביתם בחג השבועות, והרב היה שש ושמוח על כך. פקודת הוואלי, כי כל מי שיעבור על חוק מחוקי התורה ייענש קשות, שמה קץ להתנהגות חלק קטן מהאופים היהודים, שנהגו לאפות לחם בימי שישי עד שקיעת החמה ולמוכרו בלילה.

החכם באשי, רבינו אברהם הלל, עקר מנהג פסול שרווח אצל היהודים, בחקותם את מנהגי המוסלמים: עד אז נהגו ביום החופה לתלות ארבעה חבלים לארבעת צדדי מיטת הכלה. הקרובים והמכרים של בני הזוג היו תולים בחבלים אלה כל מיני סדקית, נעליים, סכינים קטנים וכדומה, כי כל זה מרמז על מזל טוב לזוג. לאחר מכן נאספו כל הדברים התלויים על ידי הכלה ונשמרו אצלה. הרב שכנע את בני עדתו לבטל מנהג גויים זה. רבינו זכה לזקנה מופלגת. נפטר ביום י"ז בטבת תר"ץ, והוא בן מאה שנה.

מחוקי התורה, והובא למשפט בבית דין הרב, וככל אשר יצו מהם לעונשו עונש קשה או אסור (מאסר), על שר השוטרים לעשות המשפט, בלי כל חקירה ודרישה..."

על הערכת המושל את רבינו אברהם יעיד המקרה הבא:

לפני חג השבועות תרע"ד (סמוך למלחמת העולם הראשונה), הלך הרב למושל צבאי וביקש ממנו להרשות ליהודים המשרתים בצבא לשוב לביתם, לחגוג עם משפחתם את החג. המושל ענה לו כי לא יוכל להרשות את השחרור, היות שיש בידו מאמר מלכות, שהצבא הועמד במצב הכן. רבינו אברהם הלל היה אז זקן מופלג, בן שמונים שנה. בשומעו את הדברים התחיל לשפשף בזקנו הלבן והמוסולסל, כאילו התכוון לומר: "עשה נא למען הזקן הזה". באותו רגע נאנח המושל ואמר לו בקצרה: "אני מוכרח לשאת עליי את האחריות הזאת". ואכן, היהודים

רבינו נולד בבגדאד בשנת ה'תק"ץ לאביו רבי משה, ולמד תורה אצל הרב עבדאללה סומך. שימש כדיין ואב בית דין, ושלוש פעמים התבקש לכהן כחכם באשי. תחילה בשנת תרמ"ד, בפעם השנייה בשנים תרמ"ו-תרמ"ט, ובשלישית בשנים תרע"א-תרע"ה. בתרמ"ד התמנה למלא את מקומו של החכם באשי רבינו אלישע דנגור, בעת שהיו אנשים שהתנגדו להמשך כהונתו. בשנת תרמ"ו התפטר רבינו אלישע ממשרתו מחמת זקנתו, ומאותה שנה עד שנת תרמ"ט שוב נקרא רבינו אברהם הלל לכהן במקומו.

על תפקידיו וסמכויותיו של רבינו אברהם הלל אנו למדים ממה שכתוב בביטאון "החבצלת" (שנה יח, תרמ"ה גיליון 5): "כבוד הוואלי, מושל מחוז בבל, אישר וקיים את הבחירה, וירא אותות כבוד ויקר לרב החדש. את אחד מפקידי הממשלה העמיד על ימינו לעוזרו לנהל את העדה, וייתן צו לשר השוטרים לסור למשמעת הרב בכל אשר יצווה אותו בנוגע ליהודי בגדאד, איש כי יחטא לעדה, יחלוץ (יעבור) על חוק

זמירות לשבת

לא תחסר כל בו ואכלת ושבעת, וברכת את יי א-י ה' יהיך. אשר אהבת, כי פרך מכל העמים: יום זה וכו'.

השמים מספרים כבודו, וגם הארץ מלאה חסדו. ראו כי כל אלה עשתה ידו, כי הוא הצור פעלו תמים: יום זה וכו'.

יום זה מקבד מכל ימים, כי בו שבת צור עולמים:

ששת ימים תעשה מלאכתך, ויום השביעי לא-להיך. שבת לא תעשה בו מלאכה, כי כל עשה ששת ימים: יום זה וכו'.

ראשון הוא למקראי קדש, יום שבתון יום שבת קדש. על כל כל איש ביינו קדש, על שתי ימים ובעצו תמימים: יום זה וכו'.

אכל משמנים שמה ממתקים, כי א-י ותן לך בו דבקים. בגד לרבש לחם חקים, בשר ודגים וכל מטעמים: יום זה וכו'.

יום שבתון אין לשבת, וזרו בריח הניחת. יונה מצאה בו מנוח, ושם יתנו ויגיעי כח: היום נכבד לבני אמונים, וזרירים לשמרו אבות וקנים. תקוק בשני לחות אבנים, מרב אונים ואמיץ כח: יונה וכו'.

ובאו כלם בברית יחד, נעשה ונשמע אמרו כאחד. ופתחו וענו יי אהר, ברוך הנותן לעם כח: יונה וכו'.

דבר בקדשו א-י בחר המר, יום השביעי זכור ושמור. וכל פקודיו יחד לגמור, חוק מתנים ואמין כח: יונה וכו'.

העם אשר נע בצאן תעה, וזכר לפקדו בברית ושבועה. לכל יעבר עם מקרה רעה, כאשר נשבע על מי נח: יונה וכו'.

<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>לעילוי נשמת פנינה קמורליק בת רבקה ז"ל נלב"ע כ"ז חשון התשפ"א תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת אבינאל יעקב בת שרה ז"ל נלב"ע י"א אדר התשפ"א תנצב"ה</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>לעילוי נשמת אמיל דהאן פ פאני ז"ל מסודי בת עיישה ז"ל תנצב"ה</p>
--	---	---	--	---

שול מהבש	יחזקאל	שושנה	דוד זשרה	אורי אהרון	שרה	דניאל חיים	ישי שמואל	יאיר לוי בן	מות רחל	שקד אהרון	ליר, גליה,	אליהו טלם	יעקב בן	מיכל רחל
שול מהבש	יחזקאל	שושנה	דוד זשרה	אורי אהרון	שרה	דניאל חיים	ישי שמואל	יאיר לוי בן	מות רחל	שקד אהרון	ליר, גליה,	אליהו טלם	יעקב בן	מיכל רחל
שול מהבש	יחזקאל	שושנה	דוד זשרה	אורי אהרון	שרה	דניאל חיים	ישי שמואל	יאיר לוי בן	מות רחל	שקד אהרון	ליר, גליה,	אליהו טלם	יעקב בן	מיכל רחל

חקבי"ח יבדק אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ריבם לטובת ולברכה, בכל מכל כל, יזכו לנפיש ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות איתנה ונורא מפלאי.

"למשפחתם לבית אבתם"

נגל

בבל, הארץ אשר בה ישב עם ישראל מיום גלותו על האדמה, שימשה מרכז רוחני ותורני לעם ישראל ומילאה תפקיד מרכזי בעיצוב דמותו הרוחנית, עד שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי נדרים פרק ו הלכה ח): "כי מבבל תצא תורה". ומספרים שפעם שאל רבינו החפץ חיים זיע"א את תלמידו רבי אלחנן וסרמן זיע"א: "היכן לדעתך לא פסקה התורה מאז הגלות?" רבי אלחנן החריש, ואז פתח ואמר החפץ חיים: "נראה לי כי בבבל לא פסקה תורה מעולם, כי יודע אני שעוד היום נמצאים שמה שני גדולים, אשר יודעים את כל התורה כולה..."

הגאון הצדיק
רבי יוסף חיים זצ"ל
הבן איש חי ממגדד

"בן בג בג אומר, הפוך בה ופוך בה דכולא בה" (פרקי אבות ה, כא)

נראה לי בסייעתא דשמיא, שבא התנא לשבח את התורה בשני דברים יקרים: האחד – כי התורה יש בה כללים אמיתיים, שהם אמורים על פי הנבואה ורוח הקודש, שאין האדם צריך לאבד זמן עליהם כדי לאמת אותם על פי השכל, העיון והחקירה, מה שאין כן הדברים שלומדים הפילוסופים בספרי הפילוסופיה, שאינם מקובלים ואינם נתונים ממקור האמת על פי הנבואה ורוח הקודש, אלא הם בנויים על פי שכל אנושי, ולכן חכמי הפילוסופים מוכרחים לעיין בהם ולחקור בהם כדי שיתאמו אצלם, שיהיו סומכים עליהם אחר שיתבררו אצלם.

עוד יש כמה דברים גשמיים תחת השמש אשר השכל אינו קולט ידיעת טבעם באמתות, כי נראה לו בהשקפתו בהם שאי אפשר להיות כפי הטבע, ולכן הוא נסוג אחר לחשוב בהם דבר היפך האמת, וכאשר חשבו דורות ראשונים בכמה דברים היפך האמת מחמת קוצר דעתם, שהתקשו בהם קושיות עצומות, שאי אפשר להיות כן כפי הטבע. ואחר כמה דורות, שהתחכמו לעשות כלים חדשים אשר בהם יתגלו נסתרות הטבע, בזה בעל כורחם צריכים להודות היפך דעתם הראשונה! ובאמת תמצא כי האמת אשר הסכימו עליה באחרונה אחר כמה דורות, הנה היא מפורשת בתורה ובדברי חז"ל, אשר הם יוצאים מדברי התורה!

(חסדי אבות)

הברי שיר

פיוט זה כתבו רבי משה בן הרב צדקה חוצין, אביו של רבי משה שימש ברבנות בגדאד שלוש שנים (ה'תק"ג-ה'תקל"א), רבי משה נפטר בשנת ה'תק"ע (1810 למנינם). הוא חיבר פיוטים רבים אך רובם אבדו, ורק עשרים וארבעה נשתמרו ומהם נדפסו תשעה. שיריו התקבלו, והם מושרים בציבור. כולם שירי מחזורות. סימן "משה חסין"

מצור לכל

מצור לכל בְּיַד הַדָּוִד, כִּי נִשְׁבַּח שְׁמוֹ לְבָדוֹ, אֶכְרֵךְ אֶת שֵׁם כְּבוֹדוֹ, צוּר יוֹמָם וַיְצַדֵּהוּ חֶסֶדוֹ;
שֶׁחַר אֶשְׁכֵּךְ עַל דַּלְתוֹתָיו, אֲבָאָה אֶל מִשְׁכְּנֹתָיו, אֲשִׁיחָה בְּנִפְאֲרוֹתָיו, אֶרְגֵּן בְּבִקְרַת חֶסֶדוֹ;
הִלְלוּהוּ כָּל צְבָאוֹי, כִּי הוּא קְרוֹב לְכָל קוֹרְאָיו, וְהוּא רוֹצֵה אֶת יִרְאָיו, אֶת הַמִּיחַלְתִּים לְחֶסֶדוֹ;
חֶסֶד קְדוֹשׁ דָּר מְרוֹמִים, וְרַם הוּא עַל כָּל הַעַמִּים, שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֱמוּנוֹת, כִּי גָבַר עֲלֵינוּ חֶסֶדוֹ;

פנינים

עונג שבת

"מה יפית ומה נעמית אהבה בתענוגים" (שיר השירים ג, ז)

יובן בסייעתא דשמיא לפרש, כי הנה בוא וראה כמה חביבים ישראל לפני הקב"ה, שאפילו על מה שהם מתענגים בשבתות ובימים טובים הם מקבלים שכר על התענוג שלהם. ובעבור זה הקב"ה יוסיף להם אהבה על אהבתו, וכמו שכתוב: "אֲזַתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בִּמְתֵי אֶרֶץ" (ישעיהו נח, יד). וזהו "מה יפית ומה נעמית" - לפני הקב"ה, יען כי יש לכם "אהבה" אצל הקב"ה אפילו על התענוגים שלכם, וזהו "אהבה בתענוגים", כי על מה שאתם מתענגים בזה אוהב אתכם יותר, ומזה תראו כמה אתם נעימים וחביבים לפני הקב"ה, שכל כך חפץ להיטיב לכם.

(הגאון רבי יוסף חיים זצ"ל, ספר "אבן שלמה")

זמירות לשבת

צוּר מִשְׁלֹ אֲכַלְנוּ, בְּרַכּוֹ אֲמוּנִי, שִׁבְעֵנוּ וְהוֹתַרְנוּ בְּכַרְבּוֹ יי: הֵן אֶת עוֹלָמוֹ, רֹעֵנּוּ אֲבוּנוּ, אֲכַלְנוּ מִלֶּחֶמוֹ, וּמִינּוּ שְׁתִּינוּ. עַל כֵּן נוֹדָה לְשִׁמוֹ, וְנִהְיֶה לְכַפִּינוּ, אֲמַרְנוּ וְעִנֵּינוּ, אֵין קְדוֹשׁ בְּיַי: צוּר מִשְׁלֹ וכו':
בְּשִׁיר וְקוֹל תוֹדָה, נִבְרָךְ לֵא-לְחֵינוּ, עַל אֶרֶץ הַקְּדוּהָ טוֹבָה שֶׁהִנְחִיל לְאַבוֹתֵינוּ. מוֹזֵן וְצִדְדָה הַשְּׂבִיעִי לְנַפְשֵׁנוּ, חֶסֶדוֹ גָבַר עֲלֵינוּ, וְאַמֵּת יי: צוּר מִשְׁלֹ וכו':
רַחֵם בְּחַסְדְּךָ עַל עַמְּךָ צוּרְנוּ, עַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְכֹל בֵּית הַתְּפִאֲרוֹתֶיךָ. וְכֵן דוֹד עֲבָדְךָ וְכָל וְיִגְאֲלֵנוּ, רוּחַ אֲפִינוּ מִשִּׁית יי: צוּר מִשְׁלֹ וכו':
וְכֵנָה הַמְקַדֵּשׁ, עִיר צִיּוֹן הַמְלֵאָה, וְשֵׁם נְשִׂיר שִׁיר תְּהִישׁ, וְכִרְנֵנָה נַעֲלָה, תִּרְחַמֵּן הַמְקַדֵּשׁ וְתִבְרָךְ וְתַעֲלֶה, עַל כּוֹס יי: מִלְּאָה, כְּבָרְכַת יי: צוּר מִשְׁלֹ וכו':

אֲגַדְּךָ א-לֵהֵי כָּל נִשְׁמָה, וְאוֹדְךָ בְּרַב פִּחַד וְאִמָּה:
בְּעִמְדֵי תוֹךְ קִהְלְךָ צוּר לְרוּמָה, לְךָ אֲכַרֵּךְ וְאֲבֹךָ רֹאשׁ וְקוֹמָה:
רְקִיעֵי רוּם הֵלֵא נִטָּה בְּמִטָּא, וְהֵאָרִץ יִסְדָּה עַל בְּלִימָה:
הַיּוֹכֵז אִישׁ חֲקוֹר אֶת סוּד וְיִצְרוּ, וְמִי הוּא זֶה כְּכֹל קְדוּמָה וְיִמָּה:
מְרוּמָם הוּא עָלֵי כָּל פֶּה וְלִשׁוֹן, אֲשֶׁר הִפְלִיא וְעִשָּׂה כָּל בְּחִמְכָּתוֹ:
וְתִגְדַּל בְּגוֹי קְדוֹשׁ וְעֲלִיוֹן, וְתִקְדֵשׁ שְׁמֹה רַבָּא בְּעֵלְמָא:

יִשְׁמַח חֲתָנִי בְּקַהֲלֵ אֲמוּנִי, וְיִשָּׂא בְּרַכָּה מֵאֵת יי:
ש-דֵי וְיִמְלֵא תְאוֹת לְבוֹ מִגֵּן וְצִנְהָ יִתְהִי סְכִיבּוֹ, וְיִאָּר אוֹתוֹ וְיִיִשֶׁר נְתִיבּוֹ לְגִמְרוֹ וְלְשִׁמּוֹר בְּרַכּוֹ יי:
יִשְׁמַח חֲתָנִי בְּקַהֲלֵ אֲמוּנִי, וְיִשָּׂא בְּרַכָּה מֵאֵת יי:
לְרִאשׁוֹ וְיִצְנֵה בְּרַכּוֹת עֲצוּמוֹת וְיִסַּע כְּכֹל עַת כְּנִתְרָה שְׁלוֹמוֹת, כֹּא וְכֹא בְּרַנָּה נוֹשָׂא אֱלוֹמוֹת וְזִכָּה וְרִאָּה יִשׁוּעַת יי:
יִשְׁמַח חֲתָנִי בְּקַהֲלֵ אֲמוּנִי, וְיִשָּׂא בְּרַכָּה מֵאֵת יי:

<p>לעילוי נשמת אסתר ח'ראד בת עזיזה ע"ה נלב'ע יח ניסן תשפ"ב תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת יעקב בן אסתר ד"ל דוד בן מרדכי ד"ל בתיה בת טאום ד"ל בתיה בת דבורה ד"ל תנצב"ה</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>לעילוי נשמת אריה סלאיי ד"ל בן טודן הי"ד נלב'ע ר' תמוז התשע"ח תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת יהודה כהן בן שמחה ד"ל נלב'ע כ' תשרי ה'תשפ"ג תנצב"ה</p>
---	--	--	--	---

ואלה יעמדו על הברכות:

עין בן לאה	נעמי בת חנה	שילומי ודניאלה חיה גבאי	אורן תמני	חננאל ודקלה טוילמיני	רוני בן משה	סיון זגרמי ישי	אנה שרעבי קלנדרוב	ניר ושני קלנדרוב	דוד אוחיין	חיים אמטלם	איליה איבגי אורנטי	אור דודי רובס	אדם בן עזרי	עדי בן אפרים
------------	-------------	-------------------------	-----------	----------------------	-------------	----------------	-------------------	------------------	------------	------------	--------------------	---------------	-------------	--------------

הגאון הגדול רבי בן ציון מוצפי שליט"א
ראשי ישיבת 'בני ציון'

דוגמה אישית

אספר לכם סיפור אישי שום שאלה ולא מפריעים **שאני זוכר:** כשהייתי ילד לו בשום דבר, חוץ מסדר בן חמש, היה מניין בבית הלימוד שהיינו לומדים יחד. הכנסת "צופיך" שהיו כל הזמן היה **מכין את עצמו** מתפללים בו **לפי הכוונות**, קטע קטע, והיה לוקח איתו בעיקר בימים הנוראים.

בראש השנה היו מתחילים את התפילה בעלות השחר ומסיימים חצי שעה לפני חצות, כדי שיסיפיקו לעשות קידוש ולטעום כזית לפני חצות היום, וביום הכיפורים היו עומדים בתפילה מעלות השחר עד צאת הכוכבים. **מור אבי** עליו השלום היה אחד המכוונים שם. במשך כל חודש אלול היה סוגר את עצמו, והיינו יודעים שאף אחד לא מתקרב אליו, לא שואלים אותו לגיע **ראש השנה**. אבא מתפלל ולוקח אותי לידו. זו הייתה השנה הראשונה שהתפללתי מתוך מחזור. הוא קנה לי מחזור, והייתי מתפלל. אני רואה תפילה חדשה - "לדור דור המליכו לא-ל... ובכן יתקדש את עצמו, והיינו יודעים שאף אחד לא מתקרב אליו, לא שואלים אותו

(המשך בשבוע הבא בעז"ה)

(אוצר החינוך)

חידו: עזיזה אלמדת שליט"א
פרקי הכוונה והדרכה מעשית בחינוך הילדים
הכבוד להלכה ולמעשה (המשך)

כינוי הילד בשמות

ישנם הורים המדביקים לילד כינוי גנאי, ה' ירחם. ייתכן שהילד מחייך לשמע הכינוי, אך הוא מחייך רק כלפי חוץ. בפנים, בלב, הוא בוכה. גם אם הילד כבר הספיק להתרגל חלילה לשם הגנאי שהדביקו לו, הרי זה בכלל המלבין פני חבירו, שעליו אמרו חז"ל: "גהינום כלה והוא לא כלה". אם הוא ג'נג'י, הוא קורא לו "גזר"... אם הוא שחור, הוא קורא לו "קרמבו"... או שהוא אומר עליו: "זה השלומפר של המשפחה". הכול בצחוק, וכולם צוחקים עליו יחד איתו. אני בכונה מזכיר את הדוגמאות הקיצוניות הללו, אף שאני בטוח שהן לא שייכות אלינו כלל, כדי שלא יעלה על דעתו של מישהו שהן נסבלות...

הגנה על הילד מפני פגיעות של אחרים

חז"ל הקדושים גילו לנו אחת ממידותיו של הקב"ה: "הקב"ה תמיד מבקש את הנרדף (ויק"ר כו. ה.). ה' יתברך נמצא תמיד בצד הנרדף, גם אם הוא אינו צודק. לכן אף פעם אל תהיה רודף. תדע לך, אם ישנה בידך הבחירה, תבחר להיות נרדף ולא רודף. אם תהיה הרודף, דע לך שהקב"ה עובר מיד לצד הנרדף. גם אם הינך רודף מאחר שהשני רדף אותך קודם לכן, בפועל ברגע זה אתה הוא הרודף, והאלוקים מבקש את הנרדף!

אחת מן הדרכים לשמירה על כבודו של הילד היא להגן עליו מפני פגיעות של אחרים. כשם שהקב"ה נמצא לצד הנרדף, באותה מידה עליך, האבא, לעמוד לצד הילד בשעה שהוא נרדף. כיוון שכן, אם הילד הוא הנרדף - ולא משנה העובדה שהוא נגרר להיות הנרדף מחמת מעשיו הקודמים - הוא זקוק לעזרה, ועליך לעזור לו, לתמוך בו ולסייע לו.

נניח שאחד מן הילדים חטף מאחיו את הכדור, ועכשיו הוא משחק בכדור ומסרב להחזירו. אחיו מתחיל להעליב אותו, ומחמת כך אותו ילד שחטף מתחיל לבכות. הוא ניגש אליך בוכה ומתלונן כי אחיו העליב אותו. לאחר בירור גילית שאחיו העליב אותו מאחר שהוא חטף ממנו את הכדור. האח המעליב אומר לך: "ודאי שהעלבת אותי, הוא חטף לי את הכדור..." מה עושים עכשיו? איך פותרים את הבעיה?

בבית שלנו, בדרך כלל אני אומר לאח שחטף את הכדור להשאיר את הכדור אצלו. "מדוע? הלא הוא חטף ממני!" תמה השני. "משום שהוא בוכה!" "אבל הוא לא צודק!" נכון, הוא לא צודק, אבל הוא בוכה עכשיו. "אם כך, גם אני אבכה..." אני אומר לו: "מצויין. אם תבכה תקבל את הכדור. אני מבטיח לך שאם אתה בוכה אתה מקבל את הכדור מיד". אבל הוא לא מצליח לבכות...

(המשך בשבוע הבא בעז"ה)

הנהגה לילד

פרקי חינוך ומוסר מתובלים בספורי צדיקים פיונים ואמרות קודש

זמירות לשבת

ישמח משה, במתנת חלקו, ומה נתת לו כתר בראשו נתת לו: ישמח משה, במתנת חלקו, ומה קראת לו, עבד נאמן קראת לו, קראת לו: ישמח משה, במתנת חלקו, ומה הוריד בידו, שני לוחות הברית הוריד בידו, הוריד בידו, הוריד בידו:

עיני צופיה לך חנוך, בקול נעים שיר ארנן. עיר קדשך כהר בונן, ו-ה צורי שוכן עליה. לעושה שמים - עיני צופיה, לרוקע הארץ - עיני צופיה: עיני צופיה לך אהוב, הבטחתני כי שוב תשוב. על יד נביאך בן כהוב, קים נבואות וישעיה: לעושה שמים וכו': עיני צופיה לך אבי, אורך צורי ככל לבי. ש-די אתה צור משגבי, בנה קרית ופהפיה: לעושה שמים וכו':

גואל יבוא רב עליה, גואל יבוא עם אליה, יבוא גואל יבוא: דמעה בשמחה היום נוזלת, ונפשי לך מיתלת. בראות דגלי מרים, לבן ותכלת. יבוא יגון עם הגואל: גואל יבוא וכו': ו-ה א-ל רם שלח גואלו, כימי קדם בניסן נגאלו. כי שערי דמעה לא ננעלו, במתרה שלח גואל יבוא: גואל יבוא וכו': והשב לנו עיר הפארקדן, תורת ותאיר עלינו שמשך. ואז נגיל ונשיר, בברית קדשך יבוא יגון עם הגואל: גואל יבוא וכו':

<p>לעילוי נשמת נתן שלום בן סאלם ד"ל נלב"ע כ"ט אדר ב' ה'תשפ"ב תנצ"ה</p>	<p>לעילוי נשמת מאיר ויצחק בן רחל ד"ל נלב"ע ו' תמוז ה'תשמ"ד תנצ"ה</p>	<p>לעילוי נשמת דווח (שושנה) ויצחק בת דינה ד"ל נלב"ע ו' תמוז ה'תשע"ח תנצ"ה</p>	<p>לעילוי נשמת דוד אלהפני הכהן ד"ל בן חלה ע"ה נלב"ע ב' סיון ה'תשע"ז תנצ"ה</p>	<p>לעילוי נשמת מרים אוסקוב בת ציפורה ד"ל נלב"ע כ"ד אלול ה'תשע"ח תנצ"ה</p>
---	---	--	--	--

אלקנה	אליהו	מיים	נדב בוסגרו	מאיר בריה	חי נחמני	חש' שושני	אשר בן	עידן נרדי	אופיר	שמשון	תומר שימלה	אורלי ומשה	עומרי	מור
אפללו	וציפורה חדד	און אמנונג	און מופחתי	מאיר גרמן		חש' צאלח	ג'ולייט		אמסלם	מזרחי		אוחיון	אבירי	אלד אטיב

המחנה
החג
החג
החג

מדריך מעשי לחינוך ילדים

פרסים וממתקים (המשך)

ממתקים אוכלים בבית...

אני מעולם לא נתתי לילד שום ממתק מחוץ לבית. ילד שלי לא יסתובב בחצר וילקק גלידה, והילדים יקנאו בו. בשביל מה? גלידה אוכלים בבית. לקחת לחיידר כל מיני ממתקים, למה? לחיידר לוקחים כריך, וגם הכריך הזה מרוח בממרח פשוט. לא אתן לו פיצה. אתן לו פרוסת לחם עם גבינה ועגבנייה, דבר פשוט ביותר, שלא יקנאו. **בבית יש כל מיני דברים, בחוץ - מה פתאום?**

יש ילדים שחיים להם, והם מקנאים. אני לא מבין איך מנהלי חיידר מרשים דבר כזה. שמעתי רק על חיידר אחד שנתן הוראה ברורה מה מותר להביא לארוחה. כמו שיש בבתי ספר תלבושת אחידה, כך צריך להיות אוכל אחיד, עד סטנדרט מסויים ולא יותר. לא סוכריות, לא במבות ולא כל מיני דברים כאלה. יש משפחות שלא מסוגלות להרשות לעצמן, **למה להוציא לילד את העיניים?** למה זה מגיע לו?

כשמוחלים ממתק בחוץ

שאלה אותי אמא: אנחנו רוצים להרגיל את הילד לאכול דברים בריאים. מדובר בילד בן שנה. אני חוששת שהילד יראה ילדים אחרים אוכלים סוכריות ובמבות ויקנא. מה לעשות?

אם אתם רוצים להיות צמחוניים, לכו לבעלי ניסיון ותתייעצו איתם. יש משפחות שחיות כך ויש להן ילדים, תבררו איך הן עושות את זה. בבית צמחוני כדאי לומר מלכתחילה: **"בבית אוכלים בריא! כשמחלים ממתק בתלמוד התורה, אתה יכול לאכול גם ממתקים!"** (על מנת למנוע מצב שבו הילד עובר ביוזעו על מצות התורים, דבר שבהמשך לעיל לגור ירידה רוחנית...)

אני מאמין שהורים בריאים בנפשם לא יחמירו עם ילדיהם כשהם מחוץ לבית, כי ילד מקנא בחברים, ואני לא יכול להילחם בזה. בטחנות רוח לא נלחמים. מלכתחילה תאמרו לו: **"בבית אוכלים מה שמותר. בחוץ מותר לך לאכול גם ממתקים!"** כך נהג עם ילד שצריך להיזהר בגלל בעיות בריאות. בחוץ הוא מקנא, וצריך להרשות לו לאכול בחוץ את הדברים הלא בריאים. כמוכן, לא בכל מקרה. ובסייעתא דשמיא הילד יתרגל לאכול מה שאתם רוצים.

(המשך בשבוע הבא בע"ה)

פיסע בשבילי הזונן

אלעזר דנין

בין אדם לילדו

"בום" - קול שבר בבית. ההורים נזעקים בבהלה ומגלים כי האגרטל האהוב נשבר לרסיסים. ברגעים אלו קשה לחשוב על הילד הרועד והמפוחד ולהבין שהוא שבר את האגרטל בטעות. מה שקורה כעת הוא שהכעס עולה והמילים בורחות מהפה בלי שליטה. אבל אפשר אחרת - במקום מטר הערות, ההורים נושמים נשימה עמוקה ומניחים ידיים מרגיעות על כתפיו הרועדות של הילד. זוהי אמפתיה במיטתה, ששני הצדדים יוצאים ממנה מחוזקים לטווח הארוך. **הורה שמסוגל לשלוט בכעס שלו ומבין את לב הילד גם ברגעי מצוקה, יזכה לכבוד ולהערכה וגם יעזור לילד ליישם את הלקחים הנדרשים.**

ובכלל, צריך להבין את הראש של הילדים. ילדים כמעט אף פעם לא מבינים למה מאלצים אותם להפסיק באמצע הפרק בספר מרתק שהם קוראים, לעזוב ולאסוף את המשחק בשיא הכיף או לצאת מהמקלחת בשיא ההנאה. ילד עשוי להתנהג בעצבנות-יתר יום לפני מבחן או לפני טיפול אצל רופא השיניים. אם יהיה איתו הורה מבין עניין שיאמר לו: "אתה בוודאי נרגש מהמבחן מחר או מהביקור הצפוי לנו", הילד יבין את הרגשתו וזה יקל עליו. האמפתיה בגיל הילדות הופכת את הילד לטוב יותר. **כאשר הוא מרגיש שחוריו מבינים אותו ומתייחסים אליו ברגישות, הוא יהיה נוח יותר להשפעה וישתדל תמיד לבוא לקראתם ולשמחם.**

מוגד, גם לאמפתיה יש גבולות ברורים. הגזמה בניסיון להבין ולהרגיש את נפש הילד, תוך התבטלות עצמית, מביאה לתסכול ולתוצאות הרסניות. הורים רבים מפרשים בטעות את הצורך בהבנת הרגש של הילד, ונדמה להם שכדי להוכיח לו עד כמה הם קשובים אליו ודואגים לו עליהם ליותר על ערכים חשובים ולהפסיק להעיר, לדרוש ולחנך. זוהי טעות. **אפשר להיות הורה רגיש וחם מאוד, בלי להיות כלי שרת בידי הילד.** האיזון הדק בין חינוך טוב וסמכותי לבין אמפתיה ורגישות הוא שביל זהב ליצירת ילד מחונן.

ונחתום בסיפור: אריה לייב היה נער בן עניים מליטא ששאף ללמוד בישיבת גרודנא הנודעת. באחד הימים הסכימו הוריו לתחננוניו ושלחו אותו לישיבה. מעט לחם ומים נתנו בידו, וכך יצא הנער לכיוון העיירה גרודנא, מרחק שבוע הליכה. הדרך הייתה קשה ומסוכנת. **הנער השיג מעט אוכל, לן בלילות בבתי כנסת שונים, ולבסוף הגיע לישיבה מאושר.** הוא חזר על תלמודו ושאף להצלחה במבחן הקבלה שיערוך לפניו ראש הישיבה, הגאון רבי שמעון שקאפ.

בלב הולם נקש אריה לייב על דלת ביתו של ראש הישיבה. רבי שמעון קיבל את הבחור בחביבות והכניסו לביתו. "אני רוצה להתקבל לישיבה, הגעתי מליטא", אמר אריה לייב בביישנות. "אם כך, אשאל אותך שתי שאלות", השיב ראש הישיבה, ואריה לייב נדרך. "שאלה ראשונה", אמר ראש הישיבה לנער, **"מתי אכלת לאחרונה ארוחת ערב כמה?"** אריה לייב נדהם מהשאלה. לאחר שהתעשת ענה שכבר ימים מספר לא אכל ארוחה חמה.

בתגובה, קם הגאון רבי שמעון שקאפ מכיסאו ואמר לבחור: "אינני מומחה בבישול, אך כעת הרבנית איננה בבית ותיאלץ להסתפק במה שאני יודע לבשל". למראה עיניו הפעורות של הנער, ניגש גדול הדור למטבח, הכין ארוחת ערב והגישה לפניו. הנער סיים את ארוחתו ובירך ברכה אחרונה, כולו נבוך.

ואז פנה אליו רבי שמעון באומרו: "וכעת לשאלה השנייה". 'הו', חשב לעצמו הבחור, 'כעת מתחיל המבחן האמיתי, שאליו התכוננתי רבות'. **"מתי ישתה לאחרונה במיטה?"** שאל ראש הישיבה. הבחור השיב לגדול הדור שאינו זוכר במדויק, ורבי שמעון פנה לחדרו, סידר שם מיטה עם כרית נוחה והזמין את הבחור להיכנס לחדר השינה. "תנוח מקשיי הדרך הארוכה", אמר בחום לנער הצעיר.

בביישנות ניגש הנער למיטתו של רבי שמעון, ובעיפותו הרבה נרדם עד הבוקר. למחרת, כאשר פגש ראש הישיבה את הבחור, אמר לו: **"עברת בהצלחה את שתי השאלות, התקבלת לישיבה!"**

עשרות שנים אחרי המעשה, סיפר אריה לייב את הסיפור כשעיניו זולגות דמעות. "שנים רבות עברו עליי מאז, ובהן צרות רבות - השואה האיומה, שבה נספתה כל משפחתי, ושאר נסיונות קשים. **מה ששמר על יהדותי בתוך כל הקשיים היה שתי השאלות של מבחן הקבלה לישיבת גרודנא."**

זמירות לשבת

אשורר שירה לְכבוד התורה, מִפּוֹ יָקְרָה וְכֵה יָקְרָה:
נְתַנָּה לָנוּ עַל יַד רוּעְנָה מִשָּׁה רַבְּנָה,
בְּחֵזֶק כֹּף נִבְרָא: אֲשׁוּרֵי שִׁירָה וְכוּ';
נֶאֱמָן שָׁמוּ בְּחַר בְּעַמּוֹ, לְהִיּוֹת לוֹ לְשִׁמּוֹ,
אֲמַת נִבְתְּרָה: אֲשׁוּרֵי מִירָה וְכוּ';
אֲשֵׁרֵי הַנֶּבֶר עַל יַצְרוּ נֹבֵר, מִיִּשְׁרָיִם דּוֹבֵר,
עוֹסֵק בַּתּוֹרָה: אֲשׁוּרֵי שִׁירָה וְכוּ';
רַבָּה נַעֲיָמָה תּוֹרָה הַמְיֻמָּה,
פְּתִי מִחִכְיָמָה עֵין מֵאִירָה: אֲשׁוּרֵי שִׁירָה וְכוּ';

בֵּן אָדָם לְמַתְּרָא עַל הַדְּמִיִּם,
וְלֹא תִדְרָא עַל הַיָּמִיִּם.
כִּי הַדְּמִיִּם אֵינֶם עוֹזְרִים,
וְהַיָּמִיִּם אֵינֶם חוֹזְרִים.
רַדְּף אַחַר הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת,
אֲשֶׁר הֵם לְעַד קִימִים:
בֵּן אָדָם אַל תִּדְרָא לְיִשְׁעֶכֶּר כִּי הוּא
אֵין, וְלִעֲתִיד כִּי הוּא עֵרֵן.
קוּה אַל יוֹ כִּי הוּא הַמְּמַצֵּא לְךָ
יֵשׁ מֵאֵין, וְהַיְשׁוּעַת יְיָ כְּהַרְף עֵין:

זְהוּ א-לֵי וְגוֹאֲלֵי, לְבִי אֲלֵי יִחְשַׁק,
אֲתָה צוּרִי וּמוֹשִׁיעִי, אֲתָה א-לֵי נֶאֱמָן.
אֲתָה צוּרִי, י-ה א-לֵי קוֹנֵי, כִּרְךָ עִם הַנְּבִיָּתֵךְ,
אֲתָה תוֹמָךְ גּוֹרְלִי, בְּכָל עֵת וּבְכָל זְמַן,
אֵיךְ תַּעֲזֹבֵנִי לְנַפְשִׁי, מוֹלֵ אֹיִב הַאֲבֹתָי,
מוֹכֵבָה עֲשֵׂה לְמַעֲנֵי, א-לֵי אֲבֵי וְגוֹאֲלֵי.
זְהוּ א-לֵי וְגוֹאֲלֵי, לְבִי, לְבִי, אֲלֵי יִחְשַׁק:
זְהוּ א-לֵי וְכוּ';
כִּרְךָ נָא א-לֵי, אֲתָ יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר וְהִגֵּן עָלֶיךָ,
כִּרְךָ אֲתָ כָּל תִּלְפִּילָה, פִּסְגַּ אַרְבַּמְנוּתֶיךָ,
אֵיךְ לֹא תִרְתֵּם עָלֶיךָ, מוֹלֵ עוֹמְרִים לְבִלְוֹתֶיךָ,
מוֹכֵבָה עֲשֵׂה וְכוּ';
זְהוּ א-לֵי וְכוּ';

לעילוי נשמת אדוה שאנר בת ניסים ושמוחה מלמד זיל נלב"ע כ"ה תשרי ה'תשפ"ג תנצב"ה

לעילוי נשמת יחודה דנין בן חיים ז"ל נלב"ע כ"א סיון ה'תשמ"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת שלום ציון בתו בן שרה ז"ל נלב"ע י"א טבת ה'תשע"ט תנצב"ה

לעילוי נשמת עמנואל חיים יוסטוב בן אסתר ז"ל נלב"ע ט"ו טבת ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת דינה (רבי) בת שוייגה ז"ל נלב"ע ט"ו אדר ב' ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת אדוה שאנר בת ניסים ושמוחה מלמד זיל נלב"ע כ"ה תשרי ה'תשפ"ג תנצב"ה

לעילוי נשמת יחודה דנין בן חיים ז"ל נלב"ע כ"א סיון ה'תשמ"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת שלום ציון בתו בן שרה ז"ל נלב"ע י"א טבת ה'תשע"ט תנצב"ה

לעילוי נשמת עמנואל חיים יוסטוב בן אסתר ז"ל נלב"ע ט"ו טבת ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת דינה (רבי) בת שוייגה ז"ל נלב"ע ט"ו אדר ב' ה'תשפ"ב תנצב"ה

ואלה יעמדו על הברכה:

חכמות נשים בגדרה ביתה

עובדות והנהגות יקרות מחייכם של גדולי ישראל תשים בדיקורת

למותר לציין שעל כל אחד לדעת דרגתו ומקומו. להחזיק במה שמתאים לדרגתו ולהגיד את מה שצריך אינו מתאים למעבו. אין ללמוד מהסיפורים שום פסק הלכה.

הרבנית הצדקנית מרת בת שבע קניבסקי ע"ה - אשת חבר למדון שר התורה רבי חיים קניבסקי זצ"ל

אהבת התורה

בכל תקופת נישואיהם, קטנים לא הלכתי לשום במשך קרוב לשישים שנה, שמחה! זכורה לי במיוחד לא ביקשה הרבנית מבעלה חתונה של חברתי הטובה דבר. גם כאשר הייתה חולה או נתונה במצבי חולשה, גם בזמני לחץ ובעיתות שמחה - מעולם לא אירע שביקשה את עזרתו של הרב. עם כל המטלות התמודדה לחלוטין לבדה. בחיוך של אושר סיפרה: "אפילו כוס תה הרב אינו מכין לעצמו... השתדלתי לעשות בשבילו כל מה שצריך!" בפטות מלאה סיפרה הרבנית, כי כאשר היו הילדים צעירים היא כמעט לא יצאה מהבית. "לא היה לי עם מי להשאיר אותם. כל בני משפחתי - אחיי, אחיותיי והוריי גרו מחוץ לעיר", הסבירה, "ולכן לא יצאתי מהבית אף פעם. לא רציתי שהילדים יפחדו להיות לבד. כשהם היו

בכל תקופת נישואיהם, קטנים לא הלכתי לשום במשך קרוב לשישים שנה, שמחה! זכורה לי במיוחד לא ביקשה הרבנית מבעלה חתונה של חברתי הטובה דבר. גם כאשר הייתה חולה או נתונה במצבי חולשה, גם בזמני לחץ ובעיתות שמחה - מעולם לא אירע שביקשה את עזרתו של הרב. עם כל המטלות התמודדה לחלוטין לבדה. בחיוך של אושר סיפרה: "אפילו כוס תה הרב אינו מכין לעצמו... השתדלתי לעשות בשבילו כל מה שצריך!" בפטות מלאה סיפרה הרבנית, כי כאשר היו הילדים צעירים היא כמעט לא יצאה מהבית. "לא היה לי עם מי להשאיר אותם. כל בני משפחתי - אחיי, אחיותיי והוריי גרו מחוץ לעיר", הסבירה, "ולכן לא יצאתי מהבית אף פעם. לא רציתי שהילדים יפחדו להיות לבד. כשהם היו

(הרבנית)

אשת היל

יש בורא לעולם - המשך

תקציר: כל אחד צריך לדעת להוכיח שיש בורא לעולם ותורת ישראל היא ממנו יתברך.

ברגע שתדעו את זה מעבר לכל ספק, ותאמינו שהתורה שבורא עולם כתב ומסר לנו בפני למעלה משלושה מיליון אנשים במעמד הר סיני היא תורת אמת מוחלטת. אם תבינו שהדבר הזה נכתב אליכם ממי שאמר והיה העולם, יהיה לכם קל ונעים לעבוד אותו. אין כלום בעולם! יש רק אחד שבשבילו אתם עובדים - מלך מלכי המלכים הקב"ה.

ה' נמצא בכל מקום

בעזרת ה', בבוקר תקומו להתפלל בידיעה ברורה: "אני הולך להניח תפילין למי שאמר והיה העולם, ואף אחד בעולם לא יעצור אותי!" אבל אם אתה הולך להתפלל בבוקר בגלל אבא שלך, ואת - בת ישראל - מתלבשת בצניעות כיוון שהרבנית אמרה, אזי כאשר הרבנית לא תראה אותך, ואבא שלך לא יראה אותך - אז מה?...

סיפר לי בחור נחמד שהתחתן עם בת סמינר. לאחר שהתחתנו, הם עברו להתגורר רחוק מההורים, בצפת, ולצערו הרב, הצניעות שלה התחילה לרדת. הסיבה לכך פשוטה - כשהיא הייתה גרה אצל ההורים בבני ברק, היא לא ידעה שיש בורא לעולם! בסמינר היא התלבשה בצניעות, כיוון שהרבניות אמרו לה! בבית היא התלבשה בצניעות, כי ההורים שלה אמרו לה! לאחר שהיא התחתנה ואין מי שיגיד לה מה לעשות, כבר לא רואים אותה - גמרנו...

בת ישראל יקרה! תעצרי, תחשבי לרגע - את צריכה להיות צנועה מפני ש"כל העולם" אומר לך: "תהיי צנועה"? **מי זה בכלל "כל העולם"???** את צריכה להיות צנועה לא בגלל אף אחד בעולם, אלא מפני שמלך מלכי המלכים, שאוהב אותך כל כך, ציווה אותך על כך.

זו המטרה שאנו צריכים להגיע אליה, שנדע שכל דבר שאנחנו עושים בחיים, אנו עושים בשביל מי שאמר והיה העולם, כי אנחנו יודעים במאת האחוזים שהוא קיים! שהוא מחיה אותנו כל רגע ורגע! ורק הוא אוהב אותנו באמת וחפץ להיטיב לנו בכל עת.

(המשך בשבוע הבא א"ה)

זמירות לשבת

לא הפירו רב טוביו. לא נהגו בו חמרא: קרן הודם בכסף. ירד כי הל תקאף. איש רגלו לא יאסף. לבר מההוא אתרא: אמרין יושב אהלם. פרו קדש הלוים. כנטיעים מגדלים. שגבר זקן הורה: הן הן גבורותיו. רבי נפלאותיו. שמענו מבריותיו. אין די לכתב ולאמר:

ענתו ותמתו. קדשתו יראתו. אף כי אחרי מותו. הודיע עז וגבורה: טרם יום נסיעתו. צוה קהל עדתו. בדמנהור קבורתו. לא ישנו אמירת: רצה גבר תברו. להוליכו לעירו. שמם התקדשו. ויחדו גשמי אורה: תדל י-ה מהושיע. כי רב גשם הופיע. לא יכלו להשיע. ארון ברית התורה: זעם ה' את אויביו. כבואם אל סביביו.

אשר מהלל ניב. לא-ל גדול ונורא. לכתוב הקדוש רבי. יעקב אביהוציא: נקי טהור כפים. כבעל כנפים. קדשוהו שמים. רגנן בכל אתרא: ישר הלך קתמו. כמעשיו במקומו. כנרת בן יומו. זו היא דרך ישראל: יעקב הם אהלים. יושב וכל פה בולם. מים עמקים ידלם. כי אם לבינת תקרא: בתקמת תקבלה. גבר לשם ותהלה. תרחיב העמיק שאלה. אביר יעקב נורא: נפת ודבש בפיחה. זה א-ל ונאנהו. איש א-לחים קדוש הוא. ונגה לו כאורה:

- להצלת עידו ויערה חדר היו חילודים ידונתו, עלמה, נעה ואדל היו
- להצלת זיו לוי בן אסתר ומשפחתו היו והרפואת אסתר לוי בת ביה כלומה שתד
- להצלת פנחס אברהם ואבישג אולאי ומשפחת היו
- להצלת איתמר בן אלעזר היו אבינועם בן אלעזר היו ברחויות ובגשמייות
- לרפואת שושנה בת יוסף, ויהואל בן יוסף היו וליוונת הען ולהצלת מיכל בת יהואל היו

ואלה יעמדו על הברית:

הרה: שלום ארוש שלישי

סדרת חשיפת אי-כ של חיים

אכילה (המשך)

הצוואר הוא כנגד ארץ מצרים: פרעה הוא העורף, קנה הנשימה המכניס לחות הוא כנגד שר המשקים, הוושט המכניס את האוכל המוצק הוא כנגד שר האופים, והוורידים שבהם זורם הדם הם כנגד שר הטבחים הממונה על השחיטה (ל"מ טב).

האכילה היא סולם שמלאכי אלוקים עולים ויורדים בו: אלה שאוכלים בלי דעת, בשביל הנאה גשמית, יורדים בו; ואלה שאוכלים עם דעת, עולים בו (מאכל = מלאך).

השאיפה צריכה להיות שאדם יאכל אך ורק בשביל להתקיים.

(המשך בשבוע הבא א"ה)

הרה: חזקת חזקת שלישי

על פי חסד זולתי שני

כרוב לבן/אדום (המשך)

תריפס שנתר על כרוב קצוץ לאחר שטיפה בג'וקו

סימוני מציצה של תריפס על כרוב

תריפס צעיר על כרוב אדום

ישנה שיטה נוספת לבדוק את נקיונו של הכרוב מחרקים, באמצעות הקפאה, אולם לעניית דעתי שיטה זו טובה רק לתריפסים, שאחיותם מתרפה לאחר שהם מתים (בהקפאה). כמו כן, לאחר הפשרה חלקית העלים מתרככים ומתיישרים, והבדיקה קלה יותר. אולם שיטה זו לא תועיל אם יש על גבי הכרוב כנימות עלה, שבאמצעות החדק שלהן נתפסות בעלה חזק מאוד, אף לאחר שהן מתות. אולם אפשר שכיוון שעיקר הנגיעות היא בתריפסים, וכנימות העלה הן בדרך כלל חיציניות ואינן חודרות פנימה, אם כן לאחר הסרת העלים החיציניים עיקר החשש הוא מתריפסים, ועל כן המליצו על השיטה הבאה:

- א. מסירים (זורקים) את ארבעת העלים העליונים.
- ב. מקפיאים את הכרוב כשהוא שלם למשך יממה לפחות.
- ג. לאחר מכן מפשירים חלקית את הכרוב (שלא יתרכך הרבה).
- ד. מפרידים את העלים ושוטפים כל עלה משני צידיו כולל בקיפולים בזרם מים חזק.
- ה. עושים בדיקה מדגמית של כמה עלים, בכרוב לבן כנגד מקור אור ובכרוב אדום תחת מקור אור, לראות שהניקוי אכן הועיל ולא נותרו חרקים.

[אולם בספר "הלכות תולעים" עמ' 150 לא הסכים לשיטת ההקפאה, כיוון שלדבריו אין העלים מתיישרים לגמרי, ולדבריו עדיף להשרותם במי מלח או לבדוקם לאחר בישול, שהעלים מתרככים, עכ"ד. ושיטה זו עדיין צריכה אצלי בדיקה ועיון].

הקלה האמצעי של הכרוב, אפשר להשתמש בו ללא בדיקה, לאחר הסרת קצות העלים ושטיפה טובה.

ראש הכרוב הסגור לחלוטין (בדרך כלל לאחר הורדת שני שליש מהכרוב), על פי רוב נקי מחשש חרקים ומותר לאוכלו ללא בדיקה. אולם אם בשאר הכרוב נמצאו חרקים רבים, יש לנקות ולבדוק אף חלק זה של הכרוב.

כרוב מגידול מיוחד

אם הגידול נעשה תחת פיקוח מומחה בגידולים אלו, **הכרוב בחזקת נקי, אולם איננו נקי בוודאות.** ולכן, לאחר הפרדת העלים מהקלח המרכזי, יש להשרות את העלים בחומר השריה ולשוטפם היטב בזרם מים חזק.

(המשך בשבוע הבא בע"ה)

הרה: שמאל אלום שלישי

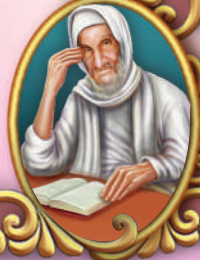
פרק שירה

שירת שאר אילנות השדה

והנה מצאנו במדרש (אסתר רב ט, ב), שכל עצי המאכל ביקשו שיתלו עליהם את המן הרשע, ולא נתלה לבסוף אלא על אילנות סרק, שאמרו: אנו קוצים ורשעים משולים לקוצים, שנאמר: "וּבְלִיעַל קִקוּץ מְנַד" (שמואל ב' כג, ו). ובמדרש קוהלת דרשו על הפסוק: "כִּי הָאֵדָם עֵץ הַשְּׂדֵה" (דברים כ, יט) - מה אדם עתיד לתת דין וחשבון, אף אילנות סרק עתידים לתת דין וחשבון, שהם היו מחוסרי פירות עבור חטא אדם הראשון. ולעתיד לבוא, שגם אילנות סרק יטענו פירות, יהיה בהם כפל שמחה, וירננו ויספרו גם **מהניסים שנעשו על ידיהם**, שתלו עליהם את המן הרשע, וגם ירננו בשירתם על מה שהם **נפטרים מן הדין** (שם משמעות).

שאר אילנות השדה אומרים: "אָן יִרְנְנוּ כָּל עֵצֵי יַעַר, לְפָנֵי ה' כִּי בָא כִּי בָא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תְּבֵל בְּצִדָּק וְעַמִּים כְּאִמּוֹתָיו" (תהילים צג, יב-יג) כתב המבי"ט: כמו שכל האילנות המוציאים פירות, יהיו הפירות שלהם מיוחדים יותר לעתיד לבוא, כן **עֵצֵי יַעַר**, שהם אילנות הסרק, יהיו בהם פירות לעתיד לבוא, ו"ירננו" על זה **לְפָנֵי ה', כִּי בָא לְשַׁפֵּט** - שתהיה כולה שווה, כולה מגדלת פירות. והנה, עצי היער גדלים לבד, ללא שבני האדם טורחים בהם לזרוע אותם ולנטועם, אלא הרוח משירה את הזרעים והם צומחים מאליהם, ולומדים מכאן **השגחה פרטית** על כל דבר ודבר בארץ.

זמירות לשבת

אשיר שירה וזמרה. לכבוד ראש השנה. רבי יוד אביחיצורא: נאה לו לשבת. בשיר ולקמננת. אשה רית ניהות: ורד לעומקי דתא. הוא ואחיו בתלתא. גלו כל מסתרתא: דרש כל הנסקרות. ראשונות אחרונות. תלה לו מאבות: והוציא את מעפעם. לישראל הנחלים. ישמחו בטורפים: דבריו הנערים. מנהג ומפנינים. גם הפו לא יערכם: חי עולם נטע בו. תכמותו בתוך קרבו. אשרי מי שאהבו: זכותו תנו עלינו. כביאת משיחנו. קרב קין פדותנו: קבין ישראל עמד. ויאכלו בלחמו. כל בני החומדי:

אשירה נא, לכבוד קרנא, הוא התנא, רבי יעקב

נפשו בצדקה, דבקה וחשקה, רז לו גלה, לשם ולתהלה, שם לו לחקה, רבי יעקב, מאר נעלה, אשירה נא... רבי יעקב, אלו רב מורה, אבי יהומים, וגם אביונים, תרב הארי, תנא וקרי, חונן עניים, רבי יעקב... רבי יעקב, אשירה נא... חכם ומצוין, הוא רב ורזן, בקיא בקל ענין, רבי יעקב: אשירה נא... צדיק וענו, כל ימי שניו, שכינה לפניו, רבי יעקב. יומם ולילה, עושה פעולה, רשום בנסים, בעל מעשים, בסוד התפילה, רבי יעקב: אשירה נא... וכן קרושים, רבי יעקב.

<p>לעילוי נשמת ראונו חגי' ב מחבובה ע"ה נלב"ע י"א ניסן התש"פ תנצ"ה</p>	<p>לעילוי נשמת יעקובה דליה בת מיונה ע"ה נלב"ע י"ח שבט התשפ"ב תנצ"ה</p>	<p>לעילוי נשמת יעקב לוי (טריק) בן חזנה ד"ל נלב"ע י"ד שבט התשע"ד תנצ"ה</p>	<p>לעילוי נשמת אריה צדוק בן שרה ויעיש ד"ל נלב"ע כ"ה תמוז התשע"ה תנצ"ה</p>	<p>להצלחת נירה צדוק ומשפחתה היו"ר</p>
---	--	---	---	---------------------------------------

ואלה יעמדו על הברכה:

הגאון הגדול רבי אהרן זכאי שליט"א מחבר הספרית 'הבית היהודי' ועוד

ייתור והכנה הדדית

נאמר בתלמוד: דרש רבי עקיבא: "איש ואישה שזכו, שכינה ביניהן" (סוטה ז'). ונאמר עוד: "לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר: 'וְלֹאֲבָרְךָ הֵיטִיב בְּעֵבֶרְךָ'" (בבא מציעא טו.).

הפץ טוב שיש לי בבית - טלי אותו ולכי לבית אביך". מה עשתה? לאחר שישן, רמזה לעבדיה ולשפחותיה ואמרה להם: "שאוהו במיטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא". בחצי הלילה נגער משנתו, כיוון שפג יינו, אמר לה: "היכן אני נתון?" אמרה לו: "בבית אבא". אמר לה: "מה לי ולבית אביך?" אמרה לו: "ולא כך אמרת לי בערב, כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו ולכי לבית אביך? אין חפץ טוב לי בעולם יותר ממך!" הלכו להם אצל רבי שמעון בר יוחאי, עמד והתפלל עליהם ונפקדו.

האחדות שבין בני הזוג משרה את השכינה בבית, והבית הפוך להיות מעון לקדושה. היחסים שבין הבעל לאישה צריכים להיות מושתתים על יסוד **הבנה הדדית ואהבה פנימית**, ללא הסכמים הכתובים על הדף לכל אדם דרישות ומאויים אישיים, וקיום חיי המשפחה טמון בעיקר ב**כח הוויתור**, שהרי רוב מקרי האכזבה בחיי הנישואין נבעו מתוך שהאחד לא ידע לוותר על רצונותיו לטובת הזולת. **ומסופר במדרש:** מעשה באישה אחת בצידן, ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה. באו אצל רבי שמעון בר יוחאי ורצו להיפרד זה

פרק הדרכה והתנעת מגדולי ישראל לבניית חי נישואין מאשרים

בחירת בן זוג באמצעות הצורך (המשך)

תקציר: אפשר למצוא פעולות שלגבי בן הזוג הזה מהוות גורם דוחה ביותר, בעוד שלגבי אחרים לא היו הדברים דוחים אלא מעט או כלל לא. לכן מן הראוי להיות ער לכך ולהשתדל להימנע מהתנהגות המפריעה מאוד לזולת. עם זאת, מי שהתנהגויות שותפו לנישואין מפריעות לו צריך לזכור שהדרישה מבן הזוג לשנות עשויה להישמע כשידור שאין מרוצים ממנו וכדרישה לשנות את אישיותו, ולא בבקשה לשנות היבט קטן ומצומצם בלבד.

צרכים סותרים

בשבעות הקודמים ציינו שהצרכים של האדם הם המקשרים אותו לזולת, ובאמצעותם יוצרים בני הזוג זיקה זה לזה, ואין שום חלופה להתקשרות ללא הצרכים האלה. אולם לא ניתן להתעלם מכך שלעיתים דווקא הצרכים המקשרים **מפריעים להתקשר** אם אין די מודעות לתפקידם.

למשל: במאמר "לתת ולקחת" בחלק הראשון של ספרנו, הוסבר שמגמת הבעל לעזור לרעייתו נובעת מרצונו "שיהיה לה טוב". לעומת זאת, בעת הגשת העזרה, כשהרעיה מבחינה שבעלה מתייחס אליה בצורה חיובית ומרגיש קרוב אליה ואף מקדיש לה מזמנו, היא מנסה להתקשר אליו באמצעות סיפור מצוקה. דבר זה מנוגד לציפייתו הנוכחית, שהרי הוא עוזר כדי שיהיה לה טוב, וכעת הוא מבין מדבריה שכלל לא טוב לה, והוא רואה בכך כישלון מצידו, שהרי הוכח שעם כל מה שהוא יעשה, היא עדיין תחוש תחושות לא טובות ולא משמחות. מסיבה זו הוא מאבד את התמריץ הראשי לסייע לה ואף להקשיב למצוקותיה. כלומר, תיאורי המצוקה של הרעיה מהווים **מצבי סתירה** למגמותיו של הבעל.

כפי שצויין לעיל, בורא העולם יצר ברגשותיו של הבעל רצון עז שלרעייתו יהיה טוב, וכאשר היא מתארת את סבלה הוא חש חוסר רגיעה, בדומה לתחושה ששילב הקב"ה ברגשותיה של אישה, שתחוש חוסר רגיעה כאשר תינוקה בוכה, והדבר ימריץ אותה לטפל בו. אולם בעוד שעל פי רוב האם יודעת כיצד להרגיע את תינוקה, גברים רבים, במקום להטות אוזן למצוקותיה של הרעיה ולסייע לה בכך לפרוק את מצוקותיה, מנסים להציעה לה **עצות טכניות** לפתרון המצוקות, אך כאמור כרגע היא זקוקה בסך הכול לאוזן קשבת.

(המשך בשבוע הבא בעד"ה)

(המשך בשבוע הבא בעד"ה)

זמירות לשבת

אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: רָאָה פְּנֵי מַאִירִים, בְּשַׁבְּתוֹ עִם חֲבֵרָיו, עַת גָּלָה סוּד נִסְתָּרִים, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: שְׁלוֹם רַב עַל מִשְׁכְּבוֹ, מִה שׁוֹב תְּלָקוּ וְסֻבּוּ, דוֹבֵר אֶמֶת בְּלִבְכֶם, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: תוֹרַתוֹ מִן לַגֵּן, הִיא מְאִירֵת עֵינַיִן, הוּא יִמְלִיץ שׁוֹב עֲלֵינוּ, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי:

עֲשֵׂה שְׂבָעִים תְּקוּנִים, יָקָרִים מַפְנִינִים, כִּם תִּקַּן הַעֲלִינִים, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: פֶּתַח פִּיהוּ בַּחֲכָמָה, הוֹצִיא אוֹר תְּעִלּוּמָה, תִּקַּן זְהָרֵי חֶסֶד, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: צִדִּיק יִסוֹד עוֹלָם, גָּלָה מִדְּרַשׁ הַנְּעִלָּם, וְכֹל לְפָסוּד הַעוֹלָם, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: קוּלוֹ זְמֵר עֲרִיצִים, וְהַכְּרִית אֶת הַקְּצִיצִים, וְהַצִּיל הַלְּהוּצִים, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי:

וְשֵׁם נִבְרָא מִעֵין אֵל, וְחֲרוֹב לְמַאֲכָלוֹ, מִה שׁוֹב תְּלָקוּ וְחַבְלוּ, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: זָכַר צִדִּיק לְבָרְכָהּ, דִּין רִיכָא וְכַר רִיכָא, זָכַר וְרַבִּים זָכַר, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: חֲדָשׁ כִּמְתָה הַלְּכוּת, תֵּן בְּמִשְׁנַה עֲרוּכוֹת, יָהּ הַמְרַגֵּז מַמְלָכוֹת, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: מִהֵרָ אֵת עֵיר מְרַרְהֵי, עֲשֵׂה אוֹתָהּ נִקִּיה, תוֹרֵי לֹא מִן שְׁמַיָא, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: יָדַע כִּי תִנְסָתְרוּת, דְּכִרְיוֹ עוֹשִׂים פְּרוּת, כִּפְסֵל כְּמוֹת גְּזֵרוֹת, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: כִּי יָמֵי אִשְׁרֵי תַּיָה, אוֹת הַקִּשֵׁת לֹא נִתְּיָה, כִּי הוּא אוֹת אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי:

וְאִמְרָתָם כִּי לְחֵי רַבִּי שְׁמֵעוֹן בַּר יוֹחָאי: אִישׁ אֶל־הֵימִן קְדוֹשׁ הוּא, אֲשֶׁרֵי עֵין רְאוּתוֹ, לֵב תָּבֵם יִשְׁכִּיל פִּיהוּ, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: כְּרוֹךְ הוּא מִפִּי עֲלִיּוֹן, קְדוֹשׁ הוּא מִתְרִיץ, מְאוּר גָּלִיל הַעֲלִיּוֹן, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: גְּבוּר וְאִישׁ מְלִיכָמָה, בְּדַת תוֹרַת הַמִּיטָה, מְלֵא מִדַּע וְחֲכָמָה, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: דְּרַשׁ כִּי תַעֲלִימוֹת, בַּעַז וְתַעֲצוּמוֹת, עֲלֵה מַעֲלוֹת רְמוֹת, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי: הַחֲכָא כְּתוּךְ מַעֲרָה, מַפְנֵי הַגְּזוּרָה, שֵׁם לְמַר סַתְרֵי תוֹרָה, אָדוּנְגוּ בַּר יוֹחָאי:

לעילוי נשמת שלום צרפתי בן ויקטוריה ז"ל נלב"ע כ"א טבת התשנ"ח תנצ"ה

לעילוי נשמת גרמא מולאו ז"ל בן זורקש הי"ד נלב"ע כ"ב שבט התשפ"ב תנצ"ה

לעילוי נשמת עדה זמיר בת איזה ז"ל נלב"ע ט"ו ניסן התשפ"ב תנצ"ה

לעילוי נשמת חנה נזיר בת נסים ז"ל נלב"ע ט"ו אדר התשע"ה תנצ"ה

לעילוי נשמת מנחם ישעיהו תעניו ז"ל בן שמאל רפאל הי"ד נלב"ע י"ט כסלו התשע"ג תנצ"ה

לעילוי נשמת דבורה בת מסעודה	אליהו בן רבקה	יצחק תוכה בן סויה	צורית, יוסף בן	אדרתי	יעקב עמרם	בן אלו בלישה	אליהו ללו	פרץ בן זוהרה	יעקב בן	שימחון בן	עשה	מאיר שונל	בן מסעודה	יוסף	ינוסטיבאן בן	יוחנן ורעננה	פרוטנה	בת הלן	הגר בן	לאה	מרים בנימין	בת זרה	מנשה דוד	אלדד בן יפה	ואיליהו	ולנטניה בת	תמה שורץ	יוסף בן	אברהם	גרשום הכהן
-----------------------------	---------------	-------------------	----------------	-------	-----------	--------------	-----------	--------------	---------	-----------	-----	-----------	-----------	------	--------------	--------------	--------	--------	--------	-----	-------------	--------	----------	-------------	---------	------------	----------	---------	-------	------------

דוד ה' תניחם בנן עדן עם וכל בני ישראל תשובכם עינם בכלל הרחמים ותחליהות. וכן יחי רצון ונאמר אמן. ת.ג.ב.ת.

הדור: יעקב ישראל לומאץ שליט"א

אל יהיו גידושין קלים בעיניך (המשך)

כשיש ויכוח בין בני הזוג ואינם מסתדרים בעצמם, יש ללכת רק לתלמיד חכם ירא שמיים בתכלית, שיש אהבת ישראל גדולה בקרבו ועושה כל מעשיו לשם שמיים, שבוודאי נשמר הוא מהשמיים שלא תבוא תקלה על ידו.

מעשה נורא שאירע במרוקו ראיתי בספר "שלום אוהלך", עד כמה צריך הרב המשכין שלום למסור נפשו למען שלום הזוג לבל ייפרדו:

שני סוחרים יהודים בעיר סוירה שבמרוקו היו ידידים, וכן היו גם ידידי הפאשה. לעשיר אחד, ששמו חיים בן בכאן, הייתה בת, וכשראה אותה הסוחר יריד אביה, ביקש מאביה לתיתה לו לאישה. חיים בן בכאן עם ובשמחה גדולה. הבת עברה לגור בבית בעלה העשיר, והוא אהב אותה מאוד. כעבור תקופה קצרה היו ויכוחים ביניהם, והסוחר רב עם אשתו הצעירה. האישה נעלבה מאוד, ותלך לבית אביה. הסוחר העשיר, בעלה, ביקש מידידו לשלוח את בתו חזרה אליו, אך חיים בן בכאן סירב לשלוח את בתו מביתו. ויאמר: "לא חיתנתי את בתי כדי שתחיה חיי מריבות. בעלה יכול לתת לה גט, ואם אינו רוצה - היא תישאר בביתי כל ימי חייה". הבעל פנה לפאשה שיתערב גם הוא בדבר, אך אביה כתב לפאשה תשובה מנומסת, ויאמר לו: "הפעם לא אוכל למלא בקשתך. מוטב תוריד ראשי מעליי משאחזיר את בתי לאיש שמענה אותה".

הבעל, שאהב את אשתו, לא יכול היה להשלים עם העובדה שאשתו אינה חוזרת אליו. פנה לרבי מאיר בן עטאר ויתחנן לפניו להשפיע על חיים בן בכאן לשלוח את בתו מביתו. אמר רבי מאיר לבעל: "בשביל שלום בית אני מוכן לעזור". באחד הערבים הלך הרב לביתו של חיים בן בכאן, ובחדר האורחים ישבו סוחרים ואורחים רבים. (רגילים במרוקו, שכל הנכנס לחדר האורחים חולץ נעליו ליד הפתח ורק אז נכנס). רבי מאיר בן עטאר ראה את כל זוגות הנעללים לפני הפתח, ויכר את נעלי בעל הבית חיים בן בכאן. מיד התכופף, ויחזיק בנעל של חיים בן בכאן וינשק אותה. חיים בן בכאן ראה את הרב מאיר בן עטאר מנשק נעלו, ומיד צעק לקראתו ויאמר לו: "רבי! מה אתה עושה? מדוע אתה מעליבני? אני מוכן לכול בקשותיך, רק אל תעשה את המעשה הזה, לנשק נעליי". ויאמר לו רבי מאיר: "אם כן, שלח מיד את בתך לבית בעלה, ואז אפסיק". האב הוכרח למלא בקשת הרב ואמר לבתו: "הערב את חוזרת לבית בעלך". מאז קיבל עליו הבעל לחיות עם אשתו בשלום ובשלווה. חיי הזוג היו מוצלחים, וייבנו בית נאמן, ויולידו בנים ויחיו חיי נחת ואושר.

הדור: אברהם יחזקאל מילר

מהות האישה ותכונתה (המשך)

האישה במהותה חייבת שהאיש יחשיבה בעיניו

(בפה בדיוק הפוך...)

האישה צריכה להרגיש שהבעל שלה מעריך אותה ומחזיק ממנה, ואם חסרה לה ההרגשה הזאת - זה לא טוב. היא צריכה להרגיש תמיד שהוא מחזיק ממנה ללא גבול. אחר כך הוא כבר יוכל לעשות כל מה שהוא רוצה. זה לא דבר שאמור לעצבן אותו; אדרבה, הצורך שלה בהערכה מצידו נובע מכך שהוא כל כך חשוב אצלה. חשוב לה שהאיש החשוב הזה יעריך אותה. אם הוא לא היה נחשב בעיניו, זה לא היה מעניין אותה אם הוא מחזיק ממנה... ולכן, זה שחשוב לה כל כך שהוא יחזיק ממנה, זה בגלל החשיבות שלו! (ועל הבעל לדעת שהאישה מחזיקה ממנו אף שהיא אינה אומרת את זה, וגם כשהיא אומרת

הדור: יחזקאל בן אלימלך שליט"א

להימנע מבעס בכל מצב - לקדש את שם ה' (המשך)

כשנכנס לחדר השינה, מצא יוסי את אשתו שרועה על המיטה, בידה שפופרת טלפון והיא משוחחית בהתלהבות עם אימה. מה הייתם עושים לו הייתם יוסי? זו שאלה שאני מרבה להפנות בהרצאותיי אל הגברים שבקהל. הנה מקצת התגובות:

- ✪ "אם היא כל כך אוהבת את אמא שלה, למה שלא תחזור לגור אצלה?"
- ✪ "לאישה כזאת אסור לתת לגדל ילדים."
- ✪ "בעל הוא לא סמרטוט.

(המשך בשבוע הבא בע"ה)

זמירות לשבת

בר יוחאי, נאָרְתַּת בְּגִבּוֹרָת, וּבְמִלְחָמַת אִשְׁרַת הַשְּׁעָרָה, וְהִרְבָּה הוֹצֵאת מִתְעָרָה, שְׁלֵפַת נָגַד צוֹרְרֶיךָ:
בר יוחאי, לְמָקוֹם אֲבָנֵי שֵׁשׁ, הִנְגַּעַת לְפָנַי אֲרִיָּה לֵישׁ, גַּם גָּלַת כּוֹתֶרֶת עַל עֵישׁ, תְּשׁוּרֵי וְמוֹ יִשׁוּרֶיךָ:
בר יוחאי, בְּקִדְשׁ תְּקַדְּשִׁים, קוֹ יְרוּק מְחַדֵּשׁ תְּדִישִׁים, שִׁבְעַת שְׂבָתוֹת סוּד חֲמֻשִׁים, קִשְׁרַת קִשְׁרֵי שִׁין קִשְׁרֶיךָ:
בר יוחאי, יוֹ"ד חֲכֻמָּה קְדוּמָה, הַשְּׁקֵפֶת לְכַבּוּדָה פְּנִימָה, ל"ב נְתִיבוֹת רֵאשִׁית תְּרוּמָה, אֶת כְּרוֹב מְמִשָּׁח הוּי, אוֹרְךָ:
בר יוחאי, אוֹר מְפָלֵא רוּחַ מְעֵלָה, וְרֵאֵת מְלֻחֵיט בִּי רַב לָהּ, תַּעֲלֹמָה וְאֵין קוֹרָא לָהּ, נֶאֱמַת עֵין לֹא תִשְׁרָךְ:
בר יוחאי, אֲשֶׁרֵי יוֹדְרֶתְךָ, אֲשֶׁרֵי הָעַם הֵם לְוֹמְרֶיךָ, וְאֲשֶׁרֵי הַעוֹמְרִים עַל סוֹדְךָ, לְבוּשֵׁי הַשֵּׁן תִּמְדֶּךָ וְאוֹרְךָ:

בר יוחאי, נְמַשְׁחַת אֲשֶׁרְךָ, שְׁמֹן שֵׁשׁוֹן מִחֶבְרֶךָ:
בר יוחאי, שְׁמֹן מִשְׁחַת קִדְשׁ, נְמַשְׁחַת מְפַדֵּת הַקִּדְשׁ, נְשִׂאֵת צִיָּן נֶגֶד הַקִּדְשׁ, חֲבוּשׁ עַל רֵאשֶׁךָ פֶּאֶרְךָ:
בר יוחאי, מוֹשֵׁב מוֹב יִשְׁבֶּת, יוֹם נֶסֶת, יוֹם אֲשֶׁר בְּרַחַת, בְּמַעֲרַת צוּרִים שְׁעִמְרַת, שֵׁם קִנִּית הוֹדֶךָ וְתוֹדֶךָ:
בר יוחאי, עֵצֵי שָׁמַיִם עוֹמְדִים, לְמוֹדֵי יוֹ הֵם לְוֹמְרִים, אוֹר מְפָלֵא אוֹר תִּקְוֵי הֵם יוֹקֵרִים, הֵלֵא תְּמָה יוֹדֶךָ מוֹרְךָ:
בר יוחאי, וְלִשְׂרָה תְּפוּזִים, עֲלִית לְלִקְוֹשׁ בּוֹ מְרַקְתִּים, סוּד תוֹרָה כְּצִיצִים וּפְרָחִים, נְעִשֶׂה אֲדָם נֶאֱמַר בְּעֵבְרֶיךָ:

לפני שבת אלכרס חניאל סמסון הי"ו בן יוכבד ד"ל	להחללות יהודה ושגית נעים ומשפחתם הי"ו	להנצחה, לפינסה טובה ולהפיאת משפחת יוסף הי"ו ומשפחת שושן הי"ו	לעילוי נשמת אליהו וקוליקר בן מוול טוב ד"ל משה יוזמן וקוליקר בן מוול טוב ד"ל תנצב"ה	לעילוי נשמת שמעון וזרחקור בן אליזבט ז"ל ציעורה וזרחקור בת אסתר ז"ל תנצב"ה
--	---	--	---	--

אסמרה תורה בן טוביה	עדן מולאי	אליש בן ז'נט	יהודית מעינה בת צפריני	מיסה בת אסתר שמונה	דוד בן יפה	אלירן כחלון ז'ל בן יפה הי"ו	סימנטוב בן לונה	מנחם בן עליה לוגסי	הרב טעבן בלה מיסק	רחמים בן תמו עמר	מאיר בן בניה אשר	ניסים ז"ל בן יפה הי"ו	בן לילו מורית ז'ל בת מילי שמחה תחי'	אליהו בן ליז עזיזה
---------------------------	-----------	-----------------	------------------------------	-----------------------	------------	-----------------------------------	--------------------	-----------------------	----------------------	---------------------	---------------------	--------------------------	---	-----------------------

סיפור לשבת

בעל בן תורה

הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל נהג להסתובב בין המושבים בדרום הארץ. בואו השרה אור של קדושה. פניו המאירות באור התורה, שאלותיו הנעימות ותשובותיו המחכימות העלו את התושבים לרמות חדשות של אידישקייט.

פעם, כאשר הגיע הרב לאחד המושבים, ניגשה אליו אישה בשם תמר ודיברה עימו: "אני בת בית יעקב, וכל השנים היה לי חלום לבנות בית של תורה. נישאתי לכן ישיבה, וסיפרו לי שזכיתי בבן תורה השוקד על התורה יומם ולילה. הייתי מאושרת. שבועיים לאחר הנישואין שמעתי את הטריקה. בעלי הצעיר פתח את הגמרא, ופתאום טרק אותה בחוזקה. הוא כמעט צעק כשהודיע: 'זהו, אינני מוכן לפתוח עוד ספר!'"

"הייתי מזועזעת, חשבתי שלא שמעתי טוב, אבל בעלי האברך סיפר לי בלא כחל ושרק כי שנותיו בישיבה היו קשות. 'למה קשות?' ניסיתי לשאול בלא קול. בעלי משך בכתפיו. הוא אמר שהעיון בגמרא קשה לו, האותיות מסתחררות מול עיניו וקשה לו להתרכז. הוא למד בישיבה רק כדי לקבל שידוך טוב ולא עוד, ועכשיו הוא נכסף לעבוד בשדה". תמר השפילה את עיניה. "כך הגענו למושב הזה. ואכן בעלי לא פותח חומש, לא משנה וכמוכן לא גמרא. הוא בקושי מתפלל ומניח תפילין, וכבר רץ לטרקטור שלו. כל היום הוא על הטרקטור, שר ונהנה".

הרב פינקוס שתק. נהמה של טרקטור הלכה והתקרבה, ותמר קיוותה שזה לא הלל בעלה. "הייתה לי מורה מנוסה", הוסיפה נחפזת, "היא הכינה אותנו היטב ליום הנישואין והזהירה שוב ושוב שהתורה היא המצווה היקרה של האיש. תפקיד האישה הוא לשדל ולזרז, להנעים ולזכות את בעלה בתורה, אך לא להכריח".

הדמעות עמדו בקצה העין, ותמר שמרה עליהן. היא עדיין לא סיימה את דבריה והטרקטור מתקרב. היא מכירה את הנהמה הזאת, היא שייכת לטרקטור של הלל! עכשיו הוא מייחל לארוחת ערב דשנה. "אחרי עבודה בשדה צריך דלק!" מודיע הלל כשהוא נכנס הביתה.

ותמר, אישה פשוטה היא ואינה מבינה, הרי הרב בעצמו אמר לה... האין הוא זוכר? והיא נזכרת במה שאירע באותו יום: הם נכנסו הביתה. ארוחת הערב כבר הייתה מוכנה. הלל נטל ובירך בחופזה, אכל ברעבתנות, סיים וכבר פנה לישון, עיניו ויגע מעמל יומו. הלילה השתרע על פני המושב, זרוע כוכבים נוצצים. תמר יצאה אל המרפסת ונתנה לזרם הדמעות החמות לטפוף את פניה. במילים פשוטות, כדבר בת אל אביה, התפללה תמר: "ריבוננו של עולם, אני רוצה בית של תורה, בן תורה, אנא ברחמים..." תמר לא יכלה יותר. הדמעות דיברו, צעקו וכבו בשבילה. היא אחזה בסורגי המרפסת והרטיבה אותם בדמעותיה. שעתיים תמימות עמדה תמר בתפילתה עד שכלו כוחותיה.

למחרת פנתה לעבודת יומה החדשה, דווקא בבוקר. הלל היה בשדה, חורש את האדמה התחוה, ותמר בחדרה - מתפללת. הדלת סגורה, והיא מתייפחת. "ה' אלוקים! אנא, תן בלב בעלי זרעים של רצון, נטיעות של אהבה לתורתך הקדושה! השקה את ליבו בטל החיים של תורתך הקדושה!" תמר בכתה ובכתה עד שכלו כוחותיה.

ביום השלישי הייתה עבודת הלב שלה בעת פנות היום. כך כל יום, כל יום. תמר אישה כשרה, מאירת פנים. היא אינה מבקשת דבר, רק מתפללת. כך הלא אמר לה הרב. שמונה חודשים, מאתיים וארבעים ימים, השקתה תמר אדמת בזלת. אין יום שעובר בלי תפילה, תפילה בכל הכוחות.

והיה היום, והלל נכנס הביתה בחיוך מתנצל. "יש כאן שיעור ב'עין יעקב', חשבתי לקפוץ... אכפת לך אם אוותר על זמן ארוחת הערב ואצא עכשיו?" "אם אכפת לך", רצתה תמר לחצוק ולבכות, אבל היא הנהנה בחיוך מוסכים והדמעות מייסכו על עיניה. הלל יצא, טעם מיינה המשכר של התורה ורצה להמשיך.

"את יודעת", הוא אמר כעבור שבוע, "עכשיו אני חושב שיש ביכולתי לטפל בקשיי הלמידה שאפיינו אותי בילדותי. מה דעתך שנשלם לאברך מקצועי ואני אתקדם קצת?" הלב מלא שיר ורנן, והפה מביע מילות הסכמה ורצון. "אני מצטער", אמר הלל כעבור זמן בפנים מתנצלות, "את קיבלת בעל מפרנס, אבל נפשי חשקה בתורה. אני לא יודע איפה הייתי עד עכשיו, אני רוצה ללמוד כל היום, שבתי בבית ה' כל ימי חיי!" עכשיו התפרצו הדמעות לגמרי. היו אלה חברותיה הנאמנות של תמר. שמונה חודשים ליוו אותה דמעות התפילה יום יום, ועכשיו הן נמהלו בדמעות האושר.

"הרב שואל איך התהפך ליבו של הלל?" שאלה תמר הנרגשת, "הרי הרב בעצמו אמר לי שאתפלל. זה מה שעשיתי, זה הכול". זה הכול... אבל זה מה שהביא לה את הישועה - בעל בן תורה!

(מתוך הספר "אש להבה", מבית שאיפות)

"דברי המורה עומדים מול עיניי, ואני הולכת אחר בעלי במדבר, כלומר במושבו..." סיכמה תמר במהירות. "מה שאלתך?" שאל הרב פינקוס, נפעם. "מה אני יכולה לעשות?" התפרץ הכאב. "אני משתוקקת לבית של תורה, ובעלי איכר פשוט וגס. איזו דוגמה יראו ילדינו? על מה יישען הבית שלנו, על הטרקטור?!" הרב פינקוס ענה לה: "התפללי! התפללי מעומק הלב, בדמעות, לאבא שבשמיים! תזעקי אליו, הוא ישמע אותך, בת יקרה שלו. התפללי ככל שתוכלי עד שתיוושעו!"

אחר כך התקרב הטרקטור והתקרבה הנהמה. הרב בירך אותה והפליג לדרכו. תמר עמדה על מקומה, רואה את הטרקטור המתקרב ואת בעלה היורד ממנו כשעיניו רעבות ללחם, רק ללחם.

שבועות עברו, חודשים נקפו, והיה היום ושוב הזדמן הרב פינקוס אל המושב הדרומי. תחילה נכנס לבית הכנסת. מעטים מאוד נמצאים שם, לכן צד את מבטו אברך צעיר בעל פנים עדינות ועיניים נוצצות באור מיוחד, יושב והוגה בתורה הקדושה במתיקות שאין דומה לה. הרב השהה מבט מופתע על האישה. נדמה היה לו שזה... הלל הטרקטוריסט, בעלה של תמר.

הדמעות עמדו בקצה העין,
ותמר שיערה עליהן. היא עדיין
לא סיימה את דבריה והטרקטור
מתקרב. היא מכירה את הנהמה
הזאת, היא שייכת לטרקטור
של הלל!

"שלום עליכם", לחץ הרב פינקוס את ידו של האברך העדין ובריר את שמו. עכשיו ידע למעלה מכל ספק: זהו הלל מהטרקטור. להלל הייתה שאלה בוערת מהדף היומי. הרב הקשיב וקלט מתוך השאלה את העובדה המפעימה כי אכן בן תורה הוא! השניים פתחו ספרים ושקעו בעומק הסוגיה, עד שלאחר עיון מעמיק הגיעו לפתרון.

האברך הודה נרגשות לרב פינקוס, והרב נותר מהורהר. האם ייתכן? האין הוא הוזה? רגליו של הרב הוליכוהו לביתו של הלל. הוא נקש קלות, והדלת נפתחה. נפשו של הרב בשאלתו: "איך קרה הדבר? איך הפך איש הטרקטור והאדמה לאיש הרוח והתורה?"

זמירות לשבת

קו חסד קנה. רבי יהודה תנה. והעולם בו כנה. עושח שלום כמרומי: בנה הוא ראש קרשת. רק לא בא אף שלשה. אך נכבד מן השישה. היתה משרה על שכמו: איש גבור בסוד תורה. רבי יצחק הארי. מדרתו היא גבורה. צפיהו בדבש מעמו: כפיהו אמת נכתם. רבי יוסי בר יעקב תם. עין תתיים בו נחתם. היא תפארת עמו: וישר רבי חזקיהו. כנצח נפשו תיה. גם הוד בו כלול נהיה. המשל ופחד עמו: תברו רבי יוסא. הוד ותרד בו נמצא. מדה טובה בה ישא. לראש סבת שלומי:

אשיר לכבוד חברים. ובראשם מלכם ארים. בר יוחאי עוקר תרים. ודורש טוב לעמו: נחתם בכתר תורה. כליליים בו עשרה. ראו נא בעטרה. שעטרה זו אמו: כביר בנו אחריו. רבי אלעזר אשירי. נכנס בא בתריו. של המלך שלמה: יקור עם זכות אבות. השוג מעלות רבות. נגלו לו ל"ב נתיבות. בהם רבים יחכמו: ידיד בעו התאזר. רב רבי אבא תזר. הוא ורבי אלעזר. אהוים ב"ה שמו: עלה לעיר גבורים. בה חמשים שערים. משם יוצאים נהרים. ויהי חכמו למו:

לעילוי נשמת
יוסף ראובן בן אסתר ז"ל
מתיתוהו מלכה בן סטריא ז"ל
תנצב"ה

לרפואת והצלחת
הלנה (ליל) ראובן ז"ל בת אסתר ז"ל
ומשפחתה הי"ד

לרפואת והצלחת
יעקב רבי בן פלוחה הי"ד
עמנואל רחל בת דונה הי"ד

לרפואת
שמעון ודינה אלטרכילי
ומשפחתם הי"ד

להצלחת
מזל ועודד ניסים ומשפחתם הי"ד
והצלחת משפחת הלל הי"ד

לעילוי נשמת:

נחמה בת שרה	חנה שרה	רצה זווה	סולנה טישנה	ששה בת שמה
בת דן חנו	בת ארוביה	בת חגילה	בת מעודה	אשר בן ששנה
בת דן חנו	בת ארוביה	בת חגילה	בת מעודה	תחית בת גורית

דוד ה' תניחם בנן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים ותפילותיהם. וכן יחי רצון ונאמר אמן. ת.ג.ב.ה.

לאור הגזר

הגאון הצדיק רבי אריה שכטר זצ"ל

תולדותיו ופעליו

רבי יהודה אריה שכטר היה רב ופעיל בולט בתנועת התשובה. הוא היה מרצה בתחומי היהדות בארגון "ערכים" ובמסגרות רבות אחרות. היה תלמיד חכם עצום ומסר את נפשו למען החזרתם בתשובה של אלפי יהודים.

רבי אריה נולד בהונגריה ב"ח בטבת של שנת ה'תרצ"ז. אביו, ר' יעקב שכטר, היה עשיר גדול. רבי אריה למד בישיבת סלבודקה בבני ברק, ושימש שם חונך לתלמידים צעירים יותר. בילדותו ובבחרותו היה ממקורביו של החזון איש, ואף זכה והיה מקורב לצדיקים רבים אחרים שבדור. הוא נישא לבתו של הרב אשר סופר, ונולדו להם שבעה ילדים.

הרב היה פעיל בהפצת תורה במחנות העולים ובעיירות הפיתוח ועסק בהקמת שיעורי תורה במושבים. בתקופה זו למד בחברותא עם הרב חיים קניבסקי. במשך עשרות שנים היה הנואם הראשי ב"עצרת קינה" כליל תשעה באב בכיכר השבת בירושלים, שאותה ארגן הרב רפאל סולובייצ'יק מידי שנה.

כדי להשיג לטובה על הזולת – יש לאהוב אותו

בית הוריו היה אף הוא בית ועד לחכמים. גדולי תורה ואדמו"רים התאספו בו, וכך הייתה לרבי אריה הזדמנות להתקרב אליהם ולקבל מהם תורה ויראה. הוא זכה לראות מקורב את הליכותיהם בקודש של רבותיו, את אהבת הבריות, את ההנהגה בין אדם לחבירו, את השלימות במידת הוותרנות, את דאגתם הכנה ואת מסירות הנפש שלהם לכלל ולפרט. הם היוו בעבורו דוגמה אישית לאהבת הבריות ולרצון אמיתי להיות לאחיעזר ולאחיסמך לכל יהודי באשר הוא.

מהם אף למד את היסוד הגדול בחינוך, שעליו חזר שוב ושוב בדרשותיו: כדי להשיג לטובה על הזולת, לא די לומר לו דברי מוסר ותוכחה; יש לאהוב אותו! יש לתת לו הרגשה כי דברי המוסר אכן נובעים מתוך לב אוהב, מתוך דאגה כנה ומתוך השתוקקות אמיתית לראות בטובתו! זאת ועוד, כדי להשיג לטובה, על המשפיע לחיות בעצמו

את הדברים. כאשר "הכוס המרכזית" מלאה על גדותיה, היא גולשת וממלאת את כל הכוסות הקטנות הסובבות אותה...

מיהו בעל הבית?

"באחד הימים", כך סיפר פעם רבי אריה, "התקשר אדם לבית המלון בנתניה אשר היה בבעלותו של אבי וביקש לשוחח עם בעל הבית. במקום לציין כי הוא בעל הבית, שאל אבי: 'מה אתה רוצה?' אך האיש חזר על בקשתו: 'רצוני לדבר עם בעל הבית באופן ישיר', ושוב נשמעה תשובה דומה: 'מה אתה צריך?'... כך כמה פעמים, עד שהאיש מעבר לקו שאל את אבי: 'מה שכתב?' כאשר אבי השיב כי שמו יעקב שכטר, נדהם האיש ושאל: 'הרי אתה בעצמך הוא בעל הבית, מדוע התחמקת מלומר זאת?' 'אני אינני בעל הבית האמיתי, השיב אבי, 'אני בסך הכול הגזבר. רק בורא העולם הוא בעל הבית...' אבי היה אדם אמיד ובעל נכסים, אבל הוא ידע שהחיים בעולם הזה ארעיים וחולפים, ובעל הבית הוא בורא העולם."

בצילו של מרן החזון איש

במשך כעשר שנים זכה רבי אריה להסתופף בצילו של מרן החזון איש זצ"ל. רבי אריה נוהג היה לומר בהזדמנויות רבות, כי את אהבת התורה לא היה צריך החזון איש ללמד. די היה לראותו ורקד בהשתפכות הנפש ובמיצוי הכוחות בשמחת תורה, כדי להתמלא באהבת תורה... היו מרימים אותו על כיסא ורוקדים איתו, אך כעבור כמה שניות היו נושאי הכיסא מבחינים שהכיסא ריק. החזון איש השתחל ממנו ארצה בזריזות והחל לרקוד עם הציבור בהלהבות ובשמחה עצומה. מי שהתבונן במחזה למד פרק מאלף לכל החיים: אם ברצונך להשפיע - תתמלא בעצמך. זה יעשה את העבודה בצורה הטובה ביותר.

שבועיים לפני פטירתו, ביקש החזון איש מרבי אריה להיכנס אליו, אך הדלת הייתה סגורה. ניגש רבי אריה למרפסת שבה שהה החזון איש, ועיניהם נפגשו אלו באלו. "מי אתה? אריה?" שאל החזון איש. כך הייתה דרכו תמיד לקבל את תלמידו אהובו. "כן", השיב רבי אריה. "הדלת סגורה ואיני יכול להיכנס". "תטפס על הגדר", אמר החזון איש. הייתה שם גדר חיה גבוהה, ורבי אריה, שהיה אז בחור צעיר, הניח את החליפה על הכתפיים וניסה לטפס. החליפה נפלה אחורה, הכובע גם הוא נשמט מראשו ונפל אחורה, והוא עצמו החליק ונפל לאחוריו. ניסה לטפס שוב, ושוב נפל... אבל רבי אריה לא נכנע. רצונו העז להיכנס אל הקודש פנימה נסך בו כוחות לא לו. הוא ניסה שוב לטפס, פעם שלישית ורביעית, עד שלבסוף, בסייעתא דשמיא, הצליח.

החזון איש חיך לעברו ואמר: "ככה זה הולך."

מטפסים ונופלים, מטפסים ונופלים, אבל לעולם אסור להתייאש. אף פעם לא להיבהל מנפילה. בסוף מצליחים!" היה זה המשפט האחרון ששמע מפיו, ומשפט זה העביר לו מסר לכל ימי חייו. בהיותו צעיר לימים נאלץ לעבור נסיונות רבים, והמשפט הזה - כך העיד על עצמו - החזיק אותו. לעולם לא להתייאש מטפס, לעולם לא להיבהל מנפילה! בסופו של דבר ההצלחה בוא תבוא.

את המסר הזה עמל רבי אריה להעביר גם הלאה, לשומעי לקחו. במשך עשרות שנים, בכל הזדמנות, בדרשותיו, שכללו את כל סוגי הקהלים, צעירים ומבוגרים, משכילים ופשוטים עם, דתיים יותר או פחות, וכן במאות סמינרים שבהם השתתף, תמיד חזר על המסר ששמע מרבו החזון איש, והדברים נטעו בשומעים את התקווה כי אפשר גם אפשר לחיות חיים טובים יותר, איכותיים יותר, חיי תורה ומצוות.

מהי אהבת תורה?

כאשר רצה רבי אריה להדגים מהי אהבת תורה אצל נשים, היה נוהג לספר על החברותא עם הגאון רבי חיים קניבסקי, שלה זכה במשך כשבע שנים. ברוב הפעמים היה זה בביתו של רבי חיים, ולעיתים היה עולה רבי חיים לביתו. "לעולם לא אשכח", כך היה מספר, "את הרבנית קניבסקי עליה השלום, שהייתה יושבת בצד ומקשיבה בכזה צימאון, בכזה ערגה, ללימוד שלנו. היה ניתן לחוש את אהבתה לתורה הקדושה. וללא ספק, מעלה זו נסכה בה את הכוחות להשיג לטובה על כל כך הרבה נשים שנושעו ממנה ונהנו ממנה עצה ותושייה."

מסירות נפש למען התורה

רבי אריה נהג למסור שיעורים במשך שעות ארוכות, ופעמים עד אור הבוקר. כמה פעמים התבטא ואמר כי לעולם לא יפסיק שיעור, כל עוד יש מי שמאזין לו. גם בשנים האחרונות, כאשר כבר נזקק לכיסא גלגלים, המשיך במסירת שיחותיו כשפיו שופע סיפורים מכל גדולי הדור זצ"ל, שאליהם היה מקורב מאוד.

רבי אריה נלקח לבית נגזי מרומים ב"ד בכסלו ה'תש"ף. תנצב"ה.

זמירות לשבת

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים להפלתנו: אין בן דוד בא אלא בהיסתדרות, אבל אף מסיחין דעת מהמשיח: איש את רעהו יעורו ולאחיו יאמר חזק: בואת אני בוטח:

א- ה' התנחמות ארון השלום, מקדש השבת ומקדש שביעי, ומניח בקדושה לעם מרשני ענג, זכר למעשה בראשית: אם אמרתי משה נגזי חסדך ה' ויסענני, רב שרעפי בקרבך תגהימך וישעשעו נפשי: אם תתנה עלי מחנה לא יירא לי, אם תקום עלי מלחמה בואת אני בוטח:

כאהל הנפתח בקרי מעלה:

מראה כהן:
מקדש ה' יוצאים מויד החיות:
 מראה כהן:
בגדל גדילים בארבע קצוות:
 מראה כהן:
בדמות הקשת בתוך הענן:
 מראה כהן:
אנא עבדא דקדשא בריך הוא, דסגידנא קמה ומקמי דיקר אורייתא בכל עין ועין:
אנחנו מאמינים בני מאמינים, ואין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים:

אמר רבי עקיבא, אשריכם וישראל, לפני מי אתם מסתירין, ומי מסתיר אתכם, אביכם שבשמים. ואומר, מקוה ישראל ה', מה מקוה מסתיר את הטמאים, אף הקדוש בריך הוא מסתיר את ישראל:
אמת מה נהדר תיה כהן גדול, בצאתו מבית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע:

אין אשר תמיד עיני ה' א-להיך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה:
אנא מלך המלכים צוה למלאכך מלאכי השרת משרתי עלינו, שיפקדוני ברחמים ויכרכוני כבואם לביתי ביום קדשנו. כי הרקתי נרותי והנעתי מנתי והחלפתי שמלותי לכבוד יום השבת:

לעילוי נשמת יקותיאל בן חיים יודקה ז"ל ראובן בן סאלם גמליאל (נמיל) ז"ל תנצב"ה

לעילוי נשמת שמוחה בת אברהם עודד הלוי גמליאל ז"ל נלב"ע י"ז אייר ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת ינאי בנימין מועלם בן רחמה ז"ל נלב"ע י"ב אייר ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת צפיר מגדיש בן עליה ז"ל נלב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ח תנצב"ה

לעילוי נשמת הודו דוד בן אברהם ושושנה לב חיי נלב"ע כ"א אדר א' ה'תשפ"ב תנצב"ה

מרי בת זינט	תנה רות בת שמואל	שרון הינדי בן ישראל וברכה	שמונה בת זוהרה גלייכר	מזל כדורי בת מרים	אליהו בן שמואל וטעידה	חזקיהו יוסף בן זרחי בן גיגי	שמעון ענו ז"ל בן רזיה ה' י"ג	זאב פרנקל בן רחל	ישראל חיימיה בן זכריה ושרה	משה טולדו בן מנטה	אסתר בת מרים	תנה מנצור בת יוסף (בשאר)	ורד רות בת אלכסנדר וייס (בשאר)	יששכר בן חדד
-------------	------------------	---------------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------	-----------------------------	------------------------------	------------------	----------------------------	-------------------	--------------	--------------------------	--------------------------------	--------------

ביאוד מזמורי תהילים

פרק כה - חלק א

מתוך 'ביאורי משה' - תהילים
לעילוי נשמת רבי משה שלום בן מרדכי מאיר קארפ זצ"ל

הקדמה: דוד מבקש שה' ישמע לתפלתם של הבוטחים בו, שלא יבושו בפני אויביהם, ומבקש שהגזלנים יענשו ויבושו. דוד מבקש שה' יודיעו את הנהגתו בשכר וענש לאמות ולפְרְטִיִּים. מבקש שה' יזכר לו רק את מעשיו הטובים, ולא את פשעיו. מבקש שה' ילמד את עובדי ה' את הדרך הטובה והישרה לעבודת ה', שה' ייטיב עמם ויציל אותם מכל פגע וצרה, כי רבים אויביהם.

שבח למלך הכבוד

(א) **זכר רחמיך** יי דוד מבקש שה' ירחם עליו, ו**חסדיך** יעשה עמו חסד, כי **מעולם המה** כי מתחלת בריאת האדם ה' מרחם על בריותיו ועושה אתן חסד. ועל מה מבקש רחמים וחסדים?
(ב) **חטאות נעורי ופשעי אל תזכר** תמחל לי ה' על החטאים והפשעים שעשיתי בנעורי, **כחסדך זכר לי אתה** ועשה עמי חסד ותזכר לי רק את מעשי הטובים, **למען טובך** יי אף שאיני ראוי לכך, אלא משום שה' טוב ומיטיב עם ברואי:
(ג) **טוב וישר** יי כיון שה' חפץ להיטיב עם בריותיו ודרכו ישרה ואמתית, **על כן יורה חטאים בדרךך** הוא מורה לחוטאים את דרך התשובה, שישובו בתשובה וינצלו מהענש:
(ד) **דרך עניים במשפט** את אלו שאינם מתגאים אלא נכנעים לה', מדריך ה' ללכת בדרך הישר והצדק, **וילמד עניים דרכו** ויגמלם אותם לנהג במדות ה', שיהיו טובים, רחמנים, גומלי חסד וכדומה:
(ה) **כל ארחות יי חסד ואמת** ה' נוהג עם בריותיו רק בחסד ובאמת, אין במעשיו שום רע ושום שקר, **לנצרי בריתו ועדתיו** וכך מתנהגים גם הצדיקים, השומרים את הברית שה' פרת במעמד הר סיני ומקיימים את מצוות התורה:
(ו) **למען שמך** יי למען שמו הגדול של ה', **וסלחת לעוני כי רב הוא** כי רק ה' הגדול יכול לסלח לעוון רב וגדול, וכבוד ה' מתגדל ומתעלה כשסולח לעובדיו ולמאמיניו:

(א) **לדוד** אומר מזמור לשבח את ה'. במזמור זה ישנן רב אותיות הא"ב לפי הסדר. **אליך יי נפשי אשא** אל ה' אני מכון בלבי בבקשותי ובתפלותי:
(ב) **א-להי בק בטחתי** ובאלקי שאני עובדו אני בוטח, שישמרני ויצילני מכל אויב וצר. **אל אבושה, אל יעלצו אויבי לי** שאם אפל לפני אויבי אתביש בפניהם, שה' לא הציל אותי מפניהם, ואיבי ישמחו לראות במפלתי ובבשתי:
(ג) **גם כל קוֹיך לא יבשו** לא רק על עצמו מבקש דוד, אלא על כל יראי ה' המקוים ומבקשים שה' יצילם מאויביהם, שלא יפלו בידי אויביהם ולא יתבישו בבטחונם בה'. אָבֵל מִבְקָשׁ: **יבשו הבוגדים ריקם** שיתבישו במפלתם הגזלנים והחמסנים, המשאירים את הנגזלים ריקנים מנכסיהם:
(ד) **דרכיך יי הודיעני** דוד מבקש שה' יסביר לו את דרך ההנהגה הכללית בעולם, של שכר וענש לאמות, כמו שמושה רבנו בקש: "הודיעני נא את דרכיך". **ארחותי למדני** מבקש לדעת גם איך ה' מתנהג עם כל אדם ואדם, מתי ה' מרחם עליו ומתי הוא מעניש אותו וכדומה:
(ה) **הדריכני באמתך** תחזק בלבי את אמתת מציאאות ה', **ולמדני** שאדע אותה על בריתי, ואמונתני בה' תתחזק, **כי אתה א-להי ישעי** כי רק אתה האלוקים שאני עובדו, ורק אתה ה' מושיעני. **אותך קויתי כל היום** רק לה' אני מקוה, מצפה ומתפלל כל היום, שייטיב עמי. לכן אני מבקש לחזק בלבי את האמונה בה':

זמירות לשבת

וידע כל פעול כי אתה פעלתו וזכין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אליך ישראל מלך: מלך מלך מלך - ה' אלמי ישראל מלך: מלך מלך מלך - ומלכותו בכל משלה:
וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עזיזן על כל הארץ:

דוד מלך ישראל חי וקיים:
הנה אנכי שלח לבס את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא. והשיב לב אבות על גנים ולב גנים על אבותם:
הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד:
ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתתוה אל תיכל קדשך ביראתך, מה טוב אהלך יעקב משבנתך ישראל:
אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה. גילה רנה רינה ורחוקה אהבה ואחוה ושלוש ורעות:
אתה תקום תרחם ציון כי עת להננה כי בא מועד:
כיום ההוא יישר השיר הזה בארץ יהודה, עיר עז לנו ושועה ישית חומות והלל:
ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	להקדשות נחוראי וליאוד בני שולח הי"ו שולח בת גולייט הי"ו משה בן דוד הי"ו	להקדשות שלום ואירים אפל הי"ו ולרפאת	להקדשות פנחס ואוראל כהן הי"ו והילדים אילאי ואליה הי"ו
---	---	--	---	---

לעילוי נשמת:	מסעדת בת	שני גאון בת	מאיר	שלמה אדרי	פורטון רות	שושנה	נועה נגר בת
מסעדת בת	נעמי	אזולאי בן	ברטא	בן רינה	בן שמעון	רוחברג בת	רחל
מסעדת בת	אלון	אזולאי בן	ברטא	בן רינה	בן שמעון	רוחברג בת	רחל

גם אני רוצה להיות:

פוסק ההלכה

הננאל רייך

ת"ת משכנות יעקב, טודיעוו עילית

ריני רהיצה בשבת

שאלה: האם מותר לרוחץ (להתקלח או לטבול) בשבת - א. במים חמים. ב. במים צוננים (קרים). ג. בחמי טבריה (או בשאר מעיינות חמים שבטבע). ד. במים שהתחממו בדוד שמש?

תשובה: א. במים חמים אסרו חז"ל לרוחץ את כל גופו אפילו כשהמים התחממו מערב שבת, מפני שהיו בלנים (האחראים על המרחצאות) שהיו מחממים את המים בשבת והיו אומרים שחיממו את המים מערב שבת. (אבל אם המים התחממו מערב שבת מותר לרוחץ את מיעוט גופו, כגון פניו, ידיו ורגליו).

ב. במים קרים לא רצו חכמים לאסור, מפני שזו גזירה שיהיה קשה לעמוד בה.

ג. חמי טבריה או שאר מעיינות חמים - מותר לרוחץ בהם, שכולם יודעים שלא אדם חימם אותם, אבל אם שמו את המים האלה בתוך בריכה וכיוצא בזה, שלא ניכר שהם מאותו מעיין, אסור לרוחץ בהם.

ד. מים שהתחממו בדוד שמש - אפילו התחממו בשבת, מותר לרוחץ בהם פניו, ידיו ורגליו, אבל אסור לרוחץ בהם את כל גופו (חזון עובדיה).

שבת שלום!

הצטרפות למדור זה פנו למייל: V0732224999@gmail.com

לומרים נביא

ספר שמואל ב'

פרק: יא יב יג יד טו טז יז יח יט כ כא כב כג כד כה כו כז כח כט ל

דבר פורץ בעם

רחמיו וביד אדם אל אפלה".

דוד אמר לגד ששלוש הגזרות קשות הן מאוד, אך אם הוא יבחר ברעב - זה יפגע בעקרו בעניים ובחלשים, והרעב עלול לגרם למלחמות בעם שהחזקים ילחמו בחלשים, ואולי אף יגרם לעם ישראל לגלות ולהשתעבד לגויים ויהיה בכך בזיון לעם ישראל. נוסף על כך, אם יבחר ברעב יאמרו העם שדוד בחר ברעב כי בטח בעשרו שלא יארגע לו שום נזק.

אם יבחר דוד במלחמה, הרי הוא מוסר את העם בידי בשר ודם, ששפק אם ירחמו עליהם במלחמה, וגם במצב כזה עלולים ישראל להתבזות בגויים. נוסף על כך, אם יבחר במלחמה יאמרו העם שהוא בוטח בגבוריו שיגנו עליו.

לכן בחר דוד בדבר, ששקלם שוים בו, והמגפה פוגעת בכל חלקי העם ללא הבדל, ורק הקב"ה מחליט מי יפגע בדבר ומי לא. ואכן, הדבר החל מיד להכות בעם. יחלקו המפורשים כמה זמן היה הדבר בעם (בין שעה קלה ליממה).

במגפה זו מתו שבעים אלף איש מדון ועד באר שבע. יש אומרים שהמתים היו אנשים שאף לאחר כשלוש מרד אבשלום עדין לא קבלו על עצמם את מלכות דוד.

לאחר מכן פנה המלאך המשחית אל ירושלים. המלאך המשחית הגיע אל גרן ארונה היבוסית (המקום שבו עתיד להפנות בית המקדש, כפי שנלמד בסעיף דשמיא בהמשך), ועוד רגע היה מכה גם בידו, ואז אמר הקב"ה למלאך שיפסיק להכות בעם. (יש אומרים שהמלאך הפה את אבישי בן צרויה ומיתתו כפרה על הנשואים בעם ישראל). המלאך עמד עדין על ירושלים וחרבו שלופה בידו להמשיך ולהכות.

כשראה דוד את המלאך, נפל עליו פחד ותש כוחו, עד כדי כך שקפצה עליו זקנה וצנה (כפי שראה בסעיף דשמיא בתחלת ספר מלכים).

אז התפלל דוד לה' ואמר: "ויאמר הנה אנכי חטאתי ואנכי העויתי, ואלה הצאן מה עשיתי? תהי נא ידך בי ונבית אבי".

אז פסקה המגפה למור.

יש אומרים שאחד העונות שהיו בידי העם, הוא שהם לא בקשו מהקב"ה שיבנה את בית המקדש.

ללמד מכאן עד כמה חשוב שנבקש ונצפה לבנות בית המקדש.

דוד המלך המשיך לפעול כדי להקים את בית המקדש. מיצד? זאת נדע בעזרת ה' בפעם הבאה.

למדנו שדוד שלח את יואב לספר את עם ישראל. הספירה היתה שלא כפי שצוה התורה, מפני שהתורה התיירה לספר רק ספירה כללית לדעת את מספרם הכולל של ישראל, ובאמצעות מתן מוחצית השקל - כפר נפש, וכאן נספר כל אחד מעם ישראל מבלי שנתנו כפר נפש.

לכן נסה יואב להמנע ולעכב את הספירה, כי פחד מהנזק שעלול להגרם לעם ישראל בעקבות הספירה שלא כפי שצוה התורה, אך דוד התעקש, ויואב יצא ומלא את ההורה למנות את ישראל.

"ויהי לב דוד אתו אחרי כן ספר את העם" - לאחר מעשה הספירה התחרט דוד מאוד. הוא הבין שעם ישראל עלולים ללקות כתוצאה ממעשיו. ובדברי הימים מובא שהקב"ה כבר החל להכות בעם ישראל.

"ויאמר דוד אל ה': חטאתי מאד אשר עשיתי, ועתה ה', העבר נא את עון עבדך כי נסכלתי מאד" - דוד התפלל לקב"ה שלא יבוא נזק לעם ישראל בגלל חטאו.

המלבי"ם מבאר שיש הבדל בין "חטא" ל"עוון": החטא הוא המעשה עצמו, והעוון הוא עוונת השכל הגורם לאדם לחטא. כל הלילה עסק דוד בודוי ובתחנונים, ובבקר קם מיד והכין עצמו לתפלה.

אז היה דבר ה' אל גד הנביא (הנקרא גם אן "חזה דוד", מפני שכל נבואותיו היו רק לדוד). הקב"ה אמר לגד שיאמר לדוד ששלוש גזרות נגזרו בשמים על עם ישראל, והקב"ה סבב את הדברים שגזרות אלו יגיעו בעקבות הספירה שספר דוד את העם. אך כיון שדוד התודה על עונו, רק גזרה אחת תבוא על עם ישראל, ולדוד נתנה הרשות לבחור את הגזרה מבין שלוש הגזרות ולקבל את היסורים באהבה.

גד הגיע אל דוד ואמר לו את דברי ה'. ומה היו שלוש הגזרות? הגזרה הראשונה - שבע שנות רעב על עם ישראל. בדברי הימים כתוב שגד החוזה אמר לדוד שלוש שנות רעב - וישב הסתירה הוא ששלוש שנות רעב אלו הן בנוסף לשלוש שנות הרעב שעברו כבר על עם ישראל (כפי שלמדנו במעשה הגזעונים), ובשנה השביעית אמנם יבוא מטר על הארץ, אך עד שהתבואה תגדל ויגיע זמן הקציר עדין ירעבו בה ללחם. והמלבי"ם מיישב את הסתירה באופן אחר, שהיה זה שלוש שנים לפני מות דוד, כך ששלוש שנות רעב יהיו בימי דוד, והשאר לאחר מותו.

הגזרה השנייה - שלושה חדשים של מלחמה שבהן האויבים יפו בישראל.

הגזרה השלישית - שלושה ימים של דבר (מגפה).

על דוד היה לבחור אחת משלוש הגזרות. איזו גזרה הוא בחר? "ויאמר דוד אל גד: צר לי מאוד, נפלה נא ביד ה' כי רבים

זמירות לשבת

ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. ויהי ערב יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר: ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ולמדה את בני ישראל. תורה הקדושה, התחנני בכקשה, פני הצור נערין בקדשה: ופרויה ה' יעבון וכאוי ציון ברה:

וקוה ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים, ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו: ותן בנו יצר טוב, לעבדך באמת וכיראה ובאהבה: זכרני נא ותזכני נא אך הפעם הזה אחת - לרעים, ואנאקמה נא אחת משתי עיני מפל'שתיים:

תזק חזק ונתחזק, עד ביאת גואל: חק וזמן נתן להם שלא רשנו את הפקידים, פועל אמת שפעלתו אמת, ולצבנת אמר שתתחדש: יבנה המקדש, עיר ציון תמלא, ושם נשיר שיר תרש, וברננת נעלה: ורחו ורחו, כולם קדושה דך ישלשו:

יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם. כי השביע נפש שקקת, ונפש רעבה מלא טוב: יערב נא שירי עליך, כי נפשי תערג אליך: וירושלים אורו של עולם... ומי הוא אורה של וירושלים? הקדוש ברוך הוא: ויש עירך א - לתהך, כמטוש חתן על כלה: וישמחו השמים ותגל הארץ, וירעם הים ומלאו:

ישראל בטח בה', עזרם ומוננם הוא: כי את כל הארץ אשר אתה ראה דך אתננת ולתורך עד עולם. דך אתן את הארץ הזאת. וברך כל מיני תבואתה לטובה ותן ברכה על פני האדמה: כי אתה הוא מלך מלכי המלכים, מלכותו נצח, נראותו שיהו, ספרו עון, פארוהו צבאיו, קדשוהו, רוקמוהו, רון שיר ושבח, תוקף תהלות הפארתו:

<p>להצלת מור בן דוד ובני ביתו היו</p>	<p>לעילוי נשמת הרבנית ברכה חממי בת יחיא ז"ל מלבי"ע כ"ו אב ה'תשס"ח תנצב"ח</p>	<p>לעילוי נשמת ייטב יום טוב בן מלכה ז"ל מלבי"ע ה' אלול ה'תשע"ח תנצב"ח</p>	<p>לעילוי נשמת הרח חוזה בת עישה ז"ל מלבי"ע כ"ג אייר תנצב"ח</p>	<p>לעילוי נשמת חמו בוארון בת מולי ז"ל מלבי"ע כ"ו תשרי ה'תשס"ב תנצב"ח</p>
---------------------------------------	--	---	--	--

ישראל דיסלנויה בן דינה דיסלנויה בת רחל	יחודית (מצ"ה) בת	זמרה אלמקיים בת	נסים בן רבי טעדי לוי	יפה ברנתי בת מסעודה	דוד דודיק בן ז'צ'ק	ציון בטה בן דייזי	בכאי מוסאי בן רבקה	סוהם שושנה בת יניג	חנה קקון בת פריחה	אליהו בן מוחה כחן	סוזן מימון בת עטו	אליהו מימון בן שרה	סימה מיה בן שושן בת שושנה
--	------------------	-----------------	----------------------	---------------------	--------------------	-------------------	--------------------	--------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--------------------	---------------------------

היָדְד אֶנִי לְוַמַּד

סְפֹרֵי חוֹ"ב

חַנַּן הַנְּחָא וְרַבִּי יוֹנָה

את הילדים לא טעו, ומיד החל לרדת גשם.

שואלת הגמרא: **אמאי קרי ליה - ומדוע קראו לו בכנוי: חנן הנחבא?**

מפני שכשהיו מחפשים אותו, היה מחבא עצמו - בבית הפנסת.

אינן פאן המלצה לנסח תפלת גשם, ואם אחר יאמץ הנגהה זו כי קך עשה חנן הנחבא, לא סביר שיפעל ישועה, אך מי שבאפן טבעי פונה אל הקדוש ברוך הוא ככל לבו, מתוך בטחון מלא שהישועה תבא בגלל פנית הילדים למשל, והוא עצמו באמת שקוף ומזינר באמצע, הישועה והברכה בהחלט עשויות להגיע.

ההוכחה לכך פשוטה: החכמים אינם מספרים פאן על מארע חד-פעמי, אלא מתארים תהליך שהיה חוזר על עצמו, וכן הנחבא אף פעם לא חשב שאולי בכל אפן הוא זה שפועל את הישועה, אלא היה בטוח שהגשם שהגיע ירד בזכות תמימותם של הילדים.

חנן הנחבא, בר ברתיה רחוני המעגל תהו - היה בן בתו של חוני המעגל.

כי - כאשר נמנו מצטרף עלמא למיטרא - הצרף העולם לגשם, הוּו משדרר רבנן יענו רבי רב לגביה - היו חכמים שולחים אליו תינוקות של בית רבן, ונקטי ליה בשפולי גלימיה - והיו הילדים תופסים בשולי גלימתו, ואמרו ליה - ואומרים לו: אבא, אבא, אבא, חב לן מיטרא! - הבא לנו גשם.

מדוע שלחו חכמים דוקא ילדים?

כאשר ילדים טהורים בתמימותם מפצרים בצדיק, יגברו רחמיו עליהם ולא יוכל לראות בצערם, ויפציר בעבורם עד שבקשתם תענה.

נוסף על כך, לילדים יש גם את המעלה של "הבן פיהם של תינוקות של בית רבן", שעליו עומד העולם (שבת קיט), וכאשר הם מבקשים בתמימות טהורה יש לזה משקל כבד, ובצרוף לתפלת הצדיק רבים הספויים שהבקשה תתקבל.

כאשר היה חנן שומע את דברי הילדים, אמר לפני הקדוש ברוך הוא: **רבוננו של עולם! עשה בשביל אלו שאין מברין - יודעים להבדיל בין אבא שבשמים, דהויב מיטרא - שבירדו לתת גשם, לאבא דלא רהיב מיטרא - שאין ביכולתו לתת גשם.**

אבל מובן שהחכמים ששלחו

על פי תענית כג.

חנן הנחבא, בר ברתיה רחוני המעגל תהו. כי מצטרף עלמא למיטרא. הוּו משדרר רבנן יענו רבי רב לגביה, ונקטי ליה בשפולי גלימיה, ואמרו ליה: אבא, אבא, אבא, חב לן מיטרא!

אמר לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם! עשה בשביל אלו, שאין מברין בין אבא דהויב מיטרא לאבא דלא רהיב מיטרא.

אמאי קרי ליה חנן הנחבא? מפני שהיה מחבא עצמו.

אמר ליה רבי זריקא לרב ספרא: תא חזי נחתו בין הקופי דארעא דישראל לחסידו דבבל.

חסידו דבבל, רב הוּנא ורב חסדא, כי תהו מצטרף עלמא למיטרא, אמרי: נבנינך תדדי וניבשי רחמי, אפשר דמיצצי הקדוש ברוך הוא דריתי מיטרא.

הקופי דארעא דישראל, בגזן רבי יונה אבוח דרבי מני, כי תהו מצטרף עלמא למיטרא, תהו עיר דביתיה ואמר להו: חבו לי גואלקו ואיוול ואיתי לי בוזא עיבנדא.

כי תהו נפיק לברא, אויל וקאי בדוכתא עמיקתא, דכתיב: "ממעמקים קראתיך ה'" (תהלים קה א), וקאי בדוכתא צניעא ומכבי בשקא ובעי רחמי, ואחי מיטרא.

כי תהו אחי לביתיה, אמרי ליה: אייתי מר עיבנדא?

אמר להו: אמנא, הואיל ואחא מיטרא השתא רווח עלמא.

ותו, רבי מני ברית הוּו קא מצערי ליה רבי נשיאה.

אישתמח על קברא דאבוח.

אמר ליה: אבא, אבא! חני מצערו לי.

ויקא חד הוּו קא חלפי חתם, אינקוט ברעא דסוכותייהו, עד דקבילו עליהו דלא קא מצערו ליה.

זמירות לשבת

שר למעלות אשא עיני אל התרים מאין ובא עזרי: עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ: אל יתן למוט רגלך אל גנום שמרד: הנח לא גנום ולא יישן שומר ישראל: ה' שמרד ה' צלף על יד ומנד: יומם השמש לא וכפת ורתת בלילה: ה' ישמרך מכל רע ישמר את נפשך: ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

שמעתי שהיו אומרים אשרי מי שבא לבאן ותלמדו בירו: הן תמימה משיבת נפש, עדות ה' נאמנת מחימת פתי:

אבא שבשמים, אומר לו אנכי אסתיר פני כיום ההוא. אבלי רבי נתמן אומר: ואפלו בהסתרה שבמדו החסרתה בודאי גם שם נמצא השם התברך. גם מאחורי הדברים הקשים העוברים עליה אני עומד:

כי מי שעסקים בצרכי צבור באמנא. הקדוש ברוך הוא ירשם שגרים: כלם אהובים, כלם ברויים, כלם גבורים, כלם קדושים: כי מצינו תצא תורה ודבר ה' מירושלים: לבנימין אמר דידה ה' ישמן לבשת עליי: מי יתן לי אבר כיונה אעופה ואשננה: מנחת גדולה להיות בשמחה תמיד:

סימן טוב ומזל טוב ותא לנו ולכל ישראל: עזר אביתו ה', עם ישראל תי: עז ותרר לבושה ותשחק ימים אחרון: עזובי הנפן בענבי הנפן, דבר נאה ומתקבל: עצו עצה ותפא, וברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-י: פתחו שערים ויבאנו עדין שמר אנשים:

רבון העולמים ידעתי כי הנני בדרך לבך כחמר ביד היוצר. ואם גם אתאמין בעצות ותחבולות וכל יושבי תבל יעמרו לימיני להושיעני ולתמד נפשי, מכלערי עקד ועורתי אין עזרת וישועה: שומרים הפקר לערך כל היום וכל הלילה: שמחנו ה' א-להינו באליהו הנביא עבדך, ובמלכות בית דוד משיחך, במתרת וכו' ונגל לבנו:

לעילוי נשמת אליעזר כהן בן מונבאר (שרה) ע"ה מלבי"ט תשרי התשפ"ב תנצ"ח

להפאת רחל גיבלי הי"ד בת ימימה ד"ר אסתר ירון הי"ד בת חנה ד"ר תנצ"ח

לעילוי נשמת ישראל גיבלי בן יצחק ד"ר שאול ירון בן פסח ד"ר תנצ"ח

להצלת שפר, ורדנה, נעמה, אביהר, מנאל, אוריין ויונתן למשפחת חלף הי"ד

להצלת שמואל ונטלי במשוי"ל הי"ד והילדים גרשון, יוסף ואהרון אייל הי"ד

יואל דיסלנווי בן דנהל	דינה דיסלנווי בת רחל	יהודית מסעודה	זרבה אלמקיים בת אסתר	נסים בן רבי טעדי לוי	יפה ברמלי בת מסעודה	דוד דודיק בן זלצק	ציון בטה בן יזיו	בכאי מוסאי בן רבקה	סוהם שינבה בת יונה	חנה קקון בת פריחה	אליהו בן מוחה כהן	סוזן מימון בת עטו	אליהו מימון בן שרה	סימה מיה בן שושן בת שושנה
-----------------------	----------------------	---------------	----------------------	----------------------	---------------------	-------------------	------------------	--------------------	--------------------	-------------------	-------------------	-------------------	--------------------	---------------------------

דוד ה' תניחם בגן עדן שם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. זכר יחי רצון ונאמר אמן. ת.נ.צ.ב.ח.

גמרא לבר!

בארעיות

אוצר מילים

את מציאותו של הבורא יתברך, וממילא הלב נפתח יותר לשפוף את נפשו בתפלה מתוך פונת הלב.

ואכן תפלתו היתה מתקבלת ואתי מיטרא - והיה מתחיל לרדת מטר.

בי הנה אתי לביתיה - כשהיה חוזר לביתו עם שק ריק, אמרו ליה - שאלו אותו בני ביתו: אייתי מר עיבורא? - האם הבאת את התבואה שהיה בדעתך לקנותה? אמר להו רבי יונה: אמנא - חשבתי, שהואיל ואהא מיטרא - פיון שירד גשם, הרי השתא רווח ערמא - כעת יבאו גם רווחה ושבע לעולם, ושערי התבואה עתידים לרדת, ולכן אפשר להמתין עד שירד המחר ואקנה בזול.

כעת מביאה הגמרא מעשה נוסף על רבי יונה, המוכיח גם את מקיפותו:

והו - ועוד מעשה, רבי מני בריה [בנו] של רבי יונה, הוה קא מצערי ליה רבי נשיא - היו מצערים אותו אנשי בית הנשיא. הלך רבי מני ואישתמה על קברא האבואה - השתמש על קבר אביו רבי יונה. אמר ליה [לאביו]: אבא, אבא! הני מצערו לך - אנשים אלו מבית הנשיא מצערים אותי.

ומא חד - יום אחד, הוה קא חלפי התם - היו אותם הממנים של בית הנשיא עוברים רכובים על סוסים מעל מערת קבורת רבי יונה, וארע נס ואנקומט ברעא דסוכותיהו - נדבקו רגלי סוסייהם לקרקע, עד שקבילו עליוהו דלא קא מצערו ליה - עד שקבלו עליהם שלא יצערו עוד את רבי מני.

זה לזה: נכניף הדדי - נתאסף יחדיו וניכשי רחמי - ונבקש רחמים, אפשר מירצי - שיתרצה הקדוש ברוך הוא לקבל תפלותינו, דייתי מיטרא שיבא וירד גשם בזכות הצבור. נמצא שהיו צריכים להתפלל על הגשמים שנים יחד, ועוד, שהיו מפרסמים הדבר שמתפללים על הגשמים.

אולם תקיפי דארעא דישראל, בגוון רבי יונה אבוה [אביו] דרבי מני, בי הנה מצטרף עלמא למיטרא - כשהיה העולם צריך גשם, הנה עייר לביתיה - היה נכנס לביתו ואמר להו - לבני ביתו: הבו לי גואלקו - שקים, ואוילו ואייתי לי בוונא עיבורא - ואלך ואקנה מעט דגן בשעור זול, כי מפני הרעב הדגן נמכר ביקר.

מדוע בקש רבי יונה שקים?

כדי שלא ידעו שהוא הולך להתפלל על הגשמים. הוא רצה ללבש אותם עליו במקום סתר. איש לא ידע אנה פניו מעדות, ואיש לא ידע מה הוא מתכוון לעשות בשקים אלה. הליכה ברחוב עם שקים כאלה אינה מסגירה מאומה. מפני שהרבה אנשים יוצאים לקניות עם שקים.

בי הנה נפיק לברא - וכאשר היה יוצא החוצה, אויל וקאי בדוכתא עמיקתא - היה הולך ועומד במקום נמוך, דכתיב: "מומעמקים קראתך ה'" (תהילים קל, א), וקאי בדוכתא צניעא - והיה עומד שם במקום צנוע ונקטר, שאיש לא יראה אותו בתפלתו, גם לא מרחוק, ומכסי בשקא וכשי רחמי - והיה מתפסה בשק ומבקש רחמים מהקדוש ברוך הוא שיריד גשם.

כאשר יהודי נמצא במקום שומם שבו לא נתן לראות איש, וכן איש אינו רואה, כמו בייער או במדבר, הוא מרגיש יותר

-

הרה"צ חיי עיניר
דואת את מורדו
-

הרה"צ שלום הראיה זצ"ל
רוח מקומי, ויי מקומיים וישראלים
ובטחל חסדי אדם כבוד וחסידים
-

הרה"צ שאל חי דוד מועלם זצ"ל - מקובל, מוכבד, מרובי בברא
-

הרה"צ חיים מלמד הבחן זצ"ל - רבה של שווייץ, בעל 'בסא רחמים'
-

הרה"צ ישעיהו משודר זצ"ל מחבמי תסן, רב שבתאי בפ"ת וחבר מ"ד התורה
-

הרה"צ יוסף מיכאל אבומל זצ"ל - ראש מוסדות קולו רינה רוב פעלים
-

הרה"צ חיים דגש זצ"ל תלמידו של האבא סא
-

הרה"צ חיים ברונו זצ"ל מחבמי מדוק

זמירות לשבת

ושבתה כהבו לבם את השירה האור, ולמדה את בני ישראל. תורה חקרושה, התחננו בבקשה, פני הצור נערו בקרשה: צמאה לך נפשי, כמה לך כשרי, בארין ציה ועפר בלי מים. כן בקרש תורתך לראות עך ובכודך:

ישמך א-להים באפרים ובמנשה. יברךך ה' וישפוך ראו פניו אלך וישם לך שמו: א-להים צ-באות שוב נא הכט משמים ויראה ופקד נגן זאת, וכנה אשר נמעה ימינך ועל כן אמונתה לך: המלאך הנאל אתי מלך רע וברך את הנערים. ויקרא כהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק. וידעו לרב בקרב הארץ: שזורה:

אבינו מלכנו, חננו ועננו, כי אין בנו מעשים. עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו: בשעה שמלך המשיח בא עומר על גג בית המקדש ומשמיע לישראל ואומר: עניים הגיע זמן גאלתכם ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזורה:

קול ברמה נשמע, נהי כבי תמרורים חלו, מבכה על-בניה, מאנה להנחם על-בניה, כי איננו. בה אמר ה', מנעי קולך מבכי ועיניך, מרמעה: כי יש שבר לפעלתך נאם ה', ושבו מארין אויב. ויש תקווה לאהריתך, נאם ה', ושבו בנים, לבבולם: תפלה, לעני כי נעמך, ולפני ה' ישפך שירו. ה', שמעה תפלתי, וישועתי אלך תבוא. אל תסתר פניך, ממני ביום צר לך:

מבגיסו רחמים הכניסו רחמינו לפני בעל הרחמים שמשמיע תפלת השמיעו תפלתנו לפני שומע תפלה שמשמיע צעקת השמיעו צעקתנו לפני שומע צעקת. מבגיסו רמעה הכניסו רמעותנו לפני מלך מרציה ברמעות. השתדלו ותרכבו תהנה ובקשה לפני מלך א-ל ונשא:

ממקומך מלכנו תופיע ותבליך עלינו כי מחבים אנטנו לך. מתי תמלך בציון, בקרוב כימינו לעולם ועד תשבת, תתגדל ותתקשר, בתוך ירושלים ערך לדור דור ולצנח נצחום. וענינו תראנה מלכותך כדבר האמור בשירי עך. על ידי דוד משה צדקך:

- לעילוי נשמת חיים יוסף משה בן יעקב ורבקה ז"ל נלב"ע י"ט כסלו ה'תשפ"ב תנצב"ה
- לעילוי נשמת עליזה חרדיה בת מרים ז"ל נלב"ע י"ג שבט ה'תשפ"ב תנצב"ה
- לעילוי נשמת לובה גרופמן בת עליקה אלנה ז"ל נלב"ע י"ג אב ה'תשע"ג תנצב"ה
- לעילוי נשמת רונן לוברסקי ה"ר בן אלנה חיי"ו נלב"ע י"ב סיון ה'תשע"ח תנצב"ה
- לעילוי נשמת הרב אביחי אברהם ז"ל בן יפה חיי"ו נלב"ע י"ב אדר ב' ה'תשפ"ב תנצב"ה

חיים אידל בן אטור	מזיאר בן עמבר קנוצי	תנון בן טאווס קנוצי	אברהם בן חנינה	צדוק כתי	מזרחי בן מזיחילי בת פריחה	אברהם פריחה ענת	עוז בן מרים בצלאל בן רבי אברהם	מרדכי בן רציה	רבי יהודה שיתרית	אליעזר זיסטון בן שרה	לאה בת ינטי	שרה אביסן בת יקוט	תנה יתחק בת שמחה

משניות מבארות

מסכת שבת

מדריך משניות שבת בהוצאת מכון 'אבוקה'
האיורים מאת אבישי חן הי"ד

מסכת שבת
פרק י"ג | משנה ג'

הקורע בחמתו ועל מתו, וכל המקלקלין, פטורין. והמקלקל על מנת לתקן, שעורו במתקן:

חומרת המשחית בגדי עצמו
רבותינו בגמרא (שבת קה) כתבו על משנה זו את המימרא הידועה: "המקרע בגדיו בחמתו, יהא בעיניך כעובד עבודה זרה". הגאון הצדיק רבי חיים פרידלנדר זצ"ל בספרו שפתי חיים (מידות ועבודת ה' ח"א) תמה, מדוע החשיבו חכמינו ז"ל מעשה זה לחמור כל כך עד שהגדירו אותו בביטוי זה? והרי הוא אינו קורע את בגדיהם של אחרים, אלא את בגדי עצמו.

הקורע בחמתו ועל מתו.

את הקושיה הזו הוא מיישב בעצמו, ואלו דבריו הקדושים: "חז"ל ירדו לנבכי הנפש של האדם, שבעצם היה רוצה לקרוע בגדים של הזולת, אלא שאינו יכול לעשות זאת, וכדי לתת פורקן ליצר הכעס שלו הוא קורע את בגדי עצמו. אם הוא מסוגל לתת פורקן לכעסו ולהיכנע בפני היצר הרע ללא כל תועלת או רווח, אלא אדרבה מפסיד את שלו עצמו, בוודאי הוא גם עלול להגיע לתוצאות החמורות ביותר של כניעה ליצר הרע - לעבוד עבודה זרה. עכ"ד.

הקדמה: משנתנו דנה באיסור קורע בחמתו ועל מתו, ומביאה כלל יסודי במלאכות שבת הנעשות דרך קלקול.

הקורע בחמתו - אדם הקורע בגדים וכדומה מתוך כעס, ועל מתו - או קרע בגדיו על מת (שאינו חייב להתאבל עליו), וכל המקלקלין - וכן כל שאר עושי המלאכה שכוונתם לקלקל, פטורים - מהתורה על עשיית המלאכה. והמקלקל על מנת לתקן, שעורו במתקן - כמו קורע על מנת לתפוח, שחייב אם קרע כדי לתפור תפירות:

זמירות לשבת

והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם: **ה' לא נבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדלות ובגפלאות ממני: אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי:**

שבת ירושלים, את-ה', הללי א-לתוך ציון, כי-הוק, בריתי שערך, בך בנה בקרבך: **וזכני לעדל בנים ובני בנים תקמים ויבנוים. אוהבי אמת. ורע קרש בה' דבקים. ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא: עלי אמו כגמל עלי נפשי:**

<p>להצליח מיקי מוקיס בן שושנה עזרא ובני ביתו הי"ד</p>	<p>לעילוי נשמת דליה בת מארי יהיא בסיס ז"ל נלב"ע י"א תמוז ה'תשע"ח תע"ח</p>	<p>לעילוי נשמת צדוק בן סאלם ערקובי ז"ל נלב"ע ג' שבט ה'תשע"ג תע"ח</p>	<p>לעילוי נשמת דוד בן יוסף מרחבי ז"ל נלב"ע ג' שבט ה'תשע"ג תע"ח</p>	<p>לרפואת מרים בת הודיה מרחבי הי"ד ודק"ש בני רייז וראים שוקי והילדים הי"ד</p>
---	---	--	--	---

אלוהי מארק בן ורדה	עבד ברוחא רב דניאל בן שושנה	שמעון אביטן בן פרנה	דניס בת אסתר מרגי	יצחק יוסף בן אברהם	דן בן שושנה	קור מוג'יש בן שרג	שרעבי בן מנח	אהרן שרעבי בן מנח	אבות ישראל לוי בת אורי והודית הי"ד	רפאל מלכה בן טוליקה	יעקב דרעי בן לואיה	שלום רוני ירימני בן משולם	נחום דוד בן סמדר	מיטל קרואני בת הלן	שלמה אלון בן ימיני
--------------------	-----------------------------	---------------------	-------------------	--------------------	-------------	-------------------	--------------	-------------------	------------------------------------	---------------------	--------------------	---------------------------	------------------	--------------------	--------------------

רוח ה' תגיהם בנן עדן עם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. וכן יחי רצון ונאמר אמן. ת.ג.צ.ב.ה.

הדו"ר עיניך
רואות את מורדך

רבינו
יוסף חיים מברב"ל זצ"ל
היה זקן מן, משהו פחות
המקומות של זקן אדם זה

הדו"ר
רבי יהודה לוי גינתון
זצ"ל - משהו
בשיבות מיר ופוטנטי

הדו"ר
עמרם קורח זצ"ל
מחכמי תוספתא שישבו בירושלם
הראשי האחרון בתוספתא

הדו"ר
נחמן מברב"ל זצ"ל
מגדולי המהוירים
בתשובה

הדו"ר
מורי ישראל הגינה
זצ"ל מחכמי תוספתא

הדו"ר
יעקב דב קופמן זצ"ל
ר"מ לצדן

הדו"ר
הדו"ר כשרי זצ"ל
מחכמי תוספתא רבו של שו"ת

שערי רמעה לא ננעלו

שלה, להיות נשואה לאדם
כזה אכזרי?!

לאה הייתה מרוסקת לחלוטין, אבל התגברה על עצמה ולא אמרה נואש. היא התחילה להתפלל בבכיות נוראיות ובתחנונות לקב"ה שיבטל את הגזירה. וזהו שנאמר: "ועיני לאה רפות" - הייתה בוכה כל היום על הדבר הזה, עד שירסי עיניה נשרו מרוב דמעות. התפילה אכן התקבלה בשמיים, והכול התהפך לטובה. נמצאו למדים שתפילה אמיתית הבאה מתוך שיבורון לב מגעת עד כיסא הכבוד ופועלת ישועות.

שבת שלום!

בפרשת השבוע אנו קוראים על הקמת עם ישראל - הולדת השבטים הקדושים. כל מי שמעיין בפרשה מגלה שמחצית מעם ישראל (שישה שבטים) נולדו מלאה אימנו עליה השלום. נשאלת השאלה: בשכר מה זכתה לכך?

אומרת הגמרא, שהיו הבריות מדברות ביניהן ואמרות: שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדול לגדולה והקטן לקטנה. כלומר, לפי המזל והתכונן המיועד משמיים, עשוי הרשע היה מיועד ללאה, ויעקב אבינו היה מיועד לרחל. כששמעה זאת לאה אימנו התחילה לבכות, ובצדק. איך תתחתן עם עשוי הרשע?! מה, זה הגורל

להצטרפות למדור זה פנו למייל: V073224999@gmail.com

מְבוּך

יְלָדִים צְדִיקִים! עָזְרוּ לַיעֲקֹב לְהִגִּיעַ לְחָרֵן בְּשָׁלוֹם

זמירות לשבת

הגיא:

אמר רבי ישמעאל בן אלישע, פעם אחת נכנסתי להקטיר קשרת לפני ולפנים, וראיתי אביתר-א-ל-ה' ב-באות, שהוא יושב על כסא רם ונשא, ואמר לי: ישמעאל בני, פרקני! אמרתי לו: יהי רצון מלפניך, שיכששו רחמיך את בעסקי, ויגלו רחמיך על מורתך, ותתנוג עם בניך במרת הרחמים, ותכנס להם לפני משורת ריחן. ונענע לי בראשו:

יריד נפש אב תרחמן. משוך עבדך אל רצונך. ירוין עבדך כמו איל. ושתתן אל מול הדרך. יערב לו ירדו ויחיד. מנופת צוף וכל מעם: תרור נאה זו העולם. נפשי חולת אהבתך. אנה א-ל נא רפא נא לה. בהראות לה נעם ורך. או תתנוק ותתפא. ותתת לה שמחת עולם: ותיק יחמו נא רחמיך. ותוסה נא עלי בן אהובך. כי זה כמה נכסוף נכספתי. לראות בתפארת ערך. אנה א-ל רחמיך לבי. חוסה נא ואל תתעלם: הנלה נא ופרוס חביבי עלי. את ספת שלומך. תאר ארין מכוונך. נגילה ונשמחה בקך. מותר אהוב כי בא מועד. והננו כימי עולם:

מה אשיב לה, כל הנמולוהי עלי: כוס ישועות אשא, ובשם ה' אקרא: נדרי לה' אשלים. נגדה נא לכל עמו: יקר בעיני ה' המנותח להסידיו: אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך בן אמתך, תתת למסרי: יך אבנה ובה תודה, ובשם ה' אקרא: נדרי לה' אשלים, נגדה נא לכל עמו: בהצרות בית ה' בתוכי ירושלים, תללויה:

רבונו של עולם, אני יודע שבית המקדש השלישי אינו בנוי מאבנים - הוא בנוי מקדעות, ואם כל מה שאתה צריך רק עוד דמעה אחת - בבקשה, קח את שלי, רבונו של עולם, קח את שלי:

אבינו אב תרחמן, המרחם, רחם עלינו, ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמע וללמד וללמוד, ולקיים את כל דברי תלמוד התורה באהבה. והאר עינינו בתורתך, ודבק לבנו במצותך, ויחד לקבנו לאהבה וליראה את שמך:

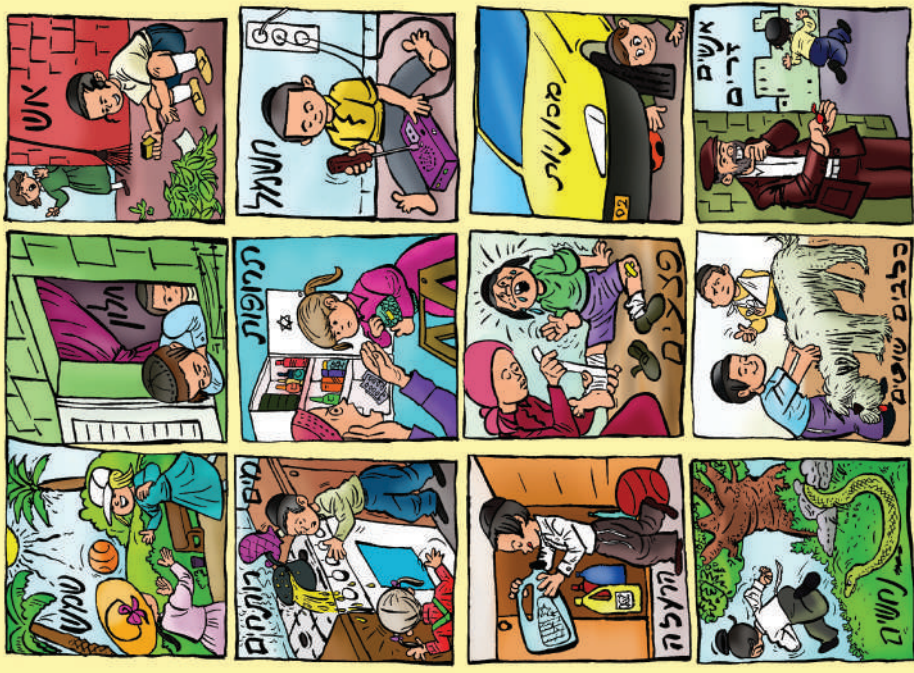

- לעילוי נשמת אשור אנו' קרופנסקי בת הנה ה' לאושה פלאקוב קרופנסקי בת הנה ה' תנצ"ב
- לעילוי נשמת דוד אריאס צ'יטריק בת הנה ה' ריקלה דייקופ צ'יטריק בת הנה ה' תנצ"ב
- לעילוי נשמת מרקוס קוטו ברמן בן סופיה ה' אלברט אברהם ברמן בן סופיה ה' תנצ"ב
- לעילוי נשמת טוביאס טוביה ברמן בן לייקה ה' סופיה בכלמן ברמן בת ריקלה ה' תנצ"ב
- לעילוי נשמת צייצו ספיאשוילי בת שלום הנילה מתמרח אשת שלום ה' לבי"ע כ"ט תשרי ה'תשמ"ב

אורי דוד בן סמירה	אברהם שבי בן ריינה	קלה שבי בת קדון	אליהו ברזני בן דינה	אליהו יוסף דנינו בן עליזה	שמעון בריה בן שלום	ישראל חי בן אביגיל	אסף בן נתמן תרזי	יחיאל בן חוסי	דמנו ויואב בן מצור	כפיר חן	נתנאל שלום בן שמוחה	אביבה בת אסתר שרעבי	צדוק עורקבי	עופר בן נוסרת
-------------------	--------------------	-----------------	---------------------	---------------------------	--------------------	--------------------	------------------	---------------	--------------------	---------	---------------------	---------------------	-------------	---------------

מציאו 10 תכדורים!

צהרות מסכסס טראש

צהרות מסכסס טראש

זמירות לשבת

רָגַם, נָא ה' אֱ-לֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עֲקָהּ, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עֲרֵקָהּ, וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשֻׁקֵּהּ, וְעַל הַכּוֹהֵן הַגִּדּוֹל וְהַקְּדוֹשׁ: כֹּאִיל תִּעְרַג עַל אֶפְיָק מִים, כֵּן נַפְשִׁי תִעְרַג, אֲלֶיךָ אֱ-לֹהִים. צְמָאָה נַפְשִׁי, לֹא-לֵהִים לֹא-לֵי דָוִד, מִתִּי אֲבֹא, וְאֶרְאָה, פְּנֵי אֱ-לֹהִים:

הַמּוֹל עַל מַעֲשֵׂיךָ, וְהַשְׂמַח בְּמַעֲשֵׂיךָ, וַיֹּאמְרוּ לְךָ חוֹסְדֵיךָ, בְּצַדִּיקְךָ עֲמוּסַיִךָ. הַקְּדֵשׁ אֲדוֹן, עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ, כִּי מִקְדֵּוֹשֶׁיךָ, בְּקִדּוּשְׁתֶּךָ קִדְשָׁתָהּ, נֹאחַ לְקִדּוּשׁ, פָּאָר מְקִדּוּשִׁים: אֵין עֲרִיךְ לְךָ ה' אֱ-לֹהֵינוּ בְּעוֹלָם הַהוּא, וְאֵין וּזְלַתְךָ מִלְכֵנוּ, לְתֵיבָה הַעוֹלָם הַבָּא. אִפְסַ בְּלִתְךָ גּוֹאֲלֵנוּ לְיִמּוֹת הַמְּשִׁיחַ, וְאֵין רוּמַת לְךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לְהַתִּיחַ הַמְּתוּמִים:

י-ה אֲבִסְךָ נַעַם שֶׁבֶת הַמְּתַאֲמֶת וּמְתַאֲחֶרֶת בְּסַלְתְּךָ. מִשְׁךָ נַעַם יִרְאֶתְךָ לַעַם מִבְּקֵשֵׁי רִצּוֹנְךָ. קִדְשֶׁם בְּקִדְשֶׁת הַשְּׁבֵת הַמְּתַאֲחֶרֶת בְּתוֹרַתְךָ. פִּתַּח לָהֶם נַעַם וְרִצּוֹן לְפִתּוֹת שַׁעֲרֵי רִצּוֹנְךָ: הִיָּה הוּא שְׁמוֹר שׁוּמְרֵי וּמְצִיִּים שֶׁבֶת קִדְשֶׁךָ. כֹּאִיל תִּעְרַג עַל אֶפְיָק מִים כֵּן נַפְשֶׁם תִּעְרַג לְקַבֵּל נַעַם שֶׁבֶת הַמְּתַאֲחֶרֶת בְּשֶׁם קִדְשֶׁךָ. הַצֵּל מֵאֲתֵרֵי לְפִרְשׁ מִן הַשְּׁבֵת לְבִלְתִּי תִהְיֶה סַגּוּר מֵהֶם. שִׁשָּׁה יָמִים הַמְּקַבְּלִים קִדְשָׁה מִשְׁבֶּת קִדְשֶׁךָ, וְשֶׁהָרֵג בְּאֵמַת וּבְאֵמוּנָה לְעַבְדְּךָ: וַיְהִי רַחֲמֶיךָ מִתְּהַלְלִים עַל עַם קִדְשֶׁךָ. לְהַשְׁקוֹת צְמָא הַסֶּדֶךְ מִנְּהַר הַיּוֹצֵא מִעַדְן. לְעִשׂוֹר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאֶרֶת הַמַּפְאֵרִים אוֹתְךָ (כִּיּוֹם שֶׁבֶת) עַל יְדֵי שֶׁבֶת קִדְשֶׁךָ. כֹּל שִׁשָּׁה יָמִים לְהַתְּחִילִים נְחִלַּת יַעֲקֹב בְּחִרְדָּה: הַשְּׁבֵת נַעַם הַנְּשֻׁמּוֹת, וְהַשְּׁבִיעִי עֲנַג הַרוּחוֹת, וְעַדן הַנְּפִשׁוֹת. לְהַתְּעַדן בְּאֵהֲבֶתְךָ וּוְרֵאתְךָ. שֶׁבֶת קִדְשֶׁךָ נַפְשִׁי תוֹלַת אֲהַבְתְּךָ. שֶׁבֶת קִדְשֶׁךָ נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּצֵל כְּנִפְיָךְ יִחְסִיּוּ. וְרִצּוֹן מִדְּשַׁן בִּיתְךָ:

<p>להצלחת טל בן ברכת הי"ו רינה בת אסתר הי"ו</p>	<p>להקדשות ניתון לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתון לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>לרציאת הצלחת אסתר הי"ו בת פניה הי"ל ולעיני יעקב בן שרה הי"ל</p>	<p>ליוונ הגון הושע אברהם ישראל בן רבקה הי"ו טובה בת רבקה הי"ו</p>
---	---	---	--	---

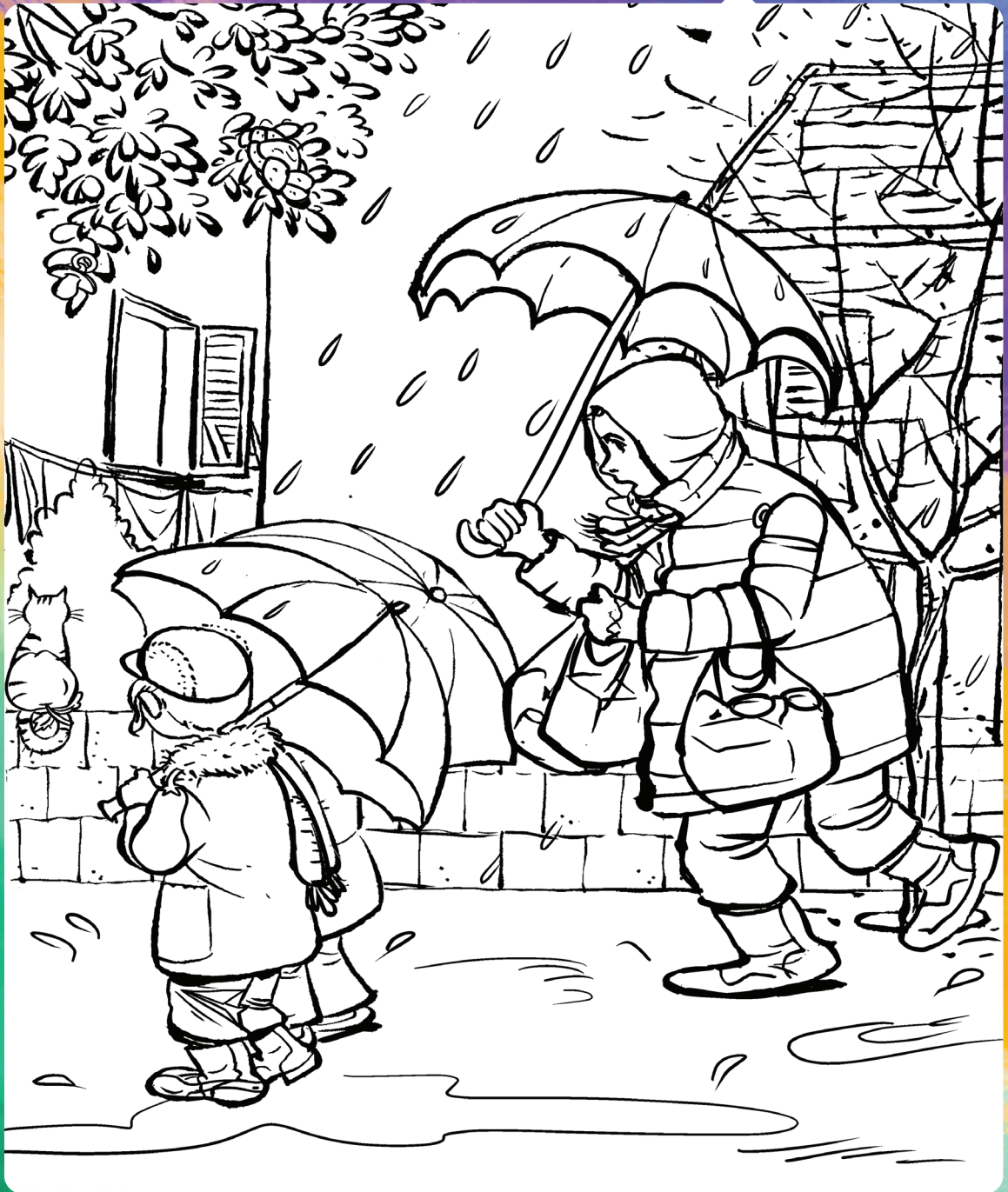
ג'וריק רעיה רחל	חי מרדכי בן ירדנה הי"ו	מרים אסתר בת ציפורה	איתן אדמוני בן חיים נעמי הי"ו	דליה בת צדיקה	תמורה בת דבורה	אברהם מעיין בן מלכה	יהודית בת אסתר	יצחק פרג' בן ירין	פניה חוזה בת תנה	דניאל אדרי בן פירה	מרטלה ושדי בת נתון	רינה בת פרחיה ברקוקלי	ישראל בן גזלה	רובי מליקער בת דינה
-----------------	------------------------	---------------------	-------------------------------	---------------	----------------	---------------------	----------------	-------------------	------------------	--------------------	--------------------	-----------------------	---------------	---------------------

מצאו את הפריטים!

עפרון, חלה, מוצץ, ספל תה, ירר, משקפים, גור, כפית, תפוח, חציל, מטוס ניר.

רוצים להיות צדיקי השבוע? צבעו את הצעיר ושלווה אלינו!

הדו"צ עינר
וזאת את מוריד

הדו"צ
שלמה אבן דניאל וצ"ל
דין מוכסי מרוקן, בעל
שו"ת 'אשר לשלמה'

הדו"צ
יוסף קאפו וצ"ל מחכמי
תוסן, גדול פורשי הדינים
וחבי בית הדין הגדול

הדו"צ
יוסף צוברי וצ"ל
מחכמי תוסן, רב למהו תוסן
ומסקני השאר, ודין בית
האמורה (תוסן נפט)

הדו"צ
דוד פוברסקי וצ"ל
ר"י פונדב, בעל
'ברכת דוד'

הדו"צ
אלעזר מנחם מן שך
וצ"ל - בעל האבן
עזרי ודין פונדב

הדו"צ
אהרון חסן וצ"ל
מחכמי מרוקן, אב"ד
במגורו שבמרוקן

הדו"צ
אברהם הלוי פטאל
וצ"ל מחבר

שירי ריבון

ישקף אלקום מופעון קדשו וך, כל שונאי עמו כהרף עין:
הנה זו קם ונצב על אגף, ישקם לבוס רעל, אבל לא וון:
וימחרו כם מלאכי משחית לתך, אותם כהצי ית, ובכלל וון:
סודי ראי ציון כנחמת בנה, עת כאשר יתיה לבשר קון:
פליטי קרא יום אשליפת הרבי ואך, כם כל יפה מראה ותמדת עין:

אם ננעלו דלתי נדיבים,
דלתי כרום לא ננעלו:
א-ל חי מרוקם על
קרובים, כלם ברוחו ועלו:
כי הם אלי כסאו קרובים,
יודו שמו ויהללו:
היות שהם רצוא ושבים,
מיום בריאה נכללו:
גלגל ואופן רועשים,
מודים שמו ומקדשים,
מזו כבודו לומשים:

ובשם נפנים סביבים,
עפים בעת והתללו:
וענו בקול שירים ערבים,
יחד באותות נדלו:
שמרי ותדתי לדתי, וכו'
לעפי ישמחה:
קשרי בלבי אהבתו,
בשמו לברו ובסתה:
מתן גברת רעותה, אור
לשרידים ורחמה:
וימלאה מורות ננמים
גשמו ברכת יליו:

אשאל אלקי ונאלה שבויים, יאסף ורוינים:
בזכות מכנה אב המון לעוים, וכו' לתוים:
עת יקראו בשמו והו ענוים, כי הם רצוים:
בזכות אשר גלה לנתרים, הוליד נקוים:
ארבע דגלים הלכו נאולים, הנו באלים:
אל המסרה אותם מיד בוויים, והיו קנוים:
אתה אשר תביט אלי עניים, שומר פתאים:
נעלה לארצנו בשיר וזמרה, וברון ותדרה:
בזכות אשר נקרא שמה גבירה, יספה ושרה:
וכנה אשר שמע בקול גבורה, נעקד כפרה:
ובליל בני יעקב שהם דוים, כלם דהוים:

לרשימת ולהצלחת
גד אשר בן פולט הי"ו
אורי"ל בת זוהרה פילה הי"ו

להצלחת
נתנאל בן רוגנת הי"ו
אביה בת סיגלית הי"ו

לרשימת
מסעדה אורלא הי"ו
בת מול ד"ר

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרשימת והצלחת
פולט בת הכיבה הי"ו
לורט בת הכיבה הי"ו

לעילוי נשמת:

- מיכאל שמואלובי בן איינה
- שוחה בת נעימה
- שלום-חי שרעבי
- יהודה צברי בן שלום וטרג'ה
- שרה מזרחי אליהו בן
- יעקב בן קמלה
- אברהם בן תנינה
- אשר רחמים בן אסתר
- גולייס בת עישה
- חיים בן מרים
- אליהו בן
- שמעון חזן בן אסתר
- הוגס זרדה סטורזה בת זמירה
- זלמן אליהו ציבין בן איילנית הי"ו
- חיים דנינו בן סולטנה
- מיטית בת דניאל ואילת ורב

ממתק לַשַׁבַּת

ניתאי אסייג
אשדוד

המתין בגשם כדי לנשק את ידי אימו

מנשבות. כך עמד עד ששמע את אימו מהלכת בבית, ואז נכנס בדחילו ורחימו, כולו נוטף מים, לנשק ידיה (מעין השבוע ג שנה).

וכתב בילקוט יוסף (שבת א כרך ג עמוד תקכג): גם בן נשוי, נכון שילך לבילי שבת לנשק את ידי הוריו ולקבל את ברכתם. וכך היה נוהג רבינו האר"י, ללכת לבית אימו הרבנית שרה עליה השלום ולנשק ידיה. אך אם מחמת כן נגרם צער לאשתו ולבני ביתו חלילה, מפני שמתעכב הקידוש, ילך להוריו בזמן אחר.

(בהלכה ובאגדה - שבת)

שבת שלום!

להצטרפות למדור זה פנו למייל: v0732224999@gmail.com

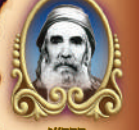
הדון עיניך
דיואת את מורדי

הרה"צ
עפרים בן דיוואן זצ"ל
מקובל, מחכמי מרוקו

הרה"צ
ניסים פרוי זצ"ל
מקובל, ראש מוסדות
בית א"י בני ברק

הרה"צ
משה צארוני זצ"ל
מחכמי תימן

הרה"צ
מרדכי שלמה פרידמן
זצ"ל - הארמוני
מבוא

הרה"צ
מנצור בן שמעון זצ"ל
מקובל, מרבני שיבת
צורת הסף

הרה"צ
ישראל אבוהדרא זצ"ל
הבבא סאלי

הרה"צ
יעקב מנחם זצ"ל
מקובל, ראשון של חוזה
הדורתיים

תורתך שעשועי

רוצים להשתתף
בהגרלה החדשית?

שלחו פתרונות לאחד משעשועוני הילדים והקנסו להגרלה. בין הפותרים יוגרלו ספרים מספרי הרב אברהם אוהיון או ספרי קומיקס מהוצאת 'גולד' והוצאת 'קומיקס' ועוד.

לתשומת לבכם! פקס או מייל שיעגיע ללא פרטים מלאים וברורים, לא יקנס להגרלה.

פתרונות יש לשלח אל:
פקס: 077-444-8-666
או למייל: a0732224999@gmail.com

שם _____
טלפון _____

צדיקי השבוע

- שמואל יאיר, יעקב אלחנן, רחלי ויעל עליזה מור (רחובות)
 נהוראי שמעון אלמליח דימונה
 מלאכי תהילה ומעיין אלמליח דימונה
 דוד ויאיר אלמישלי (ירושלים)
 נתנאל אלמישלי (מודיעין עילית)
 יוסף חודר (בני ברק)
 יעקב שרנא (בני ברק)
 טל בן הרוש (מוכב יעקב)
 אורי אוריאל חדד (חצור הגלילית)
 נתנאל, ארישבע ויעל כותה (קרית יערים)
 עליזה וחדר שחר (קרית נת)
 ארעור קטיב (קרית מלאכי)
 תהילה כהן (רחובות)
 ברוך לישי ונאור יעקב נתן (אשדוד)

מחבואים!

חפשו את ששת ילדי
משפחת 'משפחן שילה' בכל
עמודי פנות הילדים!

שירי הילדים

קרית ופתחיה משוש לעירך, עיר נאמנה, את, למלךך ושרך:
 יום אפרת ופעת רבת צבאיקך, לך בלחה נפשי לשכן הצרך:
 ומי יתניי נא אעוף כמו יונים, אשק אבנך, אחון עפרך:
 לא שקשה נפשי, מיום נדוד רעיה, מיום גלות בנים, מבית מטרך:
 נראה בשמחתך, כימי שנות עולם, עת בוא ושוועתך, לבנות צרך:
 אפילו תחנתי לפני ארון עולם, וקום שעריך, יגנה רביריך:
 או תשמרו לעד ובטח תשבו, יריב שלום בנך, מכל עברך:

סעי יונה ושמעוני, בכבוד נגני.
 ופנחו זמרי רני, בשר התבונני.
 ויטרו ואל תפני, לדרך שושני:
 קחי צידה ונסעה, ונתענן ונשכעה.
 ונשתה מענות דעה,
 ונשרה עלי נבל, וזמר תנני:
 עמודי מתרי יונה, והתקני כלי.
 ונגם לזוך גנה, בהמר תעלי.
 ונאחזק בסנסניו, ופריו תאכלי:
 וימתרי ערי עירך, שני תורים עלי ליתך.
 ונאחזק עם כליך ופקך,
 תני נזקך עלי אפקך. ועלי תתני:

אדון הכל מותה כל נשמה, וצו חסדו לבת נדיב חכמה:
 לבושה משגן תאר יקרו, ומשפעת עלי כל האדמה:
 שאון גלי גבול ימים תעורר, ועם הודה בצלו נעלמה:
 ברחן בעלה שכמינו תנהל, ומעלתה מהדרת ורמה:
 זמירות מבגן ארין שמענכם, נקיים הם בלי עון ואשמה:
 ושרים הולכים המיד בישר, נקיים הם בלי עון ואשמה:
 שמועתם לטוב כלם ברורים, ולכם נבספה נפשי בתימה:
 צרי גלעד שלח לנו ידירי, בציון נישמחה גבר ועלמה:
 שמע הא-י ענני בתפלה, בעת אקרא בשיר דוד תהלה:
 לפניך אני נחשב כאין, ותוש קסני קדמי תהלה:
 מאד חרד לבכי גם תהלה, בגלותי אני אמה שפלה:
 הלא בכי"ן אשר שירי משלבים, ילוד חזמ"ק אני קל ממלה:

לרפאת והצלחת הרב שלמה יוסף מחפוד הי"ו בן המומה יונה ז"ל	לרפאת והצלחת הרב רוב איסר הכהן קוק הי"ו בן שושנה ז"ל	לרפאת והצלחת הרב אליעזר ברלני הי"ו בן עטיא ז"ל	לרפאת הרב שלום ארוש הי"ו בן ימנה ז"ל	לרפאת הרב שלום ארוש הי"ו בן ימנה ז"ל
---	--	--	--	--

אמנון רצון בן מזל	יוחאי אלקיים בן נונה הי"ו	נירה זכריה בת שרה	יהודה מרגי בן אסתר	בנימין מליאנקר בן אסתר	רחמים אקוב בן שרה	אפרים לכיא בן ג'הרן	סאלי (שאל) מאלי בן סליבה בחדר בן סלומון פינטו	מרי בת קמיליה סלומון פינטו	יעקב יוסף בן קוטי	רחל בת מלכה גינה	בניה גיבלי בת סלימון	שלום גיאת בן חיים	שושנה גיא בת מור יחיאל	יוסף מטבייב
----------------------	---------------------------------	----------------------	-----------------------	------------------------------	----------------------	------------------------	--	----------------------------------	----------------------	---------------------	-------------------------	----------------------	---------------------------	----------------

רוח ה' תניחם בגן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. זכר יחי רצון ונאמר אמן. ת.נ.צ.ב.ה.

הדין משפחה

עם הגאון רבי יצחק זלברשטיין שליט"א

מתוך הספר:

מאת המחבר הרב ארונוני שליט"א

♦ חנות האופנים שנגשרפה ♦

"אָרעה צאנך אַשמר" (בראשית ה, דא). פרוש, אָהיה שומר שְכר (רבנו בחיי).

מעשה בראובן שפתח חנות חדשה למכירת אופנים חשמליים. ביום הפתיחה היה ראובן מרגש, והמתין בכליון עינים ללקוח הראשון. עם פתיחת החנות נכנסו שני אנשים גברתנים ופנו אל ראובן בשאלה: "האם אתה עוסק גם בתקוני אופנים?" "איני עוסק בתקונים", השיב, "רק במכירת אופנים". השניים חזרו ושאלו: "אתה בטוח שאין לך עסק בתקונים?" "אם נחזין לךם באופן דחוף תקון פלשהו אני מוכן לנסות לעזר, אבל בעקרון איני עוסק בכך", השיב המוכר בנימוס.

כאן זקפו השנים את גבם ואמרו לראובן בנימה מאימת: "תשמע טוב, זו בדיק הסבה שבגללה הגענו אליך, פדי הודיע לך ולהזיהרך - אַנחנו, ורק שנינו בלבד, עוסקים בתקוני אופנים בעיר הזו. מאז ומתמיד איש לא העז לעסק כאן בתקונים, כי אנו היחידים בפתח! באנו על מנת להודיע לך שאתה רשאי לעסק אך ורק במכירה, אבל בתקונים - שלא יהא לך עסק כלל ועקר! ראה הזהרת!..."

השניים עזבו את החנות, וראובן נותר כמסמר למקומו. הוא לא צפה לכזה "שלום עליכם" עם פתיחת חנותו החדשה. כעבר כמה רגעים התאושש ואמר לעצמו: מה פתאום שהם יורו לי מה לעשות ומה לא לעשות? עכשו על אפם ועל חמתם אעסק גם בתקונים!

וכך אכן היה. ראובן קבל כמה פעמים עבודות תקון אופנים, ובאחד הימים נודע הדבר לשני הברקשים. בבקר שלמחרת הגיע ראובן לחנותו, ו... חשכו עיניו! הוא הדעזעזע לגלות שכל החנות עלתה באש!

לא היה קשה לנחש מי עומד מאחורי הפשע

האופנים, כי לטענתם פשע בכך שהתגרה באותם גברתנים, ולכל הפחות היה לו להזהירם שיש לו כאלו אויבים...

לעמתם מצטדק ראובן: "לא העליתי על דעתי שיש לי עסק עם בריונים העשויים להעלות את חנותי באש..."

עם מי הדין?

תשובה: מספר במסכת בבא מציעא (צא):

מעשה ברועה צאן (השומר על בהמותיו של בעל הבית תמורת תשלום) שפגש בגנב, וכדי להשמר ממנו החליט להפחידו: "גנבא סריא (גנב מסרח)! אנו יושבים במקום פלוגי, יש עמנו רועים גבורים, כלבים מסכנים וקלעי אבנים. אם תעז לבוא לגזל אותנו - נהרג אותך..." ומה קרה לבסוף? הגנב אכן הגיע, הפך את הרועה וגנב את כל הבהמות.

נשאלה השאלה: האם הרועה חייב כעת בדמי הבהמות שנגנבו? אומרת על כך הגמרא: הגם שפגנתו של הרועה היתה לטובה, כדי שיפיל פחד בלב הגנב ולא יבוא לגנב את עדרו, מכל מקום, היות שהודיע לגנב את מקום המצאו של העדר ו'גרה' אותו להגיע למקום - דינו כדן רועה שהוביל את בהמותיו למקום חיה ולקטים, ולכן יש לחיבו בתשלומי הגנבה.

הרי לנו, שאף שפעם הגנבה נעשתה באנס (כאפו שהשומר לא יכול היה למנעה), בכל זאת יש לחיב את השומר, כי הוא היה הגורם לכך שיבוא הגנב ויגנב.

והוא הדין בעניננו - ראובן נחשב לשומר שְכר על האופנים שקבל לתקון, שכן מבאר בגמרא (ב"מ פז) שכל האמנים שומרי שְכר הם (מפני שיש להם הנאה מהפחץ בכך שהבעלים משלמים להם על התקון), ומכיון שהתגרה באותם אינשי דלא מעלי וגרם להם לבוא ולשרף את החנות, יש לחיבו בתשלום האופנים שהנחו אצלו.

לסכום: יש לחיב את בעל החנות בדמי האופנים שנגמרו לו לתקון.

שירי רינן

לפילח הרמוז, ארמה רקתך, כנבה הארמוז, גבוהה קומתך. ומר עם קמזון, ופיוחן מביתך, גבוהה עינית, ללבי אסרו:

לעיני היונים, ארמה עינית, כמו חוט השנים, דמות שפתותיה. לזיפיה עם עונים, ובורך צוריה, לבבי ולקבה, באהבה נקשרו: דברה שמעתי, וקולה הערב, עדי עפר שחתי, ובלב אש צורב. וכמת נרדמתי, והנה קול ערב, ודידי התאפק, ורחמי נכמרו: לבנת כסתר, מאירה פתחה, מרלגת מחר, אלי גבעה רמת. אני ארבה מחר, תנו לי העלמות, לבבי עם רוחי, בודה נחברו: תכצלת שרון, ושושנת עמק, נמות גרזון, ועלי תתחמק. ותביא התרון, ללבי הנמק, רטיה הביאו, למבתי זרו:

ובכן שמך יגדלי, בקרב עמך, המשלשים תמיד, קרושתך.

דר הכרובים, נא שעה, שיה אנוש, קורא ומתחנן, לומר, קרשך:

הנה לך מול, וקרה, יאות שבת, ומתללים אני, לתפארתך:

אנא, אנא, אנא, אנא ה' תישע נא אנא, אנא, אנא, אנא ה' הצליחה נא

אודה לך א-י, ואני גרלך, נורא ונשוב, אין ערוך אליך.

נפשות ברוך, הצובים אצלך, מולם יהודון ויברכו, לשמך:

יושב ברום עולם, א-לוח נעלם, אין א-ל אמת בלתיך, ובלי עריך.

דובר צדקות את, וכל מפעליך, משתתווים נני, הרום, רגליך:

להפילח אליותו יוסף חיים בן רבקה הי"ו אבישל בת רינה הי"ו שמעון ישראל שטייב אבישל הי"ו

להפילח דוד בן רינה הי"ו אבישל בת רינה הי"ו

להפילח הרפאל והצלחת דוד בן רינה הי"ו בריכה בת עליזה הי"ו

להפילח הרפאל והצלחת הרב חיים אילוז הי"ו בן מויל טוב הי"ו

להפילח הרפאל והצלחת הרב דוד חי אברהם צירא הי"ו בן שמחה הי"ו

ר' דוד גזון	פריחה גזון	שושנה גזון	יצחק מרדכי	אביעד בן	רותי בת	אשר בן	דודון רפאל	דבורה בת	רפאל מנחם	אברהם	יחזקאל	שבתי כזה	זוהרה קרני	ניצן בת
בן חנינה	בת אסתר	בת פריחה	בן יעקב זאב	שלום איזובי	צעימה פיטוסי	גובר מנתניה	בן רחמימה	רחל	בן זוהרה	קולונון בן	חלבי בן חזנה	בן שמואל	בת יחיאל	רבקה רבני

המלך שלומאי הצעירה

מתוך סדרת ספרי
"המלך שלומאי"
מאת מ. ספרא
בהוצאת "יפה נוח"

אנשים ילדים חכמים
מאד... אבל יש דברים,
שאיתם לא יכולים
לדעת!!!

זו בכלל לא קשור
לחכמה, ילדים!!!

מה לא
הבנת?

אנחנו חושבים שאנחנו
חכמים גדולים...

וכנראה שגם לא נכון...

אתה פאמט חושב ככה?

אני חושב שאנחנו צריכים
בפעם הבאה לסמוך על
שומר הקן... הוא כבר הוכיח
שהוא חכם!

אם שהוא לא
אומר דברים סתם!

היינו צריכים לשמוע
בקולו גם הפעם...

מה שמהרה
העיקר לחשוב פעם
קדימה...

בדאי!

זה בהחלט מעודד...

אתה זוכר? הפעם
שוקעים לשומר הקן!!!

כבר?

בדאי!
אביעור שקוע להראות
ועבר את הקן בקלות!

ולמה, איתם יכולים להפנים

רבע... משהו כאן שונה...
אתה לא חושב?

לא שנימים ילדים!
הקן אינו נשאר כמו
שהוא כל הזמן...
הוא משתנה כל
הזמן!

אז איך אפשר למצוא את
הדרך? אני לא מבין!

הדון עיניך
יזאת את מוריד

הרה"צ
יהוא אשדוד זצ"ל
מחבבי תשובה וחסד
העולם, ראש בית מדרש
בני אשדוד

הרה"צ
יהוא בטיס זצ"ל
מחבבי תשובה
בני של הרה"צ עדיה זצ"ל
רבה של ראשון

הרה"צ
משה זוב זצ"ל
מגדולי המקובלים
והחזקנים והנתינים

הרה"צ
ישו שרעבי זצ"ל
מגדולי רבני שרעבי

הרה"צ
חיים הלוי טורביימיץ
מבוסים זצ"ל - בעל
יחסי"ח על הרמב"ם

הרה"צ
חיים בליק זצ"ל
רבה של ירושלים
(בני שרעבי)

הרה"צ
אשר מור זצ"ל
רי"ח של שרעבי
במחוק

שירי הנמו

אתם בחצי זה, ובכלי זון:
סורר ראי ציון נהנתת כנה,
עת כאשר יהיה לבשר קון:
פלטו קרא יום אשלתה רחבי ואך,
בם כל יפה מראה והמדת עין:

ישקף אלקום ממעון קדשו וך,
כל שונא עמו כהרף עין:
הנה ון קם ונשב על אנך,
ישקם לבוס רעל, אבל לא לון:
ומהרה בם מלאכי משוחות להך,

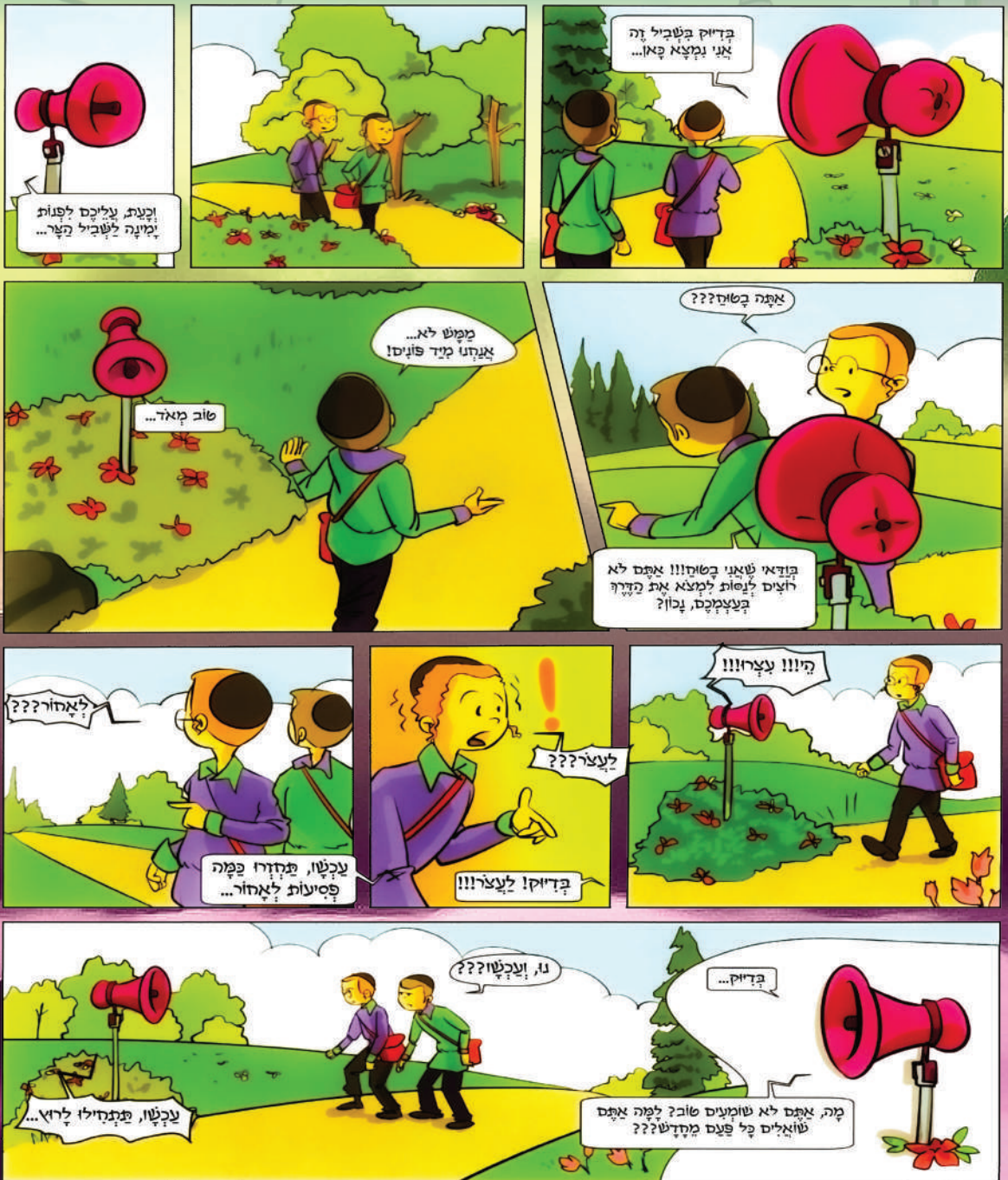
אשאל אלקי ונאלה שבויים, ראסך דוריים:
בכות מקנה אב המון לטויים, וזבו לחיים:
עת וקראו בשמו וזו ענויים, כי הם רצויים:
בכות אשר גלה לנתינים, הוליד נקיים:
ארבע דגלים הרכבו נאולים, תנו באלים:
אל המסרה אותם ביד בוויים, יהיו קנויים:
אתה אשר תביס אלי עניים, שומרי פתאים:
נעלה לארצנו בשר וחקרה, וברון והקרה:
בכות אשר נקרא שמה גבורה, וסבה ושרה:
ובנה אשר שמע בקול גבורה, נעקר פרה:
ובכל בני יעקב שרה דויים, בלם דתויים:

אם נעלה דלתי נריבים, דלתי מרום לא נעלה:
א-ל חי מרוכם על כרובים, בלם ברהו ועלה:
כי הם אלי כסאו קרובים, וזו שמו והלה:
יהוה שרה רצוא ושבים, מיום בריאה נכללה:
כלל ואופן רועשים, מודים שמו ומקדשים, מויו
קבורו לובשים:
ובשש כנפים סביבים, עפים בעת ותגלה:
יעשו בקול שירים ערבים, יחד באורות נדלה:
שמרי יחדיה לך זהו, וזי לטפי ושמחה:
קשרי בלבי אהבתו, בשמו לבדו ובשתה:
מתן גברת רענתו, אור לשרידיה ורחתה:
וימלאה בורות נטבים נשמי בקיבה ודו:

<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>
--	--	--	--	--

לעילוי נשמת:

מקציר: הילדים מבינים שכדאי להם לשמע ולציית להוראותיו של שומר הגן. הם מצטערים על כך שנהגו במזיזות ולא מלאו אחר ההוראות כפי שאביעזר יעץ להם לעשות בטרם נכנסו לגן המבוכה.

החידושים

- החידושים: יואות את מורה
- החידושים: שלמה הכהן זצ"ל, אב"ד ור"צ ביהמ"ד בע"ז, דשקן שלמה רבנן שלמה
- החידושים: משה לוי זצ"ל, ר"מ משיבת נסא וחסידים בע"ז, משיבת אברהם ועד
- החידושים: משה שדאל, שרעבי זצ"ל - מקובל, מוחבבי תומן (מ"מ)
- החידושים: מנחם אלעזר זצ"ל, מוחבבי מרוקו
- החידושים: יצחק אייזיק הלוי הדו"צ זצ"ל, הרב הראשי לישראל
- החידושים: חסי שלמה בתמן זצ"ל, ר"מ פתח תקוה וחבר מועצת גדולי התורה
- החידושים: יהודה חבשוש זצ"ל, מוחבבי תומן, ר"מ ור"צ ז"ת, משה ירושלים

שירי ריבון

אילת חן בגלות תסמכני, ובכלילה בתוך חיקה מלוני:
 ליבוס יונה אני תמיד מוזמן, ונתערב חסד יונה ביני:
 שתי דודים לעומתי ושכרה, והעירו לשכל רעיוני:
 כתיבתי פת מלכים חכבודה, ושולחתי מוזמן להמוני:
 זמן הפריד לכל רעים ודודים, אכל דודי באהבה וזכרני:
 וקשר חן וחסד על גברתי, כמעגל חן וחסד ומשכני:
 מפרשו בעגן עבי שקחים, לרעתי והיא הפיק רצוני:
 שפריה המשים הם קבועים, ובות לאה כבינה הסעני:
 העורר אהבת רחל לבנים, בסוד מלכות עשירית העלני:
 א-להים חיש לעפר ישועה, בעת רצון הנצחה את גרוני:
 שזימו לב רוב שלום המוכב, בני איש הם טעית אב המוני:

תהו עלי שיתן וכוס דודי
 קרא, זמן שרידינו וכל
 הנסגלים:

מבוס ישועות אשמחה
 ואזמרה, אוצרי לכל סודי
 ואשיב שואלים:

שם טוב למשכילים ברעת
 ושרה, כי הם עלי יצרים
 בודאי מושלים:

בנעים וזרות מגוד
 אתעוררה, ואני ורעתי
 ברנה צוהלים:

בינו עדת קרש בשרה
 חכרת, חתן ותכלה בחפה
 נבליים:

זה יום שמחות לאמה וקרר,
 כי היא ודודה חן וחסד
 נומלים:

אהבת הרפה על לבבי
 נקשרה, ואני בתוך גולה
 פעמי צוהלים:

לו יש רשות ליי אעלה
 אתחברת, תוך שפרי ציון
 אשר הם נהלים:

שחרית וערבית פת נדיבים
 לבי ורעיוני בחשק
 נבחלים:

- להקדשות: ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
- להקדשות: ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
- להקדשות: ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
- להקדשות: ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
- להקדשות: ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת:

אבות וזאת

פרשת
ויצא
מספר הפרקים: 148

אבות ובנים יקרים ונכבדים!
אם יש לכם הערות או הארות, או הוספות חשובות שתוכלנה להביא תועלת לרבים, אנא הודיעו לנו עליהם, ואם ירצה ה' נתקן הדבר בפעם הבאה, וזכות הרבים תעמוד לכם. הבהרה: הציורים נועדו להמחשת הדברים ואין להסיק מהם שף נראו אבותינו, או קר ממש היה הענין.

שיתפס אותו בדרך והרגהו ויקח את רכושו. אליפז לקח אתו עשרה לוחמים, הם רדפו אחרי יעקב והשיגוהו בהר ממול העיר שכם. אליפז התקרב ליעקב כשחברו בידו, הוא התפונן להרג אותו. שאל אותו יעקב לשם מה באת? אמר אליפז כן צוה עלי אבי ואיני יכול לעבור על דבריו.

הציע יעקב לאליפז שיקח ממנו את כל רכושו וכן יחשב הדבר כאלו הרגו, משום ש'עני חשוב כמות'. הקב"ה ברחמיו גרם לאליפז להסכים וכן נצל יעקב. פאשר שמע עשו שיעקב נשאר בחיים הוא פעס מאוד על אליפז. אבל אחרי ששמע שאליפז לקח מיעקב את כל רכושו, הוא נרגע מעט.

יעקב נותר מחסר-כל אפילו ללא בגד על גופו. אבל נעשה לו נס, פרש שעבר בדרך טבע בנהר ויעקב לקח את בגדיו ולבש אותם, לאחר מכן המשיך יעקב ללכת. בדרך מבאר שבע לחרון עבר יעקב דרך ירושלים.

האם יעקב התעכב בירושלים?

כאשר עמד להכנס לחרון נזכר יעקב שהוא עבר ליד הר המוריה (מקום המקדש) ולא התפלל, כמו שאבותינו אברהם ויצחק התפללו, ולכן הוא החליט לחזור לירושלים.

יעקב התחיל לחזה, אף כשהגיע לעיר לוז, מקום בדרך לירושלים (העיר שיעקב יקרא לה בעתיד 'בית אל'), הקב"ה עשה לו נס והר המוריה נעקר ממקומו קפיץ והגיע עד אליו. ראה יעקב שהוא בהר המוריה, נעמד והתפלל תפלת מנחה. אחרי שיעקב התפלל, הוא רצה לצאת לדרך חזרה לחרון, ואז קרה נס נוסף: הקב"ה הקדים את שקיעת החמה קדם זמנה, כדי שיעקב יתעכב עוד לילה במקום הקדוש - בהר המוריה. יעקב הכרח להשאר במקום, וכיון ששקעה השמש עמד והתפלל תפלת ערבית (ומכאן למדו חז"ל שיעקב הוא שתמן תפלת ערבית) ולאחר מכן התכוון לשנה.

הלום יעקב

כדי להתגונן מפני חיות רעות, אסף יעקב שתים עשרה אבנים מאבני המקום, סדר אותן מסביב לראשו [כי חשש בעקר לראשו, כיון ששם עקר חיי האדם] ונשכב לישון, ובהר הקדוש (פרשת ויצא קמה). כתב שיעקב סדר את האבנים מסביב לכל גופו. האבנים רבו ביניהן על מי יניח הצדיק את ראשו, עשה הקב"ה נס וכל האבנים התאחדו והפכו להיות אבן אחת.

שבת שלום לכל הילדים!

הקדמה: בפרשה הקודמת למדנו על עשו שרצה להרוג את יעקב כי לקח ממנו בערמה את ברכתו של יצחק אביהם, ולכן רבקה שלחה את יעקב על ידי שבקשה מיצחק לצוות אותו לישא אישה ממשפחתה שבחרן. בפרשתנו נלמד בעזרת ה' על מסעו של יעקב לחרון, על החלום והנדר שגדר בהר המוריה (פרק כח). הגעתו לחרון ופגישתו עם רחל סמוך ונהדר עבודתו ארבע עשרה שנים בצאן לבן עביר נשואיו עם רחל ולאח. ולידת ארבעת בניו הראשונים מלאה (פרק ט).

אחר כך נלמד על קנאת רחל בלאה, נתינת שפחתה - בלהה ליעקב ולידתה שני בנים. בעקבותיה נתנה גם לאה את שפחתה - זלפה ליעקב וגם היא ילדה שני בנים. בהמשך נלמד על המעשה עם הדודאים שמצא ראובן, ולידת לאה שני בנים נוספים ונת. אחר כל זאת ילדה רחל את יוסף. לאחר לידתו הוצרך יעקב להתעכב אצל לבן עוד שש שנים, ובהם התעשר מאד למרות הרמאויות של לבן (פרק ל).

לאחר מכן ברח יעקב מלבן עם משפחתו ורכושו, ורחל גנבה את התרפים של לבן. כשהשיג לבן את יעקב התפתח ביניהם ומוח ובסופו הם פרתו ברית שלא יפגעו זה בזה (פרק לא). בסוף הפרשה נלמד על המלאכים של ארץ ישראל שבאו לקבל את פני יעקב (פרק לב).

פרק כח (המשך)

יעקב יוצא מבאר שבע

בפרשה הקודמת למדנו שיעקב יצא לחרון בעצת אמו ובברכת אביו כדי לשא אישה ממשפחת רבקה. אך לפני שהלך לחרון הלך יעקב ללמד תורה בישיבת שם ועבר בבאר שבע.

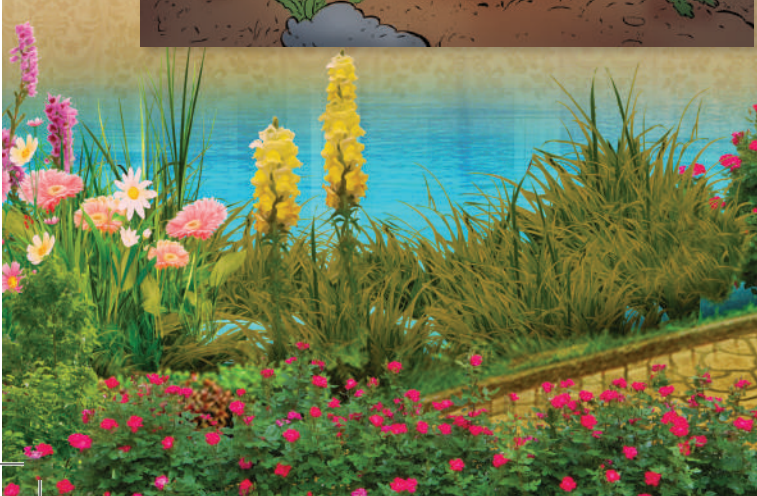
כמה זמן שהה יעקב בישיבת שם ועבר?

במשך ארבע עשרה שנה למד יעקב בהתמדה עצומה יומם ולילה, עד שלא היה שוכב לישון בלילה, אלא כשהיה מתעורר היה מתנמנם קצת על מושבו וחוזר ללמד. לאחר מכן הוא הלך לחרון. פאשר יצא יעקב מבאר שבע הרגישו כלם שהצדיק יצא מהעיר.

הרחבה: מדוע התורה צריכה לכתב שוב שיעקב יצא לחרון, והרי בסוף פרשת תולדות כבר נאמר "וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם"? אלא התורה רוצה ללמד אותנו שיציאת הצדיק מהעיר עושה רושם; בזמן שצדיק בעיר: הוא 'הודח' - הוא היפי של העיר, הוא 'זוהר' - הוא אורה של העיר, הוא 'הדרה' - הוא כבודו של העיר, אך כשהצדיק יוצא מהעיר מסתלק 'הודח', מסתלק 'זוהר' ומסתלק 'הדרה'.

מה עשה עשו כשמע שיעקב בדרך לחרון?

במדרש (מעם לועז) מספר שקשעשו הרשע שמע שיעקב יצא מבאר שבע, הוא צוה מיד לבנו אליפז

יעקב נזדר נזדר לה'

יעקב התעורר ביראה מהחלום ואמר "מה נזרא המקום הזה, אין זה כי אם בית א-להים וזה שער השמים".

יעקב הבין שהמקום הזה הוא מקום קדוש, ואלו ידע זאת קדם לכן - לא היה שוכב לישן שם. ואכן זה היה "שער השמים" - המקום שדרך עולים כל התפללות של עם ישראל לאבינו שבשמים. באותו מקום בנה אחר כך שלמה המלך את בית המקדש.

מה עשה יעקב עם האבן שיטן עליה?

יעקב לקח את האבן שיטן עליה ושים אותה מצבה (מזבח מאבן אחת). הוא יצק שמן על ראש האבן למשח אותה שיקריב עליה קרבנות כשישוב לארץ. וקרא למקום ההוא "בית א-ל", במקום השם הקודם "לזו".

הרחבה: מהיכן היה לו שמן, הרי אילוף לקח לו הכל? המדרש (רבה סה ט) מספר שיצד לו שמן מן השמים.

יעקב נזדר נזדר שאם הקב"ה ישמור עליו, ויתן לו "לחם לאכל ובגד ללבש", יחזירו לבית אביו ללא חטא (שלא ילמד מלבו) ולא יהא בזרעו שום פסול - אז הוא מקבל על עצמו "והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית א-להים" - להקריב עליה קרבנות. וזוהי אבן השתיה שעליה נבנה בית המקדש. עוד הוא קבל על עצמו: "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך" - הוא יפריש מעשר לה'.

פירק כט

יעקב מגיע לחרן

בשעה שיעקב שמע את הבשורה הטובה שה' הבטיחו לשמרו עליו, נעשו רגליו קלות והוא הלך בקלות לחרן.

יעקב הגיע לבאר הסמוכה לעיר וראה שלושה רועי צאן מחכים לידה כדי להשקות את צאנם. על הבאר היתה מנחת אבן גדולה וכבדה, שהיה צריך להסיר אותה כדי לשאב מים, ואחרי שהיו משקים את כל העדרים היו מחזירים את האבן על פי הבאר.

פנה אליהם יעקב ושאל "אחי מאין אתם?" והם השיבו "מחרן". שאל אותם יעקב "הידעתם (אתם מכירים) את לבן בן נחור?" ענו לו הרועים "ידענו". יעקב המשיך ושאל "השלום לו?" ענו הרועים "שלום, והנה רחל בתו באה עם הצאן".

מדוע הרועים לא השקו את צאנם?

יעקב שאל אותם מדוע הם מחכים ליד הבאר הרי יש עוד זמן רב עד הערב, והצאן יכולים להמשיך ולרעות? הרועים ענו לו שהם מחכים "עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר" בגלל שהיא כבדה מאוד, ורק אחר כך "והשקינו הצאן". בינתיים רחל הגיעה לכיוון הבאר עם הצאן של אביה.

הרחבה: התרגום יונתן כתב שמגפה גדולה פרצה בצאנו של לבן, ולכן גרש את כל רועיו, ואת מעט הצאן שנשאר לו מסר לרחל בתו, שנהיתה לרועת צאן אביה.

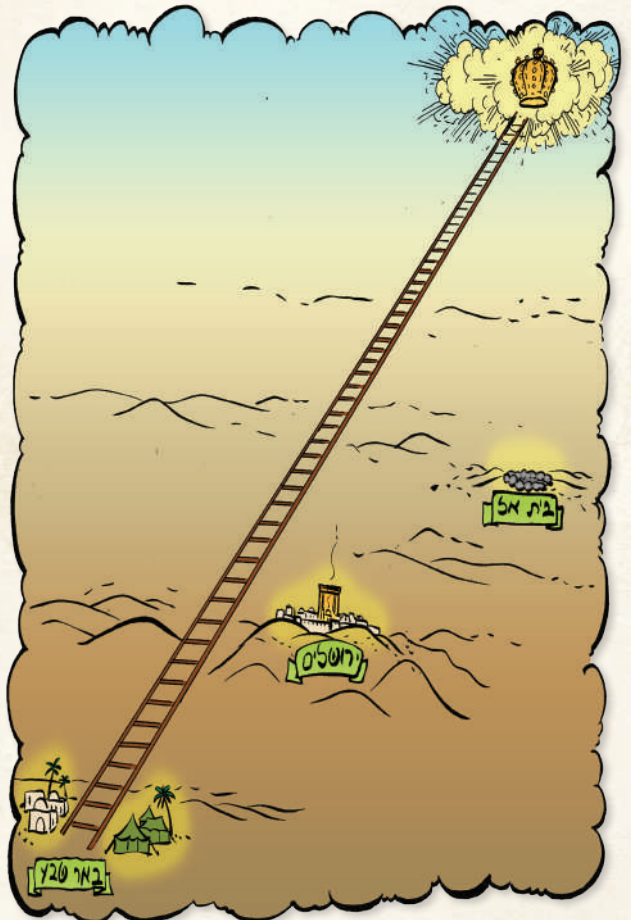
כשראה אותה יעקב הוא נגש לאבן הגדולה והכבדה וגלל אותה לבדו בקלות, ממש כמו שמסירים פקק מבקבוק, ומיד עלו המים מאליהם ונשפכו מחוץ לבאר, והצאן של לבן החל לשתות.

יעקב ראה ברוח הקדש שרחל עתידה להיות אשתו, הוא נגש אליה, נשק לה, ונכח.

הרחבה: במדרש (רבה סה, יא) מוזכרות כמה דעות כמה אבנים לקח: רבי יהודה אמר 12, רבי יוחנן אמר 3, ורבנן אומרים 2.

רש"י מסביר שיעקב סדךן האבנים קמיו 'מזוב' מסביב לראשו, אבן אחת מלמטה, שיניח את ראשו, ושאר האבנים מסביב, אך גם לדעה שעשאן סביב כל גופו מסבירים רש"י הזכיר רק את האבנים מסביב לראשו, כי הם העיקר.

יעקב נרדם (לאחר 14 שנה שלא ישן שנת קבע!!!), ובשנתו הוא חלם על סלם שרגליו בארץ - מנחות בבאר שבע, וראשו מגיע לשמים - כנגד בית א-ל. אמצע שפועו של הסלם הוא כנגד ירושלים, ומלאכים עולים ויורדים בו.

אילו מלאכים עלו ואילו ירדו?

יעקב ראה את מלאכי ארץ ישראל שלוו אותו ושמרו עליו עד עתה עולים בסלם, ובמקומם יורדים מלאכי חוץ לארץ להמשיך ללוחותו לחרן ולשמור עליו. לפתע התגלה אליו ה' והבטיח לו, כמו שהבטיח לאברהם ויצחק "הארץ אשר אתה שכב עליה, לך אתננה ולזרעך".

הרחבה: הגמרא (חלו צא) מסבירה שהקב"ה קפל את כל ארץ ישראל תחת יעקב, וכך רמז לו שתהיה קלה להפשב לבניו.

בנוסף ה' הבטיחו שזרעו יהיה רב כעפר הארץ, ונחלתו תתפשט ותתחזק לכל ארבעת רוחות העולם, ושכל הגוים יתברכו בזכות זרעו. עוד אמר לו הקב"ה שלא יפחד מעשו ולבן, מפני שהוא יהיה עמו וישמור עליו בכל מקום, ולא יסיר את השגחתו ממנו, ובסופו של דבר "והשבתיה אל האדמה הזאת" - לארץ ישראל.

אדם רשע פעשו ולכן היתה בוכה על כך הרבה עד שעיניה נהיו רכות. ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה.

המדרש מספר שעד שהגיע יעקב לחרון היו המים בחרון במשורה (בכמות קטנה), אך מיום שבא יעקב לחרון התברכו המים בשפע רב בזכות הצדיק.

מה בקש יעקב לקבל בשכרו?

יעקב, שיזע שלבן רמאי, אמר לו שהוא מוכן לעבד שבע שנים "ברחל" [נאל תביא לי נערה אחרת

מדוע בכה יעקב?

משום שראה ברוח קדשו שרחל לא תקבר אתו במערת המכפלה; וגם בגלל שלא היו לו שום מתנות לתת לה מפני שאליפז לקח לו את הכל. הוא ספר לרחל שהוא קרוב משפחה של אביה, שהרי הוא הבן של רבקה אחותו. מיד רצה רחל וספרה ללבן אביה שהיא פגשה את יעקב.

הרחבה: למרות שהבת מספרת בדרך כלל לאמה, אמה של רחל מתה, ולכן היא ספרה לאביה.

מהשוק ששמה רחל אלא את: [בחר] [נאל תחליף את שם לאה לרחל אלא אני מתפונן לבתך] **הקטנה**."

לבן ענה ליעקב שהוא מעדיף להביא לו אותה מאשר לתת אותה למישהו אחר. ואכן יעקב עבד אצל לבן שבע שנים, ומרב אהבתו את רחל, שהיתה בעלת מדות טובות וצדקת, **"ויהיו בעיניו כימים אחדים"**.

יעקב מתחתן עם...

אחרי שבע שנים אמר יעקב ללבן שהגיע הזמן שהוא יתחתן עם רחל. לבן ערך סעודה גדולה והזמין את כל אנשי חרן לכבוד החתונה של בתו שתערך בלילה, אבל לא כמו שהוא סכם עם יעקב לתת לו את רחל, אלא פגנתו היתה לתת ליעקב ברמאות את לאה.

הרחבה: המדרש (רבה ע. יח) מספר שלבן קרא לאנשי המקום והסביר להם שכדאי להם שיעקב ישאר עוד ועוד בחרון, שהרי כל שפע המים בא בזכות יעקב הצדיק, וכאשר הוא ילך יפסק השפע.

הוא ספר להם שיעקב רוצה מאוד לשאת את רחל לאשה, ולכן הוא עבד בשבילה שבע שנים, והיום בערב הם מתחתנים. לבן גלה לאנשי חרן שהוא מתפונן לתת ליעקב את לאה לאשה במקום את רחל, וכן יעקב יצטרך להשאיר בחרון ולעבד בשביל רחל עוד שבע שנים. כדי שלא יגלו את הסוד דרש מהם לבן שכל אחד יביא חפץ יקר כמשפחו ועברה לשמירת הסוד.

אך לבן רמה את אנשי עירו, לקח את כל מה שהביאו והשתמש בזה לצורך סעודת החתונה. כמובן שאף אחד לא קבל את משכונו בחזרה. כך רמה לבן גם את יעקב וגם את אנשי עירו.

מה עשה לבן כדי שיעקב לא יזהה את הפלה?

במשתה זה לא היו נרות, כדי שיהיה חשוך מחלוט. לבן אמר ליעקב שכן הוא מנהג המקום - לערוך משתה בחשוך מפני הצניעות. המדרש (רבה ע. יח) מספר שאנשי חרן שרו בקצב מהיר ליעקב: "היא לאה... היא לאה...". יעקב חשב שזהו נסח השייה, אך פגנתם היתה להודיע לו ברמז, כדי שאם מחיר יבוא יעקב ללבן בטענה, הוא יאמר לו: והרי אמרנו לך שהיא לאה, ולא היה אכפת לך.

כדי להמשיך להטעות את יעקב, נתן לבן ללאה את זלפה לשפחה, שהיתה הצעירה, כדי שיחשב שהיא רחל, כי פן היה המנהג, לתת את הצעירה לצעירה ואת הבכירה לבכירה. וכה, בחסות החשך, לבן לקח את בתו לאה במקום רחל והביא אותה ליעקב.

יעקב אמר לרחל "כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא" - "אחי אביה", לא אח ממש, אלא הפונה שהוא קרוב של לבן. שהרי הוא הבן של רבקה (דרך התורה לקרא לקרובים אחים). ותז"ל (רבה ע. יב) מסבירים שיעקב רמז לרחל שאם יתנהג אתו לבן ברמאות - יתנהג גם יעקב אתו כ'אחיו' ברמאות, ואם אדם קשר הוא, אז גם יעקב ינהג כ'בן רבקה' שהיא קשרה.

קבלת הפנים של לבן

לבן הרשע, שאהב כסף, חשב לעצמו: אם העבד של אברהם הגיע עם עשרה גמלים מלאים כל טוב, אז בנדאי יעקב, שהוא בן בית, הביא אתו מתנות יקרות וטובות יותר ולכן מיד הוא רץ לקראתו.

מה עשה לבן כשראה של יעקב אין כלום?

כשפגש את יעקב וראה שאין לו כלום, חשב שאולי הוא הביא זהובים אך החביאים בבגדיו בכיסיו, ולכן חבק ומשש אותו.

לאחר שלא מצא חשב שאולי ליעקב יש יהלומים והחביאם בתוך פיו, ולכן נשקו בשני צדי פיו. כאשר לא מצא כלום, הביאו לבן לביתו בתקווה שרכושו יבוא אחריו, אך שם יעקב ספר לו שרכושו נלקח על-ידי אליפז, הבן של עשו הרשע, ולכן אין בידו מתנות.

לבן אמר לו שבכל זאת הוא מוכן שהוא יבוא לביתו מפיון שהוא בן אחותו.

יעקב ישב בבית לבן במשך חמש, וגם זה לא היה בחנם, אלא בזמן הזה הוא רעה את צאנו של לבן.

אחרי חמש פנה לבן אל יעקב ואמר לו: כיצד יתכן שתעבד אותי בחנם? אמר לי מעכשיו מה השקר שאתה רוצה תמורת עבודתך.

ללבן היו שתי בנות; לאה ורחל. מפיון שלרבקה אחותו היו שני בנים (עשו ויעקב), אמרו כלם שלאה הגדולה תתחתן עם עשו הגדול, ורחל הקטנה תתחתן עם יעקב הקטן.

לאה הצדקת לא רצתה להתחתן עם

ממונה, וקנאה במעשים הטובים שלה.

הרחבה: קנאה כזו במעשים טובים - מותרת, כמאמר חכמינו 'קנאת סופרים תרבה חכמה'.

רחל אמרה ליעקב: אתה הרי יודע שמי שאין לו ילדים נחשב כמות, ולכן אני דורשת ממך שתתפלל לה' עבורי, ותתאמץ יותר בתפלה, שהרי יצחק אביך התפלל על רבקה ונענה! "ואם אין מתה אנכי".

יעקב ענה לה בצורה קשה: את אומרת שאתפלל כמו אבא שלי, אבל המקרה לא דומה! לאבא לא היו בנים כלל, ולכן כשהתפלל על עצמו היתה תפלתו קרובה יותר להתקבל, ומכיון שה' "מנע מפרי בטן", ולא מפניו, התפלל שליך ותקבל יותר, מפני שאת תתפללי יותר מעמק הלב.

הרחבה: כמאמר חז"ל (מדרש רבה נג יד) שיפה תפלת החולה על עצמו, מתפלת אחרים עליו, והיא קודמת להתקבל.

רחל ענתה ליעקב: אבל גם סבך אברהם התפלל על שרה, למרות שסבך נולד לו ישמעאל!

ענה לה יעקב: גם המקרה הזה אינו דומה, כי שרה עשתה מעשה של מסירות נפש - היא נתנה את שפחתה הגה, לאברהם שישא אותה.

אמרה לו רחל: אם כן, גם אני אתן לך את שפחתי - בלהה.

רחל בקשה מיעקב שיקח את בלהה לאשה, ובזכות זה הקב"ה ישמע את תפלתה, וגם היא נתנה לבנים. יעקב התחתן עם בלהה והקב"ה ברח את בלהה בהריון. את שם הבן הנולד קראה רחל דן, כי אמרה "דניי א-להים וגם שמע בקלי ויתן לי בן".

בלהה הרתה בשנית ורחל קראה את שם הבן הנולד נפתלי, כי אמרה "נפתולי א-להים נפתלתי עם אחתי גם יכלתי". כלומר, הרבה תפלות התפללתי שאהיה עם בנים כמו אחותי, והנה ה' שמע את תפלתי.

לאה נותנת את זלפה ליעקב

כשלאה ראתה שרחל עקרה ושבילה התחתנה עם יעקב, רצתה גם היא ללדת שבטים נוספים, ולכן היא נתנה את שפחתה - זלפה ליעקב.

זלפה התברכה בהריון, ולאה קראה את שם הבן הנולד גה, מלשון 'מזל טוב' מכיון שגה נחשב שהיא ילדה עוד ילדים אחרי שפסקה מללדת. אחר כך ילדה זלפה בן שני ליעקב, ולאה קראה את שמו אשה, כי אמרה "באשרי כי אשרוני בנות" - האשר שלי הוא גדול, וכל הנשים משבחות אותי שזכיתי לחלק הגדול ביותר משבטי ישראל.

הדודאים

ראובן, בנה הבכור של לאה, יצא לשדה "בימי קציר חטים" - בחדש סיון, שזהו הזמן שהתבואה מצויה לרב בשדות, והבעלים לא מקפידים כל כך אם אנשים נכנסים ולוקחים מעט, ובכל זאת נמנע ראובן ולא פשט ידו בגזל, אלא מצא דודאים הגדלים הפקר. דודאים זהו סוג צמח שיש בו סגלה ללדת ילדים והוא מפזר ריח טוב. קטף ראובן את הדודאים והביאם לאמו.

כשרחל ראתה את הדודאים, היא בקשה מלאה שתתן לה מהדודאים הללו, אולי בזכותם היא תזכה להפקד בן משלה. לאה אמרה לרחל: "לא מספיק שלקחת לי את בעלי, עכשו את רוצה לקחת גם מהדודאים של בני?"

יעקב ידע שלבן מסוגל לרמות אותו, ולכן מראש מסר לרחל סימנים כדי שעל ידם ידע שהיא רחל ולא מישהי אחרת. הסימנים שיעקב למד את רחל היו שלוש מצוות הנשים: חלה, טהרה והדלקת הנר.

מה עשתה רחל כדי שלא לא תתבייש?

רחל הצדקת הבינה שאין ביכולתה לשנות את מעשי אביה, והיא גם לא רצתה שלא אחותה תתבייש כשיעקב ישאל אותה מהם הסימנים, לכן גלתה אותם ללאה.

בבקר גלה יעקב שהוא התחתן עם לאה!

מדוע רמתה לאה את יעקב?

בבקר שאל יעקב את לאה מדוע רמתה אותו, ולאה ענתה לו שהיא למדה ממנו, שהרי הוא התחפש לעשו כדי לזכות ולקבל את ברכת אביו.

פנה יעקב ללבן ושאל אותו "מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמייתני?" אמר לו לבן הרשע "לא יעשה בן במקומו לתת הצעירה לפני הבכירה" - מנהגנו שקדם מחתנים את הגדולה ורק אחר כך את הקטנה.

לבן הציע ליעקב שאחרי שבעת ימי המשתה הוא יתן לו גם את רחל, ותמורת זה הוא יעבד אצלו שבע שנים נוספות. יעקב הסכים, וכך היה.

לבן נתן לשתי בנותיו שתי שפוחות; לרחל הוא נתן את בלהה וללאה את זלפה. גם בשבע השנים הללו עבד יעקב בנאמנות, ושמר על צאן לבן במסירות נפש ביום ובלילה, בבקר ובחסם.

שבטי ישראל

יעקב אהב אמנם את לאה אך את רחל הוא אהב יותר. כידוע, אמותינו היו עקרות, ובגלל שהקב"ה רחם על לאה הוא ברח אותה תחלה בהריון ורחל נשארה עקרה.

לאה ילדה בן וקראה את שמו ראובן, כי אמרה "רואה ה' בעיני כי עתה יאהבני אישי". אחר כך התברכה לאה בהריון שני, ולבנה הנולד קראה שמעון, "כי שמע ה' כי שנואה אנכי ויתן לי גם את זה". לאחר מכן התברכה לאה בהריון שלישי, ושמו של הבן נקרא לוי, "ותאמר עתה הפעם ילדה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים, על בן קרא שמו לוי".

הרחבה: אצל לוי נאמר "קרא שמו", רש"י מביא מדרש שהקב"ה שלח את המלאך גבריאל שיביאו לפניו, וה' קרא לו לוי, ונתן לו 24 מתנות כהנה.

כל אמותינו היו נביאות, ולאה ידעה שיעקב יתחתן עם ארבע נשים שמיהן יולדו שנים עשר שבטים. יוצא שמכל אשה אמורים להולד שלושה ילדים. מכיון שלי הוא הילד השלישי שלה, אמרה לאה לעצמה שהפעם היא מולאה את חלקה ליעקב, והיא כבר לא תהיה שנואה.

שימו לב שלאה כל הזמן חייה בהרגשה שהיא סוג ב', עד כדי כך שהיא בטאה את זה בשמות הבנים שלה.

הקב"ה ברח את לאה, שהיתה מרבה להתפלל כדי שתזכה להתחתן עם יעקב הצדיק וללדת לו ילדים, והיא ילדה בן רביעי וקראה את שמו יהודה כי אמרה: "הפעם אודה את ה'" על שברך אותה בן בנוסף לשלשת הראשונים, וכן כי ידעה שמהבן הזה יהיו מלכים כמו דוד המלך שהיה מהלל ומשבח את ה' תמיד. אחרי שנולד יהודה, לאה פסקה מללדת.

רחל נותנת את בלהה ליעקב

כשרחל ראתה שללאה יש כבר ארבעה בנים ולה אין ילדים עדיין, חשבה שפנוראה זה בגלל שלאה צדקת יותר

יעקב נולדו לו בנים והצאן שלו התברך וגדל מאוד. ולכן בקש לבן מיעקב להמשיך לרעות את צאנו והציע לו לנקב בשכר המגיע לו.

הרחבה: בתחלת הפרשה למדנו שרחל היתה רועה את צאן אביה, ומכר אנו לומדים שלא היו ללבן בנים, שהרי מי שיש לו בנים אינו שולח את בתו לרעות צאן עם יתר הרועים.

יעקב הזכיר ללבן פמה הוא עבד בשבילו בכל כוחו, וכמה מועט היה הצאן שלו בהתחלה, והנה כעת הוא התרבה מאוד. "ויברך ה' אתך לדגלי" - הקב"ה ברח אותך בזכותי. "ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי" - לפרנסת משפחתי.

לאחר דברי יעקב חשב לבן שיעקב רוצה כעת חלק מנכסיו, היות שבגללו הוא התעשר... ושאל את יעקב "מה אתן לך?" כלומר, מה אתה רוצה שאתן לך כדי שתסכים להמשיך לעבד אצלי?

אמר לו יעקב "לא תתן לי מאומה" - איני רוצה עכשו שום דבר מנכסיה, כי מה שעבדתי עד עכשו אצלה היה זה בעבור שתי בנותיה, אבל מעכשו והלאה, אם תסכים לתנאי שאציע לה אסכים להמשיך לרעות את צאנך.

שכר יעקב בצאן לבן

את ענין שכר יעקב בצאן לבן והתנאי שעשה יעקב עם לבן בארו המפרשים באפנים רבים, ואנו נבאר אותו בעזרת ה' לפי פרוש רש"י ושפת חכמים.

הקדמה: כבשים ועזים נחשבים 'בהמה דקה', ושניהם נקראים 'צאן' וגם 'שה'.

הכבשים - רבם בצבע לבן, ואם נסתכל ממרחק על עדר כבשים, הכבשים יראו לנו כלבנים. אך האמת שלא כל הכבשים לבנים לחלוטין, אלא בחלק מהם יש נקודות קטנות שחורות על גבי הצמר הלבן, והם מכונים "נקדים".

בכבשים אחרים יש על גבי הצמר הלבן כתמים רחבים, והם מכונים "טלואים".

יש גם כבשים שעל רגליהם למטה יש פס שחור, והם מכונים "עקדים" (הערה: "נקדים", "טלואים" ו"עקדים" - אין הבדל אם הכבש שחור והכתמים לבנים או להפך).

בנוסף לכבשים הלבנים ישנם כבשים שצבעם חום, אך רבם של הכבשים הם לבנים.

העזים - רבם לבנים או שחורים, ולכן אם נסתכל על עדר עזים מרחוק, העזים יראו לנו כלבנים או כשחורים. אך האמת שיש עזים שצבעם לבן אבל יש עליהם נקודות קטנות שחורות, והם מכונים "נקדים", ועזים שיש על גופם כתמים רחבים, והם מכונים "טלואים".

יש גם עזים שעל רגליהם פס שחור, והם מכונים "עקדים", וכן עזים בצבע שחור שיש מעט צבע לבן על גופם, והם מכונים בפסוקים "אשר לבן בו" (הערה: "נקדים", "טלואים", "עקדים" ו"אשר לבן בו" - אין הבדל אם העז שחור והכתמים לבנים או להפך).

בנוסף להם ישנם עזים מעטות בצבע חום, אך רב העזים הם בצבע לבן או שחור.

מה התנאי שהתנה יעקב עם לבן?

יעקב התנה עם לבן שבתמורה לכך שימשיך לרעות את צאנו, העזים הנקדים והטלואים והכבשים החומים שיוולדו מעכשו יהיו של יעקב, והשאר יהיו של לבן.

יעקב הוסיף ואמר ללבן שיוציא עכשו מהצאן שלו את העזים הנקדים והטלואים וגם את הכבשים החומים, ישים אותם בנפרד ויתן לבניו לרעות אותם, ולא ליעקב. זאת מפני שרצה שיהיה אפשר להבחין בקלות אילו מתוך הכבשים החומים והעזים הנקדים והטלואים שיכים לו (אלה שוולדו מאז ההסכם), ואילו של לבן (אלה שהיו כאלה מולדתם).

וכן כדי שלבן יראה שוולדו עזים נקדים וטלואים לא בדרך הטבע אלא

מה הציעה לה רחל בתמורה לדודאים?

הציעה רחל ללאה שתמורת הדודאים היא מותרת על תורה לישן עם יעקב, והלילה הוא יישן באהל לאה.

הרחבה: כיון שזולה רחל לישן עם הצדיק, לא זכתה להקבר עמו במערת המכפלה, אלא נקברה בבית לחם.

כשבא יעקב מן השדה יצאה אליו לאה ואמרה לו שהיא נתנה לרחל שכר בעד זה שהוא יבוא לאהל שלה באותו הלילה.

הקב"ה שמע לתפלת לאה, שמאוד רצתה ללדת שבטים נוספים, ונתן לה בן חמישי. היא קראה את שם הבן הנולד **יששכר** (יש שכר), משום שהקב"ה נתן לה את שכרה על שנתנה את שפחתה ליעקב.

לאה ילדה בן נוסף וקראה את שמו **זבולון**, מלשון 'זבול' - בית; כלומר, שהקב"ה נתן לה חלק טוב, וחצי מהשבטים שמהם הקים יעקב את עם ישראל נולדו ממנה, ומעכשו עקר ביתו של יעקב הוא אצל לאה.

לאה התברכה בהריון נוסף. היא ידעה בנבואה שיעקב צריך ללדת שנים עשר שבטים, ועשתה חשבון: בחלקה יש ששה שבטים, וכל אחת מהשפחות (בלה וזלפה) ילדה שני שבטים, יוצא אם כן, שכבר נולדו עשרה שבטים, ואם היא תלד עוד בן - הרי לרחל ישאר ללדת רק בן אחד, וחלקה יהיה פחות אפילו מחלקן של השפחות.

מה עשתה לאה כדי למנע בזיון מרחל?

לאה התפללה שבבטנה תהיה בת. ואכן בהתחלה היה לה בן בבטנה, אך הקב"ה שמע את תפלתה והבן התהפך לבת. היא ילדה בת וקראה את שמה דינה, על שם הדין שעשתה לעצמה.

רחל יולדת בן

הקב"ה זכר את רחל ואת מסירת הסימנים ללאה - למרות שהיא חששה שבבקבות כך היא תעלה בגורלו של עשו, ונתנית שפחתה ליעקב, ולכן הוא שמע את תפלתה וברך אותה בהריון.

כיצד קראה רחל לבנה הבכור?

רחל שמחה על שהקב"ה "אסף" את חרפתה - שרק לה לא היו בנים, והיא קראה את שם הבן הנולד **יוסף**, כי אמרה והתפללה: "יסף ה' לי בן אחר", כדי לזכות שהבן האחרון יצא ממנה, שכן האמהות היו נביאות, וגם רחל ידעה בנבואה שיהיו ליעקב שנים עשר שבטים.

יעקב רוצה לחזור לארץ ישראל

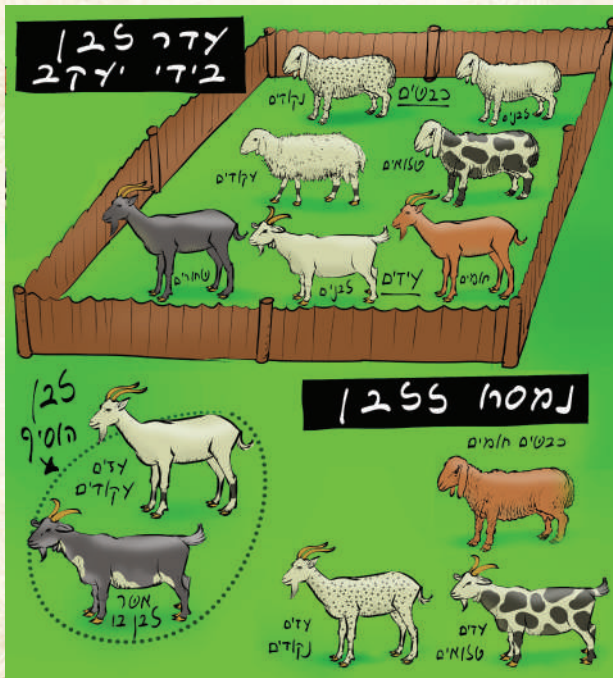
כשראה יעקב שוולד יוסף, ידע שיש בכוחו לנצח את עשו והגיע הזמן לחזור לארץ ישראל.

הרחבה: בנביא (עובדיה א' יח) נאמר: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש" - אש בלא להבה אינה שולטת למרחוק, ובושולד יוסף שהוא להבה - בטח יעקב בקב"ה שקעת יוכל לגבר על עשו, ולכן רצה לשוב לארץ ישראל.

יעקב פנה אל לבן ואמר לו "שלחני ואלכה אל מקומי ולאצ"י". הוא רצה ללבן שברצונו לחזור ברוחו, ובקש ממנו שימתן לו לחזור עם נשיו וילדיו ולא יעכב בעדו, "כי אתה ידעת את עבדתי (בנאמנות) אשר עבדתיך".

לבן ענה לו שלפי מה שהוא נחש בכשפיו הקב"ה ברכו בזכות יעקב; שעד שלא בא יעקב לא היו לו בנים ומאז שבא

שבידי יעקב לא יראו את העזים הנקדים והטלואים, וכך גם לא יולידו פדגמיתם.

בגלל ברפת ה', וכך זה יהיה יותר בולט מפני שנולדו עזים נקדים וטלואים למרות שכל העזים (הזכרים) הגדולים אינם נקדים וטלואים.

עתה נסביר את הפסוקים: "אעבר בכל צאנה היום, הסר משם כל שה נקד וטלוא, וכל שה חום בכשבים וטלוא ונקד בעזים והיה שכרי".

כלומה יעקב מבקש מלבן להוציא ולשים בנפרד את הכבשים החומים, וכן הוא מבקש פעמים להוציא את העזים הנקדים והטלואים - "שה נקד וטלוא" הפונה לעזים הקטנים והטלואים, כדי שלבן לא יאמר על אלה שנולדו אחרי ההסכם שהם שלו; ושוב בסוף הפסוק "וטלוא ונקד בעזים" - הפונה לעזים הגדולים הזכרים הנקדים והטלואים, כדי שלבן לא יאמר שעל ידי הזכרים הגדולים נולדו עזים נקדים וטלואים פדגמית אבותיהם.

ובפסוק הבא: "וענתה בי צדקתי ביום מחר", כך יוכל לבן לבדק בהמשך אם יעקב לקח גם מהצאן של לבן, אם הוא ימצא בעדר של יעקב עזים שאין עליהם נקדות או כתמים, או כבשים שאינם חומים - "גנוב הוא אתי", שהרי לפי התנאי הם שייכים ללבן ולא ליעקב. ואלו כל העזים הנקדים והטלואים שימצא הם של יעקב, שהרי לבן כבר הוציא מן הצאן את אלו ששייכים לו.

האם הסכים לבן לתנאי של יעקב?
לבן הסכים כמובן לתנאי של יעקב, כי בדרך הטבע היה שכרו של יעקב צריך להיות מוגעט ביותר, שהרי לבן הוציא את כל הנקדים והטלואים, ומי יוליד נקדים וטלואים? ולכן אמר ליעקב "לוי יהי כדברך" - הלואי שיהיה כדברך ושלא תתחרט על התנאי שלך.

אולם, כשלבן הוציא מן העדר את העזים שאמר לו יעקב להוציא, הוא הוסיף והוציא לא רק את הנקדים והטלואים, אלא גם עזים עם פס ברגליהם - עקדים, ואת העזים שהיה מעט לבן על גופם - המקנים "אשר לבן בוי", וזאת כדי למעט את הסכוי שילדו ליעקב ולדודות נקדים וטלואים. לבן גם הוציא את כל הצאן הבריאות והחזקות והשאיר ליעקב רק את החלשות והחולות, המקנות בפסוק: "ויעקב רעה את צאן לבן הנותרת".

לבן הרחיק את הצאן שהוציא מרחק שלושה ימים מהצאן שיעקב שמר לו, ונתן לבניו לשמור עליהם, כדי שהצאן

סכום לפי תנאי יעקב:
להוציא מהצאן שימסר למרעה ביד יעקב:
עזים - נקד וטלוא. וכבשים - בצבע חום.
בעדר לבן שישאר בידי יעקב יהיו:
עזים - עקד, לבן בו, לבן, חום ושחור. וכבשים - לבן, נקד, טלוא, עקד.

סכום מעשה לבן:
לבן הוציא מהצאן שימסר למרעה ביד יעקב:
עזים - נקד, טלוא, עקד ולבן בו, וכבשים - בצבע חום.

עדר לבן שישאר בידי יעקב:
עזים - לבן, חום ושחור. וכבשים - לבן, נקד, טלוא, עקד.
שכר יעקב יהיה מבאן ואילך לאחר ההולדה הראשונה:
בעזים - נקד וטלוא. וכבשים - בצבע חום.

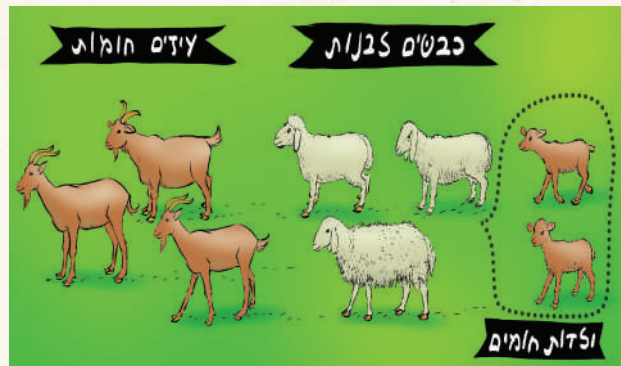
תחבולת יעקב על ידי המקלות הקלופים

האם לבן עמד בהסכם?
לבן הרפואי לא עמד בהסכם, בכך שהוציא גם את העזים ה"עקדים" ו"אשר לבן בו", בעקבות זאת כמעט לא היה כל סכוי באפן טבעי, שילדו ליעקב עזים נקדים וטלואים, כפי התנאי שעשה עם לבן. לבן עשה יעקב תחבולה, כדי שבכל זאת יולדו לו עזים נקדים וטלואים.
יעקב לקח שלושה סוגים של מקלות - לבנה לח, לוז וערמון. וקלף בהם את הקלפה החיצונית הפכה, כך שעל ידי הקלוף ראו את הצבע הלבן הפנימי של העץ, בצורת נקדות קטנות, בצורת כתמים רחבים, ובצורת פסים בקצה המקל.

הצאן (פני העזים) היו "אל עקד" - מאחורי הכבשים הנקדים, הטלואים והעקדים. יעקב עשה את זה כדי שהעזים יסתכלו על כבשים אלו ויולידו כדגמתם - נקדים וטלואים.

תחבולה שלישית בכבשים

התחבולה השלישית של יעקב היתה שהוא לקח את העזים החומים והוליד אותם לפני הכבשים, כדי שהכבשים יסתכלו עליהם ויולידו כבשים חומים.

ואכן ה' עזר ליעקב שתחבולות אלה יצליחו, והצאן ילדו כדגמת המראות שפצל במקלות ולפי התנאי שעשה עם לבן, וכך נולדו הרבה עזים נקדים וטלואים ועקדים וכבשים חומים, והם היו שכרו של יעקב. את הצאן החדש מכר יעקב במחיר יקר, ובכסף זה הוא קנה עבדים ושפחות וגמלים וחמורים, וכך התעשר יעקב מאוד מאוד.

יעקב מבין שיצריך לחזור

מתי החליט יעקב לשוב לארץ כנען?

אחרי שש שנים נוספות (בסך-הכל עשרים שנה שיעקב עבד בבית לבן), קרו שלושה דברים שבגללם החליט יעקב לשוב לארץ כנען; יום אחד שמע יעקב את בני לבן מדברים עליו לשון הרע ואומרים שכל העשר שלו שיק לאביהם, ושהוא אף מכר מצאן לבן, ובכסף הזה קנה את כל הרכוש שיש לו. בנוסף יעקב ראה שפני לבן זועפים והוא אינו מתנהג אתו בידידות כמו שהיה עד היום, וכך הבין יעקב שגם לבן חושב כמו בניו.

בנוסף לאלו, נגלה אל יעקב בחלום מלאך ה' וצוה אותו "שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך". כי כל זמן שהוא מחבר ללבן הרשע הקב"ה לא משרה שכירתו עליו.

יעקב שלח מייד שליח (את נפתלי, כך כותב בתרגום יונתן, כיון שנפתלי היה רץ מהר) לקרוא לרחל וללאה שיבואו אליו לשדה, כי השדה הוא מקום פתוח ואין אדם שמסתתר שם ויכול לשמוע את מה שהוא יאמר.

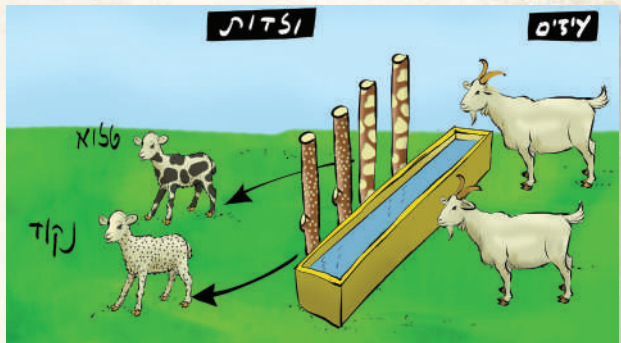
מה אמר להן יעקב בשדה?

בשדה אמר להן יעקב שהוא רואה שלבן אביהן כועס עליו בגלל עשרו הרב, והאמת היא שכל הצלחתו של יעקב לא באה לו מעצמו אלא מאלקי אביו. הוא הזכיר להן כיצד הוא עבד בשביל לבן בכל כוחו, ואף לבן רמה אותו והחליף את משפרתו מאה פעמים!

ואיך בכל זאת זה לא עזר ללבן?

הוא ספר להן שראה בחלום מלאכים שהיו מביאים מצאן לבן, שהיו מסורים בידי בני לבן, את העקדים, הנקדים והברדים (אחת מן הצורות של הטלואים - בעלי פתם המקורי גופם כחוט), ואחר כך גם העזים של יעקב הולידו כדגמתם. ובחלום גם אמר לו המלאך שהוא זכה לנסים הללו בגלל הרמאות של לבן, ושהגיע הזמן שהוא יקים את נדרו ששדר על האבן שהוא שם מצבה בבית א-ל, ולכן עליו לחזור לארצו.

את המקלות האלו העמיד יעקב מאחורי שקת המים שהעזים שותות ממנו. כשבאו העזים לשתות וראו את צורת הנקדות והפתמים הלבנים שבמקלות, המראה המיוחד השפיע עליהם, והם היו מולידות כדגמת הפתמים הללו, עזים נקדים וטלואים.

הרבה: בתורה נאמר על כך "ויהמו הצאן אל המקלות, ותלדו הצאן עקדים נקדים וטלואים". ההסכם הראשון היה על עזים נקדים וטלואים, (ועל כבשים חומים). ובשביל זה עשה יעקב את המקלות. כמו בציור.

אך למעשה לבן הרמאי החליף את ההסכם עם יעקב מאה פעמים! כפי שכותב בהמשך הפרשה "התל בי והחלף את משפתי עשרת מנים", וכן "ותחלף את משפתי עשרת מנים". לבן בכל פעם יעקב שם לכבשים או לעזים מקלות בהתאם להסכם החדש בינו ללבן. ובפסוק "ותלדו הצאן עקדים נקדים וטלואים" התורה כוללת את כל סוגי התחבולות שיעקב עשה עם המקלות.

אם כל הצאן ילדו כך אז מה נשאר ללבן?

כדי שלבן לא יבוא בטענות אחר כך אף יתכן שכל הצאן מולידות אף ורק נקדים וטלואים - יעקב עשה כך: בחדש ניסן, שבו מולידות הצאן האריות והחזקות, העמיד יעקב את המקלות הקלופים מאחורי השקת כדי שהעזים יראו אותם ויולידו כדגמתם, אבל בתקופת החדש תשרי, שאז מולידות הצאן העצלות והחלשות, יעקב לא שם את המקלות, וכך נולדו מהן עזים שאינם נקדים וטלואים, והם היו שיכים ללבן לפי ההסכם.

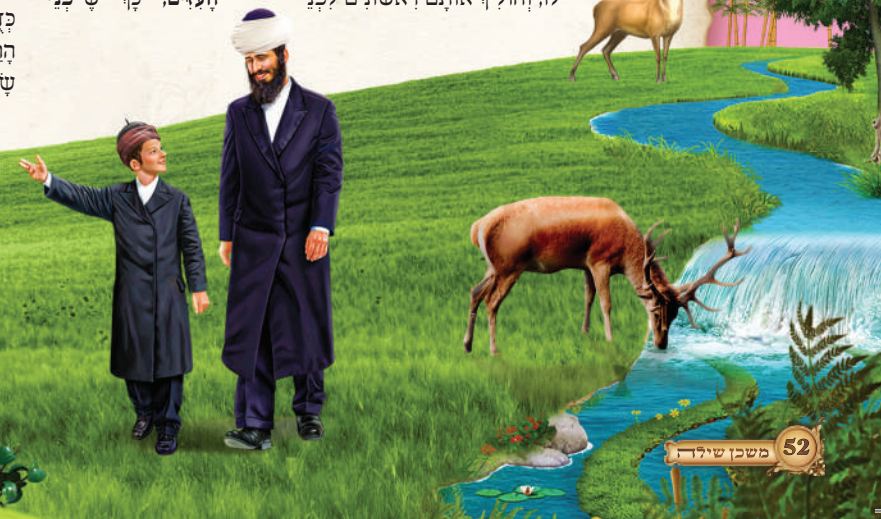
תחבולה שניה בעזים

כזכור הוציא לבן מן הצאן גם את העזים "העקדים" וגם את העזים "אשר לבן בו", אבל מהכבשים לא הוציא לבן את הנקדים והטלואים, כי שכרו של יעקב היה רק הכבשים החומים, ולכן הוציא לבן רק את הכבשים החומים.

מה עשה יעקב?

יעקב לקח את הכבשים העקדים והטלואים מהעדר שלבן מסר לו, והוליד אותם ראשונים לפני העזים, כך ש"פני

הרחבה: כזכור בתחלת הפרשה, יעקב נָדַד נָדַד שאם הקב"ה ישמר עליו וכו' אז הוא מקבל על עצמו שהאבן הזאת, ששם אותה מצבה, תהיה בית אלקים - מזבח להקריב עליו קרבנות. לאה ורחל אמרו ליעקב שוואי הם לא יעקבו אותו מלשבו, והרי ממיילא הן לא מצפות מאביהן שיתן להן חלק ונתלה, כי אפלו את מה שמגיע להן הוא מנע מאתן, ושהוא מכר אותן ליעקב תמורת עבודתו. הן אמרו גם שהן יודעות שכל העשר של יעקב שיהי לו, וזה בזכות ברפת ה', ולכן "כל אשר אמר א-להים אליך עשה".

פָּרָק לֵא

יעקב בורח עם נשיו וילדיו

מדוע יעקב הוצר לברח מלבן?

יעקב ונשיו ידעו שאם לבן יראה שהם הולכים הוא יעצר אותם ולא יתן להם ללכת, לכן הם המתונו להזדמנות שבה לבן לא יהיה בבית כדי לברח. כעבר זמן יצא לבן מחרן כדי לגזז את צמר צאנו שהיה בידי בניו, במרחק מהלך שלושה ימים. יעקב נצל את ההזדמנות, הוא לקח את בניו, נשיו ורכושו, הרפיבים על הגמלים וברח לעבר ארץ כנען. לפני שהם יצאו לדרך לקחה רחל את התרפים (פסלים) של אביה כי רצתה שהוא יפסיק לעבד עבודה זרה.

האם אף אחד לא ראה את יעקב בורח?

בבית לבן ראו את יעקב בורח עם משפחתו ורכושו, ומיד שלחו שליח להודיע על כך ללבן. לאחר שלושה ימים הגיע השליח ללבן.

הרחבה: בתרגום יונתן מובא שבאותו היום שיעקב ברח עם משפחתו, באו הרועים של חרן לבאר כדי להשקות את צאנם, והנה אין מים בבאר! הם לא הבינו מה קרה, ואז נזרו שכל השפע היה בזכות יעקב הצדיק והבינו שיעקב יצא מחרן. ומיד רצו ללבן וספרו לו שיעקב ברח.

בינתים התקדמו יעקב ומשפחתו מהלך של שלושה ימים נוספים, ועברו את נהר פרת כשפניהם לכיוון הר הגעז. כעת לבן היה רחוק מיעקב במרחק של ששה ימים. כששמע לבן שיעקב ברח, לקח מייד את קרוביו ורדף אחרי יעקב עד שהצליח להשיגו כעבר יום אחד!

הרחבה: בזמן שלבן רדף אחר יעקב, המשיך יעקב להתקדם מהלך יום אחד. יוצא שלבן הלך ביום אחד מרחק הליכה של שבועה ימים. (שלושה ימים מהצא עד בית לבן + שלושה ימים שיעקב התקדם בתחלה לפני שלבן ידע + יום אחד שיעקב התקדם לאחר שלבן ידע).

לבן ראה את יעקב מרחוק, ומפיון שכבר הגיע הליכה הוא לא במקום שאליו הגיע.

האם לבן תכנן לפגוע ביעקב?

הקב"ה התגלה אל לבן בלילה והזהיר אותו "השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע" - שלא יזיק ליעקב, ולא ינסה לשכנע אותו לחזור לא על ידי הבטחות ולא על ידי אוימים. כמובן שהתגלות זו היתה לכבוד יעקב הצדיק, שהרי הקב"ה אינו מתגלה לרשעים.

למחרת, השיג לבן הרמאי את יעקב ושאל אותו: מה עשית? למה אתה בורח ולוקח את בנותי בכוח כמו שבויות, ואינך נותן לי לנשק את בני ובנותי? למה לא אמרת לי שאתה רוצה ללכת - והרי הייתי עושה לכבודך מסכה ושולח אותך בתפים ובמחולות?! (כמובן שהפל שקה אם לבן היה יודע, הוא היה עוצר את יעקב ולא נותן לו ללכת).

דע לך שכלתי עכשו להזיק לך אלא שהקב"ה הזהיר אותי לא לעשות לך כלום. ואני מבין שרצית ללכת לבית אביך, אבל "למה גנבת את אלהי?" יעקב ענה ללבן (לפי סדר שאלותיו) שהוא פחד שהוא יגזל ממנו את רחל ולא ואת כל מה שיש לו. יעקב היה בטוח שאף אחד ממשפחתו לא לקח ללבן את הפסל, הוא לא ידע שרחל לקחה אותו, ולכן הוא אמר ללבן "עם אשר תמצא את אלהיך לא יחיה".

הרחבה: מאותה קללה שקלל יעקב את מי שמחזיק בתרפים של לבן, מתה רחל בעודה בדרך ולא האריכה ימים.

לבן הלך וחפש את הפסלים באהל של יעקב (שהו האהל של רחל), ולא מצא. חפש גם באהל של לאה ולא מצא. חזר לבן לחפש שוב באהל של רחל (פיון שהוא הכיר אותה שהיא מהביאה דברים) ולא מצא. ואז חפש באהלים של בלהה וזלפה, וגם שם הוא לא מצא.

והיכן באמת היו התרפים?

את התרפים שמה רחל מתחת לכת הגמל (בגד שמניחים על גב הבהמה ועליו יושבים) וישבה עליו. רחל התנצלה לאביה שהיא לא יכולה לקום לכבודו, בגלל שהיא לא חשה בטוב. וכך לא מצא לבן את התרפים.

יעקב ראה שלבן לא מאמין לו ומחפש מה גנבו מאתו. הוא קעס על לבן ופנה אליו ואמר לו: איזה פשע או חטא עשיתי לך שאתה רודף אחרי, ושאתה ממשש בכל כלי בחסר אמון?! "מה מצאת מכל כלי ביתך שים כה נגד אחי ואחיד ויוכיחו בין שנינו". הלא עשרים שנה הייתי אצלך וכל הזמן היה העזים והקבשים שלך לא הפילו, ולא אכלתי פלום מהרכוש שלך.

יעקב המשיך וספר ללבן על מסירותו אליו: כשגנבו מהצאן או חיה רעה טרפה מהצאן - דרשתי ממני לך על כך משלי. ביום סבלתי מחם השמש, ובחרף סבלתי מהשלג, ולא ישנתי בלילות - והכל בשבילך.

עשרים שנה עבדתי בשבילך וכל פעם מחדש הפרת את ההסכמים בינינו, מאה פעמים החלפת את המשכרת שלי! אם הקב"ה לא היה עוזר לי - היית שולח אותי מעמך בחסר כל! ולמרות כל זאת, אתה חושד בי שגנבתי לך את התרפים?

לבן ענה לתוכחתו של יעקב שבעצם כל מה שיש בידי יעקב שלו - "הבנות בנותי, והבנים בני, והצאן צאני, וכל אשר אתה ראה לי הוא", ואיך יעלה על דעת יעקב שפגנתו לעשות להם רעה? ולכן הציע לבן ליעקב לכת ברית שאף אחד לא יזיק לשני.

לקח יעקב אבן, שם אותה מצבה ובקש מבניו לאסוף עוד אבנים ולעשות גל (ערמון) אבנים.

פיצד נקרא המקום בו פרתו יעקב ולבן ברית?

יעקב קרא למקום "גלעד" (מלשון עדות) ולבן קרא לו "יגר שהדוּתא" (גל עדות - בארמית). המקום נקרא גם "מצפה", על שם שה יצפה ויביט אם הם מקימים את הברית.

מהו השבועות שנסבע יעקב ללבן?

לבן השביע את יעקב שלא יענה את בנותיו, ושלא יקח נשים אחרות במקומו. הם נסבעו זה לזה שלא יעברו את הגל הזה כדי להרע זה לזה. אחר כך שחט יעקב בהמות ועשה סעודה לבניו ולקרובי לבן שבאו אותו.

פָּרָק לֵב

בבקר קם לבן, נשק את בנותיו ונקדיו, ברח אותם וחזר למקומו. יעקב המשיך בדרך עד שהגיע למקום שבו כבר יצאו לקראתו המלאכים של ארץ ישראל ללוותו, במקום המלאכים של חוץ לארץ שלוו אותו עד עכשו. כשראה אותם יעקב קרא למקום ההוא "מחנים", על שם שני מחנות המלאכים.

בארץ ישראל נמצא עשו הרשע. האם עשו עדין שונא את יעקב? וכיצד הוא יקבל את פניו? על כך נלמד בעזרת ה' בפרשה הבאה...

שבת שלום ומברך!

תפורת הפרשה

תפורת הפרשה

בתפורת מסתתר פסוק מפרשת השבוע. המלה המדגשת במרכז התפורת היא המלה הראשונה שבה פותח הפסוק, עליכם למצוא את המשך הפסוק. אפשר לזוז לכל כיוון: מימין, שמאלה, למעלה, למטה ובאלכסון (שימו לב: יש למצוא את הפסוק במלואו).

עקדים	נקדים	וברדים	ביתו	ויספר
בתו	ויבא	אלי	מה	ללבו
ויבא	אתה	את	יעקב	את
ויקח	לבו	אליה	עיני	כל
בערב	כשמע	וינץ	לבו	הדברים
אל	מה	אחתו	עיני	האלה
ברחל	ויביאהו	לו	את	וינץ
הלא	ויקח	וינשק	אל	אחתו
הצאן	את	לו	לבו	אליו
על	ויחבק	לאה	מה	יעקב
העלים	לקראתו	שלחני	ויספר	עיני
וינץ	העתידים	עבדתי	על	ברחל
אחתו	והנה	מה	וחמרים	הלא
בחלום	בו	אליו	וגמלים	לבו
ונארא	יעקב	אתה	לאה	ועבדים
לאה	עיני	שמע	שלחני	ושפחות
את	ונאשא	את	מה	רבות
הצאן	ויקח	לבו	בחלום	צאן
יחם	בערב	כשמע	לו	לבו
שלחני	בעת	ויהי	כאשר	ילדה
יעקב	בבקר	כאשר	בערב	רחל
והנה	הדברים	ראה	ויקח	את
הוא	עבדתי	את	יעקב	יוסף
לאה	בתו	לאה	את	ויאמר
ויבא	ויאמר	אתה	רחל	יעקב
אל	לבו	בת	אל	את
לבו	אחי	ויספר	לבו	מה
מה	לבו	אמו	שלחני	שלחני
ולמה	זאת	ונאת	עבדתי	לאה
עמד	עשיית	צאן	ויספר	יעקב
עיני	לי	לאה	לבו	עיני
ויקח	אליו	מה	אחי	רמייתי
את	ברחל	הדברים	אמו	ולמה
לבו	הלא	ויגש	את	עמד
ויקח	לבו	יעקב	וינץ	עבדתי
בערב	כשמע	וינץ	אחתו	ברחל
אל	מקומי	ולארצי	את	הלא
ואלכה	פי	ויבא	האבן	אמו
הבאר	אליו	מעל	אליה	אחי
אתה	וינשק	את	צאן	לבו

הידון א'-ב' למתקדמים

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בראש השורה.

- א** - כך קרא לבן למקום בו פרת ברית עם יעקב.
- ב** - גנב את לב לבן.
- ג** - לבן אמר ליעקב: "____ את בנתי כשביות חרב".
- ד** - כך קרא יעקב למקום בו פרת ברית עם לבן.
- ה** - מקום בית המקדש.
- ו** - רועי הצאן אמרו ליעקב: "מחרן ____".
- ז** - שם נוסף לבית אל.
- ח** - השלם: "ויקח לו יעקב מקל לבנה ____".
- ט** - יעקב אמר ללבן: "פי ____ אשר היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה' אתך לרגלי".
- י** - חשוב כמות.
- כ** - יעקב אמר בפרשתנו: "וכל אשר תקח לי עשר אעשרנו ____".
- ל** - מקום בפרשתנו בו יעקב עשה מצבה ויצק שמן על ראשה.
- מ** - כשיעקב יצא מבאר שבע הוא עבר דרך העיר...
- נ** - בנה הקטן של לאה.
- ס** - חרון אף.
- ע** - העיר בה נמצאת ישיבת שם ועבר.
- פ** - בנה הבכור של רחל.
- צ** - כשלבן שמע שיעקב הגיע לחרון, נאמר: "____ לקראתו".
- ק** - רחל ולאה אמרו ליעקב: "העוד לנו ____ ונחלה בבית אבינו".
- ר** - בנה של זלפה.
- ש** - כשיעקב הקיץ מחלומו, אמר: "אכן ____ ה' במקום הזה".
- ת** - לאחר לדת יהודה, נאמר על לאה: "ותעמד ____".

וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן מִבְּנֵי חָמוֹר בְּעָרְבָא דְעֵילָא
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן

הידון א'-ב' למתחילים

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בראש השורה.

- א** - ושלח להרג את יעקב.
- ב** - שפחתה של רחל.
- ג** - בנה הראשון של זלפה.
- ד** - בנה הראשון של בלהה.
- ה** - נאמר על יעקב: "וישכב במקום ____".
- ו** - המלה הראשונה בפרשתנו.
- ז** - שפחתה של לאה.
- ח** - עירו של לבן.
- ט** - יעקב אמר ללבן: " ____ לא הבאתי אליך".
- י** - עליו אמרה לאה: "הפעם אוּדָה את ה'".
- כ** - כשיעקב הקיץ משנתו, אמר: "אין זה ____ אם בית אלקים".
- ל** - עיניה רכות.
- מ** - יעקב ראה בחלומו.
- נ** - סבו של לבן.
- ס** - יעקב ראה בחלומו.
- ע** - תפלה שתקן יעקב אבינו.
- פ** - יעקב אמר ללבן: "מה ____ מה חטאתי כי דלקת אחריי".
- צ** - נאמר על יעקב: "וישק את ____ לבן אחי אמו".
- ק** - נאמר על יעקב: "וילך ארצה בני ____".
- ר** - בנו בכורו של יעקב.
- ש** - בנה השני של לאה.
- ת** - כני ללילי הבית שהיו אצל עובדי האלילים בימי קדם.

וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן מִבְּנֵי חָמוֹר בְּעָרְבָא דְעֵילָא
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן
 וַיֵּלֶךְ יַעֲקֹב מֵעֵילָא לְעֵילָא וַיִּבְרַח יַעֲקֹב מֵאֵדָן

סיפורי צדיקים ואגדות חז"ל לפני השינה

שעור לדגמרה

צמיחה שבת

להמשיך בשעור. דממה שררה בבית המדרש כאשר ביד אטית סגר את הגמרא שלפניו.

חלף שבוע ושוב הגיע מועד השעור. ראש הישיבה פתח בסגיא בגמרא הנלמדת, הקשה ותרץ, והנה שוב נשאלה מפי אחד האברכים קשיה עצומה. "שאלה טובה", אמר רבי איסר זלמן, "עלי לעון בדבר. אפסיק את השעור עתה ואשקל בענין".

עוד שבוע עבר ומתח רב שרר בבית המדרש בהגיע זמן השעור. האם גם הפעם יפסיק את שעורו בשל קשיה כלשהי?...

כאשר נכנס רבי איסר זלמן לשעור, פתח במתינות את הגמרא ואמר: "בשבוע שעבר שאל אחד האברכים שאלה. לכאורה, אפשר היה לתרץ אותה כך... והוא מנה תרוצים בזה אחר זה, בגאונות מדהימה ובבקיאות עצומה. אף לאמתה של תורה, הקשיא חזקה יותר, ואין זה ממדת האמת לתרצה בתרוץ כלשהו.

כשם שאני מלמד בדרך כלל כיצד יש לומר שעור, עלי ללמד לעתים גם כיצד אין לומר. אין לנטות ממדת האמת שבתורה. ולכן, אם נשאלת שאלה של אמת, שאלה נכונה בתכלית הסותרת את כל בנין השעור, על מגיד השעור להודות על האמת גם במחיר של כבודו ומעמדו".

התבוננו יושבי בית המדרש ברבם הגדול, והתפעלותם מגאונותו, מישרותו וממדותיו הטובות גדלה שבעתים.

נראה לנו שזו בושה גדולה להפסיק את השעור, אבל שימו לב שבסופו של דבר דוקא בעקבות ההקפדה על מדת האמת, הערכתם של התלמידים רק גדלה. זכרו תמיד שמדת האמת היא מדתו של הקב"ה ומי שדבק באמת הוא דבק בקב"ה וממילא - אף פעם לא מפסיד! אלא זוכה לעשות נחת רוח לבוורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

שבוע טוב ילדים אהובים!

טבע האדם לגבש לעצמו דעה בכל נושא. וכאשר הוא שומע דעה שונה, הנטייה הטבעית היא להתוכח עם הרעיון החדש שעלול לשלל את דעתו. למשל נאמר שמבקשים מאחד מאתנו למסור שעור תורה, וכבר בתחלת השעור אחד התלמידים שואל שאלה טובה וקשה והנה כל השעור כבר לא כל כך ברור... מה עושים?

השאלה שאנו צריכים לשאול את עצמנו במקרה כזה היא האם אני רוצה לדעת את האמת? או שמא אני מתוכח כדי שאוכל להשאיר "צודק" כביכול, וכך יהיה לי נוח בטעות שלי?

בואו ונראה כיצד נהג רבי איסר זלמן מלצר זכותו תגן עלינו.

שעור בישיבת עץ חיים. ראש הישיבה מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר, נצב רכון על הסטנדר, שקוע במחשבות. לחש חלף בבית המדרש לאחר שאחד הנוכחים הקשה על מהלך השעור בקשיא חריפה.

ראש הישיבה, אשר הגיע מסלוצק לפני חדשים ספורים שם כהן כאב בית הדין, שמע את השאלה ושקע בהרהורים.

מה יענה הרב? האם יצליח לענות תרוץ מפלפל אשר יתרץ את הקשיא החריפה ששאלה?

לאחר זמן מה הרים הרב את ראשו, ואמר: "רבותי, השאלה טובה, והשעור כלו הפרך. אין לי מה

להתחיל את היום במורה

רוחן ראשון

לישראל בעיון, בהבנת המשנה והגמרא והזהר, ואחר כך למד שלחן ערוך, וכשהיה חוזר לביתו כבר הייתה השעה מאחרת, ואז היה סועד פת שחרית ומברך ברפת המזון בנחת, ורק לאחר מכן היה הולך לתניחו במרפז העיר, והיה ידוע כממחה באבנים טובות ומרגליות, ובקי גדול בשמותם ובערכם, ושמו הולך לפניו כאיש ישר ונאמן.

ואשתו מידי פעם בפעם הייתה טוענת כנגדו על שהולך מאחר לחנות, ומאין יתפרנס פראוי, והוא היה משיב לה כי הוא בוטח בה' יתברך שבזכות התורה

לילה טוב ילדים חמודים!

איך קדיא להתחיל את היום? שמעו ספור שספר מורנו הרב הגאון רבנו עזרא עטיה זצ"ל.

מעשה שהיה בזמנו בעיר ארם צובה, באיש ירא ה' מרבים, בשם רבי אהרן, אשר בכל יום היה קובע עתים לתורה, ואחר תפילת שחרית היה לומד חק

ריאה שמענו

ברוך אתה יי א-להינו מלך העולם, המפיל חבלי שנה על עיני ותנומה על עפעפי ומאיר לאישון בת עין. יהי רצון מלפניך יי א-להי וא-להי אבותי, שתשכיבני לשלום ותעמידני לחיים טובים ושלום ותן חלקי בתורתך, ותרגילני לדבר מצוה ואל תרגילני לדבר עברה. ואל תביאני לידי חטא ולא לידי נסיון ולא לידי בויז. וישלט בי יצר הטוב ואל ישלט בי יצר הרע. ותצילני מצר הרע ומחולאים רעים ואל יבהילוני חלומות רעים והרהורים רעים ותהא משתי שלמה לפניך והאר עיני פן אישון המות.

ברוך אתה יי המאיר לעולם כלו בכבודו.

שמע ישראל, יי א-להינו, יי אחד:

(בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

ואהבת את יי א-להיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך: והיו הדברים

לשם יחוד קדשא בריה הוא ושכינתיה, כדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו. ליתנא שם אות י ואות ה בשם אות ו ואות ה כזחאא שלים בשם כל ישראל. תריני מקבל עלי א-להותו יתברך ואהבתו ויראתו, ותריני ירא ממנו בגין דאיהו רב ושליט על כלא. וכלא קמיה כלא. ותריני ממליכו על כל אבר ואבר וגיד וגיד מרמ"ח אברים וש"ה גידים של גופי ונפשי. רוחי ונשמתו מלכות גמורה ושלמה, ותריני עבד ליי יתברך. והוא ברחמייו זכני לעבדו בכלבב שלם ונפש חפצה, אמן פו יהי רצון:

- את המילים המוקטנות אין לומר בשבתות וימים טובים -

רבנו של עולם תריני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי או שחטא כנגדי. בין כגופי בין בממוני בין בכבודי בין בכל אשר לי. בין באנס בין ברצון בין בשוגג בין במזיד בין בדבור בין במעשה. בין בגלגול זה בין בגלגול אחר לכל בר ישראל ולא יענש שום אדם בסבת. יהי רצון מלפניך יי א-להי וא-להי אבותי שלא אחטא עוד. ומה שחטאתי לפניך מחוק ברחמיך הרבים אבל לא על ידי יסורין וחולאים רעים: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגאלי:

יתפרנס בכבוד ובנחת ולא בצער, והמשיך בהנהגתו בקביעת עתותיו לתורה. והנה יום אחד נגש רבי אהרן פהרגלו לפתח את חנותו, וימצא שם ערבי אחד מהעיר הברון כשהוא יושב על הארץ לפני חנותו, וישאל אותו לחפצו, אך הוא ענה לו שרק בפנים יאמר לו את חפצו ורצונו, וכשנכנסו אל החנות הסיר הערבי את כובעו מראשו, ובתוך החלק הפנימי היתה מנחת מרגלית יקרה, ובקש הערבי מרבי אהרן שייערף את שוניה, הסתכל בה היטב ולבסוף אמר: מרגלית זו יקרה מאד והיא שוה למעלה ממואה אלה דולר! אתעניין בעבורך אצל חובבי מרגליות, ואם ירצו לקנותה אודיע לך, בעל המרגלית מצדו הודיעו ואמר: אני מתאכסן במלון פלוני, ומחכה לתשובה בהקדם, החזיר הערבי את המרגלית לתוך כובעו והלך.

למחרת, לאחר שסיים רבי אהרן את למודיו וקביעותו בתורה, והלך לחנותו, עבר בדרך ליד המלון שבו התאכסן אותו ערבי, וראה התקלה גדולה בפתח המלון, שאל לפשר הדבר, וענו לו: ערבי אחד מחברון, התאכסן כאן שבוע ימים, אכל, ושתה, ולא שלם כלל, והנה אמש באפן פתאומי לקה בלבו ומת, ובעל המלון הגיש תביעה במשטרה על אותו ערבי שלא שלם לו דמי שהותו, ועתה הגיע לכאן קצין המשטרה למכור

את חפצי האיש במכירה פומבית ובזה יסלק חובו לבעל המלון. נעמד שם רבי אהרן לראות ההצליח ה' דרכו? וכשהתחיל הקצין למכור את בגדיו של האיש, והנה הוציא את כובעו של האיש למכירה, קם רבי אהרן ואמר שהוא מוכן לקנותו בעשרה בישליק (מטבע קטן), ומישהו מבין הקהל הוסיף במחיר ואמר: חמשה עשר! הוסיף רבי אהרן ואמר: שמנה עשרה בישליק! ולא היה עוד מי שיוסיף, פנה הקצין לצדדיו וראה שאין מי שיעלה במחיר, ואז הכריז ואמר כי רבי אהרן זכה ברכישת הכובע, שלם רבי אהרן ונטל את הכובע לחנותו, שם בתוך הכובע מצא את המרגלית היקרה. נטלה ומכר אותה והתעשר ממנה עשר גדול. זהו שאמרו שאוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קנימת לעולם הבא, אך ימים בימינה ובשמאלה עשר וכבוד (ע"פ משלי ג, טז).

נשתדל להתחיל את היום בתורה ובתפלה, ולפחות נתאמץ קצת ולפני היציאה לתלמוד התורה או לבית הספר, נזכה לקרא קריאת שמע, שבזאת הרחוננו על הבקר כמה וכמה יהלומים! למוד תורה, קריאת שמע של שחרית בזמנה, וזכינו להתחיל את היום בקבלת על מלכות שמים. וכל מה שאנו עושים, כוננתו היא: לעשות נחת רוח לבורא יתברך! וגם עכשו, כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

בקור החולה הוא רפואתו

ליום שני

לילה טוב, ילדים חביבים!

לפעמים קורה שילד לא מרגיש טוב יום או יומים ולפעמים גם יותר. יש לנו מצוה יקרה שנקראת "בקור חולים". כיצד מקימים את המצוה באופן מהיר? נלמד מהתנא הקדוש **רבי עקיבא**:

אחד מתלמידי רבי עקיבא חלה ונעדר מבית המדרש מספר ימים, רבי עקיבא שהבחין בכך הלך לבקר את החולה.

בא לביתו וימצאו שוכב במטה. התבונן רבי עקיבא בפניו של התלמיד, והבין כי חולה הוא מאוד.

הביט פה וכה וראה כי הכל מזנח ומלכלך. מיד החל רבי עקיבא לנקות את החדר ולאוררו.

והנה - אך נקה החדר ואורר, ומצב החולה השתפר. הוא פנה אל רבי עקיבא, ובהבעת תודה אמר: "רבי, החיית אותי! אלמלא באת לבקרני - מי יודע אם הייתי נשאר בחיים!"

אחל לו רבי עקיבא "רפואה שלמה", וכשהגיע לבית מדרשו פנה אל תלמידיו ואמר: "תלמידי, דעו לכם, כי מי שאינו מבקר אצל החולה, כאלו הוא הגורם למותו בכך שאינו עוזר לו, ומצבו הולך ומחמיר ועלול

הוא למות. ואם מבקרים את החולה, עוזרים לו ומביאים לו מאכל ומשקה - מצבו משתפר קמעה, ורפואתו קרובה אז לבוא".

מטרת מצות בקור חולים היא לעזור לחולה להרגיש טוב יותר, אם זה להכין לו כוס שתיה חמה, או להסיח את דעתו מהמחלה ולשמח אותו, כל דבר שיכול לשפר את הרגשותו. אמנם לפעמים מספיק בקור קצר כדי לא להעמיס עליו ולאפשר לו לנוח.

כמה יקרה התורה שלנו שמלמדת אותנו לרחם על הבריות ולעזור האחד לשני ובכך אנו מקרבים את הגאולה! וזוכים לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

עני על המיסה

וקשרתם אתם לאות על-ידיכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את-בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך: וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם כימי השמים על-הארץ: **ויאמר** יי אל-משה לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על-פני בגדיהם לזרתם ונתנו על-ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את-כל-מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר-אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את-כל-מצותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאל-הים אני יי א-להיכם: (תהור ואומר) יי א-להיכם אמת.

האלה אשר אנכי מצוה היום על-לבבך: ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך: וקשרתם לאות על-ידיך והיו לטוטפת בין עיניך: וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך:

והיה אם-שמע תשמעו אל-מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את-יי א-להיכם ולעבדו בכל-לבבכם ובכל-נפשכם: ונתתי מטר-ארצכם בעת יורה ומלקוש ואספת דגנה ותירשף ויצהרה: ונתתי עשב בשדה לבהמתה ואכלת ושבעת: השמרו לכם פני-יפתח לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם: וחרה אף-יי בכם ועצר את-השמים ולא-יהיה מטר והאדמה לא תמן את-יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: ושמתם את-דברי אלה על-לבבכם ועל-נפשכם

כַּד שֶׁכָּר פֶּה עֶזְרָה

לילה טוב ילדים צדיקים!

יש מצוות שנראת לנו שהן פשוטות ולא צריכה להקפיד עליהן, אך הצדיקים ידעו להעריך כל מצווה ואפילו יכלו להרגיש מי קיים מצווה מסוימת ומי "דלג" על אותה המצווה.

לאחר פטירתו של רבי אלימלך מליז'ענסק, גדול היה צערם ואבלם של החסידים, אך הבינו שעליהם לקבל על עצמם מנהיג אחר, שיוזר להם את הדרך אשר ילכו בה.

שני חסידים יצאו אל אניפולי, אל אחיו של רבי אלימלך - הלא הוא רבי זושא מאניפולי.

משבשות היו הדרכים, ועל כן ארף מסעם של השניים. הם הטלטלו בעגלות רועות ותומות לסוסים כחושים. ובדרךם הגיעו לפנדק שצנב על אם הדרך. עיפם היו שני הנוסעים, ועל כן החליטו לעשות את הלילה בפנדק, ובבקר המחרת להמשיך במסע.

בהכנסם לפנדק התברר להם, כי הפנדקאי הנו גוי, וכי בכל הסביבה אין יהודים. הפנדקאי הגוי קבלם בסבר פנים יפות ואף הקצה להם חדר נקי ומרוח. שני החסידים, תשושים ויגעיים, מהרו לעלות על יצועם. והנה שם האחד מהם לב, כי בחדר לא מצויים מים עבור נטילת ידים של שחרית. לא התעצל האיש, קם ממתו והתעצל האיש, קם ממתו ויצא אל הפנדקאי לבקש מים.

הבעת צער הסתמנה על פני בעל הבית. "אין עתה מים בביתי. עלינו לשאב מים מהבאר, אך היא כה מרחקת, עד שבילתי אפשרי לגשת שמה בלילה. הדרך שוממה וסכנה להלך בה. מחר בבקר תוכלו לקבל מים ככל שתמצאו." עיני כבר נעצמות מאליהן, אמר האחד ופהק פהוק רחב, "אנוס אני, ופטור..." טוב פהק, ומיד נעצמו עיניו.

אבל חברו לא אמר נואש, נכון, הם אמנם בבחינת אנוסים ופטורים מן המצווה, ובכל אופן - הלב אינו מניח לו לישון בלי שיהיו לו מים לנטילת ידים של שחרית. ישב וחשב מה לעשות. שמורות עיניו כמעט נעצמו, ראשו צנח מטה - אך הוא השתדל לגרש את השנה ממנו והלאה, ולטכס עצה.

ואכן, סוף סוף עלה רעיון במוחו! בזריזות קם ויצא מן החדר לחפש את הפנדקאי. הלה כבר ישן, שפן היתה זו שעת ליל מאחרת, אך החסיד עוררו משנתו. "ברצוני לקנות כד שכר!" בקש.

הפנדקאי התפעס. בשל כך היה עליו להתעורר משנתו?? הוא החליט לצל את ההזדמנות והסכים למכור לאורח כד שכר תמורת תשלום גבוה מאוד.

החסיד לא עמד על המקח. הוא שלם לפנדקאי את הסכום הגדול, ושב לחדרו שמח וטוב לב כשבידו כד השכר. עתה יהיה לו במה לטל ידיו בבקר המחרת...

הבקר הגיע. אותו חסיד שהכין לו כד שכר לנטילת ידים אכן נטל את ידיו, ואלו חברו התפנו לטל ידיו כשיגיעו למקום מים.

יצאו השנים לדרך וכעבר שעות אחדות הגיעו לאניפולי, אל ביתו הדל של רבי זושא.

"שלום עליך, רבי", ברכוהו לשלום. הביט רבי זושא אל אותו חסיד שלא נטל ידיו בבקר ואמר לו: "היודע אתה, כי כל הזהמה והטמאה, שהרחיק ממך אחי הקדוש במשך השנים, חזרה אליך כשהלכת הבקר בלא לטל את ידיו?" פרץ החסיד בבכי גדול. גם חברו רעד מיראה. שניהם הבינו כי ה' זמן להם מורה דרך, שיאיר דרכם פני שעשה זאת רבי אלימלך זצ"ל.

אסור לזלזל במצוות שתקנו חכמים כי יש להם השפעה על נפש האדם וקדשותו, ויש צדיקים המרגישים על האדם שלפניהם אם קיים מצווה מסוימת או לא. נתאמץ להקפיד גם על מצווה שנראית לנו קטנה ופשוטה וכך נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו פלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

בְּרַכַּת בְּכוֹרָה

לילה טוב ילדים נפלאים! כשאנו אווזים בדינו דבר מאכל או אפילו חטיף כלשהו, כדאי שנדע ונזכר שבשמים מחכים לשמוע את הברכה ומקשיבים פיצד אנו מברכים.

פעם אחת באה אשה זקנה אל הגאון הצדיק רבי יהודה פתיה זצ"ל, וספרה לרב: היום מקדם מאד בבקר בהיותי בוררת ומנקה את החטים לפני טחינתם, מצאתי בין החטים תמורה אחת. ברכתי בכונה... בורא פרי האדמה, אכלתי והמשכתי בעבודתי, ובעוד אני בוררת את החטים, התנמנמתי. והנה ראיתי בחלומי זקן אחד עומד בנגדי ואומר לי: 'תודה רבה שהצלת אותי מהצער

(בימים שלא אומרים תחנון - אין אומרים וידוי)

אָנָּא יי א-להינו וא-לחי אבותינו. תבא לפניך תפלתנו. ואל תתעלם מלכנו מתחנונתנו. שאין אנחנו עוי פנים וקשה ערף לומר לפניך יי א-להינו וא-לחי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו. אכל חטאנו. עוינו. פשענו. אנחנו ואבותינו ואנשי ביתנו:

אָשְׁמֵנו בגדנו. גולנו. דברנו דפי ולשון הרע. העוינו. והרשענו. וזנו. חסנו. טפלנו שקר ומרמה. לעצנו עצות רעות. כזבנו. כעסנו. לצנו. מרדנו. מרינו דבריה. נאצנו. נאפנו. סרנו. עוינו. פשענו. פגמנו. צרנו. צערנו אב ואם. קשינו ערף. רשענו. שחנתנו. תעבנו. תעינו ותעתענו. וסרנו ממצותיה וממשפטיה הטובים ולא שוה לנו. ואתה צדיק על כל חבא עלינו. כי אמת עשית. ואנחנו הרשענו:

יְעֻזּוּ חסידים כבוד, רינגו על משכבותם: רוממות א-ל ברונו, וחרב פיפיות בידם: הנה מטתו שלשלמה ששים גברים סביב לה, מגברי ישראל: כלם אחזי חרב מלמדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בלילות: (ג' פעמים)

יְבָרְכֶה יי וישמרה: יאר יי פניו אליה ויחנה: ישא יי פניו אליה וישם לה שלום:

יֵשֵׁב בסתר עליון. בצל ש-די תלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-לחי אבטח בו: כי הוא יצילה מפח יקוש מדבר הוות: באברתו יסר לה ותחת כנפיו תחסה, צנה וסתר אמתו: לא תירא מפחד לילה, מחז יעוף יומם: מדבר באפל יחלה. מקטב שוד צהרים: ופל מצדה אלף ורכבה מימינה, אליה לא יצש: רק בעיניה תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

הנס של נר שבת

שאני בו, אפילו שלא הצלת אותי לגמרי. עד כאן היה המחזה בחלום. פעת אני מבקשת לשאל את פתרון החלום. הסביר לה הרב את העניין, פי בתמרה היתה מגלגלת נפש זמן אחד, ועל ידי שברכה על התמרה בכונה, עלה אותו הזמן שתי מדרגות ביחד, מן הצומח אל חי מדבר. אך פיון שהאשה ברכה "בורא פרי האדמה", הוא לא נתקן לגמרי כי נכון שמי שברך "האדמה" על פרי העץ יצא, אבל מלכתחלה אין

לעשות כן, ואלו היתה יודעת ומברכת "בורא פרי העץ" היה אפשר לתקן את אותו זקן לגמרי. מפאן נלמד על חשיבותה של כל ברכה, ועל הדרך והפונה שהיא נאמרת. ברכה נכונה ובכונה יכולה לגרם לעלוי ותקון נשמה גם בעבור אדם שחטא בחייו. ובודאי שאותנו יכולה הברכה לתקן, שתמיד נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך! ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים יקרים וחרוצים!

הקב"ה מנהיג את העולם בדרך הטבע, לדגמה, כשמשליכים ניר לאש - הוא נשרף, כששופכים מים על האש - האש נכבית, אבל הטבע עצמו הוא נס אחד גדול, רק שאנחנו רגילים אליו. ככל שאדם מחזק את עצמו באמונה ובבטחון כך הקב"ה מנהיג אותו בעולם, כמו בספור שלפנינו.

מנורה קטנה היתה בביתו של רבי חנינא בן דוסא, מנורת שבת. בכל ערב שבת היו ממלאים אותה שמן, מכניסים בשמן פתילות דקות והיו מדליקים אותן ומברכים... להדליק נר של שבת. דלקו נרות השמן של המנורה באור בהיר וזך והאירו את ביתו של רבי חנינא.

פעם אחת בערב שבת הדליקה בתו של רבי חנינא את נרות השבת, ברכה וקבלה את השבת בשמחה פדיון. עבר זמן מה והגיעה שעת בין השמשות, ורבי חנינא התכונן ללכת לבית הנקסט. נפרד מבני ביתו בפנים מאירות ועמד לצאת. אך הנה ראה, שבתו יושבת, ופניה עצובות.

שאל אותה רבי חנינא: "מה לך בתי? למה את עצובה? הלא כבר באה שבת וצריך לשמוח!" ענתה בתו בעצב: "הוי, אבא, קרה לי דבר מצער. רציתי למלא את

המנורה שמן. מהרתי מאוד, כי כבר היה קרוב לשבת, ואז - התחלף לי כלי השמן בכלי החמץ. במקום להוסיף שמן הוספתי חמץ למנורה והדלקתי נר שבת! הלא עוד מעט יכבה הנר, כשלא יהיה עוד שמן במנורה, ולא יהיה לנו אור בשבת. ואיך לא אתעצב?" נחם אותה אביה ואמר: "בתי, מה אכפת לך? מי שאמר לשמן שידלק, יאמר לחמץ וידלק! את שניהם ברא הקב"ה, ושניהם יעשו רצונו". ואכן, המנורה דלקה יפה כל הערב וכל הלילה, ואפלו ביום לא כבה נר השבת, כי ה' עשה רצונו של הצדיק. במוצאי שבת עדין דלק הנר, עד שלקחו ממנו אש להבדלה - ואז כבה.

אמונתו של רבי חנינא בן דוסא היתה כל כך שלמה שמבחינתו גם הטבע הוא נס וכמו שהקב"ה גזר שהשמן ידליק את הנר באותה המדה גם החמץ יכול להדליק את הנר ובאמת כך היה.

וקפי שנאמין ונזכר כי ה' האלקים הבורא יתברך, הוא מלך העולם ומנהיג לכל הברואים והוא עשה עושה ויעשה את כל מה שקורה בעולם וביכולתו להנהיג את העולם גם נגד הטבע, כך נזכה גם אנחנו לראות את השגחתו הפרטית עלינו ואף בנסים ונפלאות, וכך גם נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

וגם עכשו, כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

עני על המיטה

כלחש: פרוה, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד
אתה תקום תרחם ציון, כי את לחננה כי בא מועד:
בדרך אפקיד רוחי, פדיתה אותי יי א-ל אמת:

(יש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכח" כולו מידי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה)

- יום ראשון (יש לקרוא במוצ"ש) אנא בכח, גדלת ימינה, תתיר צרוקה.
- יום שני (לקרוא בראשון בלילה) קבל רנת, עמה. שגבנו, טהרנו נורא.
- יום שלישי (לקרוא בשני בלילה) נא גבור, דורשי יהודה, ככבת שמרם.
- יום רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) ברכם טהרם, רחמי צדקתה, תמיד גמלם.
- יום חמישי (לקרוא ברביעי בלילה) חסי קדושי, ברב טובה, נחל עדתה.
- יום שישי (לקרוא בחמישי בלילה) יחיד גאה, לעמה פנה, זוכרי קדשתה.
- יום שבת (לקרוא בשישי בלילה) שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות.

ברכת המזון

עם פירוש כוונת הרלב

(נוסח עדות המזרח)

לפני מים אחרונים יאמר "לשם יחוד" זה שחובא בלשון חכמים.
 לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, בדחילו ורחימו ורחימו ורחילו, לתקדא שם אות יו"ד באות ה"א ואות ה"א ביחודא בשם כל-ישראל, הרי אנטו באים לקים מצות עשה דאורייתא לברך ברכת המזון, ככתוב בתורה: "ואכלת ושבעת וברכת את א-ל-היך", לתקן שרש מצוה זו במקום עליו.
 ויהי רצון מלפניך, יי א-להינו וא-ל-הי אבותינו, שתהיה חשובה ומקבלת וצויה לפניך ברכה ראשונה וברכה שניה וברכה שלישית אשר נברך עתה על המזון. ותתן לנו כח ויכלת ועזר וסיוע להעלות מיון נקבין ולהמשיך ארבעת המוחין לישראל ורחל [הגדולה], וגם תהיה חשובה ומקבלת וצויה לפניך, ברכה רביעית אשר נברך עתה. ותתן לנו כח ויכלת ועזר וסיוע להעלות מיון נקבין, ולהמשיך ארבעת המוחין לעקב ורחל. ויעלה לפניך כאלו כנו בגווי המנוגות הראויות לכוון בארבע ברכות אלו של המזון. ויהי נעם א-דני א-להינו עלינו. ומעשה ידינו נוננה עלינו. ומעשה ידינו נוננה:

ועל הפל

על כל המצוות הללו יי א-להינו אנו מודים לך ומברכים את שמך, כאמור: ואכלת ושבעת, וברכת מים ליון שבכוס ברכת המזון את יי א-להיך, על הארץ הטובה ישראל המלאה בכל טוב אשר נתן לך לאכול ולשבע מנוחה: ברוך אתה יי א-להיך על הארץ ועל המזון:

ג. בגין ירושלים-יכניס צער גדול בלבנו על עם ישראל הנמצא בגלות המרה, ועל שבית המקדש עדין עומד בהרבונו. שהרי זו הסבה לכך שאין יום שאין בו קללה ואין יורד משמים השפע והברכה כמקדם (יסו"ה"ט).

רחם יי א-להינו עלינו ועל ישראל עמך

בכך שתכבדנו ותמלאנו, ועל ירושלים עירך שתבנה במהרה בימינו, ועל הר ציון משכן מקום שכנית כבודך, ועל היכלך האולם וקודש הקודשים, ועל בית"מ שהוא מעונך, ועל דבירך קודש הקודשים, ועל הבית הגדול והקדוש, שנקרא שמך עליו שיבנה במהרה. אבינו! רענו תהינה כמאמר האהוב, זוננו וזן אותנו, פרנסנו, כלכלנו כשאר תריכס, הרחינו תולנו בירוח, הרנו לנו חלצנו מהרה מקל-צרותינו, ונא, אל תצריכנו שלא נודק יי א-להינו, לידי קבלת מתנות וברכות של בשר ודם, ולא לידי הלואתם, אלא רק לידי המלאכה בכל טוב והרחבה הדיבה, העשייה שלא חסרה לעולם והפתוחה שתמיד מוכנה לתת, יהי רצון שלא נבוש בעולם הזה כשנדרש למתנות והלואות של בני אדם, ולא נכלם לעולם הבא אם לא נפרע חובותינו, ומלכות בית דוד משיחך תחזירנה למקומה במהרה בימינו שנתה לראות בבתדושה:

ברשת קודש מוספים:

רצה והחליצנו ויהי רצון מלפניך שתורונו יי א-להינו במצותיך כמיום מצותך (בבלל), ובמצות יום השביעי, השבת הגדול החשוב והקדוש הזה כפינו, כי יום גדול וקדוש הוא מלפניך. נשבת בו מלאכה וננוח בו מנוחת מרובע ונתענג בו במאכלים ערבים ובלימוד תורה כמצות חקי רצונך, ואל תהי צרה רבררע וגוון צער פנמי ביום מנוחתנו. והראנו תכוננו לראות בחמת ציון במהרה בימינו, כי אתה הוא בעל הנחמות. והגם למוות שאכלנו ושתינו, חרבו ביותך הגדול והקדוש לא שכןנו. אל תשפחנו לנצח לימו רב, ואל תגוננו אל תתעלם ממנו לעד, כי א-ל מלך גדול וקדוש אתה ויבירך להושיענו:

טעה ולא אמר "רצה והחליצנו" בשבת ברכת המזון של סעודה ראשונה ושנייה, אם נזכר אחר שאמר "ברוך אתה ה' כדי לחתום בונה ירושלים", ואמר "למנוי חוקיך" ויחזור לומר "רצה והחליצנו", ובסעודה שלישית אינו חוזר.

בראש חודש, ביום טוב ובחול המועד אומרים כאן "יעלה יובא", ואם שכח אינו חוזר, ויכול לאומרו בהרחמן, חוץ ממילא א' של פסח וליל א' של סוכות שאם שכח והתחיל ברכת הטוב והמטיב, חוזר לראש ברכת המזון.

א-להינו

וא-להי אבותינו, יעלה ויורונו חשמיים ויבא ויגיע ויראה לפניך וירצה ותקבל ברכון וישמע בקויע ויפקד ויזכר וזכרוננו וזכרון מעשי אבותינו, וזכרון ירושלים עירך החריבה והמבונה, וזכרון משיח בן דוד עבדך, וזכרון כל-עמך בית ישראל יעלה (ומנוגות אלו) לפניך, לפליטה להצלה, לטובה, לחן, לחסד ולרחמים, לחיים טובים ולשלום, ביום: **בראש חודש:** ראש [ה]חדש הזה, **בפסח:** חג המצות הזה, ביום (ביום טוב: טוב) מקרא קדש הזה, **בסוכות:** חג הסוכות הזה, ביום (ביום טוב: טוב) מקרא קדש הזה, **בשמיני עצרת:** שמיני חג עצרת הזה, ביום טוב מקרא קדש הזה, **בראש השנה:** הזכרון הזה, ביום טוב מקרא קדש הזה, **בשבועות:** חג השבועות הזה, ביום טוב מקרא קדש הזה,

לרחם בו עלינו ולהושיענו. וזכרנו יי א-להינו בו ביום הזה לטובה, ופקדנו בו לברכה, והושיענו בו לחיים טובים, בדבר כבשורה של לשועה ורחמים. חוס וחנו ורחם ורחם עלינו והושיענו, כי אלך נשאות עינינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ושולחנו ערוך לכל... ונא אל תצריכנו ה' א-להינו לידי מתנות בשר ודם

יטל מים אחרונים על אצבעותיו וינגבם, ויאמר:
למנוצח בנגינת מזמור שיר: א-להים יחנונו ויברכנו וארפניו אתנו סלה: לדעת בארץ דרךך בכל גוים ושועתך: יודוך עמים א-להים יודוך עמים כלם: ישמחו וירננו לאמים כי תשפט עמים מישור ולאמים בארץ תנחם סלה: יודוך עמים א-להים יודוך עמים כלם: ארץ נתנה ויכלה ויברכה א-להים א-להינו: וירכנו א-להים וייראו אתו כל אפסי ארץ:

אברכה את יי בכל עת, תמיד תהלתו בפני סוף דבר הכל נשמע, את הא-להים ורא את מצותיו שמור, כי זה כל האדם: תהלת יי דבר פי, ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד: ואנחנו נברך יי-ה מעתה ועד-עולם הללו-ה: ונדבר אלי, זה השלחן אשר לפני יי:

אם מברכים בוימון המזון אומר: הב לן ונברין למלא עלאה קדישא: עונים: שמים: **המזון אומר:** ברשות מלא עלאה קדישא (בשבת: וברשות שבת מלכתא), (ביום טוב: וברשות יומא טבא אשפיא קדישא) (בסוכות: וברשות שבעה אשפיין עלאין קדישין) וברשות מורי ורבותי וברשותכם נברך (בעשרה: א-להינו) שאכלנו משלו: **עונים:** ברוך (בעשרה: א-להינו) שאכלנו משלו ובטובו חיינו: **המזון חוזר:** ברוך (בעשרה: א-להינו) שאכלנו משלו ובטובו חיינו:

בסעודת חתן המזון: נברך (בעשרה: א-להינו) שהשמחה במעונו, שאכלנו משלו: **ועונים:** ברוך (בעשרה: א-להינו) שהשמחה במעונו, שאכלנו משלו ובטובו חיינו: (המזון חוזר)

א. ברכת הן-יתן הודאה בשמחה לבוורא ית', על שן את כל העולם בחסדי (יסו"ה"ט).

ברוך אתה יי א-להינו מלך העולם, הא-ל-הי החי והנשמה ואת העולם כלו הגוים ובע"כ בטובו בחן כסבר פנים וברוחו כשפע וברחמים רבים ולא ככלל וזכויותינו ונתן לחם מוון לכל-בשר, כי לעולם קיים ונשמך חסדו: ובטובו במידת חסדו הגדול תמיד לעולם לא חסר לנו ומפרנס לכל, ואל יחסר לנו מזון תמיד לעולם ועד, כי הוא א-ל וזן ומפרנס לכל, ושלחנו ערוך מכוון מוון לכל, והתקין הבין מבעוד יום מחיה ומזון לכל בריותיו אשר ברא, ברחמי וברב חסדיו, כאמור: פותח את-ידך להוריד שפע לעולם (בפסוק זה פורשים בפרטים כלפי מעלה) ויציר למוון מאוד בפסוק זה כי בו עיקר הפרנסה, ויבון שהש"ת זן ומפרנס לכל, ובטוח בו שיפרנסנו כבבד: **ומשביע לכל-חי רצון** כפי רצונו וצורו: **ברוך אתה יי א-להינו**, הן את הכל בחסדו:

ב. ברכת הארץ-חיוב גמור עלינו לתן הודאה עצומה לה, על שהנחיל לנו באהבתו ארץ חמדה לזנחלה וירשה עולמית, לקים בכל עת ובכל רגע את מצות העשה הגדולה של ישיבת ארץ ישראל, ויגיל וישמח מאד במצותו התדירה חו.

נודה לך תמיד יי א-להינו על שהנחלת שחורשת לאבותינו ארץ חמדה שמוחה האבות וישראל תמיד טובה ורחבה רחבת ידיים, ברית ותורה, חיים ומזון, על שהוצאתנו מארץ מצרים, ופדיתנו מבית עבדים, ועל בריתך ברית המילה שחתמת בחשורנו, ועל תורתך שלמדתנו, ועל חקי רצונך המצוות שהודעתנו, ועל חיים שחוננתנו ומזון שאתה בעצמך זן ומפרנס אותנו:

בתנוכה ובפורים אומרים "ועל הנסים":

ועל הנסים ועל הפרך ועל הגבורות ועל התשועות ועל הנפלאות ועל הנחמות שעשית לאבותינו במים ההם באן הזה:

בתוכה אומר: בימי מותתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו לשעמדה מלכות ון הושעה על עמך ישראל לשקטם תורתך ולהעבדים מןך רצונך ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם מסרת גורים ביד חלשים וריבים ביד מעטים ומטאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וידיים ביד עוסקי תורתך לך עשית שם גדול וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקו כמים הזה ואחר כך באו בניך לדביר ביתך ופני את היכלך וטהרת את מקדשך והדליקו נרות בחצרות קדשך וקבעו שמונת ימי חנכה אלו בתלל גמור ובהודאה, ועשית עמכם נסים ונפלאות ונדה לשמך הגדול סלה:

הן אותנו ואת העולם כולו

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון

ארץ חמדה טובה ורחבה

המרחם על-כל-בריותיו, הוא יחוס ויהמול וירחם

יום שני - י"א כסליו
חיים טימסטיט
בן מסעודה ז"ל
הוקדש ע"י אבי טימור הי"ו

יום שבת - ט' כסליו
מרדכי פרץ
בן מסודי ז"ל

יום שני - י"א כסליו
שושנה סאסי
בת טוני ז"ל

יום שבת - ט' כסליו
אברהם
בן שמחה ז"ל

יום שלישי - י"ב כסליו
משה יצחק
בן מאיר ז"ל
הוקדש ע"י משפחתו הי"ו

יום שבת - ט' כסליו
יעקב חומרי
בן בולוד ז"ל
הוקדש ע"י אלינור חומרי הי"ו

יום שלישי - י"ב כסליו
שמעון אדאוי
בן זמרדה אדאוי ז"ל
הוקדש ע"י תומר פרץ הי"ו

יום ראשון - י' כסליו
אודה
בת אברהם מוסה ז"ל
הוקדש ע"י גדי כהן הי"ו

יום רביעי - י"ג כסליו
מוזס קודלקר
בן רבקה ז"ל

יום שני - י"א כסליו
מרים שמחון
בת טוני ז"ל

יום רביעי - י"ג כסליו
דבורה גינדיל
בת מרים זדוד גמיל ז"ל
הוקדש ע"י נירה צדוק הי"ו

יום שני - י"א כסליו
יוסף מימון
בן מסעודה ז"ל
הוקדש ע"י עמוס מימון הי"ו

משנה אותיות נשמה!

המעוניינים להצטרף לפרוייקט לימוד המשניות החדשי

מוזמנים ליצור קשר: **073-222-4-999**

למצטרפים תינתן אפשרות לפרסם הקדשה אחת לעילוי נשמת יקריהם וכך בשבת האזכרה ילמדו משניות גם לעילוי נשמת יקריהם.

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת להצלחת:
אלרואי אלבז
בן אילה הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת
להצלחת ורפואת:
טובה
בת שרה הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת
להצלחת ורפואת:
אירית אגמון
בת עליזה הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת
להצלחת ורפואת:
שאול ראובן
בן באתון סלימה
הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת
להצלחת ורפואת:
ניסים שרביט
בן אנדריי שרה
הי"ו

זכות המשניות
הנלמדות מידי חודש
מוקדשת לעילוי נשמת
הנפטרים.

להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

על נפש רוח וגשמה של הנפטרים בשם טוב מן העולם:

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
אסתר פוזיילוב
בת שפרה ז"ל

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
חנה רות בן זקן
בת רחל זקלמן
אורבך ז"ל

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
מרדכי אוחנה
בן יקוט ז"ל
נלב"ע
כ' אייר ה'תשפ"ב

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
הרב שלמה קוהלת
בן יחיא ז"ל
נלב"ע כ"ב תשרי

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
הדסה סימן טוב ז"ל
בת אביבה הי"ז
הוקדש ע"י אחותה
חיה נעמן הי"ז

זכות לימוד התורה
בגיליון 'משכן שילה'
מוקדשת לעילוי נשמת
הנפטרים.
להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

יום חמישי - י"ד כסליו
אייל דהרי ז"ל
בן שלום ונחלה דהרי הי"ז
הוקדש ע"י שלום ונחלה דהרי הי"ז

יום רביעי - י"ג כסליו
משה גנדיל
בן משה ושושנה ז"ל
הוקדש ע"י נירה צדוק הי"ז

יום חמישי - י"ד כסליו
שלמה יפת
בן יחיא פנחס ז"ל
הוקדש ע"י יפת יאיר ורבקה הי"ז

יום רביעי - י"ג כסליו
פיצוטו איזבלה
בת נחמה ז"ל

יום חמישי - י"ד כסליו
משה פודטל
בן איטו ז"ל

יום רביעי - י"ג כסליו
מרת רחל גרינולד
בת הגאון רבי חיים מנחם
קרמר זצ"ל

יום שישי - ט"ו כסליו
נחמה שם טוב
בת אסתר ז"ל
הוקדש ע"י בעלה עורא שם טוב הי"ז

יום חמישי - י"ד כסליו
לידן פנחס ז"ל
בן מוזל הי"ז
במלואת שנה לפטירתו

יום שישי - ט"ו כסליו
משה כהן
בן שרה ז"ל

יום חמישי - י"ד כסליו
שמעון עובדיה
בן סוליקה ז"ל
במלואת 11 חודש לפטירתו
הוקדש ע"י משפחת דבוש הי"ז

להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

יום חמישי - י"ד כסליו
הרב עזרא סלימן
בן יחיא ז"ל
הוקדש ע"י יצחק אשר חממי הי"ז

יום השנה לפטירת הוריהם או יקיריהם מתקרב?
זוהי חובתכם להחזיר להם טובה ונחת... פעם בשנה!!!

הקדישו את הגיליון לעילוי נשמתם

וזכו אותם שבשבת האזכרה ילמדו תורה לזכותם כ-90,000 משפחות מעמך ישראל
בגיליון 'משכן שילה' ובנוסף זכות הלימוד החדשי של המשניות
תעמוד להם לעילוי נשמתם!
תנצ"ה

פתח שערי שמיים

מקורות הלכות והנהגות לסידור התפילה

מאת הרב'ג פנחס רז שליט"א, מחבר הספר "פתח שערי שמיים" ו' חלקים

פְּרוּךְ אַתָּה מְקוֹר הַבְּרָכָה. (ויש אומרים: תתברך) **אַתָּה רַחֵם אֶדוֹן הַכּוֹל, הִיָּה הוֹוֶה וְיִהְיֶה, אֲלֵהֲיָנוּ תִקְיָה, בַּעַל הַיְכוּלָת וּבַעַל הַכּוּחוֹת כּוֹלֵם, הַמְשַׁגִּיחַ עַל מַעֲשֵׂינוּ וּמְנַהֵיג אוֹתָנוּ מִלֶּךְ הַעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם בְּנִטְלָה וְהַגְבַּהֲתָן כַּלְפֵי מַעֲלָה, שֶׁעַל יָדֵי זֶה נִיטְלַת רוּחַ הַטּוֹמָאָה:**

מיים לנטילה על מנת לקצר את הזמן ששורה עליו רוח הטומאה או ללכת פחות פחות מארבע אמות, שלא יהא נחשב שהלך ארבע אמות ללא נטילה. ולמעשה, מכיוון שדעת הרבה פוסקים שאין רוח רעה מצויה בזמננו, יש לסמוך על הסברה הנזכרת בגמרא (ברכות כה). שכל הבית נחשב כארבע אמות, וללכת כרגיל למקום שיש בו מים לנטילה, אפילו הוא בחדר אחר שבבית. וביותר יש להקל בזה כשישן לאחר חצות הלילה.

הנצרך לנקביו

ברכת "על נטילת ידיים" היא בנטילה שסומך עליה לעמוד להתפלל בידיים מטהורות, ולפיכך הנוטל ידיו ואין לו צורך להיכנס לבית הכיסא, יברך על הנטילה הראשונה שנטל מיד בקומו, שנטילה זו היא המטהרת ידיו לתפילה.

אולם אם מרגיש צורך קצת לנקביו, רשאי להיכנס לבית הכיסא קודם הנטילה כל שבית הכיסא הוא באותו הבית, ולאחר צאתו יטול ידיו ויברך כדון. והרצפה להחמיה, ייטול ידיו בקומו ללא ברכה, ובצאתו מבית הכיסא ייטול ידיו שנית ואז יברך ברכת "על נטילת ידיים" ו"אשר יצר".

אך אם מרגיש צורך גדול לצאת לנקביו, ובפרט באופן שיש חשש לאיסור "בל תשקצו", אינו רשאי להחמיר כלל, אלא יכנס מיד לבית הכיסא ללא נטילה, ולאחר צאתו ייטול ידיו ויברך "על נטילת ידיים" ו"אשר יצר".

חורין", והיא שורה על העולם בכל לילה, וכל זמן ששורה רוח זו על האדם היא מזיקה לכל איבר שנוגע בו בהזיק גשמי ורוחני, וכדי לסלק אותה מעל האדם צריך לרחוץ את ידיו שלוש פעמים. 2. טעם הזוהר הקדוש - כאשר האדם ישן מסתלקת נשמתו ממנו וטועם טעם מיתה, ואז שורה עליו רוח טומאה כמו על מת, ובבוקר נשאת רוח רעה זו על קצות אצבעותיו, וכדי לסלקה צריך ליטול ידיו לסירוגין.

אומנם משום טעמים אלו לא היה לנו לברך ברכת "על נטילת ידיים" אלא ליטול את הידיים ללא ברכה, ומה שאנו מברכים הוא מהטעמים שהתבאר בהלכה הקודמת.

עם הקימה

כאמור, הנטילה בברכה היא כדי לעמוד לתפילת שחרית בידיים מטהורות, ולכן היה ראוי ליטול ידיים ולברך בסמוך לתפילה, לאחר שמרו את כל ההכנות, אלא שכיוון שיש צורך בנטילה להעביר את הרוח הרעה, צריך למהר ככל האפשר ליטול ידיים סמוך להשכמה ולברך.

הכנת ספל מים סמוך למיטה

בוזר הקדוש החמיר מאוד בעונשו של ההולך ארבע אמות ללא נטילת ידיים של שחרית. לפיכך נהגו רבים מיראי ה' להניח קערה עם ספל מים סמוך למיטה כדי ליטול ידיים מיד בקימה, ויש להקפיד לכסות את המים במשך הלילה כדי שלא יהיו מים מגולים.

מי שלא הכין כלי כזה סמוך למיטה, נכנס למחלוקת הפוסקים אם לרוץ למקום שיש בו

מקור נטילת ידיים שחרית והברכה

מיד כשקם בבוקר יקדש הידיים בנטילת שחרית כדת וכהלכה ויברך: "על נטילת ידיים". ותקנת חכמים היא בגמרא ברכות (כ), שאמרו: כי משי ידיה לימא [כשנוטל ידיו יאמר] "על נטילת ידיים". גם בגמרא שבת (קח. קט) ובוזר הקדוש (פרשת וישב קפד) הזכירו מצות נטילה זו.

טעם נטילת ידיים שחרית והברכה

הנטילה בברכה נתקנה כדי לעמוד לתפילת שחרית בידיים מטהורות, ונחלקו גדולי הראשונים בטעם שצריכות הידיים לטהרה, ושני טעמים עיקריים מצינו בדבר:

1. טעם הראש - לפי שידיו של האדם עסקניות הן, ואי אפשר שלא נגע בבשר המטונף בלילה, לכך תיקנו ברכה קודם שיקרא קריאת שמע ויתפלל.

2. טעם הרשב"א - לפי שבשחר אנחנו נעשים כברייה חדשה, וצריכים אנו להודות לו יתברך על שבראנו לכבודו לשרתו ולברך בשמו, לפיכך אנו צריכים להתקדש בקדושתו וליטול ידיו מן הכלי ככהן המקדש ידיו מן הכיור קודם עבודתו.

העברת רוח רעה

מלבד עניין ההכנה לתפילה, ישנו עניין נוסף בנטילת ידיים של שחרית, והוא כדי להעביר רוח רעה מעל האדם.

בעניין רוח רעה זו מצינו שני הסברים:

1. טעם הגמרא - יש רוח רעה הנקראת "בת

ביאורים והתעוררות

רבתינו ז"ל, יד מסמא יד מחרשת אם נוגעת קודם נטילה, דאין הכוונה על עין ואוזן הגוף, אלא על הנפש, וכמו שכתב בחסד לאברהם (סימן ז), עד כאן. וכ"כ בסולת בלולה (סימן ד סק"א): מה שאמרו שהרוח רעה מסמא ומחרשת וכו', אף על פי שאינו בחוש העין, העניין הוא בתורה, שהנוגע באחת מאלה נעשה באותו היום סומא או חירש בתורה, כי לא יבין מה שיראה בתורה ולא יבין מה שישמע, כמו שכתוב: "מי עזר פי אם עבדי וחרש פמלאכי אשלח". והובא בכף החיים (סימן ג פ"ז). ובספר מקור חיים לגאון בעל החוות יאיר (סימן ד ס"ג): כתב: מה שאין אדם ניזוק מרוחות הללו אף שאינו נזהר בנטילה וכו', דבסילוק נבואה רוח הקודש נתמעט גם סטרא דמסאבותא ורוחות הטומאה, כמו שכתוב בספר נשמת חיים (מאמר ג פ"ז). עיין שם. ובש"ת דברי יציב (חא"ח סימן א) כתב שענין שם בנשמת חיים, והוא דיבר לעניין רוח רעה של מכשפים ותבולות וכדומה, וכתב שהחיות יאיר כנראה מדעתו סובר שכן הוא ברוח רעה המזקת.

שמסיר ומעביר רוח הטומאה מעל הידיים להשרות עליהם כח הקדושה.

כיצד אנשים שאינם נזהרים בנטילה אינם נענשים?

בשבת (קפ) איתא: יד לעין תיקצץ, יד לחוטם תיקצץ, יד לפה תיקצץ, יד לאוזן תיקצץ. ומסיים בה, יד מסמא, יד מחרשת, יד מעלה פולפוס. ופירש רש"י: יד לעין - שחרית קודם שייטול ידיו. תיקצץ - נזח לו שתיקצץ, שרוח רעה שורה על היד ומסמתו, וכן כולן. יד לעין מסמא - קודם נטילה וכו'. והובא להלכה בטור ושו"ע (סימן ד סע"ג), שקודם נטילה לא יגע בפה, בחוטם, באוזניים ובעיניים. ובמשנה ברורה (סימן ד סק"א) כתב: הדוא הדין שלא יגע בפי הטבעת אפילו במקרה, מחמת רוח רעה. והיינו משום דכל קרב אסור. ובמעורר ישנים (סימן ד סק"ד) כתב שייזהר לא ליגע גם בפצעים ובוהתכים פתוחים. עיין שם.

ואם יאמר האדם, שהרי אין נראה לעינינו שום נזק, כבר עמדו על כך האחרונים, ובבן יהוידע (חגיגה טז) תירץ בזה הלשון: כתבו המפרשים במאמר

ביאור הלשון "על נטילת ידיים"

בסידור התפילה לרוקח כתב: "על נטילת ידיים" - על שם כלי ששמו "נטלא", ומידה של רביעית הלוג הייתה. וכן כתב הרא"ש (ברכות פ"ט סימן כג) הטעם שמברך בשחרית "על נטילת ידיים": כיוון שמברך לנטילת ידיים לסעודה "על נטילת ידיים" משום שצריך ליטול בכלי, תיקנו לברך על שם הכלי שקרוי "אנטל", לכן מברכים בכל הנטילות "על נטילת ידיים" אף שאין צריך כלי בשאר נטילות.

ויש ראשונים שכתבו שהטעם שמברך "על נטילת ידיים" הוא על שם שצריך להגביה את הידיים לאחר הנטילה, ו"נטילה" היא לשון הגבהה, ועל שם זה תיקנו לברך "על נטילת ידיים". וכן כתב במחזור ויטרי (הלכות סעודה) בשם רב האי גאון. וכן כתב המרדכי (ברכות סימן קצב).

ורבי משה בן מכיר בספר "סדר היום" כתב: ואפשר שעל זה נקרא נטילת ידיים, שנוטל מזה ונותן לזה, והוא לשון הסרה,

